

કટીબદ્ધ

ધબકતા ગુજરાતનું રાજકારણ

લેખક . ચિરાગ જા "ઝાઝી"

લેખન કાળ . અગિયાર ફેબ્રુઆરી બેહજાર થી ચાર જુલાઈ બેહજાર એક

પ્રેસનોટ

તંત્રી શ્રી,

મારા આ હાથ માં પકડેલી આ મારી કલમ ને કોઈ અપ્રાકૃતિક રીતે અટકાવી નહીં શકે. હું જાણું છું ત્યાં સુધી મને મારવા બેઠેલા લોકો મારી સામે નહીં પણ મને ખબર ના પડે તેમ લાગ શોધી રહ્યા છે. મને એ વાત નું દુખ થશે કે મારનારા નું હું કદાચ મોં નહીં જોઈ શકું. મરવા વીશે મેં બહુ વિચાર્યું છે કેમ કે હું મારે જે રીતે જીવગી જીવવી હતી તેમ જીવ્યો છું. મેં મારી જાત ને ક્યારેય સમાજ , ધર્મ કે લોકો ને માટે તોલિ તોલિ ને જીવી નથી. આજે જીવગી નાં તેત્રીસ માં વરસે જો મને કોઈ મારા લખવા ને કારણે મારી નાખવાની ધમકી આપતા હોય તો તે કદાચ એ મારા લખાણ ની ધાર નું માપ છે. હું મહાન નથી. નથી હું માહાત્મા. હા હું એક લડવૈયો જરુર છું. મારુ શસ્ત્ર એ મારી કલમ છે. અને જ્યારે મારી માએ મને મારા હાથ માં પકડાવી ત્યારે મારી મા એ મને કીધું હતું બેટા આ કલમ પાસે માથુ નમાવજે એના માં બહુ તાકત છે અને એ માત્ર તાકાત વાળા જ વાપરી શકે છે. સમાજ , ધર્મ , દેશ માટે મને જે લાગ્યું છે તે લખ્યું છે. ઈતિહાસ ની કાળાશ નાં ડાઘા તો આપડા પર પડી ને જ રહેવા નાં, પણ તેના થી ડરી ને કાંઈ બોલવું નહી તે નામરદાઈ નું કામ છે. જો આજ નો આ આંધળો સમાજ તે રી તે જીવી શકતો હોય તો ભલે પણ હું કે મારી કલમ અટકવા નાં નથી કોઈ અપ્રાકૃતિક રી તે. ને સવાલ છે મારવાવાળા નો તો જો કોઈ ભડ નો દિકરો સામી છાતી એ ઘા કરવા નો હોય તો ઠીક બાકી મને મારવા વાળા ની કાયર તો નો અફસોસ રહી જશે.

લી.

મૃત્યુંજય

તા. ૦૧-૦૩-૨૦૦૨

લખેલી પ્રેસનોટ ને મૃત્યુંજયે દેશનાં જાણીતા દૈનિક “પ્રત્યંચા” ને ફેક્સ કરી દીધી. મશીનમાં થી પસાર થઈ જતા કાગળ ને એકી ટશે જોઈ રહેલો મૃત્યુંજય જાણે કે પોતે જ શબ્દો બની ને કાગળ પર સળગવા માટે તત્પર થઈ ગયો હતો. પોતે લખેલી નવી નવલકથા “અરણ્ય રુદ્ર” એને માટે જીવન મરણ નો પ્ર શ્ન બની ગઈ હતી. એની સળગતી આંખો ભડકો થઈ ને બળી જાય ત્યાં સુધી લાલ થઈ ગઈ હતી. પગ થી માથા સુધી તે ઘગધગી રહ્યો હતો. કાગળ મોકલવાનાં કરકશ અવાજ સીવાય ચારે કોર શાંતી હતી. પરોઢ નાં લગભગ ચાર થવા આવ્યા હશે. ફેક્સ મશીન પોતાની કામગીરી કરી ને પાછું શાંત થઈ ગયું હતું. પાસે ટેબલ પર પડેલા પાણી પીવા નાં ગ્લાસ પર મૃત્યુંજય ની નજર પડે છે. ને ગ્લાસ નું પાણી વરાળ થઈ ને જોત જાતા માં મૃત્યુંજય નાં ગળા માં શોષાઈ જાય છે. પરોઢ ની શાંતી ને ચીરતો મૃત્યુંજય નો એક ભીષણ ઘોષ કાળા આકશ ને ચીરી નાખે છે, દુર થી એક આછુ કેસરી રંગનું કીરણ મૃત્યુંજય ની આંખોની લાલશ ને ચુમી લે છે. એજ કીરણ ને પોતાની આંખો માં સમાવી ને મૃત્યુંજય આંખ બંધ કરી બે મીનીટ માટે મૌન બની આવનાર દિવસ માટે તૈયાર થઈ જાય છે.

અદબ વાળી ને ઉભા રહેલા મૃત્યુંજયનાં મુખ પર પાછી શાંતિ છવાતી જાય છે. પાસે પડેલા આસન પર બેસી પ્રાણાયામ નાં નિત્ય ક્રમ ને જાળવી રાખતા મૃત્યુંજય ને રણકી ઉઠેલી ટેલીફોન ની રીંગ ધ્યાન ભંગ કરે છે. ઉભો થઈ ને મૃત્યુંજય સ્પીકર ફોન નું બટન દબાવે છે ને રાબેતા મુજબ એનાં ઘેઘુરા કંઠ માંથી અવાજ આવે છે...હું મૃત્યુંજય....!

હલો મૃત્યુંજય... ગુડ મોર્નિંગ..

Written by : Chirag Jha "zazi"
eMail : zazi@zazi.com

ગુડ મોર્નિંગ ઈન્સપેક્ટર ધોળકીયા.....!

મૃત્યુંજય... સાલુ કહેવું પડે હજી બે દિવસ પહેલાજ મલ્યા છીયે ને આમ મારો આવાજ ઓળખી નાખ્યો...વાહ.. મૃત્યુંજય વાહ..!

ધોળકીયા સાહેબ હું મોટે ભાગે અવાજ ને આંખો ને ભુલી નથી શકતો...!બોલો આટલી સવારે કેમ ફોન કરવો પડ્યો મારી મોકાણ ના સમાચાર તો નથી ને...મૃત્યુંજય બેફીકરાઈ ભયું હસે છે.

અરે મૃત્યુંજય કેવું બોલો છો તમે.. અમારી ફરજ પ્રજાનું રક્ષણ કરવાની છે..

અરે ધોળકીયા સાહેબ ખોટું ના લગાડશો, પણ.... હવે તો મને પણ મરવાની જાણ ચાનક ચઢી છે. મૃત્યુંજય નાં બોલવામાં લાચારી કે ગભરાટ નહતો પણ કોઈક અજબ પ્રકારની ખુમારી ધીમે ધીમે બહાર આવતી હતી. મોત ની સામે નહી પણ પડકાર સામે લડવાની , ઝઝુમવા ની. મોત ને તો કદાચ એ ક્યારનોય જીતી ગયો હતો.

મૃત્યુંજય તમે ઈચ્છો તો ય હવે અમે એમ થવા નહીં દઈયે. કેમ કે તમને જ્યાર થી મારવાની ધમકી મલી છે ત્યારથી પોલસી ખાતા માં ખાસ ઓપરેશન મૃત્યુંજય ઉભુ કરવામાં આવ્યું

શું વાત કરો છો..માત્ર બે દિવસ માં.. મારા જેવા લેખક માટે..!

મૃત્યુંજય મારા જેવા એટલે ..? જુવો મારે તમારી સાથે તમારી , તમારા ઘર વિશે ને તમારી સીક્યુરીટી ની ઝીંણવટ ભરી વિગતો માટે વાતચીત ને પ્રબંધ કરવાનો છે. આમારી ગૃહ પ્રધાન સાથે ની મીટીંગ હમણાં જ પુરી થઈ છે. મને આવતા લગભગ વીસ મીનીટ થશે.. તો ત્યારે વિગતે તમારા જેવા લેખક સાથે વાત કરી શું. ઓકે .. બાય.

બાય.. ઈન્સપેક્ટર ધોળકીયા...!

મૃત્યુંજય સ્પીકર ફોન ને બંધ કરે છે..! દુર મુકેલા મોટા કાચ નાં અરીસા સામે જોઈ ને આછુ મલકાય છે.

ફરી ફોન ની ઘંટડી રણકી ઉઠે છે.

હલો હું મૃત્યુંજય...

હલો તારો ફેક્સ મલ્યો... સાવ છેલ્લે મલ્યો છે તો ય મે તારી જગ્યા રાખી તે આજ નાં છાપા માં આવશે જ. મૃત્યુંજય તારા જેવા માણસો પાકવા હવે બહુ કપરુ કામ છે.

અવીનાશભાઈ તમારા જેવા પ્રત્યંચા ચઢાવી ને બેઠેલા ઓ ને હું જાણુ છું તેથી જ મેં માત્ર તમને મોકલી આપી. આત્મા નાં અવાજ નું મુલ્ય નાં હોય ને તમે કીમત કરવા વાળા વાણીયા નથી તેની મને ખબર છે.

મૃત્યુંજય તારી “અરણ્ય રુદ્ર” નાં પહેલે પાને મારી લીટી ઓ છે. ને મે તને આજથી ચાર મહીના પહેલા છપાઈ ને બજાર માં મુકી ત્યારે કીધું તું કે વાવાઝોડા માટે તૈયાર રહેજે.

હા... મને યાદ છે. ને હું તૈયાર પણ છું.

ચલ તો આ સવાર તો પડી ગઈ.... બપોરે આવું છું.. ચા બનાવી રાખજે સાથે પીશું.

રુમમાં પાછી શાંતિ છવાઈ જાય છે.

મૃત્યુંજયપાછો પોતાનાં આસન પર બેસે છે. પદ્મઆસનમાં પોતાની પ્રિય મુદ્રા માં ને પાછો ચાલ્યો જાય છે પેલા કેસરી કીરણ ની તલાશ માં. એને પકડી ને પોતાની આંખો માં સમાવવા માટે. ધ્યાન માં દુર દુર અંતરીક્ષ ની કોઈ કાળી ભમ્મર શીલા પર એકલો બેઠેલો સતત લખ્યા કરતો. સતત પોતાના અસ્તીત્વ ની તલાશ માં એ આ કાળા અંધારામાં ભમ્યા કરતો હતો કદાચ હમણા પૃથ્વી નાં દર્શન થશે ને હું કુદી પડીશ મારા લોકો ની વચ્ચે. તેમને કદાચ લાગશે કે હું પર ગૃહ નો માણસ છું પણ હું સતત બોલતો રહીશ. હું સતત તેમની જોડે વાતો કરતો રહીશ. હું સતત તેમના તિરસ્કાર કે માન સમ્માનની પરવા ક્યાં વગર તેમને તેમની જીંદગી ની ઘટમાળ વિશે જણાવતો રહીશ. હું તેમની જીંદગી નો એક ભાગ બની જઈશ.

પછી પાછો હું એક ઈતિહાસ થઈ જઈશ. ફરી હું ભમ્યા કરીશ પેલા કેસરી કીરણ ની તલાશમાં ફરી તેને પકડી ને હું મારી ધરા નાં દર્શન ની રાહ જોઈશ. ફરી હું કુદી પડીશ, ફરી હું ઘડેલાઈ જઈશ સ્વેચ્છા ફરી હું સતત મથ્યા કરીશ... સતત..સતત... હું ઓળખાયા કરીશ એક સતત..સતત..સતત તરીકે...! એક સાવ અસામાન્ય લડવૈયા તરીકે. ધ્યાન માં મગ્ન મૃત્યુંજય ની સામે થી એક તેજસ્વી પ્રકાશવાન લીસોટો પસાર થઈ જાય છે. બે ક્ષણ માટે જાણે ચારેકોર અજવાળા નું અંધારું થઈ જાય છે. પેલું કેસરી કીરણ , પેલી કાળી ભમ્મર શીલા , પેલી શીલા ની ભ્રમણ કક્ષા બધું મૃત્યુંજય ની આંખો માં સમાઈ જાય છે. અંતરીક્ષ માં સતત ભ્રમણ કરનાર પાછો અંતરીક્ષ નું એક સાવ સામાન્ય બિંદુ થઈ જાય છે.

લખી લખી ને ખાલી થઈ જવા ને બદલે તેને વધારે ને વધારે નવું લખવા ની ઈચ્છા ઓ થઈ આવતી હતી. એની કલમ ને એના વિચારો તેને જાણે અવીરત લખવા માટે કહી રહ્યા હતા.

સુરજ નાં કિરણો ધીમે ધીમે આછી લાલાશ પકડી રહ્યા હતા. પંખી નો આછો કલરવ વાતાવરણ માં ભળી રહ્યો હતો. દુર દુર નાં હજી બચેલા કેટલાક ગામો નાં ઘરો માંથી સવાર નાં ચુલા નો ધુમાડો ઉઠી રહ્યો હતો. શહેરથી દુર નાં પોતાનાં નાના કામ્ હોઉસ ની ઉપર નાં માળ ની બારી માંથી મૃત્યુંજય લીલા ખેતરો ની આછી લીલાશ ને જોઈ રહ્યો હતો. દુર દુર ની કેસરી આભા વચ્ચે પસાર થઈ જતી સફેદ વાદળો ને લીલી ચાદર ઓઢી ને બેઠેલી ધરા ને જોઈ મૃત્યુંજય કુદરત ની વિશાળતા ને માણસ ની સંકુચીતતા ને માપી રહ્યો હતો. દુર ખેતરો ની વચ્ચેનાં નાના રસ્તા માંથી પોલીસ ની જીપ આવતી દેખાઈ. મૃત્યુંજય બારી ને બંધ કરી પોતાના વાળ માં જરા હાથ નાંખી સહેજ સહેજ સરખા કરી નીચેનાં ખંડ માં આવ્યો.

સવાર નાં લગભગ પાંચ થઈ ગયા હતા. ફિજ માંથી દુધ કાઢી ને ગેસ પર ગરમ કરવા મુક્યું. બાજુ નાં બરનર પર એક તપેલી માં દોઢ કપ પાણી , થોડી ચા , ને બે ત્રણ તુલસી ને બાગ ની લીલી ચા નાં પત્તા નાંખ્યા ને થોડો મસાલો . પાણી માં ચા નો રંગ આવતો જોઈ મૃત્યુંજયે તેમા થોડું દુધ ઉમેર્યું. ત્રણ ચાર ઉભરા થયા ને મૃત્યુંજય ની ચા તૈયાર. ચાને બાજુ ના ગેસ પરનાં દુધ ને બંધ કરી મૃત્યુંજયે ચા ને

કીટલી માં ગાળી આંગળીઓ માં ત્રણ કપ ભરાવી. બહાર થી મૃત્યુંજયે જીપ નો અવાજ ને પછી ધોળકીયા ની પોતાનાં નામની બુમ સાંભળી ... અંદરથી જ એક મીનીટ નો પ્રતિસાદ આપી મૃત્યુંજય ઘરની બહાર ની પરસાળ માં જ્યા બારણા ને સહેજ નાની લાત મારી ને ખોલ્યું.

હાથ માં કિટલી ને કપ જોઈ ને ધોળકીયા આછું મલકાયા...!

મૃત્યુંજય ધોળકીયા ને જોઈ બોલ્યો.... ધોળકીયા આખરે તમે તમારી જાત પર ગયા વગર નાં રહ્યા.. એમ ને...?

ધોળકીયા આ પ્રકાર ની વાત સાંભળી ને હબક ખાઈ ગયા.તેના મોઢા પર ભાવ શુન્યતા છવાઈ ગઈ.

અરે .. અરે ... ધોળકીયા આમ મારી સામે ના જુવો ચાર.. આતો તમે મારા હીચકા પર ચડી બેઠા છો તેથી જરા આતો તમારી જાત ની હળવી મજાક.....કરી નાખી.

ઓ... મૃત્યુંજય... ભાઈ તમારા જેવો માણસ આ પરીસ્થિતી માં આમ બોલે તો મારે ક્યાં શું સમજવું..? ને મને તમેએમ કહો કે આમ ઘરનું બારણું સાવ ખુલ્લું કરી ને કેમ બેઠા છો..?

અરે ઈન્સપેક્ટર.. સવાર નો નિયમ છે મારો કે ઉઠી ને બારી બારણા ખોલી નાખવા નાં. અરે જરાચોખ્ખી હવા તો આવવી જોઈયે ને મારા ઘર માં આખી રાત નાં ઉચ્છવાસ થી ઘર માં મને કયામ અજીબ પ્રકાર ની ગંધ આયા કરે છે.!

મૃત્યુંજયે કીટલી માંથી ચા ને કપ માં કાઢી...એક ધોળકીયા ને બીજો કપ જીપ માં બેઠેલા જમાદાર ને આપી મૃત્યુંજય પાછો પરસાળ પર આવ્યો.....! ને પોતાનો કપ ભરી જાતે બનાવેલી નીલગીરી નાં લાકડાની ખુરશી માં બેઠો. પછી વાત નો દોર લંબાવતા ધોળકીયા બોલ્યા...

જુવો મૃત્યુંજય હવે એ તમામ પ્રકાર ના નિર્ણયો અમે લઈશું. ગૃહ મંત્રી સાથે અમારી જે ચર્ચા થઈ એ પ્રમાણે અમે તમને અહીંથી કોઈ અજ્ઞાત સ્થળે લઈ જઈશું કે ત્યાં તમને કોઈ ભય નહીં હોય. તમારી સેફ્ટી , સીક્યુરીટી નો તમામ ભાર સરકાર ઉઠાવી લેવાની છે. તમારા આ નાના ફાઈ હાઉસ સુધી આવતા તમામ રસ્તા પર પોલીસ ની ચોકી ગોઠવી દેવામાં આવી છે. સામે દેખાતા ગામનાં ઉચા મકાનો પરથી દુર દુર સુધી ચાંપતી નજર રાખનાર બાજ સિપાઈયો ને ગોઠવી દેવામાં આવ્યા છે. બીજી વખત નાં કારગીલ નાં હુમલા વખતે નાં દેશમાં ફાટી નીકળેલા તોફાનો માંથી ઘડો લઈ બે વરસમાં પોલીસ તંત્ર ખારસુ વૈજ્ઞાનાનીક થઈ ગયું છે..તમે હવે પોલીસ પર મીલેટ્રી જેટલો ભરોસો રાખી શકો છો.

ધોળકીયા...જુવો જ્યાં સુધી ભરોસા નો સવાલ છે ત્યાં સુધી તે હવે માત્ર ઈશ્વર પર છે. રહ્યો સવાલ તમારો ને તમારી સરકાર ની કાબેલીયત નો તો મને તમારા માં શંકા નથી પણ સરકાર ને શું પડી છે મારી ...હું આ મારા બાપ દાદા નાં ઘર માંથી બીજે ક્યાંય ઉદર ની જેમ સંતાવવા નો નથી. હું મારી મરજી નો માલીક છું. હું જ્યાં જ્યારે ધારુ ત્યાં જઈ શકું છું, મારે કો નાં આજ્ઞા ની જરુર નથી. જાવ કહી દેજો એ તમારા ગૃહ , બૃહ મંત્રી ને...!

મૃત્યુંજય.... મૃત્યુંજય... મૃત્યુંજય.. જુઓ આમ હઠ લેવાથી કાંઈ વળે તેમ નથી. હાલ ની સરકાર નથી ઈ અછતી કે આ કારણ ને લીધે પાછી હિંસા ભડકી ઉઠે. તમારું થોડા દિવસ માટે અજ્ઞાત વાસ માં જવું તમારે ને સરકાર માટે જરૂરી છે.

ઘોળકીયા મને મારી નાખવાની ધમકી સરહદ પાર નાં કેટલાક આતંકવાદી જુથો એ આપી છે. મને નથી લાગતું કે ભારતની પ્રજા એ વાંચી ને ઉશ્કેરાઈ જાય કે મને મારી નાખવાની ધમકી આપે. મે જે લખ્યું છે તે સત્ય છે. ઈતિહાસ ની સાક્ષી છે. સત્ય થી પર હું બોલતો નથી કે લખતો નથી કે કોઈ કાર્ય કરતો નથી. જો મને કોઈ મારો જ ભાઈ મારી નાખશે તો તેની મને પરવા નથી. આ વખતનાં યુદ્ધમાં પાંડવો,કૌરવો,કર્ણ ને એકલવ્ય સાથે ભેગા થઈ ને લડવાનાં છે. ને શત્રુ એ વાત જાણી લેવી જોઈયે.

જુઓ મૃત્યુંજય હું આજે આખી રાત ઉઘ્યો નથી , આ બધી વાતો ઓ માં નમે હાલ રસ નથી. મારી ફરજ મને અદાકરવા દો જુઓ તમને લેવા માટે બુલેટ પ્રુફ ત્રણ ગાડી ઓ મંગાવી છે તેમાની એક માં તમેને લઈ જવા નો પ્રબંધ કર્યો છે....ને તમારા ફાઈ ની આસપાસ નો જાપ્તો પણ કડક કર્યો છે.

ઘોળકીયા સાથે વાતો કરતાં હતાં ત્યાં સુધી માં તો ખેતરો માં પોલીસ નાં ધાડે ધાડા સીસ્ત બધધ રીતે ઉતરે જતા હતા ને ફાઈ ની ચારે કોર ગોઠવાતા જતા હતા. ખેતરો પર જાણે તીડ નું ટોળું આવ્યું હોય તેમ ખેતર માં ઠેર ઠેર કાળા ધાબા દેખાતા હતા.

વો..વ... ઘોળકીયા.. શું છે આ બધુ અટલી બધી ઘડાઘડ....!

મૃત્યુંજય.. આ ભારતની પોલીસ છે....! ને હાલ તે ઓપરેશન મૃત્યુંજય પર છે.

ઘોળકીયા .. ઓપરેશન મૃત્યુંજય... આટલી પોલીસ મારી સુરક્ષા... અરે મારે માટે... અરે એક મરણીયા ને આટલી બધી ધમાલ ના હોય .... મારી ઠાઠડી એક દિવસ જવાની જ છે તે હું આ જુવાનો ની લાશ પર થી તો નહીં જ જવા દઉ. ને હું ક્યા કોઈ ઝેડ કક્ષા નો આદમી છું. હું અહીયા થી જવાનો નથી. જીવતે જીવ.

જો મૃત્યુંજય હું તમને ઢસડી ને કે ઉચકી ને લઈ જવા માંગતો નથી. વાત સાવ સીધી ને સાફ છે ને એ સીધી તમારી જીંદગી ને લાગુ પડે છે. મરજી તમારી છે. તમને ફાવે તેમ તમે કરી શકો છો. મે મારી ફરજ બજાવી છે. આગળ ઉપર તમે ને આ સરકાર જાણો. જુઓ બીજુ કાંઈ નહી તો આ પોલીસો ને તમેનું કમસે કમ કરવા દેજો અને જો તમારો આ ઘર ન છોડવા નો આખરી નિર્ણય હોય તો મારે તેની જાણ ગૃહમંત્રી અને મુખ્ય મંત્રી ને કરવી જ પડશે. બાય ધ વે થેન્કસ ફોર અ ટી....!

ઘોળકીયા ચા માટે તમે કાયમ આમંત્રીત છો....હું અહીં જ છું.

બાય મૃત્યુંજય...

બાય ઈન્સપેક્ટર ઘોળકીયા...! કહી મૃત્યુંજય પોતાની ખુરશી માં બેસી રહ્યો.. એક આદ ઘુંટડો બચેલી ચા ને પી ગયો...!

ઈન્સપેક્ટર ધોળકીયા ફાઈ હોલિસની બહાર નીકળી ગયા... પાછા જતા પહેલા ફાઈ માં દાખલ થતા બધા રસ્તા પર ની ચોકી પર મુકેલા ચુનંદા પોલીસ નાં જવાનોને ચાંપતો બંદોબસ્તરાખવાનું ને દરેક ચોકી પછી અંદર દરેક ખેતરનાં ચોકઠા પર એક એક વધુ બંકર બનાવવાની તાકીદ આપતા ગયા. વળી ઘર ની આસપાસ ની બીન જરૂરી ઝાડી ઝાંખરા ને દુર કરવાની અને દુર નાના પાણી નાં તળાવ ને સુકવી નાંખવાની સુચના આપતા ગયા.

બે કલાક માં તો એક નાનકડું ફાઈ હોલિસ એક યુધ્ધ ની છાવણી બની ગયું. એક લેખક ની જીંદગી ને બચાવવા માટે... કે એક લેખકે લખેલા શબ્દો ને બચાવવા માટે.. કે નવી વિચાર ધારા ને પોસવા માટે...

ફાઈ હોલિસ ની બહાર નીકળી ને ધોળકીયા એ જીપ ને ગૃહ મંત્રી ને ત્યાં લઈ જવા નો સારજન્ટ ને આદેશ આપ્યો. સવાર નાં આછા ઠંડા પવને માણતા ધોળકીયા મૃત્યુંજય ની ખુમારી નો વિચાર કરી રહ્યા હતા. તો વળી રહી રહી ને નવાઈ નું લેખક નાં જોયું હોય તો , તેવો ય વિચાર આવી જતો હતો. તો વળી પાછો એમ ય વિચાર કરતા કે લખી તો હુંય શકું પણ સાલો ટાઈમ ક્યાં છે. સવારે નેતા નાં ભાષણમાં બપોરે નેતાની મીટીંગો માં તેમને જીવતા રાખવા નાં. દર વર્ષે નાવા નાવ આયા રાખે છે. પ્રજા ને ઘોળી ને પી ગયેલા આ લેભાગુ ઓ ની વચ્ચે વળી આ મૃત્યુંજય જેવા પ્રજાની લાગણી માં કાકડા ફેંકવાનું કામ કરે છે. બધા ને સુરક્ષા નો ચસકો લગ્યો છે. તો આ ના જેવા ને ત્યાં ખેતર માં મકબરો બનાવવો છે.બધા ને અચાનક મહાન , ફીલોસોફર થઈ જવું છે. ને પ્રજાય કશું કરવાની નથી. કોઈ એકાદ ગતકડું ઉભુ કરે તો પછી લગી જાય તેની પાછળ. ને પછી પાછા હતા ત્યાં ને ત્યાં. બે ચાર પાના આમ તેમ લખી નાખવા થી કોના દિવસો ફરી જવાના છે. અરે દિવસો બદલવા માટે કઠણ મહેનત કરવી પડે. ને અત્યાર સુધી સ્વગત બોલતા ધોળકીયા એ મોટે થી સારજન્ટ ને પુછ્યું કેમ શું કહેવું છે તારું...? આ મૃત્યુંજય વિશે....?

સર હી ઈઝ જીનીયસ.....!

શું...?

યસ સર .... તમે "અરણ્ય રુદ્રન" વાંચી....?

ના.

ધોળકીયા ને થોડો આંચકો લાગી ગયો. પછી પાછા પોતાની પરીસ્થિતી જોઈ ને મનમાં સારજન્ટ ને માફ કરી દીધો. એક વખત હતો કે કોલેજ માં લોકો પુછતા ધોળકીયા કોના થી શરુ કરુ મુન્શી થી કે દેસાઈ થી. ને આજે આ નવા છોકરા મૃત્યુંજય જેવા ને જીનીયસ જીનીયસ કરે છે. લાગે છે આ મૃત્યુંજય ને વાંચવો પડશે. સ્વગત વાતો કરતા કરતા જીપ ગૃહમંત્રી નાં ઘરમાં દાખલ થઈ.

જીપ ને પાક કરી ધોળકીયા ને સારજન્ટ ગૃહમંત્રી નાં ઘરમાં દાખલ થયા. આગળ નાં સોફા પર ગંજી ને લેંઘા માં આડા પડી ને સવારનું છાપુ વાંચતા ગૃહમંત્રી ધોળકીયા ને સારજન્ટ ને આવતા જોઈ ને સડક કરતાં ઉભા થઈ ગયા. એક હાથમાં છાપું ને બીજા હાથ માં ચશ્મા પકડી મંત્રી બે હાથ પહોળા કરી ને ઉભા રહ્યા. ને પછી સાવ ઘસાઈ ગયેલા અવાજે પુછવાનું શરુ કયું.

મૃત્યુંજય નું શું કયું....? તેને પહોંચાડી આયા કે નહીં....? સલામત સ્થળે....?

નો સર....મૃત્યુંજયે પોતાની જગ્યા એથી જવાની ના પડી દીધી છે.

તો એન પકડી ઉપાડી ઘક્કામારી ને લઈ જવો તો.. આમ શું સાવ ખાલી હાથે પાછા કયો છો.

જુવો મંત્રી મહોદય મૃત્યુંજય એ ગલી નો મવાલી કે ટપોરી નથી....કે....

જુવો તે હું જાણું છું. સવાલ કોણ છે તેનો નથી સવાલ આ અમારી સરકાર નો છે. આવા લેખકો તો આવે ને જાય તેને કારણે કાંઈ અમે સરકાર ને પડવા નાં દઈયે. જોતા નથી વિરોધ પક્ષે કેવો દેકારો મચાવ્યો છે માત્ર આ એક ચોપડા માટે. જુવો અમારે અમારું ભવિષ્ય હોય કે નહીં. આના જેવા ચરસીઓ તો લખ્યા કરશે એમા અમને અડધા કરી નાંખશે. જુવો જાવ પાછા ને તેને પકડી ઉચકી ને લઈ અવો. મારે તે માણસ જાહેર જગ્યા એ નાં જોઈયે.

જુવો કાયદો કાયદા નું કામ કરશે. ગૃહમંત્રી મહોદય. દુનિયા ને ભલે તમે ઉલ્લુ બનાવો પણ આમી ને આમ પોલીસ વચ્ચેનો તફાવત તમારે જાણી લેવો જોઈયે. અમે અહીંયા કેન્દ્ર સરકાર ની સીધી દેખરેખ પર છીયે. સરકાર તમારી ત્યાં કેન્દ્ર માં પણ છે. મૃત્યુંજય એ તમારા રાજ્ય પુરતો પ્રશ્ન નથી રહ્યો. જુવો પ્રજા ને તથા મૃત્યુંજય ને તમે બહુ થોડો વખત ઉલ્લુ બનાવી શકશો. વધારે વાર નહીં. ને એ કોઈ સામાન્ય વ્યક્તી તો નથી કે અમે તેને ઘસડી ને લઈ જઈયે.

તો શું એને આતંકવાદીઓ મારી નાખે ને પછી એની જયારે સ્મશાન યાત્રા નીકળે ત્યારે તમે એને કોઈ અજ્ઞાત સ્થળે લઈ જશો.

જુવો મંત્રીમહોદય એ વખતે તો એ કોઈ અજ્ઞાત સ્થળે જ હશે. પણ હાલ અમે આમા કાંઈ કરી શકીયે તેમ નથી. અમે એનાં ફાઈ હાઉસ ની આસપાસ સખત પહેરો ને ચોવીસ કલાકની દેખરેખ મુકી છે. જુવો માણસ ધુની છે ને અને મલ્યા પછી લાગે છે કે મરવાની પડી નથી. એકલો છે. મરણીયો છે....લડવૈયો લાગે છે....

અકેલો છે...મરણીયો છે..... લડવૈયો લાગે છે..... બસ બસ.... ચારે બાજુ હું આજ સાંભળું છું. ને એમાં આ છાપા વાળા તેને વધારે રંગ આપે છે. જુવો મારે મૃત્યુંજયે લિધેલા નિર્ણય ની જાણ મુખ્યમંત્રી ને કરવી પડશે. તેય શું જણે બે દિવસ થી કેન્દ્ર માં જઈને બેઠા છે..? જુવો તમે જાવ આમી નો ને પોલીસ નો ભેદ એમ નો એમ રહેવા દેજો. હું તમારી સાથે પાછો કલાક માં ચર્ચા કરું છું. મરણીયો... લડવૈયો.....! ગૃહમંત્રી છાપા ને ફેંકી ઘરમાં બનાવેલી ઓફીસ માં દાખલ થાય છે.

સવાર નાં લગભગ સાત થવા આવ્યા હતા ને લોકો ધીમે ધીમે છાપા માં આવેલી મૃત્યુંજય ની નાની નોંધ વાંચી રહ્યા હતા. એક પછી એક લોકો "પ્રત્યચાં" નાં કાર્યાલય પર ફોન આવવાનાં શરુ થઈ ગયા. સવાર નાં દુરદર્શન ને ન્યુઝ ટીવી નાં સવાર નાં પ્રસારણ માં મુખ્ય વિષય મૃત્યુંજય હતો. સમાચાર માં મૃત્યુંજય નાં ફાઈ હાઉસ ને તેની આસપાસ નો વિસ્તાર સામાન્ય વ્યક્તી માટે પ્રતિબંધિત થઈ ગયો હતો. ન્યુઝ ટીવી એ વળી પોતાના ભારત બહાર નાં સંપર્કો પાસે થી આતંકવાદી જુથ ની વધુ વિગતો ને માહિતી મોકલી હતી.

હજી નવ મહીના પહેલા છપાયેલી ગુજરાતી ભાષા ની નવલકથા છેક સરહદ પાર કેમ કરી ને એ લોકો એ વાંચી તેનો ભેદ ખુલ્યો હતો. પ્રવક્તા નાં કહેવા પ્રમાણે મુંબઈનાં જાણીતા ગુજરાતી લેખકે આ પુસ્તક ને ભેટ તરીકે પાકીસ્તાન નાં તેમનાં મિત્ર ને મોકલી આપ્યું હતું. ત્યાં તેમણે પુસ્તકનાં કેટલાક પ્રકરણો નો ઉદ્ધુ માં અનુવાદ કરી છાપા ઓ માં છાપ્યો હતો. ન્યુઝ ટીવી નાં પ્રવક્તા એ જ્યારે મુંબઈ નાં એ લેખક નો સંપર્ક સાધ્યો ત્યારે તેઓ રશીયા માં "વૈશ્વિક સાહિત્ય ને હીંસા" પરીસંવાદ માં ભાગ લેવા માટે જતા હોવાથી મલવા ની કે કોઈ ટીકા ટીપ્પણી કરવા ના પાડી હતી. જ્યારે પાકીસ્તાની મિત્ર એ લેખક નો આભાર માન્યો હતો. ન્યુઝ ટીવી એ ઇન્ને લેખક નું નામ જાહેર કર્યું નહતું.

વળી મુંબઈ માં ને દિલ્હી માં કેટલાક બુધ્ધિવાદી જુથો એ મૃત્યુંજય નાં ટેકા માં રેલી ને દેખાવો કર્યો હતા. અને બુધ્ધિવાદી લોકોની થતી અવગણના ને સરકાર ની કહેવાતા બુધ્ધિવાદી ઓ સાથે ની સાંઠ ગાંઠ ની કડક શબ્દો માં આલોચનાઓ કરી હતી. જાણીતા તબલા વાદક સંવર્ધન પંડિતે સરકાર ની દેશ ની આંતરીક ને બાહ્ય સુરક્ષા વ્યવસ્થા પર આકરા પ્રહારો કર્યો હતા. વળી ભૂતકાળ માં કરેલી ધર્મ નાં નામની હોળી ને હાલની તમામ પરીસ્થિતી માટે જવાબદાર ગણી હતી. સિતાર વાદક પંડિત અનમોલ ચટ્ટોપાધ્યાયે ગમગીની સાથે જણાવ્યું હતું કે હાથ માં મનનને શાંતિ આપતા સંગીત નાં સાધનો ને બદલે પકડેલા આ લકડાનાં હાથ નાં આ બેનરો આવનારા દિવસો ની ચીસો પાડે છે. સવાર નાં પહોર માં નિકળેલી આ યાત્રા તેમણે ને બીજા લોકો એ પોતાની સાધના નો એક પ્રહર દેશ નાં આ આંતરીક રક્ષકો ને માટે આપ્યો હતો.

ઘડયાળ માં સાત વાગ્યાનું એલોમ વાગી રહ્યું હતું.... પાતળી રજાઈ માંથી નીકળેલો એક સુંવળો હાથ ટેબલ પર ઘડયાળ ને શોધી રહ્યું હતું. ઘડયાળ સીવાય તમામ ચીજો એક પછી એક હાથ માં આવતી જતી હતી. ચશ્મા.. પાણી નો ગ્લાસ.. ટીવી નો રીમોટ... લાઈટર.. એશ ટ્રે... ને અંતે જ્યારે ઉઘ સાવ ઉડી ગઈ ત્યારે ઘડયાળ હાથમાં આવી. ઊટ રણ માં પાછલા પગે ઉભુ થાય તેમ રજાઈ માં ની અંદર પહેલા બે પગ થી શરીર ઉપર આવ્યું ને પછી આખી રજાઈ જાણે ઉભી થઈ ને તેમાંથી સાક્ષાત પરી , સુંદરી , બોલીવુડ ની મહારાણી , નંબર વન હીરોઈન પમ્પા એમની કાચી ઉઘ માંથી માંડ માંડ ઉભા થયા.

પાસે પડેલ સીગરેટ નાં પેક ને હાથ પર પઝાડી એક સિગરેટ ને ડાબા હાથ ની બે આંગળી ઓ માં લીધી ને બીજા હાથે લાઈટર થી જલાવી એક ઉડા કસ ને ફેફસામાં દબાવી પમ્પા એ રીમોટ થી ટીવી ને ઓન કર્યું. સવાર નાં સમાચારમાં મૃત્યુંજય છવાયેલો હતો. મૃત્યુંજય નાં સમાચાર ની પાંચ છ લીટી સાંભળી નાં સાંભળી ત્યાં સુધી માં તો પમ્પા એ બે ચાર મોટી ગાળ મૃત્યુંજય ને આપી ટીવી ને ઓફ કરી નાંખ્યું. હજી માંડ શરુ કરેલી સીગરેટ પર બધી દાઝ નીકાળી ને તેને જડ ની જેમ એશ ટ્રે માં ચીમળાવી નાખી. સામે પડેલા ફોન ને હાથ માં લઈ ને પમ્પા એ મૃત્યુંજય નો નંબર જોડ્યો.

હલો હું મૃત્યુંજય..!

હજી તું જીવે છે.. મૃત્યુંજય..?

હો..પમ્પા ... તારા ઘા નો બીસ્મીલ છું. હવે તો કોઈ ઘા મને મારી શકે તેમ નથી.

મૃત્યુંજય આ ક્ષણો આમ લવારી કરવાની નથી. તારા જેવો માર્ગસ મેં આ દુનિયા માં નથી જોયો. તને ખબર છે આના શું પરીણામ આવી શકે છે..? તને તો મરવાની પડી નથી. પણ મારે હજી જીવવાનું છે.

મારે ને મારા દિકરા એ હજી જીવવાનું છે. તને ખબર પડે છે તારા આ લખાણ ની ને લક્ષણ ની અસર છેક તારા દિકરા ને મારી પર પડશે..?

પમ્પા .. દિકરો મારો છે.. મારી અસર તો પડશે જ ને એના પર. આજે બરાબર બે વરસ પછી તારો ફોન આવ્યો છે. ને તેય મારી ખબર કાઢવા નહી પણ હું જીવું છું કે મરી ગયો તે તપાશવા માટે. વાહ પમ્પા રાણી વાહ... તમને માણસ ની ફિકર છે એ જાણી ને ખુબ આનંદ થયો.

હલો..મૃત્યુંજય હવે વેવલા વેડા કરવાનું રહેવાદે. જો તું સાવ નાદાર ને દુનિયાથી અલીપ્ત થઈ જાય તેનો અમારે શું કામ ભોગ થવું પડે. જો મારા દિકરા ને તારે કારણે કાંઈ થશે તો મારાથી ભયાનક કોઈ નહીં હોય.

ને આટલું કહી પમ્પા એ ફોન ને જોરથી પછાડી દે છે.... ફોન નાં કણસવા નાં અવાજો પમ્પા નાં કાન ની અંદર થઈ મગજમાં પછડાયા કરે છે. પમ્પા ફોન ને બે હાથ થી પકડી ખેંચી બારી ની બહાર ફગાવી દે છે..! સાલો માવડીયો....! મરવાની તાકત હોય તો મરી કેમ નથી જતો... લખ્યા કરે છે.. મરતો નથી પણ મારતો જશે... બીજા ને..!

પમ્પાનાં ગળા માં ડુસકાં ભરાઈ જાય છે.

લાગણી નાં એજ તાતણા ઓ હજી જીવનનાં વાજંત્ર પર હતા. ફરક માત્ર તેનાં સુર માં પડી ગયો હતો. પાંચ વરસનાં લગન જીવન માં ઉતાર ચઢાવો પછી જીંદગી ની ખેચ તાણ નો અંત છુટાછેડા પર આવ્યો હતો. પમ્પા બે વરસનાં પુત્ર સ્વર ને લઈ પાછી બોલીવુડ ની દુનિયા માં આવી ગઈ હતી. હવે જ્યારે મૃત્યુંજય પર ઘાત આવી હતી ત્યારે તેને તેનાં પાછલા દિવસો ની સજા તો નહીં મલે ને તેની ચિંતા કોરી ખાતી હતી. જીંદગી એક ગણીત નો દાખલો સમજી ને શરૂ કરનાર અંતે માત્ર આંગળી નાં વેઢે કેટલાક બચેલા આંકડા ગણતા થઈ જાય છે.

ડુસકા ભરતી પમ્પા દોડી ને બાજુ નાં રુમ માં જાય છે. શાંત થી સુતા સ્વર ના માંથે હાથ ફેરવી ને વાહલથી પંખાળો છે. સવારે એક બે કલાક મા ની પાસે ને પછી ક્યારે ક મોડી રાતે સ્વર માના હાથ નો પ્રેમ પામી શકતો હતો. ફિલ્મ માં કામ કરવા ની ને પોતાનું નામ ને સુપરસ્ટાર નું પદ ટકાવી રાખવાની એક જુગારી વૃત્તિ ની અંધાણી પમ્પા પોતાના પતી ને પુત્ર ને ખુબ પાછળ છોડી ગઈ હતી. સ્વર નો મોટા ભાગ નો સમય પમ્પા ની મા નિર્મળા ને ઘર ના તમામ કામ પર દેખરેખ રાખતી વિધવા વસુંધરા સાથે જતો હતો. નિર્મળા વિતેલા જમાનાની ખેપાની બોલીવુડ ની ભપકાદાર હિરોઈન હતી. તે વખત નાં હિરો રોહિતકુમાર સાથે નાં લક્ષ્મી ને પછી તેના પતી એ કરેલા આપઘાત વિષે લોકો જાત જાત ની વાતો કરતા હતા. શરીર ની ને મનની હાલત આજકાલ હાથતાલી આપતા હતા તેથી નિર્મળા મૂંબઈ માં દિકરી પમ્પા ની સાથે રહેતી હતી. ક્યારેક કોઈ ટીવી શો માં મહેમાન તરીકે કે કોઈ વખત કોઈને ઈન્ટરવ્યુ આપવા ને બહાને નિર્મળા પોતાનો જુનો ઈતિહાસ વાગોળતી હતી.

ઘર માં સ્વર સીવાય જો કોઈ વાસ્તવીક તા માં જીવતું હોય તો તે વસુંધરા હતી. વિધવા વસુંધરા ને ઘર માં બોલવા નું બહુ ઓછું હતું. મોટા ભાગનું કામ બાકી ના નોકરો તેનાં આંખ નાં ઈશારે કરતા હતા. સવાર નાં પાંચ વાગ્યાથી રાત નાં દસ વાગે છેલ્લે સ્વર ને સુવાડી ને નિર્મળા ને દવા ખવડાવી વસુંધરા અંગલા ના ભોંયરા માં દત્તબાવની બોલી ને સુઈ જતી હતી. બીજે દિવસે પાછી જીવવા માટે. આ બધા કામ માં સૌ થી મહત્વ નું કામ હતું અંગલા ની સીક્યુરીટી નું. અંગલાની ચારે બાજુ નાં વિડીયો

કેમેરા ને તેની દર છ કલાક ની વિડીયો ટેપ બદલી ને સાચવવાનું કામ તેનાં હાથ માં હતું. વળી હમણાં જ નવુ નંખાયેલું મુખ્ય તોર્તિંગ દરવાજા નું ઇલેક્ટ્રોનિક લોક નું રીમોટ પણ તેનાં હાથ માં ચોવીસ કલાક માટે હતું. સવારથી રાત સુધી બંગલો ને તેની દેખભાળ ને સાચવણી ને ઘર નાં નાના મોટા તમામ કામ કરતી વસુંધરા જાણે કે બંગલા નો એક ભાગ બની ગઈ હતી. માંડ રાત નાં એ ચાર પાંચ કલાક ની ઉઘ લેતી હતી. ક્યારેક તો રાતો ની રાતો તેની જાગવા માં ને પથારી માં પડખા ફેરવવા માં નિકળી જતી હતી. વસુંધરા ની જીંદગી માં હવે તો જાણે એક જ મોસમ હતી.

આંખો ને લુછી ને પમ્પા કપડા ને વાળ ને સરખા કરી સીધી નીચે નાં ભાગે પહોંચી ગઈ. વસુંધરા બારણે મુકેલા ગણપતી ને કુલ ચઢાવતી હતી , ને ત્યાંજ તેણે મેડમ નો અવાજ સાંભળ્યો. પુજા ની થાળી ને બાજુ પર મુકી વસુંધરા મેડમ ની નજીક પોંહચી ગઈ. ગુડ મોર્નિંગ મેડમ. પમ્પા વસુંધરા નાં બે હાથ પકડી ને પોતાનું માંથુ તેના પર ઢાળી ને રોકી રાખેલું બાકીનું પણ રડી લે છે. પછી હળવેથી માંથુ ઉચકી ને વસુંધરા ની સામે નિસ્તેજ જુવે છે.

મેડમ તમે જરાય ચિંતા ન કરશો. આ બંગલા ની ચારે બાજુની સુરક્ષા વસુંધરા નાં હાથ માં છે. મેડમ મને ખબર છે , મેં સવારે સાહેબ વિશે નાં સમાચાર સાંભળ્યા છે. મને નથી લાગતું કે કોઈ તમને કે સ્વર ને આ વાત નો મુદ્દો બનાવે. પણ તેમ છતાં સાવચેતી રાખવી એ આપણા હાથ માં છે મેડમ. મે મન્સુર ને ફોન કરી ને બીજી વધારા ની સુરક્ષા વ્યવસ્થા ગોઠવવા ની વાત કરી છે.

વસુંધરા આ સાધનો ને બીજી વિગતો ની બાતમી આ લોકો કોઈ ને આપતા તો નથી ને...?

મેડમ જ્યાં સુધી મન્સુર ની વાત છે ત્યાં સુધી તે એકલોજ પોતાનું કામ કરે છે. તેની કોઈ દુકાન કે ઓફીસ નથી. તેનો ફોન જ તેનો મુકામ છે. એણે કરેલી એક ડિઝાઈન બીજા ને ત્યાં કરતો નથી. ને હું એને ઘણા વરસ થી ઓળખું છું મેડમ.

તેમ છતાં વસુંધરા મને ડર લાગ્યા કરે છે. આજ સવાર થી મારી હાલત કાંઈ બહુ સારી નથી. મોત નાં ઓળા નીચે જીવવાની ને મરવાની મને બીક લાગે છે. મને મારા કરતા વધારે ચિંતા મારા પુત્ર સ્વર ની છે.

મેડમ હું સમજી શકું છું.. પણ તમે ચિંતા ન કરો. તમે થોડો આરામ કરો . મેડમ થોડા દિવસ માટે બસ માત્ર બંગલા માં સ્વર સાથે ગાળો.

હા વસુંધરા... મારે આ તાણ માંથી મુક્તી મેળવવી જ પડશે. અરે હા. તને લાગે છે કે આમા “ભા” કોઈ મદદ કરી શકશે.

વસુંધરા જરાક સાડી નાં છેડા ને ખેંચી ને બોલે છે.. આ માં “ભા” શું કરી શકવા નો હતો.. ને પછી સુધારી ની બોલી આઈ મીન શું કરી શકવા નાં હતા.

કેમ બે મહીના પહેલા નિમોંતા અનુપમ અને ઝહીરખાન નો મસલો તેમણે જ પતાવી આખો હોત ને. અરે હવે તો બોલીવુડ ની મોટા ભાગ ની હસ્તી ઓ ના કેસ “ભા” જ પતાવી આપે છે ને.

મેડમ તમાર ક્યાં કોઈ કેસ છે તે તમારે ચિંતા.? આ વાત તો સાહેબ ને તેમનાં માથા પર નાં જોખમ ની છે. દુનિયા ની નજર માં તમે હવે અલગ છો. તામારા છોકાર નાં નામ ની પાછળ હવે કયાં દેરાસરી લખાય છે.

વસુંધરા મેન ખબર છે. મારા સ્વર ની પાછળ હવે રેશમવાળા લખાશે પણ.... એ હજી દુનિયાની નજર માં મૃત્યુંજય નું બાળક છે ને તેતો તેની સાથે સતત રહેશે જ.

મેડમ દુનિયા ની નજર બહુ કમજોર છે. એ જોતી નથી માત્ર સાંભળે છે. ને પછી એને જે જોવું હોય તે તેની જાતે બનાવી ને જુવે છે. જો તનમે લાગતું હોય તો તમે “ભા” ને ફોન કરી જુવો. બાકી “ભા” ની પહોંચ કદાચ બહુ બહુ તો શહેર નાં ને કેટલાક બહાર નાં સ્મગલરો કે ડોન સુધી હશે. બાકી આતંકવાદી ઓ સુધી “ભા” ની પહોંચ નહી. પણ હા.. કહેવાય નહી દરેક કુતરા નાં દિવસો આવતા હોય છે. કોને ખબર “ભા” નાં દિવસો શરુ થઈ ગયા હોય...! કરી જુવો ફોન મેડમ.

ને વસુંધરા પાછી વળી અધુરી પુજા ને પુરી કરવા માં લાગી ગઈ.

મેડમ પમ્પા ને હાલ માં વસુંધાર નાં મનનો કે બોલવા નાં રુખ નો તાગ મેળવવા ની પડી નહતી. મોત ની બીક તેને ચારે બાજુ હાથ પગ પછાડવા માટે મજબુર કરી રહી હતી.

પાસે પડેલ ફોન ને હાથ માં લઈ ને પમ્પા “ભા” ને ફોન લગાવે છે.

હલો... “ભા” છે.

હલો તમે કોણ..?

હું પમ્પા. પમ્પા રેશમવાળા બોલું છું.

હલો મેડમ... “ભા” પુજા કરે છે તમે એક કલાક પછી ફોન કરો.

પમ્પા ફોન મુકી દે છે.

માજીદ કોણ પેલી પમ્પા નો ફોન હતો કે..?

હાં “ભા” ...!

હા.હા..હા. માજીદ બકરી બે થઈ ગઈ છે.. ને આ વખત માં “ભા” ને યાદ કરવા એટલે “ભા” નાં સિક્કા પડવા ની શરુ આત થઈ ગઈ છે. માજીદ ...

હાં “ભા” ...!

ભોટ માંથી “ભા” આવા લોકો બનાવી દે છે...! બસ થોડી હળવી રમત રમતા રહેવાનું, હવે તું જો આ વખત નાં ઈલેક્શનમાં “ભા” નું ચલાણ મજબુત છે. આ વખતે તો સરકાર આપડી આવી નેજ રહેશે.

જો કલાક પછી ફોન આવે તો કહી દે જે કે “ભા” બીઝી છે. બીઝી. મલવું હોય તો દરબાર પર આવી જાય. ને હા જો જ્યારે તે દરબાર માં આવે જાય ને મારી સાથે હોય ત્યાર સુધી નાં તમામ ફોટા લેવા પેલા સાવંત નાં પત્રકાર ને ટીવી વાળા ને જણાવી દેજે.

પણ “ભા” તે આવશે જ એની ખાત્રી શું..?

માજીદ આ “ભા” નાં વાળ આટલા કાળા અમથા નથી ... બહુ નહી વિચારવાનું બસ પડેલા પાસા ને સહેજ હલાવી દેવા નાં.. હા..હા.. હા.તૈયારી કર માજીદ હવે બહુ ઓછુ કામ ને વધારે માં વધારે ચાલ માં રહેવા નું છે. મુંબઈ નો બચ્ચો બચ્ચો જાણે છે “ભા” કોણ છે.. હવે તે જાણસે “ભા” શું થશે..? ચાલ બેટા તૈયાર થઈ જા. લખનારો લખે છે.. કદાચ મરી જશે.... આપડે તો આપડી ખીચડી તૈયાર કરો ... લાગ આવે તેને પકવી દઈશું.

આ બાજુ ગુજરાત નાં ગૃહમંત્રી . દિલ્હી માં મુખ્ય મંત્રી નો સંપર્ક કરવા માં પડયા છે...!

હલો ...હલો.. ગુજરાત ભવન ... ગુજરાત ભવન... મારી સાહેબ સાથે વાત કરાવો હું ગૃહમંત્રી છોટાલાલ બારોટ બોલું છું.

હલો સાહેબ તો અહીંયા નથી ઉતર્યા... સાહેબ તો હોટલ સીલ્વર સ્ટાર માં છે.

શું..? હલો.. હલો..!

ને દિલ્હી જોડે લો ફોન કટ થઈ જાય છે.

લે કરો વાત સાહેબ ને ગુજરાત ભવનમાં ફાવતું નથી , ને હવે હોટલ માં રહે છે. ને ખબર નહીં આ કોણ હતું ... સાલા બધા ને તગેડી મેલીશ એજ દિવસ...!

ત્યાંજ ગૃહમંત્રી છોટાલાલ નો ફોન રણકી ઉઠે છે...!

હલો છોટાલાલ હીયર..!

જુવો સાંભળો .... આપડી પાર્ટી નાં તમામ ધારાસભ્યો , સંસદ સભ્યો ને લઈ ને તાબડ તોડ મારા ફાઈ મધુવન પર પહોંચો. જુવો એક પણ વ્યકતી રહી નાં જાય. બીજી અગત્યા ની વાત સૌરાષ્ટ્ર નાં તેલીયા રાજા ઓ , અમદાવાદ , બરોડા ને સુરત માંથી બીલ્ડરો પાસે થી જેટલી ખંડણી ઉઘરાવાય તેટલી ઉઘરાવો જુવો હું બે કલાક માં ગાંધીનગર પહોંચું છું. કામ માટે આરીફ બલોચ ને લગાડી દો સાલો કુતરો ખાઈ ખાઈ ને પાડો થઈ ગયો છે. ને હા ઝુમ્મર સિંઘ પાસે થી બાટલી ના જેટલા બાકી છે તે ને ઉપર થી બીજા ડબલ આબુ થી આજે જ વસુલ કરજો. મારે હજી બાકી ના રાજ્યો માં પણ વાત કરવા ની છે. લાગે છે આ વખતે મહારાષ્ટ્ર માં “ભા” ને સાથે રાખવો પડશે.

પણ શું થયું..? જરા ફોડ પાડી ને વાત તો કરો...! છોટાલાલ આકુળ વ્યાકુળ થઈ ગયા.

અરે આ કેન્દ્ર ની સરકાર ગમે ત્યારે હું ઉઠાડી દઈશ. સાલા ને બોલવા ની ને કામ કરવાની પડી નથી. વાતે વાતે ફરે છે. અરે વડાપ્રધાન બનવું તું તો મારે પગે પડવાનું જ બાકી રાખ્યું હતું ને આજે મારે વાત

કરવી હોય તો મારે સમય લેવો પડે છે. હું નથી ઈચ્છતો કે આ સરકાર માં આપડે વધારે ટેકો અપાય. મારી સાથે બંગાળ, મહારાષ્ટ્ર અને આંધ્ર નાં તમામ લોકો છે. જો સરકાર ગગડે તો પૈસા પાણી ની જેમ વેડફી ને પણ હું વડાપ્રધાન થવા માંગુ છું. આપણા પક્ષ ની મધ્યપ્રદેશ, રાજસ્થા, ગુજરાત ને મહારાષ્ટ્ર માં મજબુત પકડ છે. આજે આખી રાત મેં સાઉથ ની જોડે વાત કરી છે. મોટા ભાગ નાં પૈસા તો સાઉથ માં જ વહેંચવા પડશે. જુઓ વાત ને સમજો.

હલો ... પણ મારું શું? હું ક્યા છું...?

છોટાલાલ હું વડાપ્રધાન બનીશ તો તમે જ ગુજરાત સંભાળશો કે હું મારા બાપ ને ઉપર થી બોલઈશ? યાર વાત ને સમય ને સમજી ને વાત કરો... જુઓ આ વાત ની ગંધ ક્યાંય ન આવવી જોઈયે. હું ના આવુ ત્યાં સુધી તમે ખેલ સંભાળી લેજો.

હલો પણ પેલા મૃત્યુંજય નું શું કરીશું...? એને મરવા દો યાર..! તમારું વિચારો.. છોટાલાલ તમારું..! ઓકે ચલો મારે ફ્લાઈટ પકડવા માં મોડું થાય છે. છોટાલાલ હું અશક્ક પુરાણી છું . ભારત નો ભાવી વડાપ્રધાન અશક્ક મહેશનંદન પુરાણી. માર માં ભરોસો રાખો.

ને છોટાલાલા નો ફોન કટ થઈ જાય છે.

છોટાલાલ નો ફોન કટ કરી ને અશક્ક મુંબઈ ફોન લગાવે છે...!

હલો.. સાવંત...!

હા. કા...!

સાવંત અશક્ક ...

બોલો બોલો. અશક્કભાઈ..શું હુકમ છે..!

સાવંત જો બહુ સમય નથી મારી આજની રાત ની “ભા” જોડે મુલાકાત ગોઠવી આપ.

“ભા” જોડે...? આજે રાતે...? તમારે એનું શું કામ છે..?

જો સાવંત વધારે સવાલ ના કર. જે કીધુ તે કરી દે. ને પછી મને ફોન કર.

ઓકે ઓકે જેવો તમારો હુકમ...!

અશક્ક ફોન કટ કરી ને દોડતો એરપોર્ટ જવા હોટલ ની નીચે દોડી જાય છે. સ્તતા ની ખેંચ તાણ માં દોડવું એતો સાવ સામાન્ય વર્તણુક છે. આજે તો લોકો એક બીજા નાં પગ કાપવા સુધી પહોંચ્યા છે.

અચાનક કટ થઈ ગયેલ ફોન ની ધાક ને સહન કરતા છોટાલાલ બે ઘડી માટે સુન્ન થઈ જાય છે. એકદમ બધુ જાણે બદલાઈ ગયું હોત તેમ પોતાના જ ઘર ને વિસ્મય આંખે જોવા લાગે છે. હું મુખ્યમંત્રી બનીશ..જાત જાત નાં રોકાયેલા કામો ને પતાવતો જઈશ. સાલુ નસીબ ધીરે ધીરે ઉઘડે છે..! આ

વિચારે થોડા હળવા થાય એ પહેલા છોટાલાલ લેંઘા માં ને લેંઘાં માં બાથરુમ માં દોડી જાય છે. મગજ માં આવી ગયેલું આમ અતિ મોટું અચાનક ટેન્શન ને જરા હળવું કરી આવે છે. પંદર મીનીટે બહાર આવેલા છોટાલાલ ની આંખો માં ગુજરાત નાં મુખ્ય મંત્રી તરીકે નાં સ્વપ્નોનો સંચાર બમણી રીતે સરુ થઈ જાય છે. સરકાર બનાવવાની , ઉથલાવવાની તમામ પ્રકીયા ને એક પછી એક ગોઠવી છોટાલાલ પોતાનાં કામે વળગી જાય છે.

એક પછી એક બધા ને ફોન કરી ને છોટાલાલ લોકો ને મધુવન ફામ્ ને ધીરે ધીરે ઢોર વાડા માં ફેરવતા જાય છે. લોકો ને ઉપાડી લાવવા સરકારી ચક્ર ને કામે લગાડી દેવા માં આવે છે. ચારે બાજુ નાં ધારાસભ્યો અને સંસદ સભ્યો ને ઉચકી ઉચકી ને મધુવન નામનાં ઢોરવાડા માં પુરવા માં આવે છે. દુનિયા ની નજર નું ફામ્ હાઉસ ધીરે ધીરે એક ઉકરડા થી વધારે કશું નહતું લાગતું.

સવાર નાં દસ વાગ્યા સુધી માં તો લોકો ને હવા માં ની ગંધ આવવા માડી હતી. જંગલ માં આગ લાગે ને ઉદસો દોડા દોડી કરવા લાગે તેમ શહેર નાં નાંના મોટા લોભીયા ઓ કોથળા માં પૈસા ભરી ભરી ને આરીફ ની ક્લબ પર પહોંચવા મંડયા હતા. આરીફ બલોચની ગેંગ શહેર માં હપ્તા ઉઘરા વવામાં પડી ગઈ હતી. નાનકડા પેટ્રોલ પંપ થી લઈ છેક સાંણદ સુધી નાં તમામ નાન મોટા બીલ્ડરો પાસેથી પૈસા રિતસર નાં ઓકાવવામાં આવતા હતા.

બે કલાક માં તો અશફાક પોતાનાં ફામ્ હાઉસ મધુવન પર આવી પહોંચે છે. અત્યાર સુધી માં તમામ લોકો આવી ગયા હતા. એક માત્ર કચ્છની બેઠકની ઉમેદવાર કાઠંબરી ખખખરે આવવાની નાં પાડી ને પોતાનાં વતન જ્યા માટે ચાલી ગઈ હતી.

છોટાલાલ તમેન કીધું હતું કે એક એક મારે અહીંયા જોઈયે. ક્યા છે કાઠંબરી...?

એણે આવવાની નાપડી દીધી. તેનું કહેવું હતું કે રાજકારણ ની આ રીત નથી. ને તે આ પ્રકાર ની “પ્રેક્ટીશ” માં માનતી નથી.

છોટાલાલ આ ને ટીકીટ આપતી વખતે મેં ના પડી હતી કે નહી. સાલ ૧ બેરા ઓ ને દિમાગ ને “ટેક્ટીસ” તો હોતા નથી ને પછી ચાલ્યા આવે છે રાજકારણ માં. અરે ચાર પોલીટીકસ ને તમે કોલેજ માં ભણો તેવી જ રીતે ચલાવો તો ના ચાલે. છોટાલાલ મારે તે બાઈ અહીંયા જોઈયે. એ ને રસ્તા માંથી પકડો ને અહીંયા લાવો. જુઓ એને ગંધ આવશે તો વાત નું વતેસર થઈ જશે.

અરે અશફાક ભાઈ વાત ની ગંધ તો આવી જ ગઈ છે..! જોતા નથી ચારે બાજુ થી આ આરીફ બલોચને ફોન આયા કરે છે. અરે સવાર ના મારા માણસો એક એક ની ખબર લઈ ને આવ્યા છે. અરે આ બપોર થવા આવી અત્યાર સુધી માં તો રાજ્ય માં ને અમારા લોકા નાં કાનો કાન પક્કો હિસાબ પહોંચી ગયો છે.

સાલા તમારા લોકો નું નેટવર્ક પણ ગજબ છે અમારે પૈસે અમને તમે એક દિવસ મારી નાખશો....!

અરે અશફાકભાઈ તમને લાગે છે દેશ એકલા તમારા જેવા લોકો ચલાવે છે. અરે અમારી પાસે જે લોકો છે તે તમારા “ઈનફોરમેશન ને કોમ્યુનીકેશન “ વિભાગ માં પણ નથી. અરે તમે લોકો અમને કુતરા થી

વધારે કાંઈ ગણતા નથી પણ અમને આમરી ઈજ્જત છે ને અમારા ગજા પ્રમાણે અમારી પોતાની સરકાર તમારા કરતા સારી રીતે ચલાવીયે છીયે....!

એય.. એય.. આરીફ ચલ લવારી બંધ કર...ચલ તુ બહાર ધ્યાન રાખ... અમેન કામ કરવાદે....!

અશફાક ભાઈ પેલા મૃત્યુંજય નું શું કરવાનાં છો...?

જો આરીફ તને કીધું ને બહાર જા.. એના દિવસો આવી ગયા છે મરવા ના તો મરશે..!

તમારા લોકો નું ખરું છે.. મારા માં ને મૃત્યુંજય માં મને બહુ ફરક નથી લાગતો હું ને તેય એક સિક્કની બે બાજુ જેવા છીયે.. અશફાકભાઈ એ સત્ય ને ઉઠાડે છે.. ને મારા જેવા સત્ય પર કફન ઢાંકતા રહે છે. અમને પોલીસો અંતે “એન કાઉન્ટર” માં મારે છે. ને એને લોકો કાઉન્ટર એટેક ગોઠવી ને મારે છે. હા..હા.. સાલું આ ખરું છે...! સાલું આ મા કોણ જીતે છે. તે ખબર નથી પડતી. હા મરવા માં તો અમે પહેલા જ છીયે.

આરીફ.. બકવાસ બંધ કર. ને તારા મોં માંથી આ બધુ સારુ નથી લાગતું.

અશફાકભાઈ તમે “અરણ્ય રુદન” વાંચી નથી લાગતી.. કાંઈ નહી.. હું તો આ ચાલ્યો મારો રોલ પુરો. મને તો દ્વૈપદી ને ઘસડી ને લાવવાની સજા મલશે. બાકી સાંચળ પર બેસાડવાની સજા તમારે લોકો એ ભોગવવાની છે. ચાલો ત્યારે ખુદા હાફીસ..! ને જય શ્રી કૃષ્ણ છોટાલાલ.

આરીફ નાં મોં માં થી “અરણ્ય રુદન” સાંભળી ને અશફાક ને હસુ આવી જાય છે.

અલ્યા તને આ બધુ વાંચવા નો સમય મલે છે...? અરે તને વાંચતા ય આવડે છે..?

અરે અશફાકભાઈ હુંય બી.કોમ પાસ છું. અને ગુજરાતી મારીય ભાષા છે ,,,, ને હા.. રહી વાત મૃત્યુંજય ની તો હું ને એ એક જ બેચ પર સાથે પાસ થયેલા છીયે. અશફાકભાઈ તમે જે બોલો છો તેમાં મને મડદા ની વાસ આવે છે. ને મૃત્યુંજયે જે લખ્યું છે તેમાંથી મડદા બેઠા થઈ જાય છે. આતો કદાવ માં પડયા છીયે તો ખરડાયેલા લાગીયે છીયે. અમને તમારી જેમ ખાદી સદતી નથી. બાકી અમેય આજે તમારી સાથે હોત. અને હા છોટાલાલ તમે અશફાકભાઈ નાં જમાણા હાથ છો.... સાવચજો જમાણા હાથે બહુ ખરાબ ને ક્યારેક તો જુગુસ્સાપ્રેરક કામો જાહેર માં કરવા પડતા હોય છે. ખાનગી માં તો સૌ કરી લે. જરા સાચવ જો છોટાલાલ.

આરીફ બલોચ દરવાજા ને બંધ કરી ને બહાર ચાલ્યો જાય છે.

સાલો શું લવારી કરી ગયો.. છોટાલાલ...! આના પર નજર રાખો સાલા ને જ્ઞાન નાં ચક્ષુ કુટી રહયા છે.. તમે એને કામમાં રાખો નહી તો આ મને ને તમને ખાઈ જશે. ચલો ચલો અંદર બહુ વાર થઈ ગઈ છે...! ક્યાં છે બધા... તમે બધા ને રૂપરેખા તો આપી છે ને ..!

હા..હા...જી..!

ફામ્ નાં મુખ્ય બીલ્ડીંગ માં આવેલા મોટા હોલ માં સફેદ કલર નાં મોટા મોટા ગાદી તકીયા ની ઉપર રાજ્ય નાં તમામ સંસદ સભ્યો અને ધારાસભ્યો ગોઠવાઈ ગયા હતા. અશફાક ને છોટાલાલ અંદર દાખલ થયા.

આખા રુમ માંથી એક પ્રકાર નો બેચેની ભરેલો શોરબકોર આવતો હતો. પોતાની જગ્યા પર બેસી ને નાના કુંડાળા માં મોં વકાસી ને બેઠેલા દયામણા , માંદલા ચહેરા ઓ જાણે લોકશાહી નાં મરશીયા ને છાતી કુટી કુટી ને થાકી ગયા હોય તેવા લાગતા હતા. ચુંટણી પહેલા રંગીન થઈ ને ફરતા આ ને તા ઓ આજે આ હોલ માં ઘરડી થઈ ગયેલી વેશ્યા ઓ કરતા પણ ભૂંડા લાગતા હતા.

હલો .. શાંતિ.. સાંભળો... જુવો સમય વધારે નથી. જુવો આપણા પક્ષે “ભારતીય જનતા જાગરણ મંચ” પર વિસ્વાસ રાખ્યો ને તેના પરીણા મો આપણે સૌ એ જોઈ લીધા છે. છેલ્લા છ મહીના માં આપણા કશા કામ થયા નથી. તેમના નેતા માટે આપણે આપણા દરવાજા ઓ ખોલી દિધા. આપણા પક્ષે તમેન આર્થિક રીતે ને ટેકા ની રીતે બે રીતે બહુજ સાથ આપ્યો. મિત્રો બદલા માં આપણે માત્રા આપડું થોડું કામ ને આપડું સમ્માન ઈચ્છતા હતા. પણ મને જણાવતા દુખ થાય છે કે આ સરકાર બે દિવસ થી વધારે વખત ટકવા ની નથી. તમને લોકો ને અહીયાં બોલાવવાનું મુખ્ય કામ એજ હતું કે તમને લોકો ને પાર્ટી નાં નિર્ણય ની જાણ થાય ને તમે લોકો એ પ્રમાણે તૈયાર થઈ જાવ. જુવો મને ગુજરાત ની આપણી સરકાર ની ચિંતા નથી કેમકે આપણે બહુમતી માં છીએ. હાલ મને એ વાત જાણી ને આનંદ છે કે બધા લોકો અહીયાં છીએ. દિલ્હી માં આપણો પક્ષ “પ્રોગ્રેસીવ નેશનલ કોંગ્રેસ” સોમવારે સવારે વિધિવત ટેકો પાછો ખેંચી ને સરકાર રચવા નો દાવો કરશે. ગઈ વખત ની ચુંટણી માં આપડે તમેની સાથે સમજૂતિ કરી તે કદાચ આપડી ભૂલ હતી પણ આ વખતે આપણો પક્ષ દિલ્હી ની શેરી ઓ માં પગ જમાવી નેજ રહેશે. જુવો આપડા પક્ષ ની સ્થાપનાં ને વિચારસરણી ની શરુ આત ગુજરાત માંથી થઈ હોવા ને કારણે હું મારી ને આપડા પક્ષ ની નવી દિશા ની શરુઆત અહીયાં થી કરુ છું. કોઈ ને કોઈ પ્રશ્ન છે...?

મારે છે..?

બોલો પ્રદ્યુમન જાડાજે...!

તમે ત્યાં જાશો તો અહીયાં કોણ સંભાળશે...?

જાડેજા અત્યારથી તે વાત હું કરવા નથી માગતો પણ વખત આવે કમીટી જે નક્કી કરે તે ગુજરાત ને સંભાળશે.

આ બધી અથડામણ માં અમારા કામો રોકાઈ જાય તેનું હું..?

જુવો બપોદર ભાઈ આમેય અત્યારે ક્યારે કાંઈ કોઈ કામ થાય છે..?

પણ ન થવા નું થાય ને આપણ ને બહુમતી ના મલે તો પાછી ચુંટણી કરવા ની...?

જુવો ચુંટણી નો તો પ્રશ્ન આવતો જ નથી કેમકે ગણતરી કરીએ તો બાકી નાં પક્ષો નો ટેકો આપણ ને મલતા આપણે બહુમતી માંજ છીએ. દેસાઈ તમે ચિંતા ના કરો. તમારા બધા ની રોકેલી પૈઈ પૈઈ હું પાછી

કરી આપીશ. અરે આ અશફાક પુરાણી નું વચન છે. અરે આપડો પક્ષ માત્ર હવે ગુજરાત નો પક્ષ નથી રહ્યો. મને વિશ્વાસ છે કે આપડો વખત હવે આવતો જાય છે. જુઓ મારે સાંજે પાછા મુંબઈ જવા નું છે. પાર્ટી કાર્યકરતા ઓ ની ત્યાં ય ચડભડ ચાલે છે. મહારાષ્ટ્ર માં આપણીસ્થીતી મજબુત થતી જાય છે. રાતે “ભા” સાથે મારી મીટીંગ છે. માર્ગસ ને સમાજવી શું તો લાભ બંન્ને ને છે. હજી કોઈ ને કોઈ પ્રશ્ન છે..?

અશફાકભાઈ ... મારે એક વાત કહેવાની છે..?

બોલ અનિલ શું છે...?

અશફાકભાઈ મૃત્યુંજય નું શું કરવાનું છે..?

અરે કેમ બધા આ એક પ્રશ્ન પુછે છે...? અરે એને ચારે બાજુ જડબે સલાક વ્યચસ્થા તો કરી છે. કોઈ એને મારી નહીં નાખે. છોટાલાલ તમે કોઈ ને હજી વાત ની જાણ નથી કરી. જુઓ કેન્દ્ર સરકારે આખો કેસ હાથ માં લઈ લીધો છે.. તેનાં ઘર ની આસપાસ કમાન્ડો ની ગોઠવણી કરી દેવા માં આવી છે. પછી તેને શું થવા નું છે. અરે ચાર આ વા લેખકો તો લખ્યા કરે ... મારી પાસે આવા લોકો માટે સમય નથી.

અમને તો એમ કે તમે પોલીસ ગોઠવી છે..? જો ચિંતા નથી તો પછી કેસ મીલેટી ને કેમ સોંપ્યો છે..?

ત્યાં અશફાક નો ફોન બીપ બીપ કરે છે....! હાથ ની એજ આંગળી ઉચી કરી ને અશફાક એજ મીનીટ માંગે છે.

હા બોલો કોણ..?

હં

બોલ ..

હં

ઓકે બાચ.

સહેજ સહેક મલકી ને અશફાક વાત નો દોર આગળ ચલાવે છે..!

અરે આ આખો કેસ કેન્દ્ર સંભાળે છે.? જુઓ તમને તેમની ઈમેજ બનાવવી છે. પોતાને હવે પડોશી દેશો સામે પ્રોક્સી વોર માં હીરો તરીક ચિતરવા છે. નિડર ચિતરવા છે. એટલેજ આ એક સાવ સામાન્ય લેખક ને ઉપર ચઢાવે છે. તમે લોકો સમજયા વગર આને મોટો ના બનાવશો. આ એક સ્ટંટ છે.. સ્ટંટ. જુઓ વખત વખત નાં વાજા ને સમજતા શીખો. અરે પાંચ પૈસા આપી ને હું આના થી મોટી ખળભળાટ વાળી વાતો લખાવી શકું. પ્લીઝ તમે મને વધારે બોર નાં કરશો. બોલો કોઈ બીજા પ્રશ્નો છે..?

મારા હિસાબે તો આ પણ એક મોટો પ્રશ્ન બની શકે છે..? કેમ કે એણે પૈસા માટે નથી લખ્યું. એણે દેશ માટે લખ્યું છે. એ ની વે... જેમ તમને લોકો ને લાગે.. ક્હી ને અનિલ નાણાવટી એ મૃત્યુંજય ની વાત નો દોર પુરો કર્યો.

અનિલ ચિંતા ના કરીશ....આવનારા દિવસો માટે તમે તૈયાર થઈ જાવ જુઓ પડકાર ઝીલવા તૈયાર થઈ જાવ. જુઓ હું કાલે રાત્રે પાછો આવીશ પછી પાછો સવારે મધ્યપ્રદેશ ને ત્યાંથી સવારે દિલ્હી પહોંચીશ. તમે લોકો બધા સોમવાર નાં સત્ર માં સીધા દિલ્હી પહોંચશો. સોમવાર ની સવાર વડાપ્રધાન નંદનપ્રાસદ પુરોહીત ની આખરી વડાપ્રધાન તરીકે ની સવાર હશે. આપડી બહુમતી ને તમારા જેવા નું પીઠ બળ જરુર રંગ લાવશે.

ગુજરાત માં મધુવન ફાઈ હાઉસ પર એક તરફ મીટીંગ ચાલતી હતી તો બીજી બાજુ સવારે સાવંત “ભા” ને મલવા “ભા” નાં બંગલે જાય છે. દરવાજા પર સાવંત નું કડક ચેકીંગ કરવા માં આવે છે. કોટ નાં ખીસા માં રાખેલી પીસ્તોલ અને લાકડી માંની ગુપ્તી નો હવાલો “ભા” નાં માણસો લઈ લે છે. પછી મેટલ ડીટેક્ટર થી તપાસી સાવંત ને અદર જવા દે છે. આગળ નાં રુમ માં એક સોફા પર સાવંત બેસે છે. થોડી વારે માજીદ રુમ માં દાખલ થાય છે.

બોલ સાવંત શું કામ આયો છે..?

મારે “ભા” નું કામ છે..?

“ભા” એ હવે મગતરાઓ ને મલવાનું બંધ કરી દીધું છે...?

માજીદ “ભા” જો બોલ્યા હોય તો ઠીક બાકી જો તું એમ સમજતો હોય કે “ભા” ની જોડે રહી ને બાકી ના ને મગતરા કહી શકાય તો પછી તુ બહુ મોટી ભુલ કરે છે.

અલ્યા સાવંત ભૂલી ગયો મારે તારી હેસીયત ની આમ તારી સામે તને જાણ નહતી કરવી જોઈતી.

માજીદ જો મારી પાસે સમય નથી “ભા” ને જણાવ કે મારે વાત કરવી છે.

શું..વાત..છે..?

જો “ભા” ને કહે કે મારે આજે સાંજે સમય જોઈયે છે..?

કોને માટે..?

જો.. જો.. એવું છે કે .. અશફાકભાઈ “ભા” ને મલવા માંગે છે.

કોણ અશફાક પુરાણી.. !

હા.

સાવંત તુ તો સાલા ક્યાથી ક્યાં નીકળી ગયો... હે... સાલા રાજકારણી થઈ ગયો... હે.. બેસ હું “ભા” ને વાત કરું છું.

માજીદ અંદર જાય છે. બહાર સાવંત આંગળી ઓ ને પાસે પડેલા ટેબલ પર રમાડતા રમાડતા આખી વાત નું ગણિત સમજવા નો પ્રયત્ન કરે છે. કાંઈક વિચારે અટકે ને પાછો આંગળી ને ટેબલ પર રમાડવા માંડે. ને પાછો અટકે...! ત્યાં “ભા” રુમ માં દાખલ થાય છે.

અરે મનોહર.... બોલ અશફાક ને શું કામ છે..?

“ભા” કામ તો મને ય ખબર નથી. આમ તો અશફાક તેની પાટી નાં માણસ ને મોકલત પણ ખબર નહીં મને કેમ મોકલ્યો.

એના માણસો ક્યાં ગયા...?

ખબર નહીં “ભા” પણ કદાચ આ પેલા મૃત્યુંજય ની વાત પણ હોઈ શકે..?

અરે એ સાલા ને માટે પાટી નો માણસ શું કામ મને મલવા આવે. એ તો મરવા નો છે.. એમા “ભા” શું કરે..?

“ભા” આતો મારી અટકળો છે.

સારુ જા “ભા” રાતે મલશે.. કહી દેજે અશફાક ને..!

સારુ “ભા”...!

ને હા જો સાંભળ ફરી થી “ભા” ને ત્યાં આવે તો કોરો આવજે સાલા દિવસ , રાત નું તો ભાન રાખો.

સાવંત માથુ નીચું કરી ને “ભા” દુર થી પગે લાગી ને જતો રહે છે.

બંગલા ની બહાર નીકળી , ગાડી માં બેસી અશફાક ને ફોન જોડે છે...!

હલો અશફાક ભાઈ...

હું

ભાઈ .. હું સાવંત..

હું

આજે રાતે નવ વાગે.

ઓકે બાય.

રુમની બારી માંથી સાવંત ની કાર ને જોઈ રહેલ “ભા” સવાર સવાર નાં બંન્ને પ્રસંગો વિષે વિચારે છે.

માજીદ સાલુ લાગે છે બહુ કામ આવી ગયું છે. ખબર નહી પણ અશફાક ને મારું શું કામ છે. પમ્પા નું તો સમજ્યા આવી ને રડશે કરગરશે ને આપણે કાંઈ વાત કરી ને પતાવી દઈશું પણ આ અશફાક તો સાલો સાવ અચાનક આવી ગયો. તને શું લાગે છે.?

“ભા” મને લાગે છે કે પાસા પડી રહ્યા છે..?

એટલે તનેય એમ લાગે છે કે દિલ્હી ની ચોપાટ હલી રહી છે.

હા “ભા”

તો પછી “ભા” ના દિવસો એકદમ સાફ છે.માજીદ તૈયારી બમાણી કરો. મને તો એમ કે સાલું એકાદું નાનું ગતકડું મુકુ દઈશું. પેલા મૃત્યુંજય વિશે પણ લાગે છે કાલે સવારે મારે કાંઈ વધારે જ બોલવું પડશે. એક વાર ખબર પડે કે અશફાક શું બોલે છે પછી આપડે કાંઈ કરીયે. અરે હા.. પમ્પા કેટલા વાગે આવે છે..?

સાત વાગે.

હા બેટી સાત વાગે તો આવી જ જશે...! આ ક્યાં એના બાપ નો સેટ છે કે ટાઈમ સર નાં આવે...? હા.. હા.. કેમ માજીદ કેમ બોલ્યો નહીં.

અરે “ભા”. તમેય. હા. હા...!

મૃત ગણાતા કોઈ પહાડ પરથી જેમ સહેજ સહેજ ધુમાડા જ નીકળ તા હોય, ને આધુમાડા વર્ષો થી નીકળ તા હોય, ને કોઈને ખાસ કાંઈ પડીય ના હોય. લોકો પાસે તો હવે એના વિષે વિચારવા નો સમય પણ ના હોય જ્યાં સુધી તેનો લાવા બહાર નીકળવા માંડે. છેલ્લા કેટલાય વર્ષો થી સતત દેશ, રાજકારણ, આર્થિક સમસ્યા ઓ પર લખનાર મૃત્યુંજય છેલ્લા દસ વર્ષ થી એક ધારું દેશ અને ધર્મ વિષે એક લખ્યા કરતો હતો. ઓગણીસો બાણું માં થયેલા બોબ કાંડ ને મુંબઈ, દિલ્હી ને અમદાવાદ માં મરી ગયેલા હજારો નિર્દોષ ભારતીયો એ એનું મગજ ને મન હચમચાવી નાખ્યું હતું. ધર્મ નો રાજકારણ માં કરેલો ઉપીયોગ ને તેની આડ અસરો વિષે નાં તેના મંતવ્યો ને કારણે ભૂતકાળ માં પણ તેને કેટલાક લોકો એ નીચે ઉતારી પાડવા ની કોશીષ કરી હતી. પણ મૃત્યુંજય તેના થી બહુ ભયભીત થયો નહતો. ક્ષેત્રપણ ધર્મ ને મૃત્યુંજય દેશ આગળ નાના માં નાનો ગણતો હતો. ધર્મ નાં નામે દેશ માં ભાગલા પડનારા ઓ ને તે જિન્દા થી પણ બદતર ગણતો હતો. છેલ્લા કેટલા વર્ષો થી તેણે ધાર્મિક સ્થાનો માં જવા નું બંધ કર્યું હતું. તો ક્યારે કે તે તમામ ધર્મો નાં સ્થાનો માં જઈ ને રડી પડતો હતો. હવે તો તે પોતા ને કોઈ જાત સાથે સાંકળવા પણ માંગતો નહતો. તેનો ધર્મ ધીરે ધીરે બદલાતો જતો હતો. દેશ ને દેશ નાં કથળતા જતા લોકો ની હાલત ને ધાર્મિક સ્થાનોની સાથે સરખાવતા તેની નજરો માં ઝળઝળીયા આવી જતા હતા. જેટલી વાર તે કલમ હાથ માં પકડ તો તેટલી વાર તે પોતાની જાત ને જાણે વધારે ને વધારે સાફ કરતો હોય તેમ લાગતું હતું. અને જ્યારે તે લખી ને ઉભો થતો ત્યારે તે આખો અખંડ ભારત થઈ જતો હતો. એક વિરાટ દેશ નો એક એકલો માણસ તેની આંખો માં એક તણખો ભડકાવી

રહ્યો હતો. એક સામાન્યા ધાર્મિક મરકંટતા થી એ વધારે ઉપર ઉઠી મૃત્યુંજય એક ચુસ્ત ભારતીય થવા માંગતો હતો. ને દેખીતી રીતે ભારત નાં અત્યાર નાં માહોલ માં એમ વિચારવું એ એક શ્રાપ જીવન હતું.

હાલ ની દિલ્હી માંની સરકાર ને ઉઠાવી લેવાની પેરવી માં પડેલા અશફાકની સાથે જોડાયેલા છોટાલાલ એ પણ ભૂલી ગયા હતા કે કાલાક પછી એમણે કમાન્ડર ધોળકીયા ને મલવાનું છે. કમાન્ડર ધોળકીયા પાંચ વાર છોટાલાલ ની ઓફીસે ગયા. એટલે સુધી કે છોટાલાલ ને સેલ ફોન પણ કરી જોયા. પણ સરકાર નું કરી નાખવા બેઠેલા લોકો ને મૃત્યુંજય જેવા ક્યાં થી યાદ આવે. આખરે થાકી ને લોકશાહી નાં કહેવાતા રખેવાળો ને હાથે માર ખાધેલી હાલત માં એક સરહદ નો રખેવાળ પાછો પોતાનાં બેઝ પર ચાલ્યો જાય છે. સરહદ પર હોવ તો તમે એને મારી નાખો પણ આતો દેશ માંજ રહી ને દેશ ને કોરી ખાનારા સરકરી ભૂંડો પર હાથ પણ કેમ ઉપાડાય.

બપોર નાં લગભગ ત્રણ થયા હશે. “પ્રત્યંચા” નાં તંત્રી અવિનાશ પોતાની ગાડી ને ધીરે ધીરે ચલાવતા મૃત્યુંજય નાં ઘર નજીક પહોંચે છે. મૃત્યુંજય નાં બાપ દાદા ઓ નાં વખતની જમીન અજે એક રણભૂમી લાગતી હતી. ફામ્ માં દાખલ થાય તે પહેલા ચોકી એક પર નાં સૈનિકે તમને રોક્યા. ત્યાર બાદ મૃત્યુંજય ને ફોન પર જાણ કરવા માં આવી કે વ્યકતી નામે અવિનાશ તમને મલવા માગે છે . શું તમારે એને મલવું છે..? અવિનાશભાઈ ને મલવામાં મૃત્યુંજય ને કોઈ વાંધો નહતો. તેણે તરત હા પાડી.

સર પણ કોઈ પ્રકાર નાં વાહન ને અંદર લઈ જવાની મનાઈ છે. તમે ત્યાં દુર પાર્કીંગ વ્યવસ્થા છે ત્યાં તમારી ગાડી ને પાર્ક કરો. તમારી ગાડી અને તમને ત્યાં સીક્યુરીટી ટેસ્ટ માંથી પાસ કરાશે ને પછીજ તમને અહીંયા અંદર દાખલ થવા દેવામાં આવશે. અમારુ વાહન તમને અંદર ઘર સુધી મુકી જશે.

ચોકી નંબર એક થી લગભગ પાંચસો મીટર દુર એક ખેતર ને પાર્કીંગ વ્યવસ્થા માં કનવર્ટ કરવામાં આવ્યું હતુ. અવિનાશ પોતાની ગાડી ને ત્યાં લઈ જઈ ને પાર્ક કરે છે. ત્યાં ઉભેલો એક સૈનિક અવિનાશભાઈ ને ગાડી માંજ બેસી રહેવાની સુચનાં આપે છે. એક બે ક્ષણ માં બે સૈનિકો ખૂબાર લદાખ નાં પહાડી સ્નીફીંગ કુતરાઓ સાથે પાસે ઉભેલી એક વાન માંથી બહાર આવે છે. બંન્ને કુતરા ઓ ગાડી ની આસપાસ ફરી ને ગાડી માં કોઈ પણ પ્રકાર ની સ્ક્રેટક સામગ્રી તો નથી ને તે ચકાસ તા હતા. ટેઈન કરેલા કુતરા ઓ ગાડી ની નીચે ઘુસી ને પણ ચેક કરતા હતા. બહાર થી ચેક કર્યો બાદ સૈનિકે ઈશારાથી ગાડી ની ડેકી અને આગળ નું બોનેટ ખોલવાની સુચનાં આપી. ગાડી નાં ઉઘડેલા ભાગ ને જોતા જ બંન્ને કુતરાઓ વારાફરતી બંન્ને વિભાગો ને ચેક કરી લીધા. ત્યાર બાદ અવિનાશ ભાઈ ને ગાડી બહાર નીકળવાની સુચનાં આપવામાં આવી. છેલ્લે કુતરા ઓ બાકી રહી ગયેલ અંદર નાં તમામ ભાગો ને ચેક કરી ને પાછા પોતાની વાન માં સીસ્ત બદ્ધ ચાલ્યા ગયા. અવિનાશભાઈ ની ગાડી પર ઓકે નું નિશાન લગાવી દેવા માં આવ્યું. પછી એક વધુ વાર અવિનાશ ભાઈ ને મેટલ ડીટેક્ટર વડે ચેક કરી આખરે તેમને ગાડી માં બેસાડવા માં આવ્યા. ગાડી ફામ્ હાઉસ નાં રસ્તા પર દાખલ થઈ આખરે ફામ્ ની અંદર બનેલા બે માળ નાં નાનકડા માકન પાસે આવી ને ઉભી રહી. અવિનાશ ભાઈ તેમાં થી ઉતરી ને મુખ્ય દરવાજા પાસે આવી ને દરવાજા પર લાગેલી દોરી ને સહેજ ખેંચી ને અંદર નાનકડી ઘંટડી રણકી ઉઠી. ને અંદર થી મૃત્યુંજય નો અવાજ આવ્યો..!

અરે એક મીનીટ અવિનાશભાઈ... આવુ છું.. એક મીનીટ...!

આછા ભૂરા રંગ ના અડધી બાંચ નાં શર્ટ અને પહેરી પહેરી ને ઘસાઈ ગયેલા ભૂરા કલર નાં જીન્સ માં મૃત્યુંજય જાળી ને ખોલે છે.

અરે અવિનાશભાઈ જાળી ને દરવાજો બેય ખુલ્લા જ હાત. સીધા આવી જ જવું હતું ને.

કેમ ઘંટડી મારી તો “ડીસ્ટબ” થઈ ગયો.

અરે અવિનાશ ભાઈ આ મારા ઘર માં આવતા પહેલા તમારે જે જે ચોકી ઓને મુસબિતો પાર કરવી પડી પછી આ વળી એક વધારે પ્રકીયા ક્યાં કરવી. મે તો હવે આ બારણાઓ ને વાસવાનું બંધ કરી દીધું છે. અરે મારે તો એક પછી એક બારણા ને બસ ઉઘાડતા રહેવા છે.

મૃત્યુંજય તારી ભઈ વાતો માં હવે પહેલા જેવી કુમાશ નથી રહી , તારી દરેક વાત હવે મને એક તથ્ય ને પુરવાર કરવા માટે બોલાતી હોય તેમ લાગે છે.

અવિનાશભાઈ મારી જીંદગી નાં તમામ ઉતાર ચઢાવ થી તમે વાકેફ છો ને હવે મને મારા જીવવાનો હેતુ મલી ગયો છે. ને હું ઈચ્છુ છું કે હું એમ જ જીવું.

પણ સાવ અટકી ગયેલી જીંદગી માં તું શું કરી શકીશ..?

અવિનાશભાઈ હું તો સતત એક વહેણ બની ને ચાલવા માંગુ છું. પણ જો કોઈ વમળ મલી જાય તો તેની જોડે થોડો ઘુમી પણ લઉં છું. આ મને મારવા માંગતા લોકો મને કદાચ બહુ થોડી વાર રોકી શકશે. આજે નહી તો કાલે મને કોઈ દીશા જરુર મલશે. અરે હા સવારે કોઈ ઈન્સપેક્ટર ધોળકીયા આવ્યા હતા. તમને ખબર છે આવા કોઈ વ્યકતી ઈન્સપેક્ટર હોય આખા ગુજરાતમાં.

આવી અટક વાળા તો ઘણા છે, પણ મેં કોઈ ઈન્સપેક્ટર હોય , હાલ .. , માં તો મે નથી સાંભળયુ.

ભાઈ વાત એમ છે કે એ મને એમ સમજતા હશે કે હું બાઘો કે ગભારાઈ ગયેલો હોઈશ તે મને કાંઈ ખબર નહીપડે પણ માણસ ની વાત કરવાની સ્ટાઈલ ને ખાસ તો એમને ચા પીતા જોઈ ને હું જાણી ગયો છું કે એ કે બહાર ઉભેલા એક પણ પોલીસ નાં માણસો નથી.

શું વાત કરે છે....?

હા અવિનાશભાઈ આ બહાર જે દેખાય છે તે આમીં નો સ્પેશીયલ એન્ટી ટેરેરીસ્ટ ફોર્સ છે.

અરે વાત બરોબર છે કે તારા માથે મોત છે પણ...

અવિનાશભાઈ ને વાત માં વચ્ચે અટકાવતા મૃત્યુંજય બોલ્યો કે.. હા મારે જેવા ને માટે જો દેશ આમીં ને વાપરશે તો પછી મને કોઈ પણ જાત નું ભવિષ્ય દેખાતું નથી.

પણ જો આ આમીં હોય તો તે કેન્દ્ર સરકારે જ મોકલી હશે. મને એક વાત ની ખબર નથી પડતી કે કેન્દ્ર સરકાર ને તારી જીંદગી માં આટલો સર કેમ છે..?

મનેય સાલી નવાઈ લાગે છે...? કાદચ બની શકે કે સરકાર તેમની ઈમેજ બદલાવા માંગતા હોય.

પણ હાલ ની સરકાર ની ક્યાં કોઈ ઈમેજ છે. ઈમેજ હોત તો જે પક્ષ હતો તેમાં નાં રહ્યા હોત. જો મૃત્યુંજય તને કહું , હાલ ની સરકાર જે પક્ષ માંથી આવી છે તેનાં માથે પહેલેથી જ ધાર્મિકતાનું લેબલ છે. હવે જો આ સરકાર ને બીનસાંપ્રદાયીક થવું હોય તો તારા જેવા બે ચાર તો જોઈજ જોઈયે. ને વળી તુ તો સાવ મફત માં મલી ગયો છું.

અરે લો મફત શબ્દ થી મને એક વધુ વાત યાદ આવી ગઈ.. એક મીનીટ મને મારી બનાવેલી ચા લઈ આવા દો. ને કપ લઈ અવા દો પછી કહું મફતીયા કોણ છે.

ત્યાં ફોન ની ઘંટડી ફરી રણકે છે..!

અવિનાશ ભાઈ ફોન લે છે. સામે થી આવતો અવાજ મૃત્યુંજય વીશે પુછે છે. અવિનાશભાઈ ફોન મૃત્યુંજય ને આપે છે. મૃત્યુંજય માત્ર આવવા દો એમ કહી ને ફોન મુકી દે છે. પછી પાછો મૂળ ચા ની વાત પર આવે છે.

લો અવિનાશભાઈ ચા..!

થેન્કસ...!

અરે મરવાનું મારે છે ને ચિંતા મફત માં આ લોકો કરે છે. અરે સવાર નાં પહોર માં પમ્પા નો પણ ફોન આવી ગયો. મને કહે છે તારે લીધી મને કે મારા સ્વર ને કાંઈ થઈ જશે તો...?

ભાઈ મરવું કાંઈ સહેલું છે....?

હા.હા.. સાચી વાત છે અવિનાશભાઈ...પણ તમને કહું.. મારવું એ કાંઈ એટલું સહેલું નથી.

મૃત્યુંજય વાત મરવાની છે. ને જો તેમાં તને મજા આવતી હોય તો કર બાકી સામાન્યા માણસ માટે કદાચ બહુ મોટી વાત છે.

તમને ખબર છે રોજ કેટલા લોકો પેટ પર હાથ મૂકી ને મરી જાય છે. અવિનાશભાઈ એ લોકો ને ખબર છે કે દરેક ક્ષણે કેમ મરી જવાય છે. મારું મોત કદાચ એના થી ભયાનક નહીં હોય. ઘટક એક મોટો વિસ્ફોટ થશે ને એમાં મારો અવાજ ખોવાઈ જશે. મારા ચિથરે ચિથરા કદાચ કોઈ ને જડશે પણ નહીં. મારા આ પંચતત્વ નાં શરીર ને આપ્તકૃતિક રીતે ધરા પર ચિરી નાંખવામાં આવશે.

હં.....હં.. અવિનાશ હું તારા મનની અંદર ઉભા થયેલા તોફાનને તારા આકંઠ ને સમજી શકું છું. પણ ભાઈ તારા જેવા કેટલા છે..?

મને ખબર નથી...? પણ હું છું. અહીં.. અહીં જ..! મારા મોત ની સામે.તમેન ખબર છે આ રીતે હુ લખી રહ્યો છું તે પરથી લાગે છે કે આપડે બધા સતત લડતા રહીશું ને અંતે ખલાસ થઈ જઈશું. એક આખી પેઢી આ પ્રકાર ની અથડામણો માં વપરાઈ જાય છે ને પછી ની પેઢી માં ગુલામો પાડે છે. હાલની આ પેઢી

ને જો નહીં રોકીયે તો તેમનાં છોકરા ગુલામ હશે ગુમાલ. ને તમને કહું ગુલામી માં થી બહાર નીકળવા માટે સપુતો કરતા પહેલા માતા ઓ ની જરૂર પડે છે. ને તમને લાગે છે આજ ની પેઢી માં એવી માતા ઓ પાકશે.....?

આમા માતા ઓ ને ક્યા ઢસડી લાવ્યો...?

અરે કમાલ છો ચાર.. જેમ ની માઓ તેમનાં છોકરા પર ધ્યાન નથી આપતી તેમાનાં છોકરા ઓ કદાચ માતા ઓ ને બદનામ કરે છે. ભારત નાં ઘડતર માં માતા ઓ નો જેટલો ભાગ છે તેટલો ઇતિહાર ની કોઈ પણ સંસ્કૃતિ કે જમાત માં નથી. જાગૃત ને ખુલ્લા મન ની માતા ઓ જ દેશ ને મજબુત , તંદુરસ્ત સમાજ આપી શકે છે. બાકી દુનિયા માં બહુ ઓછા પુરુષો હોય છે કે જે દુનિયા માં માણસો બનાવે છે. પુરુષ એક પિંડ ને જન્મ આપવા માં મદદ કરે છે પણ તેને માણસ તો મા બનાવે છે મા.

ભાઈ એકદમ સહમત.. પણ ..? રાતો રાત તો આવી મા પેદા નથી થવાની ને વળી અત્યાર ની જે પેઢી છે તેમાં ની કેટલી ભવિષ્ય વિષે ચિંતા કરે છે. ને કો ને પડી છે. ને અત્યાર નાં છોકરા કોને ગાંઠે છે?

કેમ આ નેતા લોકો ને પડી છે ને...? જોતા નથી કેવા કેવા તરકટો કરે છે. દેશ ને માટે. અરે ધર્મ નાં વડા પણ ક્યાં ઓછા છે.? ને છોકરા ઓ આ આંધળા નેતા ઓ , અને ધર્મ નાં કહેવાતા રખેવાળો ને સાંભળો છે . હાથમાં દેશનાં ભવિષ્ય ની ધુરા પકડવા ને બદલે બંદુકો ને ચક્કા ઓ પકડી ને ભર બજારે તેમનાં ભવિષ્ય નું ખુન કરી નાંખે છે. ને પછી જ્યારે લોહી જોઈ ને બાધા બની જાય છે ત્યારે મા પાસે દોડી જાય છે પણ ત્યાં સુધી માં તો ખુબ મોંઢુ થઈ ગયું હોય છે. કેમકે તેણે જ તેની મા નું ભર બજારે ખુન કર્યું હતું. તેજ તેની મા હતી. સાવ કમ અક્કલો ને ખબર નથી કે તેઓ કોને મારી નાખે છે...? આવા લોકો ભારત ને ભર બજારે મારી નાખે છે.

તારી વાત વધારે પડતી ભાવુક છે.

હા કદાચ... પણ તે ધાર્મિક નથી ..! ને જો હોય તો તે ભારત ની નવી ધાર્મિક તા છે.

ભારત ને વળી ધાર્મિકતા ની ક્યાં ખોટ છે તે તું વળી નવી ઉમરે છે.?

ભારતમાં ધાર્મિક તા ની કમી નથી પણ.. હું ધર્મ ભારત જોવા માંગું છું. ધર્મ ભારત એક કલ્પનાનું ભારત એક સબળ ભારત..

હું પણ મૃત્યુંજય હું પણ...? અને અવિનાશભાઈ બોલતા બોલતા અટકી જાય છે , ને બારણા માંથી આવેલા અવાજ પર નજર કરે છે..!

અને હું પણ મૃત્યુંજય...! અને ખુલ્લા બારણા માંથી આરીફ બલોચ પ્રવેશ કરે છે.

અલ્યા આરીફ.. તુ. હો.હો.. કેટલા દીવસે...! ભુલો પડયો કેશું...? સૈનિકે ફોન કર્યો ત્યારે હું માની નહતો શકતો..?

મૃત્યુંજય.. ભુલો તો હું ક્યારનો પડ્યો છું. આ બધી દોડા દોડ રસ્તો શોધવાની જ છે. જો મલવા આયો છું. ઘણા દિવસે આયો પણ, આયો છું. ઘણી ભુલો કરી ને આયો છું. છેલ્લે તારી “અરણ્ય રુદ્રન” વાંચી ને આયો છું.

અરે આરીફમિયા યાર છું છું માતો કવિતા કરી નાંખી..! અવિનાશભાઈ એ હળવી ટીપ્પણી કરી.

અવિનાશભાઈ કવિતા તો મૃત્યુંજયે કરી છે. એક રાત માં હું આખી વાંચી ગયો. અરે મારા ઘર નાં બધા ને વંચાવી નાંખી. તમને સાચું કહું તો હું પોતે વાંચી ને પહેલી વાર રડ્યો છું. એક આખી રાત હું મારી માની

કબર પાસે બેસી રહ્યો છું . સાવ સુનમુન...! મેં મારી જાત ને કોસવા માં કાઈ બાકી નથી રાખ્યું. ને એમાંય આજની જે મીટીંગ માંથી આવું છું તે પછી હું મારી જાત ને ધિક્કારું છું.

અરે આરીફ શાંત થા... માંડી ને વાત કર..!

મૃત્યુંજય તું મરવાનો છે તેની કોઈ નેય પડી નથી..!

અરે મનેય હવે પડી નથી. લોકો ચિંતા કરે નાકરે મને ફરક પડતો નથી.

અવિનાશભાઈ , મૃત્યુંજય તમને લોકો ને ખબર છે આ જે બહાર જે દેખાય છે તે પોલીસ નથી.

હા આરીફ અમને ખબર છે.

ને તમને એય કહી દઉ કે એ એક બે દિવસ રહેશે. તમારી જાણ ખાતર કહી રાખું છું કે કેન્દ્ર ની સરકાર હવે બહુ થોડા દિવસ ની મહેમાન છે.

એટલે શું. પાછી ચુંટણી..?

ના અવિનાશભાઈ નવો વડાપ્રધાન..!

મૃત્યુંજય સાંભળ્યું. નવો વડાપ્રધાન...!

હા ભાઈ હા ...હું સાંભળું છું. મને હવે આવા સમાચારો ની નવાઈ નથી રહી.

અરે આતો કાલ સવાર ની સનસનટી સાખી ત થશે..! બોલ આરીફ વાત મા દમ છે કે પછી ..!

અવિનાશભાઈ વાત પાકે પાયે છે .. તમ તમારે છાપો...!કાલ સવાર માં. થવાદો ભડકા...!

અરે આરીફ .. અવિનાશભાઈ મને સમજાતું નથી કે આ હરામખોરો છે કોણ કે જે ભારતની ધોર ખોદવા બેઠા છે..!

અરે મૃત્યુંજય...હું આરીફ બલોચ મારા ધંધા ને બાજુપર મુકી ને તને સાચું કહું છું.. કે અત્યાર સુધી નાં ને તો તું ઓળખે છે.. પણ આ વખત નો એ ઘોરખોદિયો અશફાક પુરાણી છે..!

હૈ શું....? અવિનાશભાઈ ને હળવો ઝાટકો વાગે છે. શું વાત કરે છે યાર આરીફ...? અશફાક?

હા અવિનાશભાઈ... હા મૃત્યુંજય.. અશફાક પુરાણી ભારત નાં વડાપ્રધાન થવા નાં સપનાં જુવે છે. હું સવારનો તેનાં કામ માં વળગેલો તે અત્યારે છેક શ્વાસ વેલા નો મોકો મલ્યો છે. સાલા ને કોથળા ભરી ભરી ને પૈસા ભેગા કરી આપ્યા છે. દારુ નાં પૈસા સીધા છોટાલાલે ઉઘરાયા છે. ભારત ની સરકાર ને ખરીદવી કાંઈ સસ્તી છે.

પણ એની પાસે ક્યાં એટલી બહુમતી છે, કે સરકાર રચી શકે...? મૃત્યુંજયે જરા જરીક અચરજ જાહેર કર્યું.

અરે મૃત્યુંજય સરકાર બનાવવા માટે કાંઈ બહુમતી નાં જોઈયે પૈસા જોઈયે પૈસા. પૈસા ફેકવા નાં ને પછી લોકો ને ખરીદવા નાં. ને પછી ઝંડા હેઠળ પ્રતિજ્ઞા લેવાની. થોડા દિવસો માં ખીરસા ભરી લેવા નાં. જે સરકારો દિલ્હી માં રચાય છે તે કાંઈ મારે ને તમારે માટે તો બનતી નથી એ બને છે એ લોકો માટે. કે જેથી એ લોકો પૈસા ને મલીદો બનાવી શકે જેથી ફરી વાર ચુંટાય કે નહીં એમને કોઈ ફેર નાં પડે.

જો આરીફ તું જે આ બોલી ગયો તે કાંઈ નવું નથી. સ્કુલ નો નાનો ટેણીયો ય જાણે છે કે પૈસા કેમ બને છે ને સરકારો કેવી રીતે ચાલે છે. અને હવે કોઈ ને નવાઈ નથી રહી. અવિનાશભાઈ એ એક વાક્ય માં આખી ભારત સરકાર બનાવવાની રીત કહી નાંખી.

ને અવિનાશભાઈ તો એ લોકો ને એ પણ ખબર હશે જ કે સરચાઈ ની ને મૃત્યુંજય જેવા ની દેશ ને જરુર નથી. તમારે મતે તો બધા એ મારી જેમ જ કામ કરવું જોઈયે.

ત્યાં મૃત્યુંજય વાત નો દોર હાથ માં લેતા બોલે છે..!

મારે હિસાબે બધા એ તમારા જેવા બની ને સરકાર ની એસી કી તૈસી કરી દેવી જોઈયે. વિપ્લવ ની શરુઆત કરવી જ પડશે. જો તમે તમારા લોકો માંની શક્તી સાચી દિશા માં વાપરો તો આ લોકો ની દેન નથી કે સરકારો ઉથલાવી શકે. તુ જ બોલ તે મારી ચોપડી વાંચી નાંખી પણ અંતે તો તે એજ કર્યું કે જે ના થી તેમને ફાયદો થાય. જો યાર વાત એમ છે કે લોકો ને ગીતા,કુરાન,બાઈબલ ખાલી વાંચવા છે .. માંચડે કોઈ નેય ચઢવું નથી. સવાલ છે અમલ માં મુકવા નો.. એક વિચાર ને અમલ માં મુકવા નો.

અરે અશફાક શું શું અમલ માં મુકું..? ભૂખ્યા પેટ ને અમલ માં મુકું. મરતા ઘરડા મા બાપ ને અમલ માં મુકું... કે પછી મારી જાત ને મુંગું પ્રાણી બનાવી એને અમલમાં મુકું.

જો આરીફ છટકવા નાં ને લોકો ને ખરાબ કહેવા નાં હજાર બીજા રસ્તા હું તને બતાવું. યાર તારા જેવો માણસ આવા વાક્યો બોલે તે શોભતું નથી. અરે હું તને ઘણા વખત થી ઓળખું છું. તું ધારત તો કદાચ આગળ ભણી શક્યો હોત. કદાચ તું સારો “સી.એ” કે વકિલ બની શક્યો હોત. પણ પૈસા કમાવવાનાં ટુંકા માં ટુંકા રસ્તાઓ એ તને ખાલી કરી નાખ્યો છે. તું અશફાક જેવા લોકો ની કઠપુતળી થઈ ને રહી ગયો છું. તું મુસલમાન છે , તારી સાથે કામ કરનારા મોટા ભાગનાં લોકો પણ જો તમારી ભાષા માં વાત

કરું તો તમારી જામાત નાં છે. મને કહે કેટલા લોકો એમાનાં ભણેલા છે. તું જ તારા લોકો ને મારવા બેઠો છું. સત્તર , અઠાર વરસ નાં છોકરા તારે ત્યાં જાત જાત નાં કામો કરે છે . ચક્કા ચલાવતા શીખે છે... દાણચોરી નોમાલ સીક્રીત થી કેમ ઘુસાડવો તે શીખે છે..! મને કહે કે તમારા લોકો નો આદર્શ શું છે..? તમે લોકો નથી કુરાન નાં રહ્યા કે નથી તમે કાંઈ નવું શીખી શકતા.તમે લોકો ઝીન્ના નો અડધો રહી ગયેલો તમાશો પુરો કરવા માંગો છો. તને ખબર છે તમે અહીંયા ભારતીય મુસલામ કહેવડાવો છો. પણ ત્યાં પાકીસ્તાનમાં લોકો ભારતમાંથી ગયેલા ને મોહાજર કહે છે. ને તેમને આજકાલ કરાર્થી નાં ભર બજાર માં સીક્રીત થી રહેસી નાખવા માં આવે છે. જો ભાઈ વાત તારા જડ દિમાગ માટે ભારે હોય તો ભારે પણ આ હકીકત છે. ખુલ્લા આકાશ નીચે જેને શ્વાસ કેમ લેવો એ શીખવાડવું પડે તેવા લોકો ખબર નહીં કોટડી માં કેમ કરી ને જીવી લેતા હશે. શું નથી અહીયાં... શું નથી આખ્યુ આ દેશે... અને આ મારો સવાલ એક માત્ર તને કે તારી જાત ને માટે નથી પણ એ દરેક જાત,ધર્મ , ફીરકાઓ માટે છે કે જે ઝીન્ના ની કાળાશ નાં કાળા હલકા , સંકુચીત મગજ નાં આંધળા ઘેટા ઓ માટે છે.

ઓરડામાં એક સન્નાટો છવાઈ જાય છે...!

એક ઉડો નિસાસો નાંખી ને આરીફ બે હાથ થી પોતાનં મોઢા ને લુછે છે ને પછી આંખો ને ચોળી ને પાસે ની ખુરશી માં બેસી પડે છે. અત્યાર સુધી રુમ માં આમ થી તેમ આંટા મારતો આરીફ દોડી દોડી ને થાકી ગયેલો , ચિમળાઈ ગયેલો , અચાનક ઘરડો થઈ ગયેલો લાગતો હતો. સહેજ સ્વાસ લઈ ને પછી તે ધીરે થી બોલે છે....

મૃત્યુંજય હું ને મારા જેવા લોકો, બાયલા છીયે... બાયલા..! અમારા થી ભુલો પર ભુલો થતી ગઈ છે... પણ હું કદાચ મારી ભુલ તો સુધારી શકુ તેમ છું.! ભુલ ની સજા તો મલવી જ જોઈયે મૃત્યુંજય...ને પછી અચાનક સડક કરતો ઉભો થઈ ને આરીફ ઘર ની બહાર દોડી જાય છે.

ઘર માં બે મીનીટ માટે પાછો સન્નાટો છવાઈ જાય છે. અવિનાશભાઈ રુમ ની ઉપર ધીરે ધીરે ફરતા પંખા ની સામે જોતા રહે છે. મૃત્યુંજય બે પગ ને લાંબા કરી એક પગ નાં પંજાને બીજા પગ નાં પંજા પર મુકી આંખોથી ઉપલા પગ નાં અંગુઠા ને જોયા કરે છે. રુમ ની અંદર સાંજ નાં સુરજ નો પ્રકાશ હળવે થી પ્રવેશ કરે છે. ને એક એક ચીજ માં હળવી જ્યોત જલાવી જાય છે.

રુમ આખા માં શાંતિ ની સ્થાપના કરી ને ગયેલ આરીફ બે ત્રણ પળ માં પાછો રુમ માં આવી સીધો મૃત્યુંજય ની આંખો માં આંખ નાંખી ને બોલે છે..

મૃત્યુંજય જો આ મારા હાથ માં ભારતની માટી છે ને હવે એજ મારી મુડી ને મારો ધર્મ છે. આ મારું કપાળ હવે જો કાળુ થશે તો આ મારા દેશ ની માટી થી થશે. મૃત્યુંજય હું તારી સાથે છું. આજથી અત્યારથી .. હું મારા ધર્મ નો ત્યાગ કરી આજથી ભારત બનું છું. આજ થી જ.

પછી હળવેથી અવિનાશભાઈ ઊભા થાય છે.. આરીફ ના હાથ માંથી થોડી માટી લઈ મુઠ્ઠી માં દબાવી બીજા હાથે મૃત્યુંજય અને આરીફ નો હાથ પકડી પોતાની સજજડ મુક સંમતિ પુરાવે છે.

મૃત્યુંજય ઉભો થાય છે બંને નાં ખભા પર હાથ મુકી તેમને દરવાજા સુધી લઈ જાય છે. પછી અદબ વાળી ને બોલે છે હું કદાચ બોલુ એ કરતા તમે જે વિચારી ને કટીબધ્ધ થયા છો તો તમે તેમ જ કરજો. જાવ સાંજ થઈ ગઈ છે. લોકો થોડા કલાક માં સૂઈ જશે. પણ તમે જાવ આપડે બહુ ઉજાગરા કરવા નાં છે.

આરીકું ને અવિનાશભાઈ ખેતર ની પાળે ચાલતા ચાલતા આછા અંધારા માં ઓગળી જાય છે.

મૃત્યુંજય પાછો ફરે છે.. રુમ માંથી દેખાતા આથમતા સૂરજ ને જોઈ રહે છે. ઊગેલા સૂરજના શોષેલા સોનેરી કીરણો ધીરે ધીરે પીગળતા હૃદય માં છમ છમ કરતાં રણકી ને આથમતા જાય છે. સવાર ની આશા નાં કીરણો બીજ માં જીવ પુરવા નું કામ કરી ને પાછા ચાલ્યા ગયા. બીજ ને એક રાત નું એક સપનું આપી ને.

આથમતા સૂરજ ને જોતો મૃત્યુંજય હળવે થી સ્વાસ ની પ્રક્રીયા ને ધીમી કરી આંખો અંધ કરી અડધો ગોળા ફરે છે. ને પછી દરવાજા ની બહાર સીસ્તબદ્ધ રીતે કવાચત કરતા સૈનિકો ને જુવે છે. એક લયમાં એક ધ્યેયસાથે એક સાધનાં માં એક પ્રક્રીયા માં એક ધાર્મિકતા માં. પછી પલાઠી વાળી ને પાછો થોડી વાર માટે ધ્યાન માં સરી જાય છે. ફરી પાછી એજ કાળી ભમ્મર શીલા ઓ નો સતત પ્રવાસ. એક પછી એક અંતરીક્ષ ની સવારી એજ દુર દુર દેખાતા કોઈક નવા વિશ્વની લોભામણી લોલુપતા ઓ ને પાછા ફરી એજ ભુરા રંગ નાં ગોળા નાં પ્રેમ માં ને પાછા તેજ લીસોટા ઓ ની ધારદારતા.. એજ સતત સતત સતત..પરીકલ્પના.

એક બાજુ ઢળતા સૂરજમાં કોઈ સપના ને ઉછેરતું હતું તો ક્યાંક કોઈ અસૂરજ નાં અંધારા માં મોં પર મોહરા પહેરી ને કાળા રસ્તા પર પોતાની નિરઉદ્દેશ જાત ને બચાવવા માટે મરણીયું થઈ ગયું હતું. મેકઅપ કચાં વગર ક્યારેય બહાર નહી નિકળનારી પમ્પા આજે સાવ સાદી આછી કાળી આસમાની રંગની સાડી અને સફેદ રંગ નાં કમજા માં એક વિધવા બની ને નીકળી હતી. સાંજે સાત વાગે “ભા” ને મલવા નું છે તે ઉતાવળ માં ને ઉતાવળ માં બીચારી સાવ નંખાઈ ગયેલી લાગતી હતી. ક્યારેય સમય સર કામ નહી કરનારા ને એકાદ દિવસ સમય સાથે કદમ મેળવતા થાક લગી જાય તે સ્વાભાવિક છે. ને વળી અત્યારે તો એક માનસીક ભ્રમણા પણ છે કે કોઈ ઊપાડી ને તો નહીં લઈ જાય ને...? કદાચ કોઈ રસ્તા પર પીછો કરે અને ભર બજારે ઉઠવી તો નહી લે ને...? કે હું “ભા” ને મલવા જઉં ત્યારે મારા સ્વર ને તો કોઈ નહી ઉપાડી લે ને...! વિચારો નાં ધોધ માં ગુંગળાઈ ગયેલી પમ્પા આખરે ઘર માંથી નિકળતા પહેલા વસુંધરા ને ઘર નું ધ્યાન રાખવાની સુચનાં આપતી જાય છે. ખાસ તો તેને સ્વર નાં ઓરડમાં જ બેસી રહેવાની તાકીદ કરતી જાય છે.

મેડમ તમે જરાય ચિંતા ના કરો... હું છું ને...! જુવો વળી મુનાવર ની સીસ્ટમ પણ લગાવી ને ગયો છે. હું હવે ઘર નાં કોઈ પણ રુમ નાં ટીવી ને એક ક્ષણ માં સીક્યુરીટી મોનીટર બનાવી ને ધ્યાન રાખી શકું છું. ને હવે તમે જ્યારે આવશો ત્યારે અંદર અને બહાર એમ બંને જણ નાં કોડ મેચ થશે ત્યારેજ અંગલા નો દરવાજો ખુલશે. મેડમ આપડાથી થાય તે બધું જ આપડે કરીશું...

હા વસુંધરા હવે તો એક ભગવાન જ બચાવશે.? કદાચ...! અને પમ્પા નાનકડું પસં લઈ ને બહાર રાહ જોતી બે ગાડી માંની બીજી ગાડી માં બેસી ગઈ. પહેલી ગાડી બહાર નીકળી તેની પાછળને પાછળ પમ્પા ની ગાડી બહાર નીકળી અને મુંબઈ નાં ટ્રાફિક ને ચિરતો કાઈવર માર્ગીક પમ્પા ને “ભા” નાં ઘર તરફ લઈ ગયો. ગાડી નાં કાચ માંથી જોતી પમ્પા જાણે પાછળ થી આવતા ધસમસતા દરેક વાહન પર એના મોત નું

નામ તો નથી લખ્યું ને તે જોયા કરતી હતી. પુર ઝડપે પસાર થઈ જતા વાહનો જ્યારે એની ગાડી ની આગળ નીકળી જતા ત્યારે એ સહેજ દમ લેતી કે તરતજ પાછા બીજા વાહને તેનો જીવ ઉચકાઈ જતો. વહનોની ભીડ થી બચવા જેવી એ બીજી બાજુ જોતી તો ત્યાં જાણે લાલ રંગ નાં સાગર માંથી કોઈ મોટો

ઓક્ટોપસ નીકળી ને તેની ગાડી પર ચોંટી ગયો છે તેમ સમજી જોરથી ચીસ પાડી ગઈ હતી. માલકિ અને ઠાઈવર વચ્ચેનો પડદો એવો હતો કે અવાજ જઈ નાં શકે . જો માણીક કદાચ એ ચીસ સાંભળી ગયો હોત તો એય એક બે ક્ષણ માટે સુન્ન થઈ ગયો હોત. ઊનાળાની સાંજ હોવા છતા કાળાશ ચારે બાજુ ધીરે ધીરે છવાઈ ને પમ્પા નાં મોં પર થી પસાર થઈ જતી હતી. પાછલી સીટ માં પોતાનાં જખોળા માં મોં સંતાડી ને રડતી પમ્પા ને જ્યારે ગાડી ઉભી રહી ગઈ છે તેવો આશ્વાસ આયો ત્યારે હાથ થી આંખો લુછી સાડી નાં છેડાને સરખા કરી ને ગાડી માંથી બહાર આવી. હજી તો સાત માં પાંચ હતી ને પમ્પા “ભા” નાં દરબાર પર હાજર થઈ ગઈ હતી.

ઉપર નાં રુમ ની બારી માંથી માજીદ ને “ભા” પમ્પા” ને જોઈ રહ્યા હતા..!

માજીદ ને કોણી નો હળવો ધક્કો મારી ને “ભા” બોલ્યા બેટા જોતો ખરો એક દિવસ માં તો સાવ ખવઈ ગઈ છે.. જો તો ખરો..!

માજીદ “ભા” ની સામે જોઈ ને માત્ર હસ્યો. અને પછી પમ્પા ને લેવા માટે નીચે ગયો.

“ભા” એ પોતાની બેઠક પર આવી ને બેઠા. એકદમ કાળા ભમ્મર વાળ માંથી નીકળતી આછી સફેદ કલમો નાં વાળ ને અંગુઠા અને આંગળી ની વચ્ચે રમાડતા “ભા” પાસા ને કેમ ખસેડવા તેનો દાવ જમાવતા હાત. પગમાં પહેરેલી ચપ્પલો ને હળવેથી નીકાળી “ભા” એક પગને બેઠક પર લઈ બીજા પગ ની નીચે દબાવી સહેજ ટટાર થઈ પાછા સફેદ કલમો ને રમાડવા મંડયા.

નીચે ગયેલો માજીદ ખાલી હાથ નો ઈશારો કરી ને પમ્પા ને ઉપર આવવા નું કહે છે. સાદી સાડી ની નીચે પહેરેલા મોટી હીલ નાં સેન્ડલ ને જોઈ માજીદ ને મગજ માં એક અજબ પ્રકાર ની કામુકતા હલાવી જાય છે. પમ્પા નાં દરેક ડગલે માજીદ એક પ્રકારની આછી આછી મસ્તી ને આંખો માં રમાડતો પમ્પા ને સીડી પર જતા પહેલા જરા સાચવી ને આવજો એમ એકદમ જ કહી નાંખે છે. હળવા પગલા ભરતી પમ્પા ને ખબર નહી પણ કેમ જાણે અચાનક લગન કરી ને પહેલી વાર મૃત્યુંજય નાં ઘર માં દાખલ થતી હોય તેવા દૈશ્યો તેને આંખો સામે થી લીસોટાની જેમ પસાર થઈ જાય છે. ને પગ લથડે તે પહેલા તે નીસરણી ની પાળી ને પકડી લે છે ને પછી ધીમે ધીમે દાદરાઓ ને ચઢવા લાગે છે. માજીદ સહેજ ઝડપથી આગળ પહોંચી ને રુમ માં દાખલ થઈ જાય છે. પમ્પા રુમ માં જતા પહેલા જમણા હાથે સાડી નાં છેડાને ખેંચી ને ખભા પરથી લઈ ને છેડો ડાબા હાથ માં સજ્જડ રીતે પકડી રાખે છે. રુમ માં દાખલ થયા બાદ સહેજ ઉભી રહે છે. “ભા” ની નજરો તેની પર પડી છે તેની નોંધ લઈ ને તે સહેજ આગળ વધે છે. “ભા” પણ આંખો ને મીલાવી ને પોતાની બેઠક પર ઉભા થાય છે ને પછી સહેજ આગળ આવી ને પમ્પાને સામે મુકેલી સાદી લાકડાની એક ખુરશી માં બેસવા માટે કહે છે.

આવ આવ પમ્પા બેસ... જરાય સંકોચાઈશ નહીં.. બેસ... થોડી હવા લે...બેસ શાંતિ થી બેસ.

સાવ સાદી લાકડની ખુરશી પર પમ્પા બેસે છે.બંને પગ ને એકદમ ભેગા રાખી ને ડાબા હાથે સાડી નાં છેડા ને પકડી રાખી ને પમ્પા બે ક્ષણ માત્ર ફરસ પર ની મોઝેઈક લાદી માં પોતાનો ચહેરો શોધવા નો પ્રયત્ન કરે છે. રુમ માં શાંતિ છવાયેલી રહે છે. થોડી વારે “ભા” માજીદ ને બહાર જવાનો ઈશારો કરે છે. પમ્પા નાં રુપ માં મગન માજીદ એકીટશે જોતી આંખો ની એક પલક દબાવી ને રુમ ની બહાર ચાલ્યો જાય છે. પછી હળવેથી “ભા” પમ્પાને પુછે છે બોલ શું વાત છે...?

પમ્પા એક મીનીટ માટે શાંત થઈ જાય છે. માત્ર ફરસ ને જોતી રહે છે. પછી આવેલા ડુસકાને ગળામાં ડુબાડી ને પમ્પા “ભા” ને કહે છે “ભા” તમને તો ખબર છે મારે શે ની ચિંતા હોઈ શકે?

પમ્પા તને ખબર છે હું સામેથી કોઈ ની અંગત જીવનમાં હાથ નથી દેતો. લોકો નાં દુખ દુર કરુ પણ ભાઈ મને ખબર તો હોવી જોઈયે ને...? બોલ...! હૈ તુ કે?

ફિલમ નાં ખદબદતા નરક માં ઉછરેલી પમ્પા ને ખબર તો હતીજ કે આવી વાતો સાંભળવી તો પડશે જ. વગર હાથ લગાડે બળાત્કાર કરી શકનારા ઓ કોઈ પણ મોકા નો લાભ તો ઉઠાવવાના જ છે. પણ હાલ નાં સંજોગો માં પમ્પા ને “ભા” જ એક સહાયક તરીકે દેખાયા હતા. સહેજ રોકાઈ ને પમ્પા બોલે છે..

“ભા” તમને તો ખબર હશે જ કે મૃત્યુંજય ને મારી નાખવાની ધમકી મલી છે. તેનું બાળક મારી સાથે છે. અને મને ડર છે કે એને કારણે મારી પર કે મારા બાળક પર કોઈ જોખમ આવી જાય. તમે જો કોઈ તમારા સંપર્ક વડે મારી ને મારા બાળક ની બાતમી લાવી શકો તો મને જરાક શાંતિ થાય. આતો એનું નામ મારી સાથે જોડાયેલું છે તો મારે ને મારા બાળકે ભોગવે જ છુટકો.

હા તારી વાત એકદમ સાચી. ભલે એ છોકરો મૃત્યુંજય નો નાહોય પણ એનો જન્મ તો ત્યાંજ થયો છે.

“ભા”.. પમ્પા મોટેથી સહેજ તાડુકી ઉઠે છે..?

એય મોટે અવાજે “ભા” સામે વાત નઈ કરવાની. જે છે તે આ છે. તને , મને ને તારી મા ને ખબર છે કે એ છોકરો કોનો છે. અને તારી જાણ ખાતર તને એ પણ કહી દઉ કે ઝહીરખાન ને પણ ખબર છે. કેમકે એની જોડે સુવા તુ ગઈ તી હું નઈ. ખબર નહી પણ તમે લોકો સુતી વખતે ભાન પણ નથી રાખતા કે કાલે શું થશે. ને હવે નોબત એવી આવી છે કે મરવાની બીકે તુ સાચુ પણ નહી બોલી શકે. ચલ જા હવે અહીયા થી તને કાંઈ નહી થાય. હું ને મારા માણસો તારી ને તારા આખા ઘરની ચાંપતી નજર સાખીશું. આ “ભા” ના શબ્દો છે. જા. ને જો આજ પછી તારી ફિલમ નું લીસ્ટ “ભા” જોશે ને “ભા” કહેશે ત્યાં તું કામ કરીશ.

તારા આત્રણ વસર પહેલાનાં લફડાની કિંમત હવે તારે ચુકવવાની છે. એ વખતે તો ઝહીરે ચુકવી હતી.

“ભા” તમે આટલી હદનાં નાલાયક હશો તેની મને કલ્પના પણ નહતી. જો મને ખબર હોત કે તમે મારી મજબુરી ને ભુલનો આવો ફાયદો ઉઠાવશો તો હું ક્યારેય તમારે ત્યાં પગ ના મુકત.

હા.હા. અરે પમ્પા આ”ભા” આટલા વરસ થી આ શહેર માં છે તે અમથા નથી. ને તમારા જેવા લોકો સામે થી આવતા હોય તો મને “ભા” બનવા માં શું વાંધો છે. હૈ..? ચલ ચલ . હવે લવરી બંધ કર ને ચાલતી પકડ. ને મારા ફોન ની રાહ જોતી રહેજે કે હવે પછી તું કોની ફિલમ માં કામ કરીશ ને કોની ફિલમ માં કામ નહી કરે.

માત્ર અડધા કલાક ની વાતચીત માં તો પમ્પાની આખી કહાણી બહાર આવી ગઈ. મદદ માગવા ગયેલી બીચારી ને ખબર નહી કે જાળ માં ફસાઈ જશે. ભુતકાળ આમ વળગશે તેની તો એને કલ્પનાં પણ નહતી.

“ભા” ની સામે જોયા વગર પમ્પા સાડી નાં છેડા ને પકડી ને ફટાફટ દાદર ને ઉતરી ગઈ. દાદર પાસે બેઠેલો માજીદ ભાગતી જતી પમ્પાને જોઈ રહ્યો. સડસડાટ બહાર ચાલી ગયેલી પમ્પા ના એક બે ફોટા

સાવંત નાં માણસે પાડી લીધા કે જે કાલે છાપા માં મસાલા સમાચાર તરીકે છાપી સકાય. ભાગતી જતી પમ્પા ને જોઈ માજીદ ઉપર “ભા” ની પાસે પહોંચી ગયો.

“ભા” પેલી તો જાણે આગ લાગી હોય તેમ ભાગી ગઈ ને કાંઈ..

અરે માજીદ આગ તો લાગેલી જ છે ને. ચારે બાજુ આગ જ આગ છે.

“ભા” જ્યારે જ્યારે એને જોઉં છું ને મને આગ લાગી જ્યા છે. મને ખબર નથી પડતી કે આ લોકો એમની જાત ને આમ કેવી રીતે સાચવે છે. સાવ એવી ને એવી લગે છે જાલીમ . અરે મારી પહેલી બેરી એક છોકરામાં તો પીપ થઈ ગઈ છે પીપ. સાલી પેલી શબાનાને ઘર માં બેસાડેલી તો તેય પેટથી છે તો તેય હવે તો પીપ લાગે છે. ખબર નઈ આ મારા બેરાસાલાઓ ને કાંઈ શરીર ની પડી જ નથી. ને આ લોકો હજી એવાને એવા કોરા ધાકોર કેમ લાગતા હશે.

માજીદ તને ખબર ના પડે. તુ તારે જલસા કર ને તને ક્યાં બેરા મલવા માં તંગી છે. ચાલ તુ કામે લાગી જા. મને પહેલા તો તમામ નિમોંતા ઓ નું લીસ્ટ આપ કે જે ને પમ્પા પાસે કામ કરાવવું છે. પછી એક પછી એક બધા ને બોલાવો ને તોડ કરો. આજથી પમ્પા આપડે કહીશું ત્યાં કામ કરશે.

જેવો હુકમ “ભા”. “ભા” આપડે પણ આ ફિલમો બનાવી ચે તો કેવું.

માજીદ વિચાર સારો છે પણ હું આ બકવાસમાં પડવા નથી માંગતો. ચલ કામ પર લગી જાવ. ને હા જો અશફાક આવવાનો છે , મારે ઘર ની નજીક કોઈ પણ ચકલા ના જોઈયે. કોણ આયુ ને ગયું તેની ગંધ ના આવવી જોઈયે.

જેવો હુકમ “ભા”.

ગાડી માં બેઠલી પમ્પા માણીક ને ઝહીર ને ત્યાં લઈ જવા નો આદેશ આપે છે. પમ્પા ને એમ કે તેની ને ઝહીરની એ વાત ઝહીર , ને પમ્પાની મા સીવાય કોઈ જાણતું નહતું તે “ભા” ને કેમ કરી ને ખબર પડી. વિચારો માં ધુંધવાતી ને પોતાની જાત ને “ભા” ને સોંખ્યા નો અફસોસ વ્યકત કરતી પમ્પા મગજ નાં વિચારો ને સીગરેટ નાં ધુમાડામાં ઉડાવી રહી હતી.

જીંદગી ની ઘટમાળ નાં કાટમાળ માં થી ક્યારેક એવા હાડપીંજરો નિકળતા હોય છે કે જે ને નાથવા માટે કોઈ ભુવા કામ માં આવતા નથી. ભુતકાળ નાં ભુતો નો શાપીત પિછો માણસની જીંદગી નાં દરેક વળાક પર તેને નડતા રહેતા હોય છે. માણસ કરે ના કરે બોલે ના બોલે કોઈ ને કહે કે ના કહે ભુતકાળ ની ભુલો તેનો હિસાબ આ જનમ માં માણસ પાસેથી વ્યાજ સહીત ચુસીજ લે છે. તેની લપડાક નો બચેલો બીસ્મીલ થઈ ને જીવી જાય છે ને મરનારો એક વાલીયાત જીંદગી જીવ્યો નો દાખલો સામાન્યા માનવી ને આપતો જાય છે. ને દુનિયા કદાચ તેને યાદ પણ નથી કરતી. ફરી એજ જીંદગી નો દાખલો ઉકેલવા નો મિથ્યા પ્રયાસ થાય છે. જીવન જીવવા ના ને એને પાર કરવાના અનેક રસ્તા ઓ માણસે શોધ્યા કરે છે કેમ કે તે જીંદગી ને એક દરીયો કે રસ્તો કે નદી પવંત ગણે છે. જીંદગી ને આંખે દેખાતી વસ્તુ સાથે ની સરખામણી ને કારણે જીંદગી ની એક સીમીતતા આવી જાય છે. કેમકે આંખો ની જોવી ની એક હદ હોય છે. માનવ એ હદ ની જોડે જીંદગી ને પણ બાંધી લે છે. આંખો જે જુવે છે તેનો વિનાશ થાય છે. એટલે

માનવ એમ સમજે છે કે જીંદગી નો પણ અંતે વિનાશ થાય છે. પણ હકીકત માં જીંદગી એ એક અવિનાશી છે. સતત છે. અનંત છે.

સાદી વાત ને સમજવી અઘરી હોય છે ને તેથી જ લોકો એને વધારે ગુંચવી દે છે. પ્રપંચ ની શરુઆત અધુરી આવડત ને લીધે શરુ થાય છે. રાત ચાલી રહી હતી ને લોકો તેમના પ્રપંચ માં મશગુલ હતા. વિમાન માંથી દેખાતી મુંબઈ ની રોશની નાં પ્રકાશ માં અશફાક તેની સફળતાની તારલી ને શોધતો હતો. વિમાન જેવું જમીન પર આવ્યું ને રોકાયું કે તરત અશફાકે તેનો ફોન નીકાળી ને સાવંત ને જોડયો.

હલો સાવંત.

હો..

અશફાક..!

હા ભાઈ બધુ તૈયાર છે, તમને લેવા ગાડી બહાર છે. મારા માણસો તમને લઈ ને સીધા “ભા” પાસે જશે ને પછી તરત તમને પાછા મોકલવાની વ્યવસ્થા પણ કરી છે..!

પછા પણ કેવી રીતે..!

અશફાક ભાઈ પાછા મોકલવા માટે જીનવાલા ની કંપની ક્યારે કામ માં આવશે. તેના પરસ્નલ પેલ્ન માં તમારી ગોઠવણ થઈ ગઈ છે.

તને કોણે આ ડહાપણ કરવાનું કીધું તું..! એ બાવો મને પાછળ ની ફસાવસે..! સલા તુ એક કામ કરે છે ને બે નવા ઉમેરે છે... સાચુ બોલ તને કેટલા મલવા ના છે... જો કોઈ સોદાબાજી કરી છે તો તારી ખેર નથી.

અરે અશફાકભાઈ તમેય શું... આ બાવા ને તો હું પહોચી જઈશ. તમ તમારે આગળ વધો. તમે દિલ્હી જશો પછી મહારાષ્ટ્ર તો મારું જ છે ને.

સાવંત ફાલતુ વાતો ના કરીશ.. તારા પક્ષ નાં ચણાય વેચાતા નથી. તુ મને અત્યારે હેરાના કર.

અશફાકભાઈ વખત આવે ત્યારે જોયું જશે.. તમ તમારે અત્યારે “ભા” ને મલો.

જો તારો માણસ મલી ગો છે મને..ચલ પછી વાત કરીયે છીયે. જતા પહેલા તારી સાથે વાત કરી લઈશ. અથવા તો મારી જોડે આવી જ જે.

ઓકે અશફાકભાઈ..

અશફાક ફોન કટ કરી ને આવેલ વ્યકતી સાથે એરપોર્ટ ની બહાર નીકળી જાય છે. ગાડી સીધી “ભા” ના ઘર તરફ આગળ વધે છે. ગાડી માં બેઠા બેઠા અશફાક વાત નો દોર કેમ ને ક્યાંથી ચાલુ કરવો તેની પેરવી માં પડેલો હોય છે. રાત નાં અંધકાર માં ગાડી ની ગતી કાંઈ વધારે જ થતી જતી હોય છે. “ભા” નાં ઘર પાસે ના સુમસામ રસ્તા પર થઈ ને ગાડી “ભા” ના ઘરના ઝાંપે ઉભી રહે છે. “ભા” ના માણસો

ગાડી ની તપાસ કરી ને ઝાંપો ખોલે છે. ગાડી બંગલા માં દાખલ થાય છે. અશફાક ને લેવા માજીદ તૈયાર ઉભો હોય છે.

આ બાજુ અશફાકભાઈ..!

તમે કોણ..

હું માજીદ “ભા” નો માજીદ ..

ઓ ઓળખ્યો... તને. “ભા” ક્યાં છે..!

મારી પાછળ આવો... “ભા” તમારી રાહ જુએ છે.

ઓ મારી રાહ જોવાય છે. સરસ.. ચલો મારો ફેરો માથે નહી જાય.

આખા મહારાષ્ટ્ર નાં રાજકારણ માં જેનો હાથ હોય તેવા “ભા” ના સાવ સામાન્ય ઘર ની સામાન્યતા ને જોતો જોતો અશફાક ઉપર ના માળ નાં “ભા” ના રુમ માં દાખલ થાય છે.

આવો અશફાક ભાઈ આવો.. બેસો.. બેસો...!

“ભા” કેમ છો...?

બસ ચાલે છે...! તમે બોલો. મારે તો સાંભળવાનું છે...!

અરે “ભા” તમારે સાંભળવાનું નથી કરવાનું છે.

જો અશફાક “ભા” એ શું કરવું તે “ભા” નક્કી કરશે...! તુ તારે જે કહેવું હોય તે કહે.”ભા” ના શબ્દો કોઈ બી જો લખતો નથી કે કોઈ બીજાનાં શબ્દો “ભા” બોલતો નથી.

“ભા” વખત વખત નાં વાજા છે. મારે મહારાષ્ટ્ર નો ટેકો જોઈયે છે..!

ટેકો મહારાષ્ટ્ર નો ...? ક્યાં.. મને સમજ ના પડી...!

જુવો “ભા” હાલની ચાલુ સરકર ને હું કાલે ઉથલાવી દઈશ, ને મારે તમારા પક્ષ નો ટેકો જોઈયે છે.

અલ્યા તને ખબર છે કે કેન્દ્ર ની સરકાર પક્ષ સાથે મારો પક્ષ અહીંયા રાજ કરે છે. તારી હીંમત કેવી રીતે થઈ મને આ વાત કરવાની.

જુવો “ભા” હિંમત છે એટલે જ સરકાર રચવાનો છું. ને રચીશ. તમે જો સાથે હશો તો તમારી ને મારી જોડી લાંબા સમય સુધી સાથે રહી ને કામો કરી શકશે. જ્યાં સુધી તમારા પક્ષ નો પ્રશ્ન છે ત્યાં સુધી

તેણે છેલ્લા ત્રણ વરસ માં કોઈ ધારી પ્રગતી કરી નથી જનતા નાં હૃદય માં. ને બીજી વાત એકે મારી સાથે હશે તો તમને કેન્દ્ર અલગ રીતે સાચવશે જ.

એય અશફાક મને સાચવવાની વાત પછી કરજે. પહેલા તારી જાત ને સાચવ. મારે કેન્દ્ર નાં વાજા નથી સાંભળવા. બોલ સોદો શું કરવા નો છે...! મુદદા ની વાત કર.

“ભા” સોદો તમે કરો કિંમત અશફાક ચુકવશે. મારે તો તમારા પક્ષ નાં સભ્યો નો ટેકો કેન્દ્ર માં જોઈયે છે. સરકાર રચીશ ત્યારે એક પ્રધાન તમારો પણ હશે. તમે કહેશો એ. ખાતુ હું આપીશ એ. તમે અત્યારે કિંમત નક્કી કરો. પૈસા બે ખેપ માં પહોંચી જશે. બોલો...! અને હા મહારાષ્ટ્ર ની ચુટણી માં મુખ્યમંત્રી તમારો ને ગૃહમંત્રી મારા પક્ષ નો બોલો..!

અશફાક આ તુ નહી તારો પૈસો બોલે છે. મને ખબર નથી કે કોનો પૈસો બોલે છે પણ એ તો વખત આવે ખબર પડશે જ. અત્યારે તો તુ તારે બોલ્યા કર. રહ્યો સવાલ મારા નિર્ણય નો તો તે તને કેન્દ્ર માં મલી જશે. પણ મહારાષ્ટ્ર માં નઈ. અહીંયા તો હું જ રહીશ. એકલો. હા તારે મને ટેકો આપવો પડશે બહાર થી. જે દિવસે તે ગયો એ દિવસે કેન્દ્ર માંથી મારો ટેકો જશે. ટેકે ટેકો ને મારા ટેકા ની કિંમત પાંચ કરોડ એક દિઠ.

તમે બોલ્યા છો તો મલશે. સોદો પાકો. ચલો ત્યારે પાછા મલશુ.

અશફાક સોદા ની શરુ આત તે કરી છે. જો કાંઈ આડુ અવળુ થશે તો યાદ રાખજે અંત “ભા” ને લાવતા આવડે છે.

“ભા” અશફાક બાયલો નથી. ખુલ્લેઆમ છે. હું સામે ચાલીને આયો તો. તમેય એવી રીતે જ આવજો. જયાસુધી મારો સવાલ છે ત્યાં સુધી એવો વખત ના આવે તે મારા ને તમારા બંને ના ભલા માં છે.

ચલ ત્યારે જોઈયે કાલ ને...! માજીદ ..એય માજીદ અશફાકભાઈ ને બહાર સુધી મુકી ને આવો.

અશફાક ગાડી માં બેસે છે... ને ગાડી પાછી એરપોર્ટ તરફ પાછી જવા માંડે છે. અશફાક સાવંત ને ફોન કરે છે.

હલો ક્યાં છે..?

ભાઈ એરપોર્ટ પર..!

ચલ તો મારી સાથે..! વિમાન માં વાત કરીશું..!

ઓકે અશફાકભાઈ.

ફોન કટ કરી ને અશફાક આછું મલકાતો જાય છે. સોદો ધાયો કરતા સસ્તામાં પત્યા નો આનંદ માણતો જાય છે.

“ભા” ના ઘર માંથી કોઈ હસી ને નીકળે છે તો કોઈ રડી ને. પમ્પાની રડતી આંખો ઝકીર નાં ઘર પાસે આવી ને અટકે છે. દરવાજા પાસે ઊભેલો ગુરખો માર્ણીક અને પમ્પા ને ઓળખી જાય છે. આંખો ખુલતા ગાડી બંગલા માં દાખલ થાય છે. પમ્પા ગાડી માંથી નીચે ઉતરી ને દરવાજા પાસે ની બેલ ની સ્વીચ ને દબાવે છે. ઘર માં કોઈ એજ અંગ્રેજી ગીત ની ટ્યુન વાગે છે. પમ્પા જેવી ને તેવી સાવ નંખાઈ ગયેલી હાલત માં ઉભી રહે છે. ઝહીર ની સામે તેને તૈયાર થવાની જરૂર નહતી. થોડી વારે ઝહીર નો નોકર દરવાજો ખોલે છે. પમ્પા ઘર માં દાખલ થાય છે. ને પછી પુછે છે, ઝહીર છે.

નોકર હજી જવાબ આપે તે પહેલા ઝહીર ની પત્ની આશકા પમ્પા પાસે આવે છે ને તેને એક ગાલ પર લાફો મારીને ધક્કા મારી ને ઘરની બહાર કાઢી મુકે છે. ને દરવાજા પાસે ઉભી રહી ને કહે છે કે ઝહીરે રાંડો સાથે રહેવાનું ને સુવા નું બંધ કરી દીધું છે. ફરી પાછી આ ઘર તરફ તારી નજર ના કરતી કે નહી તુ ઝહીર ને મલવા ની કોશીશ કરતી. એજ તારા ભલા માં છે.

અત્યાર સુધી રોકી ને રાખેલો ડુમ્મો પમ્પાના ગળાની બહાર ધસી જાય છે. ચોધાર આંસુ એ રડતી પમ્પા ને જોઈને આશકા ના હૃદય માં જરાય દયા જાગતી નથી. પોતાના પતી ની પ્રેમીકા પર થુકી ને આશકા દરવાજા ને બંધ કરી દે છે.

શોર બકોર થી જાગી ગયેલો ઝહીર નીચે આવે છે...! કોણ છે બહાર . આશકા...!

કેઈ નહી...! તુ તારી ઉઘ ના બગાડ તારે કાલે વહેલા જવાનું છે.

પણ છે કોણ... જોવા તો દે.. કરતો ઝહીર ઘર નો દરવાજો ખોલી દે છે..!

હજી ઝહીર પમ્પા ને જોઈ ને કાંઈ બોલે કે કરે તે પહેલા આશકા ઝહીર ને કહે છે..

ઝહીર જો એને અડયો છે તો મારા થી ખરાબ કોઈ નથી. હું નથી ઈચ્છતી કે એને લીધે ફરી ઘરમાં વાતાવરણ બગડે.

બે સ્ત્રી વચ્ચે ઉભેલો ઝહીર માર્ણીક ને કહી ને પમ્પા ને ઘરે લઈ જવાનું કહે છે. માર્ણીક અડધી બેભાન થઈ ગયેલી પમ્પાને ઉઠાવી ને ગાડી માં બેસાડે છે , ને ગાડી ને ઝહીરનાં ઘર ની બહાર લઈ જાય છે. ઘર માં દાખલ થયેલો ઝહીર આશકા ને એક જડબેસલાક ચોડી દે છે. રડતી આશકા ઝહીર ને નીચ કહી ને ગાળો બોલતી ઉપર ચાલી જાય છે. ઝહીર સોફા માં ફસડાઈ જાય છે. આંખો માં આવતા પાણી ને અંગુઠા પાસે ની આંગળી થી લુછી નાંખે છે. ઉપર થી સડસડાટ ઉતર તી આશકા પોતાની નાની બેગ ભરી ને ઘરની બહાર નીકળી જાય છે. પોતાની ગાડી ને પૂર વેગે ભગાવે છે પોતાના મા બાપ ના ઘર તરફ. પમ્પાની ગાડી તેના ઘર તરફ ને અશક્ક ને સાવંત અમદાવાદ તરફ. અવિનાશભાઈ પ્રેસ તરફ. ને આરીફ એક અગોચર તરફ સતત એક નિશ્ચય સહીત ચાલ્યો જાય છે. મૃત્યુંજય હજી તેના ધ્યાન માં સતત નો પ્રવાસી રહે છે....!

માણસ સતત દોડતો રહે છે. એક જગ્યા એથી બીજી જગ્યા એ એક વિચાર થી બીજા વિચારે. કેઈ ને કશાક ની સતત ની તલાશ એજ જીપ્સી બનાવી દે છે. તેના વિચારો માં કે તેના જીવના મા. મૃત્યુંજય નાં ઘરે થી નિકળી ને અવિનાશ ભાઈ સીધાજ પ્રેસ પર પહોંચે છે. પ્રેસ પર કાલની મેટર તૈયાર કરી રહેલા ગગન પંડયા ને થોડી વાર માટે પોતાની કેબીન માં બોલાવે છે.

જો ગગન બધી મેટર બાજુ માં મુકો. અને હું લખાવું તે લખો ને મોટા અક્ષર માં છાપા નાં પહેલા પાને છાપો.

ઓકે સર... હું તૈયાર છું.. લખાવો... પણ હા.. આ એક કવર કોઈ આપી ગયું છે. સાવ નાનો છોકરો હતો. વાત કરુ તે પહેલા તો રક્ષકકર થઈ ગયો.

લાવો તો શું છે..?

ગગન કવર અવિનાશભાઈ ને આપે છે. અવિનાશભાઈ કવર ને ખોલે છે. ને કાગળ વાંચે છે. પછી કાગળ નો ડુચો કરી ને ખીસા માં મુકી દે છે. પછી ગગન ની સામે જોઈ ને કહે છે . હા તો લખો....! પહેલા પાને મોટા અક્ષરમાં “ભારતીય જનતા જાગરણ મંચ” ની સરકાર માં બળવા નો ખતરો. આગમી અઠવાડીયા માં દેશ નવા પક્ષ ની સરકાર જોશે.

શું વાત કરો છો અવિનાશભાઈ...?

તુ લખ..! ગગન, આતો કાલ નો ભડકો છે..? લખ નીચે ની લાઈન. જરી નાના અક્ષરો માં “મહારાષ્ટ્ર ની ચાલ આખરી રહેશે. “

એટલે “ભા” ચાલુ સરકાર માંથી હટી ને નાવા ને ટેકો આપશે...?

હા ગગન. ને એ કોઈ નહી આપણા ગુજરાત નો જ છે.

શું વાત કરો છો..? અવિનાશભાઈ ગુજરાત નો તો એક જ છે અશક્કાક પુરાણી.

હા ગગન એજ . ને હા હવે લખ નીચે કે “ગુજરાત , રાજસ્થાન અને મહારાષ્ટ્ર માંથી આવેલા પૈસા ચાલુ સરકાર નાં ને બીજા પક્ષ નાં સભ્યો ને ખરીદવા માં વાપરવામાં આવશે.” બસ પછી નીચે જે મે છે તેમ સાદા સમાચારો છાપજો. આ ત્રણ લીટી ઓ ભલ ભલાની ગાદી ને હલાવી નાખશે.

ઓકે સર. કોપી તૈયાર થાય એટલે બતાવી દઉ. પછી પ્રેસ પર મુકી દઈશ.

ગુડ ગગન. પણ જરા જલ્દી , આગ લાગતા વાર નહી લાગે.

ઓકે સર.

ગગન કેબીની બહાર ચાલ્યો જાય છે. નિયમ મુજબ ચાની કીટલી વાળો મુન્નો અવિનાશભાઈ ની ચા મુકતો જાય છે. અવિનાશભાઈ સીગરેટ નાં ખોખા પર સહી કરી દે છે. મુન્નો એની ધુન માં ખોખુ લઈ ને ચાલ્યો જાય છે. અવિનાશભાઈ ઉભા થઈ ને કેબીન નું બારણું બંધ કરે છે. પછી ખીસા માં નો કાગળનો ડુચો બહાર કાઢી ને લખેલા નંબર ને જોડે છે.

હલો.....!

હલો હા છોટાલાલ બોલુ...?

ચિઠ્ઠી કેમ મોલકી છે?

ઓ અવિનાશ... અવિનાશભાઈ કેમ છો....? જુવો તમે કોઈ હરકત કરો તે પહેલા મારી ફરજ છે કે તમને ચેતવી દઉં , પછી પાછળ થી કહેતા નહી કે છોટાલાલે કીધું નહતું.

આભાર છોટાલાલ પણ વાત શું છે..?

અરે અવિનાશભાઈ વાત તો તમને ખબર છે ને તમે કદાચ છાપી જે નાખશો પણ અમને જરાય નહી ગમે. અરે તમારે કેટલી જાહેરાતો જોઈયે છે મને કહો ને હું તમારું પાકું કરી દઈશ.અરે ચાર તમે બોલો નહી તો મને શું ખબર પડે..! બેલો કાગળો ના રીલે રીલ ઠાલવી નાખું કે પછી લાઈટ બીલ ભરી દઉં.. તમે બોલો ચાર..?

જુવો મારે તમારી જાહેરાતો નથી જોઈતી ને મને ગોળ ગોળ વાતો માં ખબર નથી પડતી.

તે લો છોટાલાલ સીધી વાત કરે છે. જુવો તમને મલી ને જ્યારે આરીફ બલોચ શહે રમાં આવ્યો ત્યાર પછી ઈ મારી ભેગો બેઠો છે. જરા દુર છે પણ છે તો મારી સાથે જ. સાલા ને ભસવાનો રોગ લાગુ પડી ગયો છે. અમારો રોગ એને લાગુ પડી જાય તે કેમ ચાલે હે..! એટલે જરા એના ઘોઘરા ને ખોખરો કરવાનો છે. ને તમને તો ખબર છે કે હું રહ્યો ગૃહમંત્રી એટલે મને બધી ખબર હોય. તે કાલ નાં સમાચારો માં આ ખબર પણ આવવા જોઈયે કે આરીફ બલોચ દારુ ને શસ્ત્ર લાવવાના ગુના હેઠળ ઝડપાયો છે. હે..

છોટાલાલ તું એક નંબર નો હરામખોર માણસ છો.

અરે અવિનાશભાઈ.... ગુજરાત ના રાજકારણ માં એમ રહેવાય છે. અરે હરામખોરી તો બેઝીક છે બેઝીક..! હે.. લે તો આરીફભાઈ હાથે વાત કરવી છે.... લે.

જે પોલીસ ને રાજકારણી ને હપ્તા આપતો હતો એજ હાથ આજે માર ખાઈ ખાઈ ને સુજી ને લીલો ગઠ્ઠો થઈ ગયો હતો. નીચેનો લોઠ સુઝી ને મરુન રંગનો થઈ ગયો હતો. આંખો ની નીચે નાં કાળા કુંડાળામાં લાલ રંગના ચક્કા પડી ગયા હતા. પગની પાની નીચે ડંડા ખાઈ ને સુજી ગયેલી પાની ઓ માં રહી રહી ને લબકારા વાગતા હતા. દાંત નાં જોડાણા માંથી રહી રહી ને લોહી નીકળ્યા કરતું હતું. ડાબા હાથ ની આંગળી નાં ખેંચી નાખેલા નખો ની પીડા માં બાકી નાં દરદ ની અસર બહુ ઓછી થતી હતી.

હ....લો અવિનાશભાઈ આ...રી....ફ બસ શ...રુ ...આ...ત થઈ ચુકી છે... ત.મે મા...રી ચિં...તા કયોં સિ.. વા...ય ..ભ...ડ...કો થ...વા દો. હે..શ મા...રો ધ...ર...મ.....છે...

ને ફોન કટ થઈ જાય છે. અવિનાશભાઈ નું આખું શરીર ગરમ થઈ જાય છે. ફોન ને મુકી અવિનાશભાઈ માથા ને ટેબલ પર મુકી ને બે હાથે ઘૂંટણોને સખત રીતે દબાવી દે છે.

ને એક વધુ ડંડો ખાઈ ને આરીફ બલોચ ના ગળા માંથી ચીસ નીકળી જાય છે.

છોટાલાલ તાડુકી ને કહે છે લઈ જાવ સાલા ને સુરત અને પછી ખોસી દો ગોળી ઓ , સાલો ને તાર ની વાડ પર લટકવી દો. હરામ ખોરો ને ખબર પડે કે ધંધા માં બેઠમાની કરવાથી શું થાય છે. સાલા ને ખબર નથી પડતી કે રાજ કરવું તે કાંઈ કથા વાંચવાનું કામ નથી. સાલો સતો થવા ગયો તો. નમક હરામ સાલા ચોપડા વાચી ને કયો માણસ તયો છે તે તુ સાલા તરવા નો હતો. સાલા સારા દિવસો આવવાનાં હોય ત્યાં તારા જેવો આડો ઉતરશે તેની ખબર નહતી.

કણસતા અવાજે આરીફ બલોચ માત્ર એટલું બોલીશકે છે... દે..શ મા..રો...ધ...ર..મ

ડાબા પગનાં લેંઘા ની મોરીને ઉપર કરી ને છોટાલાલ એક છેલ્લી લાત આરીફ ની કમર માં મારી આપે છે. અઘંબેભાન આરીફ નાં મોમાં થી ફીણ બહાર નીકળી જાય છે. કરેલા ભોગવવા પડતા હોય છે. પછી તમે સારુ કરવા જાવ કે તેવા ને તેવા રહો. અંજામ કદાચ આરીફ નો આવો જ આવવાનો હતો કદાચ આજે નહી તો કાલે , તેનો અંજામ આમ જ લખાયો હતો. બે પોલીસ નાં માણસો ઢસડી ને આરીફ ને પોલીસ ની ખખડધજ ગાડી માં ફેંકી છે. ગાડી અને શહેર કોટડા નાં પોલીસો ને ગાડી ની પાછળ મોકલવા માં આવે છે. પરોઢ સુધી માં ગાડી ને સુરત નાં પાદરે પહોંચાડી ને આરીફ ને ગોળી દેવા નો પ્લાન પાર પાડવામાં આવે તેવો છોટાલાલ નો આદેશ પોલીસ માથે ચઢાવે છે. ધુમાડા નીકાળતી ગાડી અંધારામા અલોપ થઈ જાય છે.

સહેજ કળ વળતા અવિનાશભાઈ ગગન ની પાસે પહોંચી જાય છે. ગગને તેનું કામ લગભગ પતાવી દિધું હોય છે. અવિનાશભાઈ ને આવેલા જોઈ ગગન તેમને પ્રીન્ટ બતાવે છે.

હા, ગગન એકદમ બરાબર છે. તુ એને આગળ આપી દે. ને ચલ તાત્કાલીક મારી સાથે.

શું થયું... શું વાત છે અવિનાશભાઈ...?

તુ ચલ ને . તારુ સ્કુટર નિકાળ રસ્તામાં વાત કરું છું.

ગગન અને અવિનાશભાઈ પ્રેસની બહાર નીકળે છે. આગળ નાં ચાર રસ્તે અવિનાશભાઈ ગગન ને સ્કુટર પાલડી ચાર રસ્તા પાસે ટાગોર હોલ ની પાછળ લેવાનું કહે છે. ગગન બસ એક ધારુ સ્કુટર ચલાવતો રહે છે. અવિનાશભાઈ વાત ને આગળ ચલાવે છે...

ગગન, આરીફ બલોચ ને પકડી ને મારવામાં આવ્યો છે. લાગે છે કે ખેલ ખતમ છે. હજી મને સાંજે તો મૃત્યુંજય ને ત્યાં મલ્યો હતો. એણેજ મને આ સમાચાર આપ્યા હતા. મને હમણા જે ચિઠ્ઠી મલી હતી તેમાં છોટાલાલ નો નંબર હતો. છોટાલાલ ને ત્યાં માર ખાધેલી હાતમાં આરીફે મારી સાથે વાત કરી ને છોટાલાલે મને આડકતરી રીતે ધમકી પણ આપી કે જો મે કાલે છાખ્યું છે તો બહુ ખરાબ થશે.

અરે અવિનાશભાઈ આતો કમાલ છે તમારે નહતુ છાપવા જેવું...પેલા ને માર્યો છે તો આપડી યે ખોખરી ના કરી નાખે.

ગગન..ગગન.. આપડે છાપુ ચલાવીયે છીયે... વેશ્યા નો અડડો નહી. જે સાચુ છે તે અવિનાશ છાપી ને રહેશે. પછી મારે મરવું પડશે તો હું મરીશ.

અવિનાશભાઈ લો આવી ગયા આ ટાગોર હોલની પાછળ બોલો ક્યાં જ્યુ છે ..

હા. જો પેલા શાલીમાર ફ્લેટ માં લઈ લે..!

અહીંયા કોણ રહે છે..

આરીફ નો મોટોભાઈ... એના બાપ ની પહેલી બેરીનો છોકરો.. આરીફ નો એક જ સગો. જો એક કામ કર તુ નીચે ના ઊભો રહીશ મારી જોડે ચાલ.. ગભરાવવા જેવુ નથી.

સ્કુટર ને પીલર પર ચણેલા ફ્લેટની નીચે મુકીને ગગન અને અવિનાશભાઈ ચોથા મળે જાય છે. ચાથો આખો માળ આરીફ બલોચ નાં ભાઈ નો હોય છે. બારણાની બહાર લાગેલી ઈસ્માઈલ રહેમતમિયાં બલોચ ની તકતી વાળા બારણા પર અવિનાશભાઈ ટકોરા મારે છે. ટકોરાનાં પ્રહારથી બારણું સહેજ હલે છે ને પછી આખુ ખુલી જાય છે. અંદર ચાલી રહેલા ટીવી નાં અવાજ ની દિશા માં અવિનાશભાઈ અને ગગન દાખલ થાય છે. સોફા પર કોઈ વ્યક્તી બેઠી હતી તેના માથા પરની જાળી વાળી ટોપી દેખાતી હતી. આરીફ ને ગગન તેની સામે જાય છે ને જોતા જ એક ક્ષણ માટે હલી જાય છે. ઈસ્માઈલ બલોચ ના પેટ માંથી નીકળી નીકળી ને જામી ગયેલા લોહી માંથી પેટ પુરતી માખી ઓનો બણ બણાટ રુમ ગગન ને અને અવિનાશભાઈ ને શુન્ન કરી નાખે છે. અવિનાશભાઈ તરત સેલ ફોન વડે મૃત્યુંજય ને ફોન જોડે છે.

હલો મૃત્યુંજય...!

હા અવિનાશભાઈ બોલો..!

જો સાંભળ આરીફ બલોચ ને છોટાલાલે મારી મારી ને ખતમ કરી નાખ્યો છે.. હું અત્યારે તેના મોટા ભાઈ ને ત્યાંથી બોલુ છું. અને તેનું ખુન થઈ ચુક્યુ છે. મને લાગે ત્યાં સુધી આરીફ નો પણ એજ અંજામ આવશે કદાચ મરો પણ.

અવિનાશભાઈ લાગે છે કે આરીફ જે વાત તેમને ને મને કરી તેને લીધે જ આ હાલત થઈ છે. તમે તાત્કાલીક ત્યાંથી નીકળી જાવ તે તમારા ભલામાં છે. જુઓ મારી સામે ધોળકીયા બેઠા છે મને આખી વાત તેમને કરવા દો. તમે સલામત જગ્યા એ પહોંચી ને પછી મને ફોન કરો.

ફોન કટ કરી ને અવિનાશભાઈ અને ગગન નીચે ઉતરવા જાય છે. ત્યાં તેમને ઘણા લોકોનાં દ્વરા ચઢવાનાઅવાજો આવે છે. એક ક્ષણ માં તો પોલીસ નો આખો જથ્થો અવિનાશભાઈ અને ગગન ને ઘેરી વળે છે. હજી કાંઈ એ બે બોલે તે પહેલા બંને ને ઉચકી ને સીધા પોલીસ સ્ટેશન માં ઘાલી દેવા માં આવે છે. અને આરોપ થાય છે કે બંને જણા શહેર માં અશાંતિ ફેલાવા ના મતલબે ઈસ્માઈલ બલોચ પાસે શસ્ત્રો નાં સોદા માટે ગયા હતા અને બોલાચાલી માં તેમણે અને આરીફે , ઈસ્માઈલ નું ખુન કરી નાખ્યું હતું. ખુન કરનારો મુખ્ય આરોપી આરીફ બલોચ ને સરકારે ભાગેડુ જાહેર કર્યો છે. જેનો પીછો શહેર નીકાબેલ પોલીસ કરી રહી છે. બાકી ના બે સાગરીતો અવિનાશ અને ગગન ને પોલીસે ઝબ્બે કરી લીધા છે.

હલો સાહેબ. ઈન્સપેક્ટર દેસાઈ બોલુ...!અવિનાશ ને તેનો સાગરીત કસ્ટડી માં છે.

સરસ સમાચાર છે..!

છોટાલાલ ફોન બંધકરી ને બીજા ને જોડે છે.

હલો....!

યસ “ગુજ્જર ગરીમા” કાર્યાલય.....!

મને સુબોધ સાથે વાત કરવો..

જી એક મીનીટ...!

હલો સુબોધ....!

હા જો .. સુબોધ તાત્કાલીક પાલડી પોલીસ સ્ટેશન માં જા અને જે સમાચાર મલે તે મોટા પાને છાપ જે તારા સામા વાળા ને બરોબર નો ઝાલ્યો છે ... વગાડી વગાડી ને લખજે. મારે કાલે મોટા મોટા ફોટા સાથે જોઈયે.

કોણ અવિનાશ જેલ માં છે..

હા ખુન કેસ માં અને શસ્ત્રો ની સોદાબાજી માં..લખો..લખો.. અને એ પણ ખાસ લખજે કે અંધારી આલમ સાથે નાં અવિનાશ નાં કાળા સંબધો નો પરદાફાશ વગેરે વગેરે...!

અને છોટાલાલ ફોન ને કટ કરી દે છે.

આ બાજુ... ફોન નાં રીસીવર સાથે રમતો મૃતયુંજય ધોળકીયા ની સામે જુવે છે. પછી રીસીવર ને આસ્તેથી ફોન પર મુકી ને ધોળકીયાની સામે જુવે છે. પછી ભારે અવાજે આરીફ અને તેના મોટાભાઈ સાથે બનેલી ઘટનાને વાણે છે. ધોળકીયા માટે આ વાત નવી નહતી કે નતી કોઈ નવાઈ પમાડવા જનક. માત્ર જરાક ખિન્નતા હતી તેમના મનમા. જરાક અફસોસ હતો કદાચ એક જે દિવો સળગ્યો હતો તે ક્યાંક અચાનક બુઝાઈ ગયો હતો. જરી સરખી ચાંપેલી ચિનગારી આટલી ઝડપે બુઝાઈ જશે તેવી તો કોઈ ને આશા નહતી. આરીફે કરેલી પહેલ કદાચ મૃતયુંજય ની એજ નાનકડી જીત હતી.

એક અજબ ગુંગળામણ ની સામે મથતો મૃતયુંજય ધોળકીયા ની સામે જુવે છે...? ને એક પ્રશ્ન પુછે છે.

ધોળકીયા આમા તમે મને શું મદદ કરી શકો..?

આમા એટલે..? હું તો તમારુ રક્ષણ કરવા માટે આયો છું. ને કરું છું. તમારે અહીયા થી જવુ નથી તો હું શું કરુ.

ઘોળાકીયા મજાક કરો છો કે પછી પરીસ્થિતી થી ભાગવા માટે તમે તખ્તો ગોઠવો છો...?

જુવો મૃત્યુંજય વાત સાફ સાફ કરો. મને કાંઈ ખબર ના પડે.

અરે વાત સાવ સાફ છે.. આરીફ બલોચ ને તમે બચાવી શકો તેમ છો કે નહીં...?

એટલે તમે મને આ ગોંગવોર માં ભેરવવા માગો છો...?

ગોંગવોર...? એટલે...? માન્યું કે આરીફ એક ગુનેગાર છે પણ તમે એને બચાવી તો શકો ને. અરે આમા ગોંગ વોર ક્યાં આવી. અરે દેશ માં માફીયા રાજ થોડી ચાલે છે. જુવો મને એમ કે તમે બહાદુર છો ને કદાચ એક ને તો બચાવી શકશો. પણ તમે તો મને બચાવવા ની તો જવાદો ઉપર થી ગભરાવવાની વાત કરો છો. જુવો તમે મને સાથ નહી આપો તો હું અત્યારે મારી જાતે જઈને પણ એને બચાવીશ.

એક સાથે હજાર રસ્તા માંથી સાચો રસ્તો શોધવાની તૈયારી અને આરીફ ને બચાવી લેવાની તાલાવેલી માં મૃત્યુંજય એ પણ ભુલી ગયો હતો કે ઘોળાકીયા એ એક હદ માં રહી ને કામ કરવું પડે. તેમને કામ જાતે નહી પણ જે કહે તે કરવાની તાલીમ મલેલી હોય છે. કદાચ બે કે ત્રણ મીનીટ માં એ આરીફ બલોચ નો પત્તો મેળવી દે ને માયકાંગલી પોલીસ નો સપાટો કરી દે પણ એ એમનું કામ નથી. પણ આરીફ ને બચાવવાની ઝડપ માં મૃત્યુંજય પાસે તે વિચારવાનો સમય નહતો.

જુવો મૃત્યુંજય હું તમને સમજી શકું છું , પણ તમેને એક વાત ની ખબર હોવી જોઈયે કે અમારે કોઈ કાનુન હોય છે. અમારે અમારી તાલીમ ને હદમાં રહી ને કામ કરવાનું હોય છે. જો અમે આવા મામલા ઓ માં ઝંપલાવી દઈયે તો પછી દેશ માં આંતરીક યુદ્ધ થઈ જાય. તમેન એક વાન ની ખબર ના હોય તો કહી દઉ કે દેશ માં પોલીસો ની ગોંગવોર થી ભયાનક ને બીહામણી ગોંગવોર કોઈની નથી. અને એમા આ દેશ નાં નેતા લોગ ભળેલા છે.

એટલે તમે એમ કહો છો કે પોલીસ જ પોતાની ગોંગ અને પોતાના “એરીયા” બનાવી ને તેમાં લડે છે ને હપ્તા ઉઘરાવે છે..! તો પછી અસલી ગોંગ વાળા શું કરે છે..!

હો..હો.. અસલી... હા એ અસલી ગોંગ વાળા ને આ પોલીસો હપ્તા ચુકવે છે અથવા તો હપ્તા વસુલી કરે છે. અરે પોલીસો ખુદ સામે વાળા ની ગોંગ ના સભ્ય ને મારી નાખવાની સોપારી આપે છે. જુવો લશ્કરનાં બાતમીદારો દેશ બહાર ને દેશમાં એમ બંને જગ્યા એ કામ કરે છે. અમને અથ થી ઈતી સુધી ની વાત ખબર હોય છે, પણ અમે ખુલ્લે આમ લોકશાહી ની પ્રણાલી માં દખલ ના દઈ શકીયે.

ઓ .. હવે સમજ્યો...! સાલુ બહુ ગુચવાયેલુ છે. પણ અત્યારે આ કથા નો કઈ અર્થ નથી , તમે મને કહો કે આમા તમે શું કરી શકો...?

જુવો હું તમને આરીફ ની વાન ક્યાં જઈ રહી છે તેની વીગત આપી શકું.

તે આપો.. વાર ના લગાડો...! મારાહીસાબે આપડી પાસે સમય બહુ ઓછો છે.

ઓકે પણ મૃત્યુંજુ આ વાત ની ગંધ કોઈને ના આવવી જોઈયે..

જાવ મારુ મડદુ પણ નહી બોલે , ધોળકીયા.

ઓકે તો ચલ બહાર મારી જીપ માં આપડે પોલીસ લોકોનો રેડીયો ક્રેક કરીયે. ને પછી તને ખબર પડશે કે આ લોકો આ સાધનો નો કયાં કયાં ઉપીયોગ કરે છે.

ધોળકીયા જીપ માં રેડીયો ને પોલીસ ની “ફીકવન્સી” સાથે સેટ કરે છે અને તેમના સંદેશા નો મતલબ જાણવાનો પ્રયત્ન કરે છે. ઘણા બધા કોડવર્ડ ની આપ લે ને સાંભળ્યા બાદ બંન્ને લાગે છે કે “પીપ” એ શબ્દ આરીફ માટે વાપરવામાં આયો છે અને “ડીંગો” શબ્દ છોટાલાલ માટે વપરાયછે. એક વાત ની તો ચોક્કસ ખાતરી થઈ ગઈ હતી કે આરીફ ની વાન ચંડોળા તળાવ ની આગળ નીકળી ગઈ હતી કદાચ એ ખેડા ની આસપાસ ચાલી રહી હતી. આટલી માહીતી ને લગભગ પંદર મીનીટ માં મેળવી ને ધોળકીયા સેટ ને બંધકરી દે છે. માત્ર એક વાત બની જાય છે કે આર્મી નાં અંબાજી ખાતે નાં કેમ્પ માં રેડીયો સેટ “એક્સ આર પી ઝીરો નાઈન” નો ચાલુ થવાનો ને બંધ થવાનો સમય મુખ્ય “કોમ્પ્યુટર” માં લખાઈ જાય છે.

રેડીયો સેટ બંધ થતાની સાથે જ મૃત્યુંજય બોલે છે કે આનો અર્થ એ થયો કે આરીફ ને બચાવવો હોય તો વડોદરા પાસે જ એ વાન ને આંતરવી પડશે. એટલે વિરજી આહીર ને કામે લગાડવો પડશે. વડોરામાં એના સીવાય તો કોઈ બીજો માઈનો લાલ નથી કે જે આ કામ કરી શકે.

મૃત્યુંજય મને એ ખબર નથી પડતી કે તુ આ આખા ગામ નાં ગુંડા લોકો ને કેવી રીતે ઓળખે છે. મને તારા ભૂતકાળ ની ખબર નથી પણ જે હોય તે કદાચ બહુજ રસપ્રદ લાગે છે.

ધોળકીયા સાહેબ મારા ભૂતકાળની વાત કોઈક દિવસ નિરાતે કરીશું. જો ક્યાંક આપડે સાથે થઈ ગયા તો. અત્યારે તો મને વિરજી ને ફોન કરવા દો.

મૃત્યુંજય વિરજી નો ફોન લગાવે છે. મૃત્યુંજય ને ફોનનો નંબર જોવા કોઈ ડાયરી વાપરવી નથી પડતી તેની નોંધ ધોળકીયા એ સ્વાભાવિક રીતે જ લઈ લીધી.

હલો વિરજી.. હું મૃત્યુંજય.....!

હલો મૃત્યુંજય.. અરે દિકરા આ ઘરડાની આટલી રાતે કેમ યાદ આવી...?

કાકા વાત અને કામ બંન્ને તમારા કક્ષા ના અને તમારા ક્ષેત્ર નાં છે અને મને ખ્યાલ છે કે તમારા સિવાય વડોદરા માં એ કામ કોઈ નહી કરી શકે.

ઓ સમજ્યો.... બોલ મુદ્દાની વાત કર. તુય તારા બાપ ની જેમ ભાઈ બહુ બોલે છે.

કાકા આરીફ બલોચ ની ઘડી આવી ગઈ છે. સુરત લઈ જાય છે. કદાચ ત્યાંજ ટિંગાળી દેશે.

પણ એમા હું શું કરું. મૃત્યુંજય.? તને તો ખબર છે કે જ્યાર થી એના બાપે મારી સાથે દગો કર્યો છે ત્યારે થી મે કોઈ દિવસ એની જોડે કે એના આ પોરીયા જોડે સોદા નથી કર્યો કે નથી હું કે એ એક બીજા ની આડે આવ્યા.

કાકા વાત ને તો વરસો થયા , કદાચ હું કે આરીફ તે વખતે જન્મયા પણ નહતા. ને કાસમ બલોચે કયું તેની સજા કદાચ એના મોટા દિકરા ને મલી ગઈ છે , જો તમે કોઈ કામ નહી કરો તો પછી કાદાચ જે ને સુધરવાનો એક મોકો જોઈયે છે તેવા આરીફ ની ગરદન પર કરવત ફરતા વાર નહી લાગે. કાકા આરીફ ને લઈ ને ગાડી નીકળી ગઈ છે. કદાચ ખેડા થી આગળ નીકળી ગઈ હશે. જો તમે એને વડોદરા માં આંતરીલો અને જો ગોધરા કે દાહોદ પહોંચાડી દો તો કદાચ એ બચી જાય.

પણ તારે આરીફ ને બચાવી ને શું કામ છે.? છો ને મરતો.. તારા બાપ નું શું બગડવાનું છે.? આમેય તારા બાપે તો કોઈ બદલો નથી લીધો , ખબર નહીં ક્યાં જઈ ને સંતાઈ ગયો છે, વીસ વરસ થવા આવ્યા એ વાત ને. તુ યુવાન છે , જો આરીફ મરતો હોય તો પછી તુ અમદાવાદ ને તારા તાબા મા કરી લે. એમા કોઈ મદદ જોઈયે તો બોલ , વિરજી ડોસો તારી પાછળ છે જ. બાકી આ ને બચાવવાની વાત ખોટી.

કાકા મારી વાત તો તમને ખબર છે. હું મારા બાપ ની દિશા માં જવા નથી માગતો. હું જે કરુ છું તે ખુલ્લે આમ છે. મોત કોઈ બી ઘડી આવી શકે છે. મારા માટે અત્યાર નું એક જ ધ્યેય છે કે આરીફ ને બચાવવો. જો તમે હા પાડો તો સારુ , નહીતર મારે જાતે કોઈ બીજા આગળ પગ પકડવા પડશે.

આ તુ શું બોલે છે..? સાલા દેરાસરી નો છોકરો થઈ ને પગ પકડવાની વાત કરે છે.? તને ખબર છે તારા બાપે એના બાપ નાચ પગ પણ નથી પકડયા. તારા બાપ ને માટે મને આજેય માન છે. ગમે તેમ તો એ મારો ગુરુ છે. એની સાથે ના દિવસો ની મુડી પર તો હજી હું જીવું છું.? ફરી આવી વાત ના કરીશ. ચલ હું મારુ કામ શરુ કરુ છું. તારે આરીફ નું શું કામ છે...? તું કેમ બચાવવા માગે છે તેની મને ખબર નથી પણ હું આરીફ ને બચાવી ને તને જાણ કરી દઈશ. જા વિરજી ડોસો બોલ્યો છે તો વિરજી ડોસો કરશે.

કાકા તમારો આભાર , રહી વાત મારી , ને પગે પડવાની તો મિત્ર માટે હું કદાચ રણ માં કુદી પડતા પણ વાર નહી કરુ. મને ખબર નહી પણ મારા બાપે મને આ વાત હું નાનો હતો ત્યારે એક વાર કીધી હતી. તમે કદાચ અનુભવી હશે..?

હા. બેટા.. હા. તારા બાપની મિત્રતા મે અનુભવી છે.. ચિંતા ના કરીશ...! અને વિરજી આહિર ફોન મુકી દે છે, અને પછી એક વખત નાં દુશ્મનનાં દિકરા ને બચાવવા માટે ચક્રો ગતિમાન કરે છે. મૃત્યુંજય અને ધોળાકીયા એક બીજાની સામે જોયા કરે છે. શું થશે...? ક્યારે થશે...? હાથ પર હાથ ધરી ને બેસી રહેવું પડે તેના થી વધારે ખરાબ પરીસ્થિતી એક વ્યવસાયક માણસ માટે બહુ કપરી હોય છે. જીંદગી ની ગમે તે ક્ષણ માં જે લડવા માટે ઘડાયેલા હોય કે પછી મૃત્યુંજય જેવા બેફીકરા લોકો હોય તેઓ પોતાની જાત ને અસહાય ક્ષણો નાં ધોધ માં ખેંચાતા જુવે છે. હજી તો તેણે જે “પ્રેસ નોટ નો ફેક્સ” કયો હતો તેને લગભગ ચોવીસ કલાક પણ થયા નહતા અને ચારે બાજુ મૃત્યુંજય અને તેની આસપાસ નાં લોકો અચાનક દુર જવા લાગ્યા હતા. પમ્પા અચાનક ભાંગી પડી હતી. આરીફ ની હાલત કતલનાં બકરા થી પણ વધારે ભુંડી થઈ ગઈ હતી. અવિનાશભાઈ નાં તાજા ખબર ની તો જાણ મૃત્યુંજય ને હજી ખબર જ નહતી. એના માથા પર ભમતા મોત સામે પણ એ લડી રહ્યો હતો. વીસ વીસ વરસથી બાપ અને માને અચાનક ગુમાવી દિધેલો મૃત્યુંજય કદાચ અનાથ હતો . કદાચ નિસહાય હતો. કદાચ એકલો હતો. કદાચ એ દુનિયાની નજર માં એવો હતો. કદાચ એ યુધ્ધનાં પહેલા દિવસ નો અજુન હતો. કદાચ એ અંગૂઠો કાપી ને ઉભો રહેલો એકલવ્ય તો. અથવા તો કદાચ એ બદલાઈ રહ્યો હતો. દુર્વોસાનો ક્રોધ હતો. પરશુરામની ફરશુ હતો. રામનું બાણ હતો. હનુમાનનો કુદકો હતો. કૃષ્ણનું ચક્ર હતો. કર્ણ નું બળ હતો. રણ ને પાર કરવાનો એ રોજો હતો. વધસ્તંભથી પાછા ફરવાનો મનસુબો હતો. મુસા નો એ ડંડો હતો.

અવેસ્તા નો અગ્ની હતો. ગુરુગ્રંથ નો સિંપાહી હતો. એક દિવસ નો મૃત્યુંજય ભારત નો એક નવો પ્રાણ હતો.

ફોને ને મુકી ને મૃત્યુંજય ધોળકીયા ની સામે જુપે છે. પછી જરાક હસે છે. આંખ નાં પાણી ને સહેજ લુછી નાંખે છે. પોતાની જગ્યા પર પાછો બેસે છે. ધોળકીયા ને એક સવાલ પુછે છે.

ધોળકીયા ક્યાં સુધી તમે અને હું આમ જીવતા રહીશું...? ક્યાં સુધી તમે અને હું દોરી થી બાંધેલા એક રમકડાં ની જેમ ફરતા રહીશું.?

મૃત્યુંજય જો તારે માટે ને બીજા માટે જીંદગી ના અને જીવવા નાં નિયમો અને વિષયો અલગ અલગ હોઈ શકે છે. જો મારી વાત કરીયે તો હું બીજા પાંચ વરસ પછી આ લાઈન છોડી ને હું કોઈ બીજું કામ કરીશ. મારી ને કદાચ લાખો લોકોની ઝંખના હોય છે કે ક્યાંક બે ઘડી નિરાંત મલે. કોઈ એક દિવસ ની શાંતિ મલે.

એટલે કે શું શાંતિ ની શોધ કરવા નીકળશો...? એટલે કોઈ ખાલી જગ્યા કે જ્યાં તમે મકાન બાંધી શાંતિ થી રહેશો...? તમને ખબર છે શાંતિ તમને ક્યાંય નહીં મલે. જો એ તમરા મનમાં હોય તો તમારે ક્યાંય જવાની જરુર નથી.

જો ભાઈ આજ તારો ને લોકો નો કદાચ સમજ ફરક છે. જીંદગી માં દરેક વાત ને મગજ નાં તક ઠી નથી જોખાતી, ક્યારેક હૃદયની વાત ને માનવી પડે છે. અને તારે ઠીક છે કે તારે તારા એકલા નો વિચાર કરવાનો છે. લોકો ને આખુ કુટુંબ હોય છે.

વાહ ધોળકીયા વાહ .. બહુ લાંબા સમય બાદ અવિનાશભાઈ પછી તમે આમ ખુલ્લમ ખુલ્લુ બોલતા વ્યકતી મલ્યા છો. બાકી મોટે ભાગે લોકો વાતો તોડી ફોડી નાખવાની કરે અને પછી જો તમને કોઈ કામ કરવાનુ કે કોઈ પ્રણ લેવાનું કહીયે તો ભાગી જાય.

ભાગી જવાની વાત છે ત્યાં સુધી ધોળકીયા ભાગવાનું શીખ્યા નથી. અને કોઈની સામે ઝુક્યા નથી. જો મૃત્યુંજય આ બધી ધમાલ માં તુ તારી સલમતી ની વાત ને સાવ ભુલી ના જતો. અમારો બંદોબસ્ત એકદમ સજજડ છે જ અને હા અમને મલેલી વિગત પ્રમાણે તને મારી નાખવા માટે જે આતંકવાદી ઓ તૈયાર થયા છે તે કદાચ જાતે તારી પર હુમલો ના કરે અને કોઈ લોકલ ગુંડા ટોળી ને સોપારી આપે તેવી બાતમી પણ મલી છે , એવા સંજોગોમાં તુ તારા જુના કોઈ મિત્રોને અંદર બોલાવાતા પહેલા વિચાર કરજે. હવે થી અમે કોઈ અજાણ્યા ને તારી જોડે એકલા બેસવા દેવા ને બદલે બે સિંપાહી પણ ત્યાં હાજર રહેશે.

મને એ નથી સમજાતું કે મને મારી ને એ લોકો ને શું મલશે.?

કદાચ નવા લોકો તારા જેવું કરતા અટકે. તેમની પર ધાક જમાવવામાં આવે. તેમના રોટલા શેકાતા રહે તારા જેવાની ચિતા પર. જોકે રોટલા તો અત્યારે પણ શેકાય છે તારી જીવતી ચિતા પર.

અરે શેકાવવા દો ચાલો જોઈયે કોણ કોણ શેકે છે. હા પણ મારી ચિતા ની રાખ તેમની રોટલી પર હશે તો રાખનો કણ કણ તેમના પેટ માંથી બાહર આવી જશે. પેટ ચીરી ને. મારી જાતની અને મારી કલ્પનાની ભયાનકતા કદાચ એ લોકોને મારા મોત બાદ વધારે સારી રીતે જોવા મલશે.

મને એક વાત કહે મૃત્યુંજય તારે આમ લખવાની શી જરૂર હતી..?

તમે મને એમ કહો કે તમારે આમ આમી માં જોડાવવાની શી જરૂર હતી...?

અરે હું દેશ ની રક્ષા માટે જોડાયો છું.

અને હું ધોળકીયા એજ કામ કરું છું. કદાચ હું નબળા બાંધાનો ને કદાચ હું તામરા લોકો ની નજર માં કે સમાજ ની નજર માં એક ચાંદવા માં ખપી જઈશ કાં તો પછી હું કદાચ હું એક કહેવાતી બાયલી બુધ ધીવાદી પ્રજા માં ખપી જઈશ, પણ મને ખબર છે કે મે જે મશાલ જલાવી છે તેજ કદાચ મારી ચિતા નો પલીતો બની જશે. મને એનો જરાય વાંધો કે અફસોસ નથી. મારુ પુસ્તક એ મારી વિચારસરણી નું લેખીતમાં કબુલાત નામું છે ને મેને તેનો ભય નથી. ધોળકીયા તમે ભારતનાં બંધારણ ને માથે રાખો છો ને હું એજ ભારતની માટી ને. મારા લખાણ ને કારણે મને મારી નાખવા મટે ઉભા થયેલા લોકો કોઈ એક ધર્મ નાં નથી કે નથી તેઓ માણસો. આતંકવાદી ઓ ને કોઈ ધર્મ નથી હોતો. પછી ભલે તે લોકો તમેને મુસલામના કહી ને ધર્મ યુધ્ધ કહેતા હોય. જે વ્યક્તી આતંકવાદી છે તેને કોઈ ધર્મ નથી. પછી તે સારીરીક હોય કે માનસીક કે પછી આર્થીક.

વાત તારી સાચી છે , પણ સામાન્યા માણસ ને ગળે ઉતરવી બહુ કઠીન છે. અરે સામાન્યા માણસ ના ગળાની નીચે ખાવા ના કોળીયા નથી જતા તો તારા જેવા ની વાત તો કેમ જાય.

ધોળકીયા..ધોળકીયા.. તમેન બરાબર બોલ્યા છો....ભૂખ્યા પેટ નાં દરદને સમજ્યા છો...! ને હું માત્ર એજ પેટ ની મજબુરી નો ફાયદો ઉઠાવનારોઓ ને આતંકવાદી ગણું છું. ભલે તે પછી ગમે તે ધર્મ ના લોકો હોય મને કોઈની બીક નથી.

ચાલ મૃત્યુંજય હુ હવે રજા લઉ. રાત થવા આવી છે , અડધી રાત થઈ ગઈ. ચલ આરીફ નાં સમાચાર તો સવારે ખબર પડી જ જશે. અને હા અવિનાશભાઈ નો ફોન પણ ના આવ્યો. ચલ તો સવારે પછો હું આવીશ. તારો સહકાર અમને આપતો રહેજે જે તારી સુરક્ષા માટે જરૂરી છે. કોઈ પણ અજાણ્યા ને અમે તારી સાથે એકલા નહી બેસવા દઈયે તેની તું નોધ રાખજે. આ ને મારો હુકમ સમજવો હોય તો હુકમ છે. અરે જેવી તમારી ઈચ્છા. હા અવિનાશભાઈ નો ફોન ન આવ્યો તે જરા અજુગતી બાબત મને લાગી. આમતો એ સમય સાચવવામાં એક્કા છે. વાંધો નહી ધોળકીયા તમે જાવ હું કાંઈ થશે તો તમને જાણ કરું છું.

ઓકે .. ગુડ નાઈટ મૃત્યુંજય.

ગુડ નાઈટ ધોળકીયા.

ચોવીસ કલાક નાં ભરચક દિવસમાં નજાણે કેટલાય સમીકરણો લખાઈ ગયા. ને કેટલાય ઉકેલાઈ ગયા. ને હજી કેટલાય તેને ઊકેલવાનો પ્રયાસ કરે છે. ઘડિયાળ નાં કાંટા પર જોતો અશફાક સાવંત ની રાહ જોતો એરપોર્ટ પર ઉભો હોય છે. હજી સાવંત ક્યાંય દેખાતો નથી. પ્લેન ઉપડવાની લગભગ તૈયારી થઈ ગઈ હતી. છેલ્લો કોલ થઈ ગયો હતો ના છુટકે અશફાકે એ સાવંતની રાહ જોયા વીના પ્લેન ને પકડવા માટે રનવે તરફ જવા માંડયું. અશફાક ને હતું કે કદાચ છેલ્લે છેલ્લે પણ સાવંત આવી જશે , પણ તે છેક

સુધી દેખાયો નહી. જીનવાલા ના પ્લેન માં બેસી ને અશફાક રનવે પર નાં કાળા પટ્ટા ઓ માં ભવિષ્ય ની રેખા ઓ ને જોતો હતો. પછી પોતાના હાથ ની સામે જોઈ ને કોઈ ખુટતી રેખા ને કેમ જોડી દેવી તેનો વિચાર કરતો હતો. સહેજ હળવા ઝાટકા સાથે વિમાન હવા માં અધ્ધર થયું ને ધીમે ધીમે તમામ વસ્તુ ઓ નાની થતી ગઈ. હવે નીચે જોઈ ને કશું દેખાવા નું નથી તે ખબર પડતા અશફાક જીનવાલા નાં “પરસનલ” પ્લેન ને જોવા માં સમય પસાર કરવા લાગ્યો. નાનકડું વિમાન ને તેય પાછું કોઈ રાજા ના મહેલ ની જેમ સણગારેલું હતું. આછા ગુલબી કલર નાં “ઈન્ટીરીયર” વાળા વિમાન માં ખુરશી ની સામેજ નાનકડો મીની બાર ગોઠવવામાં આવ્યો હતો. જીન , રમ , વીસ્કી ની નાનકડી રુપકડી બોટલી ઓ તરસ ને જાણે કે પડકારતી હતી. ગાળા પર સહેજ હાથ ફેરવી ને અશફાક એક રમ ની નાનકડી બોટલે ને ઉપડી લે છે ને બોલી ને ગલાસ માં રેડે છે. ને એક ઘૂંટડો ભરે ત્યાં તો પાછળ થી કોઈ નો હાથ અશફાક નાં હાથ ને રોકી લે છે.

અશફાક કોણ છે કહી ને પાછળ નજર કરે છે.

અરે અશફાકભાઈ ગુજરાત માં દારુ પીવાની મનાઈ છે ને આપડે અત્યારે ગુજરાત ની હવાઈ સીમા છીયે... આમ તમારા થી દારુ ના પીવાય.

કોણ જીનવાલા તમે..? સલો સાવંત હરામ ખોર..!

અરે આવા ખરાબ શબ્દો ના વાપરો બીચારા માટે. ગરીબ છે. દયા કરો ની એના પર.

મને હતુંજ કે સાલો તમારી સાથે સોદ્દો કરી ને જ જંપશે. જીનવાલા સાલા બાવા તુ એક દમ છુપો રુસ્તમ છો.

અરે અમે તો રુસ્તમે હીદ છીયે. તો કેવી રહી “ભા” સાથે ની મુલાકાત. જો દિકરા વાત બહાર નઈ જાય પણ જીનવાલા ગુજરાત નો છે તો ગુજરાત મા કાંઈ કામ ધંધા પણ કરશે. ને અશફાકભાઈ તેમા મદદ કરશે.

જીનવાલા યાર તમને મે પહેલા પણ કીધું તુ ને અત્યારે પણ જેની તમે વાત કરો છો તે સોદ્દો પતી ગયો છે. અરે યાર એ વખતે કેન્દ્ર મા અને મારે સારા સારી હતી તો એ વખતે તમેય કોઈની સામે તમારી કોથળી બોલી નહતી તો પછી કામ ક્યાં થી થાય.

જો બાવા પૈસા તો હું બધા ને સરખા આપુજ છું ને.. તમારા લોકો ના મો મોટા ને મોટા થતા જાય છે તો હું શું કરું...? ને જોની તમારા લોકો ની ફાંદ જોની એ બધું સમાવી નથી શકતી. હું તો કાલે પણ બધા ને સરખા પૈસા આપવાનો મને શું ખબર ક્યારે કોન કોની જોડે લંગસ લગાવી દે.

ઓ બાવા તુ ને તારી જીનવાલા ની કંપની તો ભાઈ ભારે કરી છે પણ હું શું કરું. આ તારો બોસ પણ ગજબ નો છે એય જીનવાલો ને તુંય જીનવાલો બધા જીન થઈ ને પાછા પડયા છો કે શું..?

અમે કોઈની પાછળ નથી. જો બાવા આ પ્લેને મા જાવ છો ને મૂબઈ કેમ આવ્યા છો તેની અમને ખબર છે. જુવો અમને વાંધો નથી તમે દિલ્હી બેસો કે કોઈ બીજો બેસો. અમારે તો અમારી ફાઈલો આગળ જાય તેમા મતલબ છે. જો તમારે સાઉથની લોબી ને સર કરવી હોય તો અમને કચ્છ ની જમીનો ને દરીયાકાંઠો

જોઈયે વાત સાચ સીધી છે. પૈસા અમારા , રાજ તમારુ ને મલાઈ અડધી અડધી. જો તારી સરકાર હોય તો તારી સરકાર ખાશે ને કોઈ બીજો આયો તો એ ખાશે.

જીનવાલા આમ હવા માં વાતો ના કર. અરે મે હીરપરા “ઈન્ડસ્ટી” ને એ એરીયા આપ્યો છે ને એ બધા ને ખબર છે. હવે એ પાછી કેમ લઈ લેવાય. ચાર સમજો તો ખરા.

જુવો એ તમે એક વરસ પહેલા આપી હતી . હજી ત્યાં કશું થયું નથી. અમારી પાસે પ્લાન છે , શક્તી છે અને અમને કામ કરવાની આવડત છે.ને આ બધા ની ઉપર અમે તારા મોમાં પૈસા પણ આપવાના છીએ તો પછી વાંધો શું છે.

એય બાવા પૈસા આપવા ના છો તો મને ખરીદી લીધો છે કે. અરે હીરપરા ને મારે શું કહેવાનું.

એને કાંઈ કહેવાનું નહી. એની ફાઈલો ને ગાયબ કરી દેવાની. ગાય ને ખાવા નાખી દેવાની. કહેવાનું કે કેન્દ્ર સરકારનું દબાણ છે.

અરે બાવા પણ અઠવાડીયા માં તો કેન્દ્ર માં હું હોઈશ.

ખબર છે મને પણ ને એટલે જ કહું છું કે કામ કાલે સવારે પતી જવું જોઈયે એમા તમને ને મને બંને ને લાભ છે. અમારી જાણકારી પ્રમાણે હીરપરા તમને મદદ કરવાની ના પાડી છે. એ હાલ ની સરકાર ને જ ટેકો આપશે. અશફાક આ તમારો સરકાર ઉથલાવવાનો પહેલો પ્રયાસ છે , તમારા કરાતા અમારી પાસે વધારે વિગતો હોય છે. જે દિવસે અમે લોકો રાજકારણ માં આવિશું ને તે દિવસે તમારા લોકો નાં ડંકા પડી જશે.

જુવો અત્યારે હું કાંઈ કરી શકુ તેમ નથી. ગાંધીનગર ગયા પછી વાત.

જો અશફાક ગાંધીનગર જઈ ને તો બધુ થશે આ તો તુ ગાંધીનગર જઈ ને કાંઈ ભુલી ના જાય તે માટે મારે તારી જોડે આવવું પડયું. બાકી મને આ બધુ કરવાનો સમર નથી. અતો પેરીન નો સગો ને જીનવાલા ફેમીલો નો ધંધો તે તારા જેવા ની સાથે વાત કરવી પડે છે. ચાલ તો જે કીધું તે યાદ રાખજે. આમ તો અમે ધંધા વાળા બહુ હેરાન હી કરીએ. તને ખબર છે ધંધો કરવામાં હજાર લોકો ને સલામ મારવાની. પણ ચોર ડાકુ ગીરી માં ખાલી એક જણ ને જ સલામ મારવાની ને તે પોલીસ વાળા ઓ ને.

જીનવાલા સલામ મારવાની તો હવે આદત પડી ગઈ હોવી જોઈયે. પહેલા અમે તમને સલામ મારીએ ને સત્તા પર આવીએ એટલે તમારે અમને સલામ મારવાની.

હા બસ એક બીજા ના તળીયા ચાટતા રહેવાનું ને કુતરાની જેમ જીવતા રહેવાનું. દેશ ભલે ને જાય નજમની ખાડી માં મારે ને તારે શું..?

જીનવાલા દેશ ની ફીકર આપડે નહી કરવાની. દેશ ની ફીકર કરનારા ઓ લશ્કર માં છે. મારે ને તમારે તો ધંધો કરવાનો. “બીઝનેસ” સમજ્યા “બીઝનેસ”...! જીનવાલા બહુ ફીકર ના કરો. ચલો તમારી ખબર પણ અમે રાખી લઈશું. લાગે છે કે અમદાવાદ આવી ગયું. ચલો ત્યારે અહીયા સુધી આયા છો તો ગાંધીનગર ચલો.

ના ના એ શહેર માં મને ફાવતું નથી. હું તો અમદાવાદ માં રહીશ. મારી માનો જુનો બંગલો હજી છે. આભાર તમારો.

ઓકે. જીનવાલા ચિંતા ના કરશો. ને વાત ને સાચવી ને રાખજો. અને પેરીન ને કહેજો કે બધું બરાબર થઈ જશે.

અશફાક પેરીન ને આ સાંભળી ને આનંદ થશે.

વિમાન એક હળવા આંચકા સાથે અમદાવાદ ઉતર્યું. અશફાક વિમાનની બહાર નીકળી ને પોતાની પાકું કરેલી ગાડી તરફ ચાલવા લાગ્યો. ચાલતા ચાલતા એના મનની ઈતેજારી હતી કે છોટાલાલે આટલા કલાકોમાં શું શું કયું...? એને ખબર નહતી કે છોટાલાલે આટલા કલાક માં એક ખુન કરાવી દિધું અને આરીફ ને ખતમ કરી નાખવા માટે સુરત મોકલી આપ્યો. અને અધુરા માં પુરુ અવિનાશ અને ગગન ને અંદર કરી દિધા ખુન અને દેશ વિરુદ્ધ ની આતંકવાદ પ્રવૃત્તિ ને માટે. એક હાથમાં સેલ ફોન ને નીકાળી અશફાક છોટાલાલ ને ફોન કરે છે..

હલો છોટાલાલ અશફાક બોલું છું..? કેમ છે બધું...?

એક દમ બરાબર છે , અશફાકભઈ તમ તમારે ચિંતા ના કરો. બધા ને બધું સમજાવી દિધું છે. અને લોકો ને ઠેકાણે પણ પાડી દિધા છે.

સરસ પણ મે તમને કઈનેય ઠેકાણે પાડવાનું નહતું કીધું.? તમે કોને ઠેકાણે પડી ને આયા છો...?

અરે અશફાકભાઈ તમે ચિંતા ના કરો. કાંઈ ખાશ નથી થયું. ક્યાં છો તમે...?

બસ આ મોટેરાના કોતરો ને પાર કરી ને કોબા પાસે પહોંચીશ.

ચલો તો સીધા મારે ઘરે આવો નિરાંતે વાત કરીશું.

ઓકે ચલો. મારે બીજા કેટલાક અટવાયેલા કામો ને પણ તમને સમજાવી દેવા છે જેથી કોઈ બીજી તકલીફ ના થાય. મારા કેટલાક કામો હવે તમારેજ પતાવવાના છે.

તમ તમારે ચિંતા ના કરો. ચલો મલીયે. છોટાલાલ કટ કરી ને તરત બીજો ફોન જોડી દે છે ને માત્ર “રસ્તા માં છે “ કહી ને બંધ કરી દે છે.

અશફાક ફોન બંધ કરી દે છે. આકાશ માં ચમકતા તારા ઓ તરફ સહેજ નજર કરી ને અશફાક પાછો એક લયમાં ગાડી ને ચલાવ્યા કરે છે. રાત ના અંધકાર માં બસ આકાશ ના તારા અને દુર થી પસાર થઈ જતા વાહનોની લાઈટ સીવાય કોઈ નો તત્વ નડતું નહતું. આછી ઠંડી લહેર અશફાક નાં અડધા ખુલ્લા ગાડી નાં કાચ માંથી આવી ને તેના વાળ ને ફફડાવી ને ગાડી માં ગુમ થઈ જતી હતી. કોઈ જુના ગીત ની કડી ને ગણ ગણ તો અશફાક ગાડીને ચલાવ્યા જતો હતો. કદાચ એક અઠવાડીયા માં એ દિલ્હી ની સડકો પર એકલો નહી પણ મોટા રસાલા સાથે જતો હશે. ભારત આખાનું સુકાન હાથ માં પકડી ને

એક રાત માં એ ચારે દીશા માં પોતાનાં ડંકા બજાવી દેશે. વર્ષો ની મહેનત ઉગી નીકળશે. ત્યાંજ અશફાકનો ફોન રણકી ઉઠે છે...!

હલો અશફાક ...!

હલો હું મૃત્યુંજય બોલું છું....!

કેણ..?

મૃત્યુંજય

ઓ.ઓ.. બોલ...! મારો આ નંબર તને ક્યારે મલ્યો...!

આરીફ બલોચ મરતા પહેલા મને આપી ગયો હતો.

શું...?

અને મૃત્યુંજય ને એક મોટો ઘડાકો સંભળાય છે. જોરથી એક ચીસ સંભળાય છે ને પછી લોખંડ નો રોડ પર ઘસડાવવાનાં અવાજો માં એ ચીસ ખોવાઈ જાય છે. ને ફોન માં માત્ર ભેંકર થી ભયાનક ટાં.ટાં નો અવાજ મૃત્યુંજય નાં માથા માં સોસરવો ઉતરી જાય છે. એક વાત નો તો ખ્યાલ આવે છે કે અશફાક ગાડી માં હતો અથવા તો તે જ્યાં હતો ત્યાં કોઈ બોથડ મોટી ચીજ રોડ જોડે બહુ ખરાબ રીતે ઘસડાઈ ગઈ હતી. મૃત્યુંજય ફોન ને પોલીસ સ્ટેશન પર જોડે છે.

હલો પોલીસ સ્ટેશન.. મને લાગે ત્યાં સુધી મુખ્યમંત્રી ને અકસ્માત નડ્યો છે.. મને ખબર નહી ક્યાં પણ તે કોઈ મુસીબત માં લાગે છે. હલો.... તમે સાંભળો છો....!

અરે ભાઈ ક્યાર નાં સાંળીયે છીયે. આ તમારો બે કલાક માં પંદરમો ફોન છે. મુખ્ય મંત્રી ને અત્યાર સુધી માં કોબા ચોકડી પાસે બે વાર , સરખેજ પાસે એક વાર , ગાંધીનગર ઘ પાંચ પાસે એક તો લોકો એ ક્યાર ના અથડાવી ચુક્યા છે.

હલો સાંભળો તમને જે મારો ફોન કયો તેમણે તેમના નામ નહી કીધા હોય પણ હું મારા નામ સાથે ફોન કરું છું. મારુ નામ મૃત્યુંજય છે અને જુવો હું હમાણા અત્યાર સુધી મુખ્ય મંત્રી સાથે જ વાત કરો હતો. જુવો તમારે મારી વાત માનવી જ રહી. મ્હેરબાની કરી ને મને તમારા ઉપરી સાથે વાત કરાવો.

ઓ .. તમે..તમે મૃત્યુંજય દેરાસરી બોલો છો...? ઓકે .. એક જ મીનીટ ..પહેલા મને હાઈ એલર્ટ મોકલવા દો ને પછી તરત હું તમને કમીશનર મનજીતસિંહ સાથે વાત કરાવી આપુ છું. સર મારુ નામ લવલી છે. લવલી તિરંદાઝ.

આભાર તારો લવલી.

યુ આર વેલ કમ સર.

હલો કોણ કમીશનર મનજી ત..

યયસ સ્પીકીંગ..!

સર હું મૃત્યુંજય..

ઓકે બોલો..!

સર મે હમાણાજ રીપોર્ટ લખાવ્યો છે કે આપડા મૃત્યુંજય મંત્રી ને કદાચ કોઈ અકસ્માત નડ્યો લાગે છે. મેન ચોક્કસર ખબર નથી કે ક્યા પણ જો તમે તેમની સેલ ફોન કંપની નો સંપર્ક કરશો તો કદાચ ફોન છેલ્લે ક્યા પોઈટ થી થયો હશે તેની વિગત મલી શકે છે.

વેલ...મૃત્યુંજય તે રીપોર્ટ લખાવ્યો તે તો બહુજ સારુ કર્યું.. અને એક જાગૃત નાગરીક તરીકે તે કરેલી કામગીરી ખુન સારી છે. બાકી આજકાલ હું બહુજ મુંઝવણ માં છું કે કોણ સારુ છે ને કોણ ખરાબ તેમાય હજી કલાક પહેલા અવિનાશભાઈ ને ગગન પંડયા ખુન કરવા ના જુલમ માં રંગે હાથ પકડાયા છે ત્યાર થી મને કાંઈ મજ નથી આવતી.

શું વાત કરો છો...? અવિનાશભાઈ ને ગગન પંડયા ખુન કેસ માં...રંગે હાથ... સર આઈ એમ સોરી પણ તમારી કો ગંભીર ભૂલ તો નથી થતી ને...?

મૃત્યુંજય જ્યારે મને સમાચાર મલ્યા ત્યારે મે આજ સવાલ ઈન્સપેક્ટર નર પુછ્યો હતો અને મને કહેતા ખરાબ લાગે છે કે અવિનાશભાઈ અને ગગન ઈસ્માઈલ બલોચ ના ખુન કરવા બાબતે અને ગેરકાનુની રીતે શસ્ત્રોની હેરાફેરી બાબતે પાલડી પોલીસે રંગે હાથ પકડયાછે...! ને વાત સાવ સાચી છે.

ઓ માય ગોડ આ બનીજ ના શકે.. અરે હજી સાંજે તો અમે બધા સાથે હતા...! અરે તમે શું વાત કરો છો કમીશનર સાહેબ...?

મૃત્યુંજય બધા એટલે...?

કુંઈ નહી..કાંઈ નહી..સર..ઓકે તો હું ફોન મુકું...! આભાર તમારો..!

મૃત્યુંજય તુ કાંઈ છુપાવે છે..?

ના .ના સર. એવુ નથી..અવિનાશભાઈ મારા એટલા અંગત છે કે હું એમને સતત મારી પાસે મહેસુસ કરુ છું...!

મૃત્યુંજય બીજા ની બાબત માં હું બહુ મક્કમ નથી પણ જો તને કાંઈ ખબર હોય તો આખી વાત ને કદાચ સારી રી તે આપડે ઉકેલી શકીયે.

સર..વાત જે દિવસે વણસી જશે તે દિવસે હું બરછી સાથે ઉતરી જઈશ. ત્યારે મને કોઈ રોકી નહી શકે. ઓકે સર.. ગુડનાઈટ.

ફોન કટ કરી ને મૃત્યુંજય તરત ફોન ધોળકીયા ને લગાવે છે..!

હોલો ધોળકીયા.. ખરાબ સમાચાર છે.

શું થયું..?

અવિનાશભાઈ અને ગગન પંડયા આરીફ બલોચ નાં મોટાભાઈ નાં ખુન કેસ નાં આરોપ માં પાલડી પોલીસ સ્ટેશના માં છે.

શું વાત કરે છે..? શક્ય જ નથી..! અરે કેમ બની શકે..? અરે અવિનાશભાઈ અને આરીફ બલોચ ને વળી શું વહેવાર હતા...?

ધોળકીયા વાત તો મારા પણ માનવા ની બહાર છે. પણ આ વાત સાચી છે. કમીશનર મનજીતે મને હમણા જ વાત કરી. ન્ને વળી બીજી વાત એકે છેલ્લા બે કલાક થી અશફાક નાં કારમા અકસ્માત ની અફવા આખા શહેર માં છે ને હજી મે પંદર મીનીટ પહેલા જ્યારે અશફાક જોડે વાત કરી ત્યારે અચાનક મોટો અથડાવવાનો અવાજ મારે કાને આયો ને અશફાક નો ફોન કટ થઈ ગયો. લગે છે કોઈ ભેદી વ્યકતીજ આ અખો મમાલો સંભાળતી લાગે છે. ધોળકીયા બે રાત માં આખી ચોપટ ફરી રહી છે.

મૃત્યુંજય મને ખબર છે. સફેદ કપડા માં રહેલા સફેદ લોકો ને મારવા બહુ અઘરા હોય છે.

ધોળકીયા હું મારી જાત ને કાયર અનુભવી રહ્યો છું.

મૃત્યુંજય આ તારો નહી પરીસ્થીત નો અવાજ છે. તુ જરા વિચાર કર તુ તારા શહેરમાં રહી ને આ વાત કરે છે. અમે સરહદ પર જાન હાથ માં લઈ ને ઉભા હોઈયે અને દુશ્મન ને જીવતા જતા જોઈ ને શું અનુભવ કરતા હોઈશું...? તને લાગે છે તેવો કદાચ વલોપાત અમે પણ કરી શકીયે પણ તેનો કોઈ અર્થ વળતો નથી. સાચુ કહું તો મારા કરતા તું વધારે સારી રીતે લડી શકે. જો આ સમાજક કચરો ઓછો નહી થાય તો દેશ ની આર્થીક , ધાર્મીક પરીસ્થીતી ખાડે જતા વાર નહી લગાડે.

ચલો ધોળકીયા આ વાત નો કોઈ ઉકેલ ગોતવા દો..!

મૃત્યુંજય... મારુ આખુ નામ શાદૂલ અંગીરસ ધોળકીયા છે. મેન તું શાદૂલ પણ કહી શકે છે.

ઓકે શાદૂલ.. બાય...!

ફોન મુકી ને મૃત્યુંજય બે મીનીટ માટે ઘડિયાળ નાં કાંટા ઓને જોતો રહે છે. ફરતા સમય ના કાતીલ હાસ્ય ને સાંભળતો રહે છે.... ઘરની ચારે દિવાલો જાણે એક દમ નજીક આવતી જાય છે ને અને એની આજુબાજુ એક નાનકડું ચોરસ બની જાય છે ને પછી પાછી એક ક્ષણ માં જોજનો દુર દિવાલો જતી રહે છે. ને વળી પાછી અચાનક નજીક આવી ને જાણે મૃત્યુંજય ને કચડી નાખવાની હોય તેમ આવે છે ને પછી પાછી એક રુમ બનાવી ને અટટ હાસ્ય કરતી ઉભી રહી જાય છે. હજારો તમરા જાણે ડાબા કાન માં

ધુસ્રી ને ગણ ગણ કરતા જમણા કાન માંથી મગજર ને કોતરી ને બહાર નીકળી જાતા હોય તેમ અનુભવતો મૃત્યુંજય પાણી બનીને ની ફરસ પર ઢોળાઈ જાય છે.

ઘણીવાર કુદરત કરનારા ને સાથ આપતી હોય છે. પાસા બરોબર પાડતી હોય છે. એ વખતે તે જોતી નથી કે કોણ રમે છે. વરદાન આપવાની ઘડી એ ભગવાન વ્યક્તી ને ભક્ત તરીકે જુવે છે નહીં કે રાક્ષસ. પણ જેના પેટ માં પાપ પાંગરતા હોય તેવા નરાધમો મલેલા વરદાનનો ઉપભોગ કરે છે. જે નાસ્તીક છે તે આ બધા થી પર છે. જે આસ્તીક છે તે જ્યારે મલેલા વર ને ખોટા માર્ગે વાપરે ત્યારે તે રાક્ષસ છે. કદાચ એ સાવ સાદી દેવ દાવનની વાત છે. માર્ગસ દેવ, દાનવ , સ્વર્ગ , નરક બધુ બનાવવાને કાબે લ છે. એના મનની સીમા ઓ નથી તે મૃક્ત રીતે અહીં તહીં ફરી શકે છે. મૃક્ત મન વિશાળ ગગન માં ફરવાનો એક માત્ર ઉપાય છે. પણ મગજ ની દાનવીક જરૂરીયાતો એ મન પર કાળશ લાગાવી દે છે. ને કાળા મન થી માર્ગસ માર્ગસ નહીં પણ જનાવર નબી જાય છે. એ શીકારી થઈ જાય છે. એ એક જીવતો પીશાય નબીને ભટકે છે. એવા લોકો જ્યારે પ્રજા પર રાજ કરે કે પ્રજા કલ્યાણ ની વાત કરે ત્યારે લોકો ને એની હા મા હા કરે જ છુટકો હોય છે. આખરે સામાન્ય માર્ગસ ને અની સામાન્ય જીવગી ખુબ વાહલી હોય છે. લોકો ગમે તે કહે પણ આ જમન ને તે જમન ની જે ઘેલી ઘેલી વાતો સાધુ , ફકીર, ને બાપુ બાવા ઓ વાત કરે તેમા લોકો ને ખુબ ઓછો ભરોસો હોય છે. બાકી જનમ જનમ ની વાત કરનાર કહેવાતા સંતો દાન તો આ જનમાં લેવાનું ચુકતા નથી. આવતા ભવે કોઈ ચેલો દાન આપે કે ના આપે આ ભવે તો લઈ લો. ભભભાઈ આપડે આ દુનિયા મા રહી છીયે ને આ દુનિયા ના કેટલાક હલકટ નિયમોને આપડે સમાજ કહીયે છીયે. એને આપડે ક્યારેક માર્ગસ થી મોટો ગણી ધરમ કહીયે છીયે ને પછી તેના બુરખા હેઠળ માર્ગસ નાં માસ ની જ્યાફતો ઉડાવી યે છીયે. તેમા રાજકારણ નો દારુ ભળે છે ને બાયલો નેતા કે ધાર્મિકતાનો વડો આડેઘડ સામાન્ય લોકોની માન્યાતા , વિચાર , જરૂરીયાતો નો કચર ઘાણ કાઢતો આગળ નીકળતો જાય છે. તેની સાથે ઘેટા જેવા લાખો કીડી મંકોડાના સમુલો સામુહીક રીતે એક બીજા પર માનસીક બળાત્કાર કરતા રહે છે. એક બીજે ને ચુંથી નાખે છે. તેમના આ પ્રકાર ના વ્યવહારો હલકટ , નીચ ને નીચલીકક્ષા ના વિચારો ને જનમ આપછે . પછી દુનિયા આવા વિચારો ને છાવરવા મટે નિયમો બનાવે છે. કાયદા બનાવે છે. અને એક ખદબદતા નરકાગાર પર નિષ્ક્રિયા ઓ ની ઈમારતો ચણતા જાય છે. લોહી લુહાણ શરીર પર રંગબે રંગી કપડા ઓ ને ચઢાવતા જાય છે. સંબધો માં આવતી ગંધો ને પૈસાનાં અત્તરમાં તર બતર તરબોળ કરી ને રતી ક્રિયા ઓ માં ગળાડુબ બની જાય છે. જીવતર ની ચામડી ને રહેશી નાખી ને તેની ચોપાટ બનાવતા જાય છે. ને તેની પર માર્ગસ ની ખોપરી ની કુકરી અને કરોડ નાં મણકા નાં પાસા બનાવી ને રમતા જાય છે. ખેલ પાડતા જાય છે. જીવગી જીવતા જાય છે.

અર્ધ બેભાન માંથી પૂર્ણ બેભાન થઈ ગયેલ મૃત્યુંજય ને કશો ખ્યાલ નથી કે ક્યાં જઈ રહ્યો છે. ક્યાં છે. ક્યાં હતો. સાવ મતી શુન્યાતા ની ક્ષણો માંથી પસાર થઈ રહેલો મૃત્યુંજય કદાચ શાંતિ ની અનુભુતી કરી રહ્યો હતો. શરીરની તમામ નશો કામ કરવાનું મુકી દઈ ને ધીરે ધીરે શીથીલ થઈ રહી હતી. લાલા થઈ ગયેલ કાન પાછા સફેદ થઈ રહ્યા હતા. માથા માંથી પરસેવો વહી ને કાન ની પાછળ ના ભાગે થી વહી રહ્યો હતો. હાથ ની આંગળીયો ઢીલી થઈ ને ફરસ પર ચોંટી ગઈ હતી. પગ સહેજ ઘુંટણ માંથી વળી ને પેટ પાસે આવી ને અટકી ગયા હતા. પગ ની આંગળીયો ની વચ્ચેથી પરસેવાના રેલા ધીમે ધીમે વહીરહ્યા હતા. સ્વાસની પ્રક્રિયા ધીમી થઈ ગઈ હતી. મગજ માં એક શાંતિ છવાતી જતી હતી. સાવ નિષ્ક્રીય થઈ ને પડેલો મૃત્યુંજય ધીમે ધીમે રેલો થઈ રહ્યો હતો.

ભારત ની ચાલુ સરકાર ને પછાડવાની વાત લઈ ને નીકળેલો અશફાક પોતેજ શિકાર થઈ ગયો હતો. ધોળોશ્વર મહાદેવ પહેલા ગામ માંથી નીકળ્યા રસ્તા માંથી આવેલી એક ટકે અશફાકની ગાડીનાં ચિથરે

ચિથરા ઉડાવી દિધા હતા. ઉછળી ને પાસે નાં ખેતરમાં પડેલો અશફાક લોહી થી નવાઈ ગયો હતો. કપાળ નાં તમામ ફુરચાનાં ડુચા નીકળી ગયા હતા. ડોક અને કરોડ ને જોડતા મણકા ખેતરમાં ડ્યાક ચેરાઈ ગયા હતા. ડોક નિશ્ચીય થઈ ને લબડી પડી હતી. જમાણો હાથ ખભા માંથી નિકળી ગયો હતો. અને રહી રહી ને સહેજ સહેજ હલતો હતો. છાતી નાં ભાગ માં ઘુસી ગયેલ સ્ટીયરીંગ વ્હીલ નાં ભાગે પાંસળી નાં ટુકડે ટુકડા કરી નાખ્યા હતા. જોર થી પછડાવવા ને કારણે પેટ ની અંદર નાં ભાગો ચિરાઈ ગયા હતા. ચિરાઈ ગયેલ ગાડી નાં પડખા માં અશફાક નો એક પગ લટકી રહ્યો હતો. બીજો પગ હજી શરીર સાથે ટકી રહ્યો હતો ને લગભગ તમામ સાંધા માંથી તુટી ગયો હતો. અશફાક નો સ્વાસ હજી ચાલતો હતો. મોત ને સામે જોતો હતો. મોત તેની આસપાસ ગમે ત્યારે આવી ને તેને ખેંચી ને લઈ જવાની તૈયારી માં હતો. આંખો બંધ હોવા છતા અશફાક કોઈ નાં કાતીલ હાસ્ય ની , કોઈને બે મોત માયો ની ચીસો ને સાંભળી રહ્યો હતો. અશફાક કદાચ મોત ની ભીખ માંગી રહ્યો હતો , પણ મો માંથી બોલી નહતો શકતો. માંસ નાં ટુકડામાં અશફાક નો હજી થોડો ઘણો મણસ નો આકાર દેખાતો હતો. રાત નાં અંધકાર માં આછા ચાંદ નાં અજવાળામાં મોત ની ભયાનકતા ની પરાકાષ્ટા આવી ને ઉભી હતી. પાસે નાં ખેતરો માં રાતે સુવા આવતા ડોસા ને કેટલાક મજુરો એ ભગવાનનાં ભજનની રમઝટ જમાવી ને હજી માંડ આંખ લગાવી હતી ને ત્યાંજ એક જોરદાર અવાજે તેમને જગાડી દિધા હતા.

અરે કોઈ અથડાયું ... દોડો .દોડો.. ની બુમો ચારે તરફ પડવા લાગી. ખેતરો માંથી લોકો લાકડી , ને ફાનસ, અને બેટરી લઈ ને મેઈન રોડ તરફ દોડી ગયા. મોત નાં સમી ગયેલ તાંડવ નો ચિતાર જોઈ ને બીચારા મજુરો પણ હબક ખાઈ ગયા હતા. દુશ્મન ને પણ આવું મોત ના આવે તેવા દશ્ય ને જોઈ ને કેટલાક તો ચિસો ને ગાળાગાળી કરવા મંડયા હતા. બેટરી ને ફાનસ નાં પ્રકાશ માં કોઈ જીવતું છે કે નહી તેનો અણસાર પામવા તેઓ રોડ અને નીચે નાળા નાં ભાગ માં શોધ કરવા લાગ્યા હતા. કોઈ ને વળી માંસનાં ટુકડામાં બચેલો અશફાક દેખાઈ ગયો હતો. અને તે જોર જોર થી લોકો ને બોલાવતો હતો. એક સાથે બેટરી ને ફાનસ ના પ્રકાશ માં કોઈ હજી શ્વાસ લઈ રહ્યું હતું તેમ લાગતું હતું. કેટલાક લોકો દોડી ને તેમનો ખાટલો ને ગોઠડી ઓ લઈ ને આવ્યા હતા. વહી જતા લોહી નાં ખાબોચીયા માંથી ખેડુતો એ મહા મહેનતે લટકી રહેલા શરીર ને ઉચકી ને ખાટલા માં મુક્યું. જ્યાં જેટલા ડુચા મારી ને લોહી ને જતુ અટકાવાય તેટલી કોશીશ કરી. લોહી થી લથબથ ગોઠડી માં વિટાળી ને તેને મૂખ્ય રસ્તા પર લાઈ ને મુક્યો હતો. કોઈને મલેલો અશફાક નો પગ પણ ગોઠડી માં વીટી ને ખાટલા માં મુક્યો હતો. ગાંડા ની જેમ મદદ માટે ચીસો પાડતા ખેડુતો ને સામે ચારે બાજુ થી અચાનક પોલીસો ની વાન અને એમબ્યુલન્સ દોડતી આવી ગઈ હતી. બેય બાજુ અમદાવાદ અને ગાંધી નગર તરફ થી પોલીસ અને ડોક્ટરો નો કાફલો આવી ગયો હતો. પોલીસે આવી આખો મામલો સંભાળી લીધો હતો. ડોક્ટરો બીચારા ક્યાં થી શરુ કરવું તે વિચાર માં બઘવાઈ ગયા હતા. મો નાં ભાગ ને સાફ કરી ને પછી તેના પર ઓટુ ની નળીયો અને પાટા પીંડી શરુ કરી દીધી હતી. રાતની વેરાન શાંતિ ને ચિરતી ગાડી ઓ હાઈવે પર ની નવી તૈયાર થયેલી હોસ્પીટલ તરફ દોડી જતી હતી. અફવા એ બનાવુ રુપ લીધું હતું અને અડધી રાતે આખુ અમદાવાદ જાગી ને ઘર ની બહાર આવી ગયું હતું. લોકો નાં ટોળા આશ્રમ રોડ પર ઘસી ગયા હતા. સમય નો લાગ જોઈને અશફાક સાથે અવિનાશ અને ગગન પંડયા નાં સમાચારો ચારે તરફ લોકો સુધી પહોંચતા હતા. કોલો ને કાઈ ખબર પડે એ પહેલા તો ભારેલા અગ્ની માં કોઈકે કાકડા ફેંકવા નું શરુ કરી દિધું હતું. સમાચાર સાંભળવા ભેગા થયેલા ટોળા માંથી બે જણ ને પેટની નીચેનાં ભાગે ચક્કા ઘોંચી દેવામાં આવ્યા હતા. બે જણ પહેલાથીજ દરીયાપુર અને કાલુપુર માં પડી ગયેલા હતા. આગ સળગી ને જુલાપુરા , સરખેજ અને પછી છેક ગોમતી પુર, વટવા સુધી ભડકી હતી. અશફાક પુરાણી નાં અકસ્માત નો બદલો લઈ ને રહીશું ની વાતો જોર શોર થી શહેરમાં વહેતી થઈ ગઈ હતી. અચાનક પરીસ્થિતી કાબુ બહાર ચાલી ગઈ હતી.

શહેરનાં કમીશનર મનજીત ને હજી જાંઈ સુઝે એ પહેલા તો તમને ગૃહમંત્રી છોટાલાલ નો ફોન આવી જાય છે.

હલો તમે મને ગૃહમંત્રી ને પુછ્યા વગર અશફાક ને આરીતે ખુલ્લે આમ બચાવવાનું સાહસ કેવી રીતે કર્યું..? તમેન કાંઈ ભાન છે કે નહીં..?

જુવો મહેદય અમને પાંચ કલાક થી ભળતી માહિતી ને અફવાઓ મલતી હતી. આ વાત ની જાણ તમને પણ કરવામાં આવી છે. જુવો તમે છેલ્લે જ્યારે અશફાક સાથે વાત કરી હતી તો કંટોલ પર કે મને કેમ એ વાત ની જાણ કરવા માં ન આવી. જુવો ગૃહમંત્રી તરીકે તમારી ફરજ હતી કે તમે મને એ બબાત ની જાણ કરો. જુવો અશફાક નાં અકસ્માત ની વાત અમને મૃત્યુંજય પાસે થી મલી. તમારી પાસે થી નહીં. અને એમને બચાવવા માટે જે કદમ અમે લીધા છે તેજ ઉચીત છે.

જુવો તમે જે ભાષા માં વાત કરો છો તે તમને ભારે પડશે . હું તમારો રીપોર્ટ કરી દઈશ,

આઈ ડોન્ટ કેર મી. છોટાલાલ..? હું તમને એક દિવસ અંદર કરી દઈશ. પહેલા મને અમદાવાદ ને ઠંડું પાડવા દો પછી હું તમને સીધા દોર કરી નાખીશ..!

છોટાલાલ કાંઈ બોલ્યા વગર ફોનને મુકી દે છે. શરુ કરેલી રમત નો અંજામ આવો આવશે તેની તેમને જાણ નહતી. એક બાજુ બે દિવસથી ઉઘરાવેલા પૈસા અને પછી વડાપ્રધાન સાથે કરેલા છુપા સોદાની જાણ અશફાક ને ના આવે તેનાં માટે કાયમ માટે અશફાક ને દુર કરવા માટે છોટાલાલે , વડાપ્રધાનનાં ખાસ માણસ અને યુપી થી તડીપાર થયેલ અને મધ્ય પ્રદેશ માં પોતાની જાળ ને ફેલાવી ને બેઠેલ બંટી તોપચી ની ગેગ ને અશફાક ને ઉડાવી દેવાની સોપારી આપી હતી. અશફાકે જે પૈસા વડાપ્રધાન ને ઉથલાવી નાખવામાટે ઉઘરાયા હતા તેજ પૈસામાં થી છોટાલાલે તેને વધેરી નાખવાની કોશીશ કરી હતી.

બધા પર ચાંપતી નજર રાખનાર અશફાક છોટાલાલ પર નજર રાખવાનું ચુકી ગયો હતો. છોટાલાલે પોતાના પાસા ને બરો બર લાગ જોઈ ને પાડી દિધા હતા. જે વડાપ્રધાન ને ઉથલાવી દેવાનાં હતા તેના પડખા માં જઈને છોટાલાલ બેસી ગયા હતા. જમાનાના ખાધેલા મહેશનંદને પણ લાગ જોઈને છોટાલાલ ને વેતરી નાખ્યા હતા. પૈસા છોટાલાલનાં , ગામ છોટાલાલ નું , મિત્ર છોટાલાલ નો ને કામ થઈ ગયું વડાપ્રધાન મહેશનંદન નું. એક કાંકરે બેપંખી ને ઉડાવી ને ખુશ થતા મહેશનંદન પોતાની બચી ગયેલી ખુરશી પર બેસી ને જામ પીતા હતા. પણ આ બાજુ છોટાલાલ ને માથે ભડકે બળતા અમદાવાદની પરીસ્થિતી તોબા કરાવી રહી હતી.

ચારે બજુ પોલીસો ની સાયરો નો થી અમદાવાદ ઘણા ઘણી રહ્યું હતું. આગ નાં અને દુકાન લુટવા નાં બનાવો ની ખબરો ચારે તરફ થી આવી રહી હતી. કોઈ પધ્ધતી સર ની અને ચોક્કસ પ્રકારની લાઈન પકડી ને ટોળકી ઓ લોકો ને નિશાન બનાવી રહી હતી. તોફાનો ને હજુ હિંદુ મુસલમાન નો રંગ લાગ્યો નહતો. પપણ લીલા ભેગાસુકુ બળે તેમ લોકો પોતાની અંગત અદાવતો ને પુરી કરવા માં લાગી ગયા હતા. લોકો પર પડેલા ઘા ના નિશાન અને તેની રીત પર થી ખ્યાલ આવતો હતો કે કામ બંટી તોપચી ની ગેગનું જ છે.

લગભગ બે કાલાક નાં હાહકાર માં આખુ અમદાવાદ હલી ગયું હતું. આ બાજુ હોસ્પીટલ માં અશફાક ને બચાવવાની તમામ કોશીશો કરી રહ્યા હતા.

અશફાક પર થયેલા હુમલા ની ને અવિનાશભાઈ અને ગગન ની આરીફ બલોચ નાં ભાઈ ની હત્યા માં થયેલી ધરપકડ અને વળી આ બધુ થતું હોય અને તેમા આરીફ પોતે ક્યાંય દેખાતો ન હોય તે જોઈ ને આરીફ ની ગેંગ ના લોકો અને અમદાવાદ શહેર નાં લોકો અચંબામાં પડી ગયા હતા. લોકો ને એમ વિચારો કરવા પડતા હતા કે આ આખી ઘટના માં મૃત્યુંજય નો હાથ છે. આરીફ અને અશફાક નો સફાયો કરી ને મૃત્યુંજય કદાચ કોઈ બાજુ ગોઠવતો લાગે છે. એની નવલકથા ને કારણે આમેય કેટલાક લોકો રોષે ભરાયાયેલા હતા તે વા લોકો કોઈ મોકાની જ રાહ જોતા હતા. અને આના થી વધારે સારો મોકો કયો હોઈ શકે.

ધોળકીયા ને વાત ને જાણ થઈ ગઈ હતી કે શહેર માં ભારલો અગની છે. વળી પરીસ્થિતી નો લાભ લઈ ને કોઈ મૃત્યુંજય પર હુમલો ન કરે તે માટે ધોળકીયા પહેલા તેમના કફલા ને રેડ અલેટ જાહેર કરે છે. દરેક ચોકી પર ના જવાનોને જો કોઈ હુમલો કરે તો દેખો ત્યાં ઠાર નો ઓરડર આપે છે. પોતે ત્યાં નીકળવાની તૈયારી કરે છે.

સરખેજ પાસે બસો લોકો નું ટોળુ , રીક્ષા , કાર અને ટક માં મૃત્યુંજય નાં ઘર તરફ હલ્લો લઈ ને આવે છે. એ લોકો ને ચોક્કસ બાતમી ને ખત્રી મલી હતીકે અશફાકભાઈ ની આ હાલત માં એનોજ હાથ છે. સરખેજ ની લોકલ પ્રજામાં કેટલાક દેશ બહાર નાં તત્વો પણ આધુનિક હથિયારો સાથે સામેલ હતા કે જે મૃત્યુંજય ને મારવા માટે ખાસ મોકલવામાં આવેલા હતા. સામાન્યા લોકો જોડે ભળી જઈને ભડકો કરનારા આ લોકો ને કોઈ ઓળખે એ પહેલા તો હો ..હો. કરતા એક મોટું ટોળુ મૃત્યુંજય નાં ઘર તરફ કુચ કરી રહ્યું હતું.

ધોળકીયા ફોન કરી ને મૃત્યુંજય ને સાવચેત કરવાની કોશીશ કરે છે. પણ ફોન ની ઘંટડી સતત વાતી રહે છે. ફોન કોઈ ઉઠાવી રહ્યું નહતું. ધોળકીયા જીપ ની ગતી ને તેજ કરે છે.

અંધારા મા દોડતી ધોળકીયા ની જીપ ને સામેથી આવતી કોઈ વ્યક્તી રોકે છે. અને ધોળકીયા સાથે વાત કરે છે. ધોળકીયા તેને જીપ માં બેસાડી ને મૃત્યુંજય નાં ઘર તરફ જીપ ને પુર વેગ માં હંકારી જાય છે. ધોળકીયા ની બાજુ માં બેઠેલા વીરજી આહીર ને ધોળકીયા પુછે છે કે આખરે આ વાત શક્ય કેવી રીતે બને...? કોઈ કારણ વગર મૃત્યુંજય ની ધરપકડ કેવી રીતે થાય.

જુવો ધોળકીયા બધુ શક્ય છે. શહેર માં ભારેલો અગની છે. આગ છેક વડોદરા , સુરત , વાપી સુધી ફેલાશે. સામાન્યા લોકો ને એમ છેકે મૃત્યુંજયે આરીફ બલોચ ને ફસાયો છે. અને વળી લોકો ને એ પણ ખબર પડી ગઈ છે કે આરીફ બલોચ ગાયબ છે અને તેના મોટા ભાઈ નું ખુન થઈ ગયું છે. જુવો વાત ને સમજો. હાલ નાં સંજોગો માં મૃત્યુંજય ની સલામતી એના ઘર કરતા સાબરમતી જેલ માં વધારે છે. મારા માર્ગસો એને ઉની આંચ નહી આવવાદે.

અરે વાત બરાબર છે પણ ધરપકડ કરવાનું કામ લોકલ પોલીસ નું છે મારુ કામ એની રક્ષા કરવાનું છે.

જુવો ધોળકીયા એ જીવતો હશે તો તમે રક્ષા કરશો ને..! પોલીસ માં ગયો તો સમજી લો કે ગયો. જુવો એને મારવાની સોપારી આપડા ગૃહ પ્રધાન લઈ ને બેઠા છે. અશફાક પછી મૃત્યુંજય નો જ વારો છે. જુવો મારી માહી તી પ્રમાણે જે ચાલ અશફાક ચાલવા ગયો હતો તેમા ફાયો નથી. છોટાલાલે વડાપ્રધાન સાથે સોદ્ધો કરી ને અશફાક ને દગો દીધો છે. ને વડાપ્રધાને છોટાલાલનો ઉપીયોગ કરી લીધો છે. આમ કરવાથી બે વાત સાફ થઈ ગઈ છે એક દિલ્હી માં હવે કોઈ ને ખતરો નથી બે અશફાક જવાથી છોટાલાલ

ને ગુજરાત માં ઘી કેળા છે. અને ઉપરથી ઉઘરાવે લા પૈસા માં લીલા લહેર. જુવો ધોળકીયા આરીફ હજી જીવે છે. એને દાહોદ રવાના કરી દિધો છે. હવે રહ્યો એક બાકી મૃત્યુંજય તો એને આપડે પહોંચાડી દઈયે સાબર મતી જેલ માં આરોપ કોમી હીસા ભડકાવવાનો. એક વાર એ ત્યાં જાય પછી ચિંતા નથી. એ સબ સલામત છે.

અરે પણ મૃત્યુંજય માનવો જોઈયે ને...?

જો જીવવું હશે તો માનવું પડશે...? નહીતર એને મારી નાખવા વાળા બસ સરખેજ થી નીકળી ચુક્યા છે. જુવો વાત સાફ છે. મોકા નો ફાયદો તો લોકો ઉઠાવવાનાજ. એને મારી નાખી ને લોકો એક વાત તો સાફ કરી જ દેશે કે આતંકવાદ ને કોઈ ધરમ હોતો નથી. પણ જે લોકો આંધકાર માં જીવવા ટેવાયેલા છે તે લોકો જરુર એ દૈશ્ય ને અને એના મોત ને વધાવી લેશે.

વીરજી મને એમ કહો કે તમારા અંધારી આલમમાં આમ અચાનક ધરમ કયાં થી આવી ગયો. હું તો માનતો હતો કે અંધારી આલમમાં જેવો ભાઈચારો છે તેવો બીજે ક્યાંય નથી.

ધોળકીયા વાત સાચી છે ને જવાબ નાનો છે. બીક. એક બીક બધુ કરાવે છે. બીકણ બાયલા લોકો છે આ અંધારીઆલમ માં. હું એજ બાયલી કોમ નો એક માણસ છું. ધોળકીયા હું મરદ નો બરચો નથી. હું હીજડો છું. માનસીક નપુસંક છું.

પોતાની જાત ને કોસતા વીરજી આહીર તરફ એક નજર ફેરવી ને ધોળકીયા જીપ માં ના રેડીયો ને હાથ માં લે છે. મૃત્યુંજય નાં ઘર પાસે બનાવેલી ચોકી નંબર એક ને પોતાના આવવાની જાણ કરે છે. તમામ જવાનો ને પોઝીશન પર રેડ અલર્ટ કરે છે. ચોકી પાસે પહોંચતાજ ધોળકીયા વીરજી આહીર ને ચોકી ની અંદર બંકર માં બે જવાનો ની સામે બેસાનો આદેશ આપે છે. ધોળકીયા બે જવાનો સાથે મૃત્યુંજય નાં ઘર તરફ ચાલવા લાગે છે. રેડીયો પર એ અમદાવાદ નાં પોલીસ કમીશનર મનજીત સાથે સંપર્ક કરે છે. સવાલ મૃત્યુંજય ને બચાવવાનો હતો. અને વળી બસો પાંચસો માણસ ના ટોળ સામે લડવાનો ગૃહ્યુધ નો હતો.

હલો કમીશનર ... ધોળકીયા હીયર...!

યસ ધોળકીયા . પોઝીસન કેમ છે...

જુવો હાલ તો કોઈ ભય નથી. વળી હજી અમે આ સેક્ટર નાં ડાયરેક્ટ કંટ્રોલ માં છીયે. જો વાત હદ થી બહાર જશે તો અમે એક એક ને ફુંકી દઈશું. “પ્રથમ સુરક્ષા” એ આતંકવાદ વિરોધી આમારા આ સ્પે. ટાસ્ક ફોર્સ નું બ્રહમ વાક્ય છે.

હું તમને અને તમારા ફોર્સ ની ખુમારી ને સમજી શકું છું. તમે શહેર ની બહાર છો. પણ બહુ મોટા ખતરાની નજીક છો. જો તમારે વધારે મદદ જોઈયે તો કહો.

માશે ઈરાદો મૃત્યુંજય ને અહીંયાથી બહાર કોઈ સલામત જગ્યા એ લઈ જવાનો છે. એ પછી જો કોઈ હરકત અમને આ સેક્ટર માં દેખાશે તો અમે લડી લઈશું.

ધોળકીયા સલામત જગ્યા તો વીરજી આહીરે તમેન કીધી જ છે..?

ઓ તો વીરજી એ ગુજરાત પોલીસ નો માણસ છે..?

હા વીરજી અમારી અને ગુનેગારો વચ્ચેની કડી છે.

મને લોકો સીધી વાત કરવા વાળા કેમ મલતા નથી. બધું ગુપ્ત રાખી ને શું ક્ષાયદો છે.

ઘોળકીયા લોકો ને પોતાની જાત પર હવે વિસ્વાસ નથી. કદાચ એટલે.

ઓકે મનજીત હું મૃત્યુંજય નાં ઘર સામે જ છું . મને કોઈ ચલણપહલ દેખાતી નથી. અંદર અંધારુ છે. હું તમને પછી વાત કરુ. રેડીયો કટ કરી ઘોળકીયા અને બે જવાનો પોલીશન લઈ એક પછી એક ઘર માં દાખલ થાય છે. રુમ માં સ્વીચ ક્યાં ક્યાં છે તે તો ઘોળકીયા એ પહેલી વાર ઘર માં દાખલ થતી વખતે જ નજર માં રાખી લીધી હતી. બેભાન થઈ ને પડેલા મૃત્યુંજય પાસે જઈ ઘોળકીયા પહેલા તેની નાડ ને તપાસે છે. ધીમે ધીમે ચાલતી નાડ અને ઠંડા થતા જતા મૃત્યુંજય ને ઉચકી લેવાનો આદેશ ઘોળકીયા જવાનોને આપે છે. ઘરની બહાર નીકળેલા ત્રણે જણા રુમ ની બારી માંથી ઘસી આવાતા મોટર કાફલા ને જુવે છે. હાથ માં સળગતા કાકડા સાથે ની ખુલ્લી જીપો અને ગાડી ઓ માં લગભગ બસો લોકોનું ટોળું મૃત્યુંજય નાં ઘર નજીક આવતું જાય છે.

ઘોળકીયા રેડીયો પર તમામ જવાનો ને ક્ષયરીગ નો આદેશ નાં મલે ત્યાં સુધી રોકવવાનું કહે છે. મૃત્યુંજય ને લઈ ને દોડતા જવાનોને સીધાજ ઍમ્બ્યુલન્સ મા લઈ જઈ ને સાબરમતી જેલ તરફ હંકારવાનો આદેશ આપે છે. સાથે વીરજી આહીરને પણ લઈ જવાનું કહે છે. મૃત્યુંજય ને લઈ જતી ગાડી ની જાણ ઘોળકીયા રેડીયો પર મનજીત ને કરે છે. મનજીત ગાડી ને હરે રામ હરે કૃષ્ણ નાં મંદિર થી શહેર માં છેક સુધી રક્ષણ આપવાની જવાબદારી સ્વીકારી લે છે. પરીસ્થિતી સ્કોટક બની ને આગળ ના વધે તે માટે મનજીત પોલીસ ની બે “હુલ્લડ વિરોધી” બટાલીયન ને મૃત્યુંજય નાં ઘર તરફ મોકલી આપે છે. હેવાન થયેલા લોકો નું ટોળું મૃત્યુંજય નાં ઘર ની નજીક આવી ગયું હતું. મૃત્યુંજય ને લઈ ને ગાડી હજી બહાર નીકળી ને મુખ્ય રસ્તા પર થી પસાર થઈ હતી ને જ તેની પાસે એક હેન્ડ લોન્ચર માંથી છુટેલ ગ્રેનેડ ફૂટી હતી. વળતા જવાબ માં નીકળેલી ગ્રેનેડે હુમલો કરનાર નાં ડુચા કાઢી નાખ્યા હતા. સામેથી શરુ થયેલા અંધાધુંધ ગોળીબાર નો જવાબ જડબેસલાક આપવામાં આવ્યો હતો. પધ્ધતી રસની તાલીમ પામેલા જવાનો એ અધકચરા બાલીશ આતંકવાદી ઓને મોત ને ઘાટ ઊતારી દિધા હતા. આટલા સજજડ જવાબની અપેક્ષા નહી હોવાથી જે લોકો હો.હો.. ક્રતા આવ્યા હતા તે બધા આઘા પાછા થવા જતા હતા પણ બહુ કાવ્યા નહતા. આતંકવાદી ઓને ડામી દેવાની નેમ થી કુદેલા ભારતીય જવાનો એ દેશ દોહી ઓને એક બે ક્ષણ માં સ્વધામ ભેગા કરી દિધા. લગભગ બસો માણસો નું આવેલું ટોળું પંદર મીનીટ માં ભાગી ગયું હતું. સામાન્ય નાગરીકોની વચ્ચે ભળી ગયેલા આતંકવાદી ઓ નો સફાયો થઈ ગયો હતો. કેટલાક બહેકી ગયેલા લોકો પણ ખુદ ના શીકારી થઈ ગયા હતા. સીત્તેર થી પંચોતેર માણસો ની લાશો મૃત્યુંજય ના ઘર ની આસપાસ પડી ગઈ હતી. ખરા સમયે આવેલી પોલીસે નાસતા ભાગતા ખેતરો માં સંતાઈ ગયેલા લોકો ને પકડી પકડી ને પોલીસ વાન માં ખોસી દિધા હતા. કુલા પર પડતા એક એક ડંડામાં કારમી ચીસો નીકળી જતી હતી. આંધળા બેજવાબદાર કહેવાતા ભારતના નાગરીકો ની દશા પરદેશ નાં આતંકવાદી ઓ ની જોડે ખુબ ભૂંડી થઈ ગઈ હતી. સાવ ખુલ્લા પડી ગયેલા લોકો વગર મોતે મરી ગયેલા લાગતા હતા.

મરી ગયેલા લોકોની લાશો ને ભારતના જવાનો ભારતની ધરતી પર એક પછી એક લાઈનમાં ગોઠવતા હતા. એક બાજુ લાશો ને બીજી બાજુ ગાડીઓ અને રીક્ષા માં લાવેલા શસ્ત્રો ના ખડકલાને ગોઠવી ને ગણવામાં આવતો હતો. મોટી મોટી ફલડ લાઈટો માં લાશો નાં દશ્યો દયાનજક હતા. મરી ગયેલી તમામ લાશો નિર્દોશ લાગતી હતી.

પુર ઝડપે ખાલીખમ રસ્તા પર દોડતી એમ્બ્યુલન્સ અમદાવાની સાબરમતી જેલ તરફ જઈ રહી હતી. આગળ અને પાછળ બે બે પોલીસની ગાડી અને એમ્બ્યુલન્સ માં ચાર ચુનંદા જવાનો અને વીરજી ની વચ્ચે મૃત્યુંજય બેભાન પડ્યો હતો. એકલો.

ગાડી જેલ માં દાખલ થતાજ તેને સીધી જેલ ની અંદર મધ્ય માં નવા બનાવેલા મકાન પાસે ઉભી રાખવામાં આવી. લોખંડના મોટા સળીયા વાળા બે મજબુત લોખંડનાં દરવાજા ને ખોલ્યાબાદ વધુ એક લોખંડની જાળી ને ખસેડી વીરજી અને “સ્ટેચર” પર મૃત્યુંજય ને અંદર દાખલ કરવા માં આવે છે. તરત જ મકાન ના દરવાજા બંધ કરી દેવા માં આવે છે. આછા અંધકાર માં ઠક ઠક કરતા ચાલતા જવાનો ના બુટ અને કટાઈ ગયેલ “સ્ટેચર” ના પૈડા નાં કીચુડ કીચુડ ના અવાજો મકાનની દિવાલો સાથે અથડાઈ ને પાછા અવાજમાં સમાઈ જતા હતા. આગળ વધી ને એક અર્ધ ગોળાકાર ભાગ ને અંતે આવેલા એક મોટા રુમ માં વીરજી અને મૃત્યુંજય ને રાખવા માં આવ્યા. રુ મ ને બહાર થી બંધ કરી ને જવાનો એ વિદાય લીધી. રુ મની બહાર બે પોલીસો ને જાપ્તો રાખવા માટે બેસાડવા માં આવ્યા. અડધી રાત થઈ ગઈ હતી અને અમદાવાદ ભડકે બળતું હતું. બે મંદિરો અને ચાર મસ્જીદ તુટી ચુકી હતી. અડધી રાતે જેલ માં સૌ કેદી ઓ ને ખબર પડી ગઈ હતી કે અંધારી આલમ ના ભીષમ વીરજી સાબરમતી જેલ માં જુના મીત્ર નાં છોકરા સાથે આવી ગયા છે. જેલ માં અચાનક સચેતતા આવી ગઈ હતી. ગંધ મારતા મગજો માં કોઈ એક લહેરી પ્રસરી ગઈ હતી. હાજરો ની વચ્ચે એકલા કેટલાક કેદી ઓ ને અચાનક કુટુંબની લાગણી મહેસુસ થતી હતી. વીરજી ને મલવા માટે કેટલાક કેદી ઓ એ પોતાની ખોલી ઓમાં ધમાલ માચાવી દીધી હતી. વીરજી , વીરજી નાં અવાજો જેલ માં ગાજી ઉઠયા હતા. મહા મહેનતે કેદી ઓ ને કાબુ માં લઈ પોલીસો એ વાત ને વણસી જતા રોકી હતી. એક બાજુ જેલ માં નાનકડું ઠંગલ મચ્યું હતું તો બીજી બાજુ પોલીસો હરામખોર કોમી જનાવરો ને પકડી પકડી ને જેલ માં ધકેલી રહ્યા હતા. ચારે બાજુ પોલીસ ની વાન ના અને અગ્ની શામક ની ગાડી ઓ ના અવસાજો આવી રહ્યા હતા. સળગી સળગી ને બળી ગયેલા મકાનો, દુકાનો અને લાશો માંથી ઉઠતા ધુમાડા ની પેલે પારથી એક નાનું આછું સુરજ નું કીરણ અમદાવામાં આવતા ગભરાતું હતું.

સળગતા શહેર ને ઠંડુ પાડવામાં લાગી ગયેલા પોલીસો અને મૃત્યુંજય ના ઘર પાસે ગદદરો જોડે લડી ને ખડે પગે ઉભા રહેલા દેશ નાં જવાનો ની આંખે હજી મટકુ પણ નહતું માર્યું. આખી રાત રાંડો જોડે વિતાવી ને સવારે છોટાલાલે એક તાકીદ ની મીટીંગ ગાંધીનગર બોલાવી. અમદાવાદ નાં કમીશનર મનજીત , ધોળકીયા અને છોટાલાલ અને સાથે કેટલાક લેભાગુ મંત્રી ઓ પણ જોડાયા હતા. જેમાના કેટલાક ધરમ ના નામે દલાલી કરનારા અને કેટલાક શાહુકારી નરપીચાશો હતા.

સવાર ના સાત વાગે મનજીત અને ધોળકીયા હાજર થઈ ગયા હતા. છોટાલાલ અને તેના સાગરીતો કલાક પછી હાજર થયા. ગોળ ટેબલ ની આજુબાજુ બેડોળ લાગતા ગોળ અને લંબગોળ આકાર નાં દૈત્યોએ આકાર લીધો. માત્ર માથા અને ધડ વાળા ગળા વગર નાં શરીર વાળા છોટાલાલે શહેરની પરીસ્થિતી વીશે શરુ આત કરી...!

ધોળકીયા આમ આડેધડ નિર્દોષ લોકો પર તમે જંગલી ની જેમ ગોળી ઓ ચલાવો એ યોગ્ય નથી.

શું...? છોટાલાલ .. તમે શું બોલો છો એનું તમને ભાન છે...? તમને ખબર છે પરીસ્થિતી શું હતી ને હાલ માં શું છે...?

તમે જણાવો તો મને ખબર પડે ને..?

જુવો એ સેક્ટર અમારા હાથ માં હતું. શહેરની બહાર સીધી અમારી દેખરેખ હેઠળ હતું. હુમલો કરનારા લોકો પાસે એજ શસ્ત્રો હતા જે ભારતની સેના પાસે હતા. જ્યારે દુશ્મન સામે હોય ત્યારે અમારો ધર્મ એને મારી હટાવી મારી નાખવાનો છે. એના માટે અમારે તમારા આદેશ ની રાહ જોવ ની ના હોય.

એની શી ખાતરી કે તમે લોકો ને મારી નાખી ને તમારી પોતાની બંદુકો ત્યાં નહી ગોઠવી હોય..?

છોટાલાલ તમે તમારી હદ પાર કરી રહ્યા છો. તમને ખબર છે તમે જે બોલી રહ્યા છે તે આડકતરી રીતે દેશ ની સેનાને બદનામ કરવાનું કામ કરી રહ્યા છો.

અરે ..અરે ધોળકીયા અમારે આમ કરવું પડે.. તમે નથી ક્યું તો તમારે આમ ગરમ થવા ની જરૂર નથી. હે.. કેમ..ખરુ કે નહી મનજીતજી . હે...! પણ તમે નિર્દોષ લોકો પર ગોળી મારી ને જલીયાવાલા બાગ બનાવી દિધો.

જુવો છોટાલાલ તમને ઈતિહાસ નું જ્ઞાન છે તે જાણી આનંદ થયો પણ તમે સાચા પ્રસંગ ને ખોટી જગ્યા એ સરખાવો છો. કાલે રાતે જે લોકો મર્યા છે તે લોકો નો ઈરાદો નિર્દોષ ને મારી નાખવા નો હતો. અને જુવો લાશો હજી ત્યાંજ છે , જો એ લોકો સરખેજ અને જુહાપુરા કે અમદાવાદ ના લોકો હોય તો તેમના સગા આવી ને લાશ લઈ જાય. લાશ ત્યાંજ છે. અને લાશ ની જોડે પચાસ અમેરીકન બનાવટ ની ઓટોમેટીક બંદુક.. ગાડી ભરી ને કારતુસો , રોકેટ લોન્ચર પણ છે. તમને લાગે છે કે આ બધું લોકલ લોકો ના ઘર માં ઉગે છે. છોટાલાલ બેફામ તમે જે આરોપો કે તર્ક લગાવો છો તે વાહીયાત છે. તમે સત્તા માટે લાશો ના બેફામ ભાવ બોલાવો છો. તમે મને એમ કેમ ના પુછ્યું કે આપડા કેટલા લોકો ઘાયલ થયા કે શહીદ થયા. તમારી જાણ માટે કે આમારી કંપની એ પાંચ જવાનો ગુમાવી દિધા છે ને પંદર ગંભીર રીતે ઘાયલ થયેલા છે.

જુવો એ તો તમારું કામ છે તો એમ થાય. અમે તો તમને લશ્કર માં જોડાવાનું મે નહતું કીધું. અમારું કામ પ્રજા ને જવાબ આપવાનું છે. એટલે અમારે આવા “ક્લોસ” સવાલો કરવા પડે. ને તમારું કામ આ મારી રક્ષા કરવાનું છે તો તમે કરો એમા કાંઈ નવાઈ નથી કરતા.

મહેદય તમે જે રીતે બોલો છે તે પર થી લાગે છે કે તમે કોઈ કામ કરવા ને કે કોઈ ના કામ ની કદર કરવા ને લાયક નથી. મારે તમને આમ ન કહેવું જોઈયે પણ મારે આમ કહેવું પડે છે. “ આઈ એમ સોરી”.

હવે સોરી બોરી કીધા વીના બોલ્યા ના હોત તો. દુર બેઠેલો બટકા સરખા છોટાલાલ નો પાળેલા કુતરો છોટાલાલ માટે થોડું ભસી ને ચુપ થઈ ગયો.

મહેદય જો આ તમારી “મીટીંગ” પતી ગઈ હોય તો હું રજા લઉ. મારે બીજા ઘણા કામ બાકી છે.

તમે રજા પછી લેજો પહેલા એમ કહો કે જેના ઘર પાસે આ ઘટના બની તે ક્યાં છે.?

જ્યાબ આપતા મનજીત કહે છે કે ... સર અમે તેમની ઘરપકડ કરી ને સાબરમતી જેલ માં પૂર્યો છે. અમને મલતા સબુતો ને આધારે એ વાત જાણવા મલી છે કે આરીફ બલોચ અને અશફાક પુરાણી નો ખેલ તમામ કરવા માટે મૃત્યુજયે વડોદરા ના વીરજી આહીર ને સોપારી આપી હતી. હાલ બન્ને જણ સાથે જેલ માં છે.

હો એટલે એનો અર્થ એવો થયો કે એક ગુનેગાર ની રક્ષા માટે ધોળકીયા એ બીચારા ગરીબ , લોકો ને મોત ને ઘાટ ઉતારી દીધા ને હવે વાત જ્યારે કરે છે ત્યારે એમ કહે છે કે હુમલો કરવા વાળા બહાર ના દેશ નાં હતા. મને કાંઈ ખબર નથી પડતી મનજીતભાઈ જરા મને સમજાવો અને આ ધોળકીયા ને પણ કોઈ નીયમ કે કાનુન શું કહેવાય તે જણાવો.

મહોદય... જ્યાબ આપતા મનજીત કહે છે કે ... હાલ અમને જે પુરાવા ને બાતમી મલી છે તે આધારે અમે તેમને પકડી પાડયા છે. હજી અમે ઉલટ તપાસ કરીયે ને શહેર સહેજ શાંત થાય પછી વધુ શોધખોળ થાય પછી કદાચ એમ પણ બને કે ગુનેગાર કાંઈ નજીક જ બે ઠો હોય.

હં.. તો પછી એ બધી પ્રવૃત્તિઓ તમે ક્યારે કરવાના છો..?

મહોદય એ પ્રવૃત્તિઓ ચાલુજ છે. શહેરમાંથી ધમાલ કરતી ટોળી નાં કેટલાક લોકો ને પકડી પાડયા છે ને તમને નવાઈ લાગશે કે એ બધા એમપી અને યુપી ની મશહુર ટોળી બંટી ના માણસો છે.

એટલે એ લોકો એ તોફાન કર્યું એમ તમારું કહેવું છે.

ના મંત્રી શ્રી.. એ લોકો પાસે કોઈયે તોફાન કરાવ્યું એમ મારું કહેવું છે.

મનજીત ... એ કોણ હોઈ શકે...? મને તો કાંઈ સમજાતુ નથી. અશફાકભાઈ જેવા કાબેલ માણસ ને મારી નાખવા માં કોનો હાથ હોઈ શકે...?

છોટાલાલજી હું રહ્યો પોલીસ નો માણસ , મને રાજકારણ ની આંટી ઘૂંટી માં ખબર ના પડે. એટલી ખબર છે કે જેને સત્તા જોઈતી હોય તે ન કરવા નું કરે. તમારા જેવા બહુ ઓછા હોય કે જેમને આમ અચાનક સત્તા મલી જાય બાકી તો કેટલા બધા પાપડ વાણવા પડે તેનીકયા તમને ખબર નથી.? પણ ગુનેગાર સુધી જતા અમેને વાર નહી લાગે ને ગુને ગાર ને પકડી ને અમે જાહેર માં પ્રજા સામે ખુલ્લા પાડીશું. ડામીશો ને ડામી દઈશું.

હં..હં. તમને તમારું પોલીસ તંત્ર સજાગ હોય તો આમ કેમ થાય.?

જુવો મહોદય તમે છો ગૃહ મંત્રી જો તમને કાંઈ વાત ખબર હોય તો તમારે અમને કહેવી જોઈયે. પોલીસ ને ખબર છે ક્યાં કોણ શું કરે છે ને પોલીસે એનું કામ કરી ને શહેરને કાબુ માં પણ લીધેલ છે. તમારી જાણ ખાતર પોલીસે આરીફ બલોચ નાં ભાઈ નાં ખુન કેસ માં “ગુજર ગરીમા” ના તંત્રી સુબોધ ની ઉલટ તપાસ શરૂ કરી દીધી છે.

સરસ...! મનજીત સરસ...! ચલો તો તમે શહેર સંભાળો અને હું જરા ગુજરાત ને સંભાળુ.. અશક્કાકભાઈ નું ગુજરાત રેલુ કેમ રખાય..?

છોટાલાલ કોઈ કામ યાદ આવી ગયું લાગે છે.... કાંઈ વાધો નહી.. પછી મલીશું.

મનજીત અને ધોળકીયા રુમ ની બહાર નીકળી જાય છે. છોટાલાલ ખુરશી માં જામ થઈ જાય છે. પાસા કદાચ રગડી ને ચોપાટ ના મેજ ની બહાર નીચે પડી જતા લાગે છે. છોટાલાલ ને શું કરવું તે હજી સમજ પડતી નથી. સવારે હોસ્પિટલમાં જઈ ને અશક્કાક ની ખબર કાઢવી કે પછી તેને મારી નાખવામાં પોતાનું નામ ન આવે તે માટે બંટી ની ગેંગ ને સગે વગે કરવી , ને જો મૃત્યુંજય અને વીરજી આહીર જેલ માં હોય તો એનો લાભ ઉઠાવી ને બંને અંદર કરી દેવા.. પણ આ મનજીત નું શું કરવું..? અને હા હજી પેલા આરીફ બલોચ નાં કેમ કોઈ સમાચાર નથી...? એક સાથે બધા વિચારો માંથી પહેલા પેલો આરીફ મર્યો કે નહી તેની છોટાલાલ ને તાલાવેલી હતી. બાજુમાં બેઠેલા મંત્રી ને કોણી મારી ને આરીફ ની ખબર પુછવા વિધાનસભા પોલીસ ઈન્સપેક્ટર નર બોલાવવાનું કહે છે. રુમ માં અડધો કલાક આંટા મારી ને થાકેલા છોટાલાલ જ્યારે “કોન્સ્ટેબલ” ને જુવે છે ત્યારે એને બે ઝાપટ મારી દેવાનું મન થાય છે. તેને જો તેની સામે તાડુકે છે..

સાલા સુવર તારો બાપ ક્યાં છે..?

સાહેબ દેસાઈ સાહેબ ગાડી લઈ ને ગયા પછી કોઈ સમાચાર નથી છેલ્લે આણંદ પાસે થી રેડીયો પર વાત કરી હતી પછી વાત કરવી યોગ્ય ના લગતા વાત નથી કરી. સવાર પડી પણ હજી પાછા આયા નથી. સાલા સુવર મને ય ખબર છે તારો બાપ પાછો નથી આયો..ગોતો એને ગોતો...! સાપ ના ભારા ને લઈ જવા નો હતો .સાલા ઓ એક કામ સીધી રીતે કરતા નથી તમે લોકો. શોધો...ચારે બાજુ વાત કરો. આપડા લોકોને દોડાવો. એ જો જીવતો હશે તો મારે કુવો ખોદવો પડશે. ને હું છોટાલાલ મરવાનો નથી. બીચારો છોટાલાલ મારી નાખવામાં શુરો પુરો આજે મરવાની બીકે બહાવરો થઈ ગયો છે. વીરજી આહીર નાં માણસો એ વડોદરા પહેલા વાસદ પાસે નાં મોટા કોતરો પાસે પોલીસ ની વાન આંતરી ને ઉભી રાખી પહેલા ઠાઈવર અને આગળ બેઠેલા ઈન્સપેક્ટ દેસાઈ ને ભુંડી રીતે બેહાલ કરી પાછળ ના ભાગે બીજા લોકો એ સાત કોન્સ્ટેબલો કોઈ હલન ચલન કરે તે પહેલા મારી હઠાવી આરીફ ને ઉચકી સીધો પાસે તૈયાર રાખેલી કાર માં મુકી સીધો ગોધરા તરફ વગે કરી દીધો. અને પોલીસો ને વાન માં બેસાડી વાન ને ધક્કો મારી ને કોતરો માં ફેંકી દીધી. કેટલા જીવ્યા કે મર્યો તેનો હીસાબ લેવા રોકાયા વગર વીરજી ની ગેંગ ના લોકો વડોદરા , અમદાવાદ , લુણાવાડા એમ ચારે બાજુ ફેલાઈ ગયા.” હુમલો એક દિશા માં ને પલાયન સર્વત્ર” નો જુનો નિયમ આજ પણ વીરજી આહીર ની ગેંગ પાળતી હતી. મૃત્યુંજય ના બાપે જ્યારે પહેલી વાર વીરજી ને આ નિયમ શીખવ્યો ત્યારે વિરજી આ નાગર ને માની ગયો હતો.

સવાર નાં પહોર માં જ્યારે કેટલા મજુરો એ કોતરો માંથી આવતા ધુમાડા ને જોયા ત્યારે નજીક નાં પોલીસ સ્ટેશન માં જાણ કરી. કુલ નવ માંથી બે સ્થળ પર મૃત્યુ પામ્યા હતા ને બાકીના જે ગંભીર રીતે ઘવાયા હતા તેમને વડોદરાની હોસ્પિટલ માં લઈ જવાયા.મને મારી નાખો મને મારી નાખો ની કારમી ચીસો પાડતા ઈન્સપેક્ટર દેસાઈ ને બચાવવાની ડોક્ટરો ભરપુર કોશીશ કરતા હતા. ભેદી રીતે ઉથલી ને પડેલી પોલીસ ની વાન ની ચકચાર વાસદ ને વડોદરા માં શરુ થઈ ચુકી હતી. વડોદરા ની પોલીસ પણ થોડી અચરજ માં હતી. જો કોઈ ખાસ કામે નીકળ્યા હોય તો તેની જાણ વડોદરા પોલીસ માં નહતી.

છોટાલાલ ને ત્યાંથી બહાર નીકળી ને ધોળકીયા એ છોટાલાલે કરેલા આરીફ બલોચ સાથે નાં પરાક્રમ અને વીરજી આહીર નાં કામ ની વાત કરી. મનજીતને આખી ઘટના નો તાળો મેળવતા વાર ના લાગી , બસ એક ફોન વડોદરા થાય ને છોટાલાલ ડબ્બામાં પુરાયા સમજો. ધોળકીયા મૃત્યુંજય ના ઘર તરફ ગયા અને મનજીત હેડક્વાટર પર પહોંચી ને વડોદરા ફોન લગાવે છે કમીશનર જાનકી દેસાઈ ને.

હલો હુંઅમદાવાદ પોલીસ કમીશનર મનજીત

યસ સર જાનકી હીયર...!

ઓકે જાનકી વાત જણાવો. કોઈ અમારા તરફ ના લોકો તમારે ત્યાં અથડાઈ ગયા છે.

યસ સર મને હતુંજ કે તમે ફોન કરશો. સર બે સબ કોન્સ્ટેબલો ના સ્થળ પર મૃત્યુ થયા છે અને બાકીના સાત ગંભીર રીતે ઘાયલ છે. મે સાતે ના સ્ટેટમેન્ટ ચેક કર્યો છે ને બધા નું કહેવું એમ છે કે કુખ્યાત આરીફ બલોચ નો પીછો કરવા જતા એમની વાન ઉથલી પડી છે. સર ગ્રેટ આપડી પોલીસ ગજબ ના કામ કરતી થઈ ગઈ છે.

હા..હા... જાનકી મને તારી સેન્સ ઓફ હ્યુમર ગમી. વેલ મને ખાતરી છે કે એ સાતે સલામત હશે. મારે એ સાતેય ને જીવતા રાખવાના છે.

સર તમે ચિંતા ન કરો એ વડોદરા માં મારી નજર હેઠળ છે. ભલે અમે ગાંધીનગર થી દુર છીયે પણ અમારા નાક , કાન અને આંખ ખુલ્લા છે.

ખુબ સરસ જાનકી.

થેન્કયુ સર. પણ મને એ વાત ની ખબર ના પડી કે આ આખી ઘટના માં વીરજી એ આટલી સત્કતા કેમ બતાવી. આમ તો વડોદરા રહે છે પણ મને અના આ પ્લાન ની ગંધ પણ ના આવી.

જાનકી વીરજી આમ તો સાચ નિવૃત્ત જેવો છે તેમ તને લાગે પણ હાલ માં એ અમદાવાદ અને મુંબઈ વચ્ચેના તાણા વાણા ગુંથવા માં પડ્યો છે. વધારે લોકો ની નજર માં ચડે નહી તે માટે મેજ તેને વડોદરા માં રોકાઈ જવા કીધુ હતું.

ઓકે સર પણ .. જો તમે મને આવી બબાતો જણાવોશો તો મને કશુંક શીખવા મલશે.

યસ જાનકી મને ખબર છે પણ આ આખી ઘટના માં જે અંતિમ વળાંક આયો કે જ્યા આરીફ બલોચ ને જીવતો બચાવી લેવાયો તેની તો મને પણ ખબર નહતી. આ આખુ કામ મૃત્યુંજય ના કહેવાથી વીરજી એ કર્યું હતું.

ઓ આઈ સી એટલે મૃત્યુંજય હવે અમદાવાદ ને તાબે કરવા માં પડ્યો છે. લાગ છે કે લખવામાં બહુ ફાવટ ના આવી.

નો જાનકી એવું નથી... મૂળ માં તો આરીફ બલોચ નો સાચો પરસ્તાવો અને મૃત્યુંજય અને આરીફ બલોચ ની મૈત્રી કામ કરી ગઈ. બંને સાથે હતા. અરે બંને ના બાપા ઓ પણ સાથે ગુજરાત, મુંબઈ અને છેક કોલંબો સુધી પોતાની ધાક રાખતા હતા.

ઓકે સર હું સમજી .. સર મારે જરા એક મીટીંગ છે આ આખી ઘટના પર આપડે પછી વાત કરીશું. થેન્કયુ સર.

ઓકે જાનકી. અને હા જાનકી જ્યાં સુધી હું તને કહું નહી ત્યાં સુધી તું આ સાતેય ના સ્ટેમેન્ટ બહાર નહી આવવા દે. મારે છોટાલાલ ને ઝબ્બે કરવાનો છે. આશા છે કે તું મને સમજે છે. હું છોટાલાલ ને એમ જ કહેવાનો છું કે આ કામ તમારા ઈશારા પર થયું છે અને પછી હું એ જોવા માગું છું કે કાર્યો કયો રંગ બદલે છે.

સર હું તામરી સાથે છું. તમે જાનકી ને કહેશો નહી ત્યાં સુધી વાત ની શરૂઆત નહી થાય.

તારો આભાર જાનકી.

થેન્કયુ સર. અને જો તમે મને દરેક વાતે માહિતગાર કરશો તો પરીણામ ધાર્યોમા આવશે ને આપડા કાબુ માં રહી શકશે.

જાનકી તું સાચી છે. હું તને રંગે રંગ ની વિગત આપતો રહીશ અને તું એ પ્રમાણે પગલા લેતી જ જે.

ઓકે સર. બાય.

બાય જાનકી , એન્ડ ગુડ લક
સાહેબ બહુ સારા સમાચાર નથી...

છોટાલાલા ની સામે આવતાની સાથેજ ગાંધીનગર ના સબ ઈન્સપેક્ટર ગોસાઈ પકડાઈ ગયેલ ઈન્સપેક્ટર અને બાકી ના કોન્સ્ટેબલો ની વિગત આપે છે. સાથે એ પણ જણાવે છે કે જાનકી દેસાઈ એ કેટલો કડક જાપ્તો રાખેલો છે.

સાલા તમે લોકો એક કામ બરોબર નથી કરી શકતા. આરીફ ને અહીયાજ મારી મારી ને અધમ્બો કરી નાખેલો તો પછી એ ભાગી કેવી રીતે ગયો. અને ભાગી ને ગયો છે ક્યાં. સુવ્વરો જો એ મોં ખોલશે તો તમે ને હું બધા મરી જવા ના છીએ. મને કહો કે એ કેમ નો ભાગ્યો છે.

સાહેબ વિગતો એમ મલી છે કે રાતે વિરજી આહીર ની ગેંગ ના માણસો એ પોલીસ વાન પર હુમલો કરી ને આરીફ ને ભાગાડી ગયા છે. અને વિરજી આહીર પોતે અમદાવાદ જઈ ને મૃત્યુંજય ને બચાવી રહ્યો છે. સાહેબ આપડા પ્લાન પ્રમાણે આપડે જે સો પારી મૃત્યુંજય અને અશફાક ને મારવા માટે લીધી હતી તેની જાણ આરીફ થી મૃત્યુંજય ને અને મૃત્યુંજય થી અવિનાશ , ધોળકીયા અને હવે મનજીત અને જાનકી ને થઈ ગઈ છે.

સાલો હરામ ખોર કુતરો મારી ને ગયો સુવ્વર નો બચ્યો.. ક્યાં છે એ અત્યારે.. કોઈ સગડ મલ્યા...?

ના સાહેબ.

અને મૃત્યુંજય ને મારવા માટે જે લોકો ને જુલા પુરા અને સરખેજ માં રાખ્યા હતા એ લોકો ક્યાં છે..?

સાહેબ ગઈ કાલ રાતની અથડામણ માં અંટી ની ગેંગ ના અને પાકીસ્તાન અને બાંગ્લાદેશ થી આવેલા ભાડુતી લોકો ખાસ્સા ખુવાર થઈ ગયા છે. થોડા બાકી રહ્યા છે તે લોકો રફે દફે થઈ કોઈ બનાસકાંઠા બાજુ તો કોઈ મુંબઈ અને કેટલાક દમણ જ્યાં રવાના થઈ ગયા છે. આ લોકો ની ખાસ્સી ખુવારી થવાથી તે લોકો એ સુરત અને વાપી માં પણ તોફાનો કર્યાં નથી. હાઈવે આઠ પરની મોટા ભાગની હોટલો માં નોકરો તરીકે રહી ને તક નો લાભ જોઈ રહેલા આમાના બધા લોકો ભાગી ગયા છે.

સાલા બધા પાસા ઉધા પડી રહ્યા છે. આરીફ જીવે છે. પેલો અશફાક મરેલો હજી જીવે છે. મૃત્યુંજય જેલ માં છે. એક દમ સલામત છે. પાછો સાથે વિરજી આહીર છે. આતંકવાદ વિરોધી ટુકડી વાળા , લોકો ને મારી નાખી ને હીરો થઈ ગયા છે. મનજીત મારા ગળા માં સાંણસો ભરાવવાની તૈયારી માં છે. અને પેલી જાનકી પાસે મારી વિરુદ્ધ બધા પુરાવા છે. બસ છોટાલાલ ખેલ ખતમ છે તારો. અધુરામાં પુરુ પેલો દિલ્હી વાળો નહીં હવે મારી સામે જોશે કે નથી હવે તેને મારા મા હવે કોઈ રસ. છોટાલાલ..છોટાલાલ.... છોટાલાલ.....

હવે શું કરવું તેની ભાંજગડ માં પડેલા છોટાલાલ રુમમાં આમ થી તેમ આંટા મારી રહ્યા હતા. જેટલા ને મારી નાખવા ના હતા તે સાલા બધા જીવતા હતા. એક એક લોકો ને મારવામટે કેવા સજ્જડ પ્લાન બનાવ્યા હતા ને તોય બધા બચી ગયા. અને બધા સાલા પેલા મૃત્યુંજય ને કારણે. અને એ હજી જીવે છે. જો આરીફ મો ખોલશે તો હુતો મરવાનો જ છું. અને આરીફ હજી ક્યાં છે તેની મને ખબર નથી. હવે સવાલ એ છેકે મરી જવું કે ભાગી જવું. અને ભાગી ને જવું તો ક્યાં....? હિમાલય માં....? હા અહીયાથી દુર લોકો પકડી પાડે એ પહેલા સાવ એકલો. અત્યારેજ . હમણા..... અબઘડી....ભાગ છોટાલાલ ભાગ. બસ મગજે છોટાલાલ ને રસ્તો બતાવી દિધો. ભાગવાનો જીવતા રહેવા નો. ઘરમાં અંદર જઈ ને છોટાલાલે એક નાનકડી બેગ ને ભરવા લાગી ગયા. બે ત્રણ લાખ જેવા રુપીયા ને બેગ માં ભરી થોડા કપડા લઈ ને છોટાલાલે પોતાની ગાડી ને ચાલુ કરી. સરકારી બંગલા ઓની બહાર નીકળી ગાડી ને સીધી ચિલોડા ચાર રસ્તા તરફ હંકારી મુકી. એક જ વિચાર કે બને તેમ જયપુર પહોંચી જવું ને ત્યાં ગાડી ને મુકી ટેન માં દિલ્હી ને ત્યાંથી ઉત્તર માં જ્યાં પગ લઈ જાય ત્યાં નીકળી જવું. જીવી જવું. એક સાથે જીવવાનાં હજારો વિચારો માં લગી ગયેલા છોટાલાલ ગામે ગયેલી પત્ની કે હમણા લગન કરેલા છોકરા કે કલકત્તા માં પરણાવેલી છોરકી , બે નંબર ના ભેગા કરલા પૈસા વગેરે વગેરે વગેરે બધુ ભુલી ને છોટાલાલ પોતાની જાત ને બચાવવા માટે ગાંધીનગર નો સરકારી બંગલો છોડી ગયા હતા. રસ્તા પર થી પસાર થતા દેખાતા અક્ષરધામ મંદિર ને જોઈ બીચારા છોટાલાલ બે ઘડી દયામણા ચહેરે બચી જવાની ભીખ માંગતા હતા. પોતાના નામ સાથેની ભગવાનની પત્રિકા છપાવતા છોટાલાલ એની એક પણ લીટી માં માંનતા નહતા. પહેલી વાર આજે તેમને ગળાનાં ભાગમાં જ્યાં કંઠી હતી તે ભાગ સહેજ ગરમ લાગતો હતો. બીચારો છોટાલાલ ધરમ માં કરેલી ભ્રષ્ટાનો મુંગા મો એ વિલાપ કરતો હતો. ધરમને બદનામ કરતો હતો. ગાંધીનગર નાં આ રસ્તા ની પણ અનોખી વિશેષતા છે , એક બાજુ મંદિર અને એક બાજુ સામે સરકારી મકાનો નાનામે દારુ અને જુગાર ના અડડા ઓ છે , જે છોટાલાલ જેવા નેતા ઓ ના રાજ માં “બિંદાસ” ચાલે છે.

છોટાલાલે ગાડી ને પુરપાટ મારી મુકી છે. ચિલોડા ચોકડી થઈ સીધા છોટાલાલ ઉપડી ગયા છે જયપુર ના રસ્તે. બચી જવા માટે. જીવી જવા માટે.

વડોદરામાં ભાન મા આવતા ઈન્સપેક્ટર દેસાઈ એ જાનકી ને જોઈને ભડકી જાય છે. રબારી સમાજ ની છોકરી થઈ ને આમ ખુલ્લે આમ પુરુષો ના કામ કરતી જોઈ ને ઈન્સપેક્ટર દેસાઈ તેને ઉતારી પાડવાની કોશીષ કરે છે. કોઈની ગાંજ નહી જનારી જાનકી પણ બે ચાર ઘોલ ઈન્સપેક્ટર દેસાઈ ને આપી ને પોતાની જાત અને તાકાત નો પરચો બતાવી આપે છે. બે ચાર વધારે પડતો માર ખાતા ઈન્સપેક્ટર દેસાઈ પોપટ ની માફક તમામ વાતો ફટફટ જાનકી ને કહેવા માટે છે. એનું જોઈ ને બીચારા કોન્સ્ટેબલો તો નોકરી જવાની બીકે બધો વાંક ઈન્સપેક્ટર દેસાઈ અને છોટાલાલ પર નાખી દે છે. બીચારા ચકલીઓ નો ગજ જાનકી સામે વાગતો નથી. મૌખિક પુરાવા , પુરાવા પર ની સહીઓ અને લીધેલી વિડીયો ટેપ આ બધા તમામ પુરાવા અને કોન્સ્ટેબલો ની સાક્ષી તરીકે ની તૈયારી છોટાલાલ ને છોડવાની નહતી. વાત બસ તેને પકડી ને જેલ ના સળીયા પાછળ મુકવાની હતી. તમામ વીધી પતી ગયા પછી જાનકી કમીશનર મનજીત ને ફોન જોડે છે.

હલો સર તમમા વિધી પતી ગઈ છે.

ગુડ જાનકી.. જુઓ મારા માણસો તેમને લઈ જવા માટે આવી રહ્યા છે. ખુબ સાવચેતી અને કપઈ ને જાણ ન થાય તેમ એ તમામ લોકો ને અમદાવાદ પહોચાડી દઈયે , ઈન્સપેક્ટર દેસાલ એક વાન મા અને બાકી નાને બે ભાગ માં વહેંચી બે અલગ ગાડી ઓ માં અમદાવાદ માં લઈ ને આવીશું. બસ હવે છોટાલાલ ને પકડી પાડી યે તેટલી વાર.

સર એ ક્યાં ભાગી તો નથી ગયો ને...!

જાનકી મનજીત જ્યારે જાળ બીઝાવે છે ત્યારે થોડી રમત રમવાની જગ્યા પણ રાખે છે. હું અત્યારે ચિલોડા ચોકડી થી દસ કીલોમીટર પર છું ને છોટાલાલ ની ગાડી હમણાજ ચિલોડા ચોકડી ને પાર કરી છે. બસ પંદર મીનીટ માં એ મારા તાબા હશે.

ઓકે સર . બીજું કાંઈ...

ન બસ તારી જરુર પડશે એક વાર કેસ શરુ થશે ત્યારે અને કદાચ જો કોઈ આરીફ ના સગડ મલે તો એને અમદાવાદ સુધી લાવવામાં.

નો પ્રોબલેમ સર...?

ઓકે જાનકી બાય મને શિકારની ગંધ આવે છે.

છોટાલાલ બીચારો ભાગી જવાની પેરવી માં એક વાત તો સાવ ભભભુલી ગયો હતો કે મનજીત જેવો માણસ જ્યારે કોઈ ની પાછળ પડે છે ત્યારે છેક નરક સુધી એનો પીછો કરતો હોય છે. ધુન માં ને ધુન માં ગાડી ને હાંકતા છોટાલાલ ને એ ખબર ના રહી કે સામે મોટા પીપડા અને આડા મોટા અવરોધો મુકી ને રસ્તા ને વાંકોચુકો બનાવી દિધો છે. છેક છેલ્લી ક્ષણે છોટાલાલે ગાડી ને બેક મારી અને બાહુક ની માફક

બહાર જોવા લાગી ગયા.સહેજ નીચા નમી ને મનજીતે કાચ પર ટકોરા માર્યો... કાચ ને નીચે ઉતારી ને છોટાલાલે બધા ની જેમ પ્રશ્ન કરતા પુછ્યું શું વાત છે...?

છોટાલાલ બસ તામરો ખેલ ખતમ છે .. આરીફ બલોચ , અશફાક પુરાણી અને મૃતયુંજય ને મારી નાખવાના ષડયંત્ર માં તમારી ધરપકડ કરવામા આવે છે. અને પોતાના મજબુત હાથો ને છોટાલાલ ના ગળા માં ભેરવી ને ગાડી ને ચાલુ કરવાની હરકત કરતા છોટાલાલ ને મનજીત એજ ઝાટકે ગાડી ની બહાર બીજા હાથે દરવાજો ખોલી ને ખેચી કાઢે છે.

ઉખ ..ઉખ. કરતો છોટાલાલ શીયાપીયા થતો લગભગ મનજીત ના હાથો માં લબડતો સીધો પોલીસ વાનમાં બેસી જાય છે. છોટાલાલ નાં શરુ કરેલ ખેલ નો અંજામ આવી જાય છે. વાન માં લઈ જઈ ને છોટાલાલ ને સીધા સાબરમતી જેલ માં ખોસી દેવામાં આવે છે. ગુજરાતની અને દેશ ની પ્રજા ને કદાચ પહેલી વાર ગુનેગારો સળીયા ની પાછળ જતા જુવે છે.

શહેર માં ઉઠતા ધુમાડા શમતા જાય છે. કેસરી કીરણો નો સુરજ હવે તામ્રવાર્ણ થઈ શહેર પર છવાતો જાય છે. હજી શહેર માં રહેલો લોકો ના ઉચાટ નો ઉભરો શમ્યો નહતો. શહેર માં એક રાત માં શાંતિ નો માહોલ છવાતો જતો હતો. શહેરનાં સુમસામ રસ્તા ઓ પર ઉડતા કાગળો અને દરેક ચાર રસ્તા પર ઉભા રહેલા પોલીસો અને અને તેમના બાંધેલા તંબુઓ ને અડી ને હવા શહેરમાં પથરાતી જતી હતી. બંધ ઘરો માં બેસી રહેલા મજબુર માણસો નેતા ઓ ના તમાશા ઓ ને સમાચર ના સ્વરુ પ માં જોઈ રહ્યા હતા. ડુંધાઈ ગયેલા , કટાઈ ગયેલ લોકો ની વિચાર શક્તી ના ડુચા નીકળી ગયા હતા. પોતાના શહેર માં પોતાના વિસ્તારમાં , પોતાની ગલી માં , પોતાના ખુદ નાં વિચારો માં પેસી ગયેલા તત્વો ના આંધળા ગુલામો બસ અંધારામાં બેસી રહેવાને ટેવાઈ ગયા હતા. તપતો સુરજ છડી પોકારી ને કહેતો હતો કે ઢળતી સાંજ એ તો મારા ઉગવાની આશ છે જો ધરા એ આશ ને છોડી ને અટકતી નથી તો પછી માણસ કેમ બેસી જાય છે. કદાચ નવાઈ ની વાત તો એ છેકે હિજડા પણ તાબોટા પાડી ને પોતાની હોવાની જાણ કરે છે તો પછી કહેવાતો પુરુષ કેમ ભાંગી ને ભુક્કો થઈ જાય છે. રણ માં સતત ક્યાં સુધી તે કૃષ્ણ ની અપેક્ષા રાખ્યા કરશે. પોતાની કટીબધતા ને લાગેલા કાટ ને કેમ કરી ને દુર કરશે.....?

જેલ માં છોટાલાલ ના આગ મનની વાત આખા શહેરમાં અને છેક દિલ્હી સુધી પહોંચી ચુકી હતી. આગ જ્યારે જંગલ માં લાગે ત્યારે શીયાળ અને સિંહ બંને ને ભાગવાના ફાંફા પડી જાય છે. અશફાક પોતાને ઉથલાવી દેવાનો છે તેની ખાતરી “ભા” પાસે થી થતાજ મહેશનંદને છોટાલાલ ને પડખા માં લઈ લીધો હતો. અશફાક નાં પૈસાથી એણે છોટાલાલ ને ખુશ કરી દિધો અને છોટાલાલે અશફાક ને ખતમ કરવા માટે મહેશનંદનના ઈશારે બંટી ને સાધ્યો. છોટાલાલ ની ધરપકડ નો રેલો છેક હવે દિલ્હી સુધી પહોંચ વા નો છે એ વાત ની જાણ મહેશનંદન ને પણ થઈ ગઈ હતી. આમ તો છોટાલાલ જાડી ચામડી નો માણસ છે અને કશું કદાચ કહેશે નહી , પણ રાજકારણ કદાચ શબ્દ પર રાજકારણી ઓ નથી ચલાવતા. એ વાત સાવ જુદી છે કે તે લોકો “કદાચ” પર આખો દેશ ગબડાવી દે છે.

છોટલાલ ની ધરપકડ ની જાણ થતા જ મહેશનંદન પોતાની જાત ને બચાવવા માટે તાબડતોડ પક્ષની એક મીટીંગ બોલાવે છે અને ગુજરાત સરકાર ને બરતરફ કરવા માટે રાષ્ટ્રપતિ ને વિનંતી કરવાની કે પછી જે ટેકો બહાર થી ગુજરાત સરકાર ને આપેલો તે પછી લઈ લેવાની વાત કરે છે. અશફાક ન હોવાથી અને છોટાલાલ જે રીતે જેલ માં ધકેલાઈ ગયા હતા તે રીતે જોતા દિલ્હી માં જે લોકો અશફાક નાં પક્ષ નાં હતા તે પણ મહેશનંદન સામે કાંઈ ચુંચા કરવાના નહતા. સવાલ બસ ગુજરાત ની સરકાર ને બરતરફ કરવનો ને અને નવી ચુંટણી માં છોટાલાલ અને અશફાક ને ભ્રષ્ટ નેતા સાબીત કરી ને બહુમતી થી ગુજરાત માં

રાજ કરવા નો હતો. તાબડતોડ દિલ્હી માં બોલાવેલી મીટીંગ માં મહેશનંદને પોતાના નિર્ણય ની જાણ પક્ષની કમીટી ને કરી અને તરત નિર્ણય લેવા મા આવ્યો કે ગુજરાત માં સરકાર ને પાડી ત્યાં ફરી ચુટણી કરાવવી. રાષ્ટ્રપતી પાસે થી એની મંજૂરી લઈ લેવા માં આવી. હવે સવાલ એ હતો કે ટેકો તો લઈ લો પણ જ્યાં સુધી નવી ચુટણી ન થાય ત્યાં સુધી તો અશફાક ના પક્ષ નો જ કોઈ વ્યક્તી મુખ્યમંત્રી બનશે ને તે એવો હોવો જોઈએ કે જે આપણ ને જીતાડી શકે. પક્ષની મીટીંગ માં બેઠેલા નેતા ઓ માંથી એક કે જે ગુજરાત ના હતા તેવા મનુભાઈ ઝગડીયા ને ગુજરાત મોકલવા નો નિર્ણય લેવા માં આવ્યો અને કોઈ યોગ્ય કઠપુતળી ને શોધી ચુટણી સુધી બેસાડવા નો નિર્ણય લઈ લેવા માં આવ્યો . સાથે મનુભાઈ ને એ વાત પણ કરી કે છોટાલાલ ને ચેતવી પણ દેજો કે જીંદગી ના દિવસો લાંબા કરવા કે ટુંકા કરવા તે તેની જીભ કેટલી લાંબી થાય છે તેની પર છે.

મહેશનંદન નો સંદેશો લઈ ને મનુભાઈ ઝગડીયા ગુજરાત આવવા નીકળી ગયા. છોટાલાલ ભ્રષ્ટ માણસ છે ને એવી વ્યક્તી ઓ જે પક્ષ માં હોય તેવા પક્ષ સાથે ભારતીય જન જાગરણ મંચ જોડાણ માં માનતો નથી તેમ કારણ આગળ ધરી ને આખો સભ્ય પ્લાન જાહેર જનતા માટે બનાવી ને શીક્ષતથી પોતાનો અડીંગો ગુજરાત માં જમાવવા માટે સફળ ચાલ ચાલી લીધી.

જેલ માં સળીયા ની પાછળ મો વકાસી ને બેઠેલા છોટાલાલ પહેલી વાર કદાચ શાંતિની અનુભૂતિ કરી રહ્યા હતા. કદાચ હારી ગયા પછી નું જેલવૈરાગ્યા હતું. કે પછી જેલ ના સળીયા પાછળ પોતાની જાત ને લાશ માં બદલાતી જોવાની ક્ષણો ને માપવામાં એ શુન્ન થઈ ગયા હતા.

જેલ નાં મધ્યભાગમાં જ્યાં વિરજી આહીર અને મૃત્યુંજય ને રાખવા માં આવ્યા હતા ત્યાં અચાનક ચહેલ પહેલ વધી ગઈ હતી. મૃત્યુંજય ધીરે ધીરે ભાન માં આવતો જતો હતો. મુખ્ય ડોક્ટર અને તેમની ટીમ મૃત્યુંજય ને આજુબાજુ ગોઠવાઈ ગઈ હતી. આંખો ને ખોલી ને મૃત્યુંજય પહેલા સામે વિરજી આહી ને જુવે છે. મૃત્યુંજય માત્ર એઘલુ પુછે છે કે ..

વિરજી કાકા સુજર તો ઉગ્યો છે ને...!

હા મૃત્યુંજય .. આ તો આપડે સાબરમતી જેલ માં છીયે એટલે અંધારુ છે.

જેલ માં...! હું અને તમે.. કેમ...! અરે પણ કેમ...?

જો હું તને વાત કહું..! તારા ઘર પર બસો જેટલા માણસો એ હુમલો કરી દિધો હતો. છોટાલાલ ના ઈશારે. તને બચાવવા માટે મે , ધોળકીયા અને મનજીતે તને અહી સુરક્ષા પુર્વક લઈ ને આવ્યા હતા. હવે તો બધું બરાબર. છોટાલાલ ને તારી પર ના હુમલા માટે, અને અશફાક ને મારી નાખવા નો પ્રયાસ માટે અહીયા લઈ આવવા મા આવ્યા છે. જો હવે તને સારુ લાગતુ હોય તો મને કહે આપડે મનજીત ને વાત કરી પાછો તને તારા ઘર પર મુકી ને આવીયે.

ઘર...! વિરજી કાકા હવે એ ઘર માં જવાનો પ્રશ્ન જ ઉભો નથી થતો.

એટલે શું તને આ સાબરમતી જેલ ગમી ગઈ લાગે છે.હા..હા.

ના કાકા આ જેલ ની કાળી દિવાલો જુવો છો...? આ પેલી ઉપર દેખાતી નાનાકડી બારી જુવો છો.. તેમાથી આવતો પેલો સુરજ નો પ્રકાશ , કદાચ એક કલાક માટે ને પછી પાછુ અંધારુ..

પણ તારે ક્યાં અહીંયા આખી જીંદગી કાઢવાની છે. જો તને સારુ લાગતુ હોય તો કાલક માં તારે ઘરે.

કાકા વાત તો સાચી પણ હું ઘરે જઈ ને હવે શું કરીશ તેની મને ખબર નથી. મને મારવા માટે મને એમ હતુ કે કેટલાક દેશ બહાર ના આતંકવાદી ઓ સંડોવાયેલ છે પણ મને એ વાત ની ખબર પડી કે મોકા નો ફાયદો જોઈને મને મારવા માટે મારાજ દેશ ના લોકો એ તક્તો ગોઠવ્યો હતો. અશફાક , આરીફ , છોટાલાલ મને એ વાત ની ખબર નથી કે બીજા કેટલા તેમાં સંડોવ્યા છે. વળી જે આપડા શહેર ના હતા તેમણે પણ કશુ કરવા માં બાકી નથી રાખ્યું.

હા મૃત્યુંજય મોકા નો ફાયદો અને આંધળા સમાજ ના લોકો એ કદાચ તને કાલે રાતે મારી નાખ્યો હતો. હા કદાચ આરીફ બલોચ સ્વધામ હોત. ક્લાચ અશફાક ને હોસ્પીટલ માં પુરો કરવી નાખ્યો હતો. હા મૃત્યુંજય આ આપડાજ લોકો કદાચ તને કચડી નાખત. પણ એને કારણે પોતાના ઘરે ના જવું એ કેવુ.

કાકા હું પહેલા અશફાક પાસે જવા માગુ છું. એને પુછવા માગુ છું કે મોત નો અનુભવ કેવો લગ્યો એને .. એ પહેલા હું છોટાલાલ પાસે એની કોટડી માં જવા માગુ છું. પછી અવિનાશ ભાઈ અને ગગન ને મલીશ ને છેલ્લે હું આરીફ બલોચ ને મલીશ. એ પછી મારી ઈચ્છા ગુજરાત ના પ્રવાસ ની છે. પેલા સુરજ ના કીરણ ની જેમ સતત ના પ્રવાસ ની છે , મારી યાત્રા ની કે મારી અંતિમ યાત્રાની તૈયારી છે. હું મૃત્યુંજય આજે આ જેલ ની બહાર નીકળી સતત નો પ્રવાસી બનીશ હું આ ઘરા નો પ્રવાસી બનીશ. મૃત્યુંજય હવે એક જગ્યા એ નહી પણ કણ કણ ને અડકવાની કોશીશ કરશે. એક એક અણુ માં કટીનધતાનો મં ત્ર કુંકશે.

ભાઈ આમ ઘેલો ના થઈ જા. જો પહેલા પરીસ્થીતી ને તો જો , તારી હાલત જો. પછી આગળ ની વાત કર.

ના કાકા વાત સાવ ચોખ્ખી છે. એક જગ્યા એ જો મોત ના ડર થી બેસી રહુ તો મારી જાત , મારી વાણી અને મારાકામ ને કાટ લાગી જશે. હવે તો બસ હું પરીવ્રાજક બની ને ફરતો રહીશ. મોત ની બીક કે ડર નથી કે નથી હવે કોઈ વાસના ઓ. બસ જે કામ કરવા ઈચ્છું છું એ કરવા નો હવે સમય આવી ગયો છે. અને હવે નિશ્ચય છે અને મારા લખેલા વાક્યો ને અમલ માં મુકવા નો. તેને સાબીત કરવા નો. કદાચ તેને માટે જીવવા નો.

ભાઈ તારો ઈરાદો તને મારી ને છોડશે. જો તુ આટલા કડક જાપ્તા હેઠળ હતો છતા આવો હુમલો તારી પર થયો તો પછી તુ આમ ખુલ્લે આમ કેટલા દિવસ જીવવા નો. ક્યાંક ને ક્યાંક તો તને કઈ ને કોઈ પાડી જ દેશે. તુ જે લોકો જોડે બાથ ભીડાવવા ની વાત કરે છે એ લોકો ઝનુની છે. એ લોકો ભારત બહાર અને ભારત ની અંદર છે. જે લોકો એમને ધાર્મીક માની ને પુજા કરે છે એ લોકો ખરેખર તો અત્યાચારી હુમલાખોર અને આતંકવાદી ઓ છે. એ લોકો મુસલમાન નથી કે એ લોકો માણસ પણ નથી.

હા વિરજી કાકા મને એખબર છે. કદાચ તમામ લોકો ને ખબર છે. કદાચ જે મસ્જીદ, જે મંદિર માં જાય છે તેનય ખબર છે કે એ લોકો જે લોકો ને ચાહે છે કે માને છે તેમને માટે ખાનગી માં તો ગાળો કે ખરાબ કહેતા જ હોય છે. કાકા વાત એક જમાત ની વિચારવાની કે એક કોમ કે સમુહ ના લોકા ના વિચારવા ની છે. અને જો લોકો મારવા ની વાત કરે છે એ લોકો એ કદાચ મારી નવલકથા વાંચી નથી કે એમને

ખબર પણ નથી કે હું શું કહેવા માંગુ છું, મે જે લખ્યું છે તે માત્ર ભારત નો ઈતિહાસ લખ્યો છે. ને ઈતિહાસ એ સચ્ચાઈ છે ને સચ્ચાઈ કોઈ નાથી છુપી નથી રહેતી. અને જે લોકો ને સત્ય સમજાતુ નથી તે લોકો ગોડસે બને કે પછી કદાચ સરહદ પાર કરી ને આતંકવાદી બને છે કે પછી આરીફ જેવા બીચારા કુતરા ની માફક મરી જાય છે. શું તમે આવી રીતે મરતા કેટલા લોકો ને જોવા માગો છો. ...?

જો ભાઈ તે જે લોકો ને વાણ્વ્યા તેમા હું પણ છું. હા કદાચ બીચારો...? પણ કેટલા લોકો આ તારી વાત સમજશે કે વાંચશે. જો ભાઈ જ્યારે જંગલ માં આગ લાગે ત્યારે પાણી હોય તો એય ઉડી જાય છે. તુ તો નાનકડી વાદળી છે , ખોવાઈ જઈશ.

કાકા નાનકડી વાદળી કોઈ ને માટે આશા બનીને આવતી હોય છે. મને બાસ્પ થઈ ને ઉડી જવાની જરાય ચિંતા નથી. અંતે તો માટી માટી માં , હવા હવા માં , પાણી પાણી માં, અગની અગની માં મલી જ જવા ના છે. ચલો કાકા પહેલા છોટાલાલ ને મલી લઈયે પછી અવિનાશભાઈ અને ગગન ને ધરપત આપી દઈયે.

મારી ઈચ્છા તો ત્યારબાદ સરખેજ જવાની પણ છે. મારી ઈચ્છા મરી ગયેલા ઓ ની માને મલવાની છે. એમની કબર પર જઈને કુલ અર્પવાની છે. કાકા તમેન ખબર છે લાશ નો કોઈ ધરમ નથી હોતો. એતો મહાન ધરમ મૃત્યુ ને વરી ચુકી હોય છે. લાશ એ સચ્ચાઈ છે ને મૃત્યુંજય એ સચ્ચાઈ ને પ્રેમ કરવા વાળો છે.

જો મારી ફરજ મે અદા કરી છે. હું તો જઈશ સીધો મારા ગામે , એય વેરાવળ ના દરીયે શાંતિ થી બેસીસ. મારે તારી જોડે આવી ને મરવાની જરાય ઈચ્છા નથી.

વાંધો નથી કાક તમારો આભાર કે તમે આરીફ ને બચાવી લીધો. પણ અંદર મારી સાથે જેલ માં છો ત્યાં સુધી પેલા છોટાલાલ ને મલતો આવીયે. એને મલી જરા એની ખબર પુછી લઈયે. કરતા તો બીચારો બધુ કરી ગયો પણ ખબર નહી હવે એનુ શું થશે.

ના ભાઈ મને એની પાસે ના લઈ જઈશ. હુ એને બે ત્રણ જડબા માં ચોડી દઈશ તો પછી ખરેખર મારે એક બે દિવસ વધારે અહીંયા નીકાળવા પડશે.

સારુ કાકા તો હું બસ નીકળુ છું. ચલો ક્યારેક કોઈ વળાક પર મલીશું , નહીતર પછી ક્યાંક માટી માટી થઈ જશું, કે પછી ક્યારેક અચાનક તમને યાદ કરી દઈશ.

ચલ મૃત્યુંજય કાળજી લેજે ભાઈ.

આવજો કાકા.

વીરજી આહીર ને આવજો કહી ને મૃત્યુંજય બહાર નીકળી ગયો. બહાર ઉભેલા પોલીસ ને મલી મૃત્યુંજય જેલર ને મલવા માટે ઓફીસ માં ગયો.

નમસ્તે જેલર સાહેબ..

ઓ મૃત્યુંજયભાઈ... કેવી જગ્યા એ મલ્યા છો તમે. મારા થી તો તમને આવો આવો ના કહેવાય અને જવા તો આવજો પણ ના કહેવાય.

અરે વાહ સાહેબ આવી જગ્યા માં રહી ને આવી સરસ રમુજ વૃત્તિ...ખુબ સરસ...

બોલો ક્યાં જશો. કેતા હોવ તો તમારે ઘર સુધી જવાનો બંદોબસ્ત કરી આપુ..?

ના.ના મારે ઘરે તો નથી જવું ને કોઈ ઉતાવળ પણ નથી. મારે છોટાલાલ ને મલવાની ઈચ્છા છે ને પછી જો શક્ય હોય તો અવિનાશભાઈ અને ગગન ને પણ મલવું છે.

જો એ બે ને મલવું મુશ્કેલ છે. બંને પર ખુન નો આરોપ છે. અને જરા વધારે સાવચેતી થી રાખ્યા છે. ભાઈ કાયદા કાનુની ખ્યાલ રાખવ પડે ને. પણ એ ખબર ના પડી કે છોટાલાલ જેવા માટે સમય ની બરબાદી કેમ કરવાની.

જેલર સાહેબ છોટાલાલ એ એક ગરીબ,લાચાર , અભણ અને દયામણું પ્રાણી છે. મારે તો એની આંખો ને જોવી છે. બહુ વાત નથી કરવી. બસ એની આંખો એક વાર જોઈ લઈશ ને તો દુનિયા ને મોત શું છે , શરમ શું છે , જાત પર નો ધિક્કાર શું છે તે કદાચ સમજાવી શકીશ.

અરે તમને લાગે છે કે આવા લોકો ને આ પ્રકાર ની ભાવના , લાગણી હોઈ શકે.?

જુવો જેલર સાહેબ જાહેર માં જે લોકો રડી નથી શકતા એ લોકો બાથરુમનાં નળ ને ચાલુ રાખી ને રડી લેતા હોય છે. ભાઈ આખરે તો આપડે માણસ છીયે ને. અને આતો જેલ છે. જેલ માં માણસ જેટલું મંથન કરે એટલું તો કદાચ ક્યાંય નથી થતું.

ઓકે ઓકે સાહેબ ચલો હું તમને છોટાલાલ ની કોટડી બતાવી દઉ.

આગળ જેલર ને પાછળ મૃત્યુંજય છોટાલાલ ની કોટડી તરફ જાય છે. કાળી અંધારી જગ્યા માં રાખેલા છોટાલાલ ના કાળા શરીર ને અથડાઈ ને આછો જે પ્રકાશ આવતો હતો તેમા છોટાલાલ દયામણો લાગતો હતો. કાળો રંગ આટલો બાયલો તો ક્યારેત નહતો લાગ્યો. જાળી પાસે બે ઉભેલા માણસો ને જોઈને છોટાલાલ ને આમતો સારું લાગ્યું તુ પણ જેને મારવા માટે સોપારી લીધી હોય એજ જયારે જીવતો જાગતો સામે આવી ને ઉભો હોય ત્યારે શરીર માં લખલખુ પહોંચ્યા વિના ન રહે. કોટડી ના સળીયા પર લાકડી ને સહેજ ખખડાવી ને જેલરે છોટાલાલ ને નજીક આવવા કહ્યું. ફફડી ગયેલો છોટાલાલ ખુણા માં ઉભો ઉભો માત્ર એ એટલું બોલી શક્યો..

મૃત્યુંજય મને કોઈ શ્રાપ ના આપતો .....

અરે છોટાલાલ મને તમે આટલો નાલાયક સમજો છો. ના ભાઈ ના.. મારે જ્યાં સુધી જીવવાનું છે ત્યાં સુધી જીવીશ . જો મરવાનું હશે ને નિમિત્ત તમારે થવાનું હશે તો તમારે હાથે મરીશ. મારે તો બસ તમારી આંખો ને જોવી છે.

ના.. ના મારી આંખો ને ના જોઈશ , મારી આંખ માં માત્રા ખાડા રહી ગયા છે. મારી આંખો તારી આંખમાં થી આવતો કીરણો ને શોષી નહી શકે. એને અંધારા માં રહેવાની આદત પડતી ગઈ છે. બની શકે તો મને માફ કરી દે જે.

છોટાલાલ માફી કરવાનું કામ મારું નથી. તમે કાયદ ની બહાર નીકળી ને કામ કર્યું છે તો કાયદો તમને માફી કે સજા આપશે જ. બાકી મારો મંત્ર તો એ છે જ કે ભુલ ની સજા તો મલવી જ જોઈયે. ક્યાંક ભરી સભા મા મલી જાયા તો ક્યાંક રણ માં. રહી વાત તમારા અંધારા ની અને તમારી આંખોની તો આશા રાખુ કે તમે કોઈ અંદરનું અજવાળુ આ અંધારા માં શોધી શકો. જય ભારત છોટાલાલ.

ખોખરા થઈ ગયેલા ગળા માંથી માત્ર તરડાઈ ગયેલા ડુસકા નો અવાજ છોટાલા માંડ કાઠી શકે છે. માણસ ક્યારેક એટલો તોર માં આવી જાય છે કે રડવાનું કે હસવાનું તેના નસીબ માં નથી રહેતું. મુઠ બની ને એ એક તાયફો થઈ ને જીવતો હોય છે. ક્યારેક આવી કોઈ ક્ષણો સારી કે ખરાબ છોટાલાલ જેવા લોકે ને માણસ ને માણસાઈ કોને કહેવાય તેનો અનુભવ કરાવતી જાય છે. બહાર નીકળી ને મૃત્યુંજય બપોર ના તડકામાં બે હાથ ફેલાવી ને હવા ને બાથ ભરી લે છે. એક બે ઉડા શ્વાસ લઈ ને પછી અશફાક ને મલવા માટે કેવી રીતે જવું તે વિચાર તો હોય છે. ઘર થી નીકળ્યા ત્યારે તો વીરજી અને પોલીસ ની વાન હાતા પાણ હવે કેમ કરી ને આગળ જવું. નથી પાસે પૈસા કે નથી પાસે મનજીત કે ધોળકીયા. બસ એક પેન્ટ અને એક સાદી સફેદ પાતળી જરસી ત્રણ દિવસ ની વધી ગયેલી દાઢી માં સાબરમતી જેલની બહાર ઉભેલો મૃત્યુંજય અને નહતી એની પાસે કોઈ ઉભેલી પોલીસ કે સુરક્ષા. ક્યાં જવું તે સવાલ નહતો કેમ જવું તે સવાલ હતો. કામ નાનું શરુ કરો કે મોટું શરુ આત એક નાનકડા ડગલા થી થાય છે. જ્યાં જન્મ થયો હોય જ્યાં તમે મોટા થયા હોવ તેવા તમારા જ શહેર માં અચાનક તમે એક લા થઈ જાવ. તમે છો એ લોકો ને ખબર હોય પણ તમે કેવા છો તેની ઓળખ ના હોય. સાબરમતી જેલ ની બહાર ઉભેલો મૃત્યુંજય એકલો હતો. ઉડતો પવન ધીરે ધીરે તેને અડતો જતો હતો. ચલ શરુ આત કરવાની જ છે તો પછી વધારે વિચાર શાના. આ બસ જેલ ની બહાર નીકળુ ને પછી પહેલા જઈ અશફાક પાસે. જેલ ના કંપાઉન્ડ ની બહાર નીકળી ને મૃત્યુંજય મુખ્ય રસ્તા પર આવી ને ઉભો રહે છે. મૃત્યુંજય ને ખબર નહતી કે એની રાહ જોઈને દેશ ના જાણીતા દૈનિકો અને ટીવી કંપની વાળ સહેજ આગળ પોલીસ વડે રોકી રખાયેલા હયા તે પોલીસ ના પહેરા હે ઠળ આગળ આવી ને તેને સવાલ પુછવા લાગે છે. મૃત્યુંજય અચાનક વીસ પચીસ લોકો ની વચ્ચે ઘરેઈ જાય છે. સવાલો ની એક પછી એક ઝડી તેની પર પડવા લાગે છે.

તમારો આગળ નો કાર્યક્રમ શું છે..?

તમે રાજકારણ માં જોડાશો...?

શું તમે અશફાક ને અને છોટલાલ ને કોર્ટ માં લઈ જશો...?

શું તમને લાગે છે કે તમારી પર મોત નો ખતરો હજી કાયમ છે..?

શું તમે ભુગભ માં જતા રહેશો...?

તમને લાગે છે કે તમારી પર હુમલો એ એક આયોજીત પ્લાન હતો..?

મૃત્યુંજય બધા સવાલો ને સાંભળતો રહે છે. પછી શાંતિથી એક ડગલુ પાછળ ખસે છે. ફુટપાથ પર ઉભો રહી ને બધા લોકો ને સંબોધતા કહે છે કે, હું આજથી રસ્તા પર આવી ગયો છું. હું સતત હવે આ શહેર , રાજ્ય અને દેશ ની ગલી ઓ માં ફરતો રહીશ. હાલ માં હું અશફાક પુરાણી ને જોવા માંગુ છું. પછી મારી ઈચ્છા સરખેજ ગામ માં જવાની છે. જુહાપુરા જવાની છે. કેટલા માસુમો ની કબરો પર એકલા નહી પણ તેમની માઓ જોડે જવાની છે. આંસુ તો હું વહાવી ચુક્યો છું હું મારી માણસાઈ ને એ માટી માં વહાવી દઈશ. તમે આ મારા વાક્યો લખજો કાલ સવાર ના છાપા માં. કેમકે કબરો અને સ્મશાનો તો નવા જીવનનો કાયો માલ સામાન છે. જે દિવસે લોકો ના મોત ને મોત ને બદલે નાવા જીવનની શરુઆત ગણવા માં આવશે તે દિવસે લોકો એક બીજા ને મારી નાખતા અટકી જશે. કેમકે હું તમને મારી નાખુ એમા મારી નબળાઈ ઓ અને મારી પોતાની બીક રહેલી છે. એ બીક કે જે માણસ ને મારી નાખવા માટે

મજબુર કરે છે. જ્યાં ચિતાઓ અગ્ની થી નહીં પણ માતમ થી બળે છે જ્યાં કબરો માટી ને બદલે અફશોસ થી ભરાય છે તેવી પરીસ્થિતી ને હું કુદરત સાથે કરેલી ચેડા સમજુ છું. કુદરતે તમને જે આપ્યું છે તેજ તમે કુદરત ને પાછું આપો તો કુદરત માને ખોળે માણસ પેદાકરશે. પણ એની વિપરીત કરેલું કૃત્ય આતંકવાદીઓ, અંતિમવાદી ઓ અમાનુષો ને પેદા કરે છે. પછી એ કોઈ ધરમ નો હોય કે જાત નો હોય. એ એક અકુદરતી વ્યક્તી છે. તમે આ લખજો મારો આગળ નો કાર્યક્રમ જો જાણવો હોય તો હું તમને સરખેજ પહોંચી ને કહીશ કેમ કે મને અત્યારે તો મને આટલીજ ખબર છે. ચલો જેને મારી સાથે ચાલતા આવવું હોય તે ચાલતા આવી શકે છે. હું ગાંધીનગર તરફ નવી બનેલી હોસ્પિટલમાં જઈ રહ્યો છું.

સાહેબ પણ ચાલતા...? એક પત્રકારે સવાલ કર્યો.

હા મારી પાસે મારા પગ સીવાય કોઈ સાધન નથી. ફેફસા માં હવા છે ને પગ માં જોર છે એટલે ચાલી તો નખીશ જ. રાત સુધી માં પહોંચી જઈશ. ઘ્રુદય આ ક્રીયા યોગ્ય નથી કે પછી ના કરવી જોઈયે પણ મારી પાસે આના સીવાય કોઈ સાધન નથી.

પણ મૃત્યુંજય તમને કોઈ મારી નાખવાનો હુમલો કરે તો...? તમને એ બીક નથી. હાલની આ સરકાર પાસે તમે તમારી સુરક્ષાની અપેક્ષા નથી રાખતા.

ના મે પહેલા પણ ના પાડી ને હજી આજે પણ ના કહું છું. મને એકલા જવાની આદત છે. મરવાની મને ફીકર નથી.

તને મરવાની ફીકર નથી તો અમને પણ નથી.

ટોળા માંથી એક સાથે બે ત્રણ જણ નાં બોલવાના અવાજો આવે છે. બે છોકરા ઓ જરાક બેઠા ઘાટ ના, સહેજ ઘેરા રંગના સશક્ત આગળ આવી ને મૃત્યુંજય સામે ઉભા રહે છે. બે ક્ષણ માટે લોકો સહેજ દુર ખસી જાય છે. તેમને લાગે છે કે ક્યાંક આ લોકો મૃત્યુંજય પર હુમલો ના કરી બેસે.

તમને મરવાની ફીકર નથી...? મૃત્યુંજય સહેજ આશ્ચર્ય બતાવે છે. તમને જીવવાની ફીકર છે કે નહીં...? તમને જીવાડવાની ફીકર છે કે નહીં.

જુવો મૃત્યુંજય મારુ નામ અગેન્દ્ર છે, આ મારો પરમ મિત્ર રોહીત છે. એ બોલી નથી શકતો પણ સાંભળી અને લખી શકે છે. અમે લોકો બિહાર થી આવેલા છીએ. અમે બિહાર થી પગરીક્ષા ચલાવી ને આવેલા છીએ. વારાફતી પગ રીક્ષા ચલવતા હતા અને જ્યાં જે ગામ માં રોકાતા હતા ત્યાં હું તમારી નવલકથા “અરણ્ય રુદ્રન” વાંચતો હતો અને રોહીત તેનો હિન્દી માં અનુવાદ કરી લેતો હતો. અહીં આવતા સુધી માં એ નો અનુવાદ થઈ ગયો છે. તમારા લખેલા ફરકા ઓ ને અમે ગામો માં વાંચતા ને લોકો ને સારી એવી સમજ પણ પડતી. ક્યાંક અમારે બોલાચલી થઈ ક્યાંક માર પણ ખધો. અમે જેલ માં પણ ગયા પણ તમને મલવા ની અને તમારી સાથે રહેવાની પ્રબળ ઈચ્છા એ અમને સતત ચાલુ રાખ્યા. તમે હવે એકલા નથી અમે બંને તમારી સાથે છીએ. અમે બે અને આ અમારી પગરીક્ષા.

અગેન્દ્ર તારી આ વાત સાંભળી ને હું આજે ઘણો ખુશ થયો છું. હું મારી જાત ને એકલો સમજતો હતો પણ હું એ ખુલી ગયો હતો કે ઉપર બેઠેલો કોઈ ને એકલો જવાનથી દેતો. સરફ ભલે શરુ એકલા કરો સાથે ચાલવાવાળા મલી જ જતા હોય છે. ચલો તો તમારી સાથે આજથી મારી નવી સફરની શરુ આત કરીએ.

પત્રકારા નું જે નાનું ટોળુ જમા થયું હતું તે આ નવા આવેલા ચહેરા ઓના ફોટા લઈ રહ્યું હતું. એક જણે વળી આવા સાવ અજાણ્યા લોકો પર વિસ્વાસ કેમ કરી ને મુકાય તેવો સવાલ પણ કરી દિધો. જવાબ માં મૃત્યુંજયે કહ્યું...?

જુવો તમને એમ લાગતું હોય કે આ લોકો જોડે જવાથી મારા જીવ ને જોખમ છે કે પછી તમને મારી ચિંતા થતી હોય તો તમે લોકો પણ મારી સાથે જોડાઈ શકો છો. અને રહી વાત મારી નાખવાની તો એ કામ આ લોકો અહીંયા કરી શક્યા હોત અને જો કદાચ કોઈ ખેતર માં લઈ જઈ ને મને મારી નાખશે તો અંત તો સરખો જ આવવાનો છે માટે ચિંતા ને કશું કારણ નથી.

આટલું કહી ને મૃત્યુંજય પગરીક્ષામાં બેસે છે રોહીત આગળ ચલાવે છે મૃત્યુંજય અને અગેન્દ્ર પાછળ બેસે છે. બેસતાની સાથે જ કેટલાક પત્રકારો એમની તસ્વીરો ઝડપી લે છે. કેટલાક તો વળી પાછળ પાછળ ચાલતા જઈ ને થોડા ઘણા પત્રનો પણ પુછતા આવે છે. રોડ પર નીકળેલી આવી સવારી ને જોઈને લોકો પણ ક્ષણ ભર રોડ પર રોકાઈ ગયા હતા. રોહીત તેના સશક્ત બાવડા અને પગ વડે રીક્ષા ચલાવી રહ્યો હતો. અગેન્દ્ર અને રોહીત નાં ચહેરા પર એક અલગ ખુમારી અને કાંઈ કયો નો સંતોષ હતો. થોડાક આગળ જતા મૃત્યુંજય અગેન્દ્ર ને પ્રશ્ન કરતા પુછ્યું કે ભાઈ મારી લખેલી ગુજરાતી નવલકથા તુ કઈ રીતે વાંચી શકે.

અગેન્દ્ર એ બોલ્યો કે જો દેશ બહાર નાં આતંકવાદીઓ વાંચિ શકતા હોય તો હું તો દેશ નો છું. ભભભલે ને હું બિહાર નો હોઉં , કે તમે ગુજરાત ના હોવ તેના થી શું ફરક પડે છે. અને હું અને રોહીત તો નાનપણથી ગુજરાતી ને ત્યાં મોટા થયેલા છીએ. અમારાબાપ બિહાર માં કોલસાની ખાણમાં કામ કરતા. મા તો નાનપણ માં અમને મુકી ને મરી પરવારેલી. એક દિવસ ખાણ માં કામ કરતા એક દિવાલ ધસી પડી , ખાણ માં કામ કરતા તમામ મજુરો ને બહાર નીકળી ને છેલ્લે મારા બાપા એ ખાણ માં કાચમ ને માટે સમાઈ ગયા. હું ને આ મારો ભાઈ ત્યારથી ખાણ ના મુનીમ નું કામ કરતા ભાવનગર નાં શાંતિલાલ અને ઈલા બેને ને ત્યાં મોટા થયા. તેમની એક દિકરી ની સાથે અમને પણ ગુજરાતી વાંચતા ને લખતા આવડી ગયું. જ્યારે મેઘના એટલેકે શાંતિકાકની બેટી ભાવનગર થી તમારી નવલકથા લઈ ને આવી ત્યારે અમે અને એમણે સાથે વાંચિ હતી. મને એમા રસ પડ્યો એટલે મે અને રોહીતે તેનો અનુવાદ કર્યો. પ્પછી એક દિવસ કાક નુ મૃત્યું થયું કાકી ને લઈ મેઘના સુરત એના પતિ ને ત્યાં લઈ ગઈ. હું અને રોહીત વળી એક વાર માટે અનાથ થઈ ગયા. પણ તમારી નવકથા ફરી એક વાર અમારી મા બની ને આવી . અમે રડયા અમે કરગયો. અમે ધરતી ની માટી થી નાહયા અને અંતે અમે કટીબધ થયા કે બાકી ની જીંદગી ને અમે તમારી સાથે ગાળી શું. જીંદગી નાની ને ગુમનામ છે. કદાચ થોડી જે રહી છે તે તમારી સાથે પુરી કરી ને જીવ્યા નો આનંદ માણી લઈશ.

ભાઈ તારી વાત રસપ્રદ , કરુણ અને મારા જેવાને જોમ આપવા વાળી છે. રોહીત એક કામ કર તુ આ પગ રીક્ષા ને ઉભી રાખ.

કેમ અગેન્દ્ર સવાલ કરે છે. એને થાય છે ક્યાંક અમારી વાત કે અમે તેને ગમ્યા નહીં કે શું...?

ચિંતા નાકર ભાઈ તમને સાંભળી ને હવે આ રીક્ષા ને ખેંચવાની ફરજ મારી છે. તમે લોકો તો મારુ ને મારી કલમ નું જોર છો. તમે મને એક દિશા આપનારા છો. મારી ફરજ છે કે હું મારી જાતે મારી મહેનતે તમારુ સમ્માન કરું. ને ભાઈ તમારા જેવા ને માટે મારા પરસેવાથી વધારે શું હોઈ શકે...?

ઉભેલી રીક્ષા માંથી નીચે ઉતરી ને મૃત્યુંજય રીક્ષાની આગળ ની સીટ પર બેસે છે. રોહીત અને અગેન્દ્ર પાછળ બેઠેલા છે. કેટલાક પત્રકારો જે હજી આ લોકો ને જોઈ રહ્યા હતા તે આમ અચાનક આવેલો બદલાવ જોઈને તરત પાછળ દોડી ગયા. પગ રીક્ષા ને ખેંચતો મૃત્યુંજય જોઈ ને અચંબો પામેલા એ લોકો મુક બની ને માત્ર ફોટા પાડવા લાગી ગયા હતા. એક સામાન્યા લેખક કેટલી સહજ રીતે સાવ સામાન્યા કામ બે નવા નિશાળીયા માટે કરે છે તેજ કાલ સવાર ના છાપાન । સમાચાર હતા.

ભાઈ અગેન્દ્ર ભાઈ રોહીત તમે બેસો , હું રીક્ષા ચલાવું છું... તમે બસ મારી પાછળ બેસો. અગેન્દ્ર તુ મારી નવલકથાના પાના વાંચ , રોહીત તું તને હિન્દી માં લખ. હું તેને સાંભળુ અને મને એક જોમ મલે.રાત પડે જ્યાં હોઈશું ત્યાં આપડે આપડી વાત લોકો બે કહીશું. અત્યારે તો હું મોત નો સામનો કરી રહેલા અશક્કાક ને મલવા જઈ રહ્યો છું. થોડું દુર છે , પણ હવ કોઈ દુર કે નજીક જેવું નથી બધું સતત છે અને આપડે પણ એ સતત ના પ્રવાસી છીયે.

મૃત્યુંજય આ અશક્કાક એટલે કે જે તમારી સલામતી ની કાઈ ચિંતા નહતી તે જ ને. અને અમને તો એમ પણ ખબર પડી છે કે એ ચાલુ સરકાર ને ઉચલાવવાનો હતો પણ છેલ્લે ચાલુ સરકારે અને છોટાલાલ વગેરે એ ભેગા થઈ ને એને તમમા કરી નાખ્યો. શું એ વાત સાચી છે..?

અગેન્દ્ર વાત સાચી છે ને વાત ના અંત ને મલવા જઈ રહ્યા છીયે. કદાચ આપડે તેમાથી લોકો ને કાંઈ શીખવાડી શકીયે. તમે લખલી હિન્દી ની આવૃત્તિ કદાચ દેશ નાં બાકી ના લોકો ને કામ માં આવશે. કદાચ અશક્કાક જેવા લોકો થતા અટકશે. ક્યાંક લોકો તમારુ જોઈને કંઈક શીખશે. લોકો દેશ ને હવે ઓળખશે..!

પણ આ થોથા લખવાથી કંઈ વળશે નહી. જુઓ કુરાન અને ગીતા અને બાઈબલ જેવા પુસ્તકો હોય ત્યારે આપડી વાત નો ગજ ના વાગે. હા સાંપ્રત પ્રવાહમાં આ વાત યોગ્ય છે પણ એક આખા સમુદાય ને કેમ કરી ને આપડે ખેંચી ને લાવી શકીયે.

જો અગેન્દ્ર વાત સાચી છે અને આપડે ક્યાં કોઈ ના ઉધ્ધાર ની વાત કરવી છે. હું તો મારી જાત ને એક એવી ક્ષણ સમજુ છું કે જે ઈતિહાસની કોઈ કડી માંથી છુટી પડી છે અને કોઈ કડી બની ને વિલીન થઈ જશે. મને કોઈ શાંભળો કે ન હી શાંભળો મને કોઈ પુછે કે ના પુછે. હુંતો મારી સફળતા તમારા જેવા લોકો માં જોવું છું. તમે લોકો મારી લેખન પ્રવૃત્તિ નું માપ છો. હું સફળ છું.

એટલે તમારે કોઈ મોટા નેતા કે ઉધ્ધારક નથી થવું..?

ના ભાઈ ના હું તો બસ એજ સામાન્યા મૃત્યુંજય બની ને જીવવા માંગુ છું. અગેન્દ્ર એવું તો નથી ને કે આવી વાત કરી ને મે તમને નારાજ કે મુશ્કેલી માં મુકી દિધા હોય.

એટલે..?

એટલે અગેન્દ્ર એમ કે તમે લોકો કોઈ લાભ જોઈ ને આવ્યા હોવ ને પછી તમને લાગે કે આ મારાસ તો સાવ મુશ્કેલીસ છે.

જુઓ મૃત્યુંજય હું આ પ્રકાર ના પ્રશ્ન કરી ને તમે ક્યાં છો તેજ જાણવા નો પ્રયત્ન કરતો હતો.

ઓ એટલે એક નાનકડી પરીક્ષા...! હા...હા..

હા એમ જ. એ જરૂરી છે. તમે જેની પાછળ જતા હોવ તે ઘેટું છે કે અશ્વ છે તે તો જાણી લેવું પડે જ ને. અમે બંને એવા આંધળા ઘેટા તો નથી જ કે આંખ મીચી ને કુદકો મારી દઈયે.

મારુ માન તો અગેન્દ્ર તમે બંને અને તમારા જેવા વિચારો આ આખા દેશ નાં લોકો વિચારતા થાય તેમ હું ઈચ્છું છું.

રીક્ષા ખેંચતા સહેજ પાછળ જોઈ ને મૃત્યુંજયે અગેન્દ્ર અને રોહીત સામે જોયું . રોહીત સહેજ હસ્યો. પછી બંને હાથ ને એક બી જામાં પોરવી ને બે વાર સખ્ખત રીતે હલાવ્યો અને પોતાની સંમતિ અગેન્દ્ર અને મૃત્યુંજય ની વાત માં બતાવી. મૃત્યુંજય ફરી સહેજ હસી ને પાછો રીક્ષા ને પેડલ મારવા લગ્યો. શહેર માં વાત ધીમે ધીમે પ્રસરવા માંડી હતી. કેટલાક વિસ્તારમાં હજી કરક્યુ હોવાથી લોકો બહાર આવી નહતા શક્યા. જ્યાં નહતો એવા વિસ્તારો માંથી લોકો વાહનો પર મૃત્યુંજય ની પાછળ આવતા જતા હતા. ડબલ સવારી પર પ્રતિબંધ હોવાથી લોકો જે મલે તેની પર એકલા જ નિકળી પડયા હતા. પગરીક્ષા ને પેડલ મારતો મૃત્યુંજય ગીરધર નગર ડફનાળા થઈ ને ગાયત્રી મંદિર સુધી આવી ગયો હતો. ધીમે ધીમે તેની પાછળ એક નાનકડી રેલી જેવું થઈ ગયું હતું. લગભગ કોઈ પણ જાત ના અવાજ વગર ની ધીમી ગીતી એ જતિ આ સ્વયંભુ રેલી ની શીસ્ત એકદમ અલગ હતી. થોડી વાર પછી કેમ્પ હનુમાન પાસે રોહીતે ફરી પાછી રીક્ષા ચાલાવવા લાગી ગયો. મૃત્યુંજય અને અગેન્દ્ર પાછળ બેઠા હતા. લોકો આવી ને મૃત્યુંજય સાથે હાથ મિલાવી જતા હતા. પાછળ હજી આવતા કેટલાક પત્રકારો મૃત્યુંજય ને તેની નવલકથા અને તેને

લગતા પ્રશ્નો પુછતા હતા. આગમી કોઈ નવી નવલકથા લખવાનો ઈરાદો છે કે નહી વગેરે પ્રશ્નો પુછી ને ધીમે ધીમે નીકળી જતા હતા. પાછળ આવતા વાહનો અને એની પાછળ આવતી પોલીસ વાન લોકો ને ઘરે જવા અને આમ ખોટા ટોળા ન કરવાની જાહેરાતો કરતા હતા. કુતુલહ પુવેંક આવેલા કેટલાક ધીમે ધીમે પોતાના વાહનો વાળી લેતા હતા. કેટલાક કે જે ખરેખર કદાચ મૃત્યુંજય ની વાતને સમજ્યા હશે તેવા ખુબ થોડા લોકો હજી પાછળ આવતા જતા હતા. એક નાનકડુ ટોળુ ધીમે ધીમે આગળ વધી રહ્યું હતું. પોલીસ ની વાન હજી તેમની પાછળ હતી. હજી મૃત્યુંજય પર જીવ નું જોખમ તો હતુંજ. વળી સાચી વાતો અખબારો અને ટીવી ના સમાચારો માં આવવા લગી હતી તેથી કોઈ પણ જાત ની ઉશ્કેરણી થાય કે પછી કોઈ તેની પર હુમલો ના કરે તે હેતુથી છેક છેલ્લી ક્ષણે રાજ્યાપાલની ઓફીસે આ સીધો હુકમ મોકલી આપ્યો હતો. હજી રાજ્ય માં કોઈ સરકાર ને સંભાળે તેવો નેતા નહતો. વળી છોટાલાલ અને અશક્ષક ના જવાથી અને મહેશનંદને પાથરેલી જાળ પ્રમાણે કોઈ કઠપૂતળી ને જ બેસાડવાનો પ્રયત્ન હતો. પગરીક્ષા હવે છેક ઈન્દીરા પુલ પાસે આવી ને ઉભી હતી. પુલની પાર જે નવી હોસ્પીટલ ખુલી હતી ત્યાં જવાનું હતું. મૃત્યું ને આરે ઉભેલો અશક્ષક ત્યાં હતો. પુલ ને છેડે રીક્ષા ઉભી રાખી ને મૃત્યુંજયર એ લોકો ને વિનંતિ કરી કે હવે તમે લોકો પાછા ચાલ્યા જાવ તો સારુ. ક્ષાય તમને લોકો ને અંદર ના પણ આવવા દે. અને હવે તો બસ હું આમ જ જીવવાનો છું તો તમે ક્યાં સુધી મારી પાછળ આમ આવ્યા કરશો...?

ટોળા માં ઉભેલા માંથી બે જણ આગળ આવી ને કહે છે કે જેમ અગેન્દ્ર અને રોહીત બિહાર થી આવ્યા છે તેમ હું અને આ જુનાગઢ પાસે થી આવીયે છીયે. અમારા નામ નથી. હું અને આ એક અમે છીયે. બાકી ના કેટલાકે પણ પોતપોતાના નામ અને ગામ ના નામ કીધા અને પોતાની ઈચ્છા હજી સાથે થવાની દર્શાવી. મૃત્યુંજયે સૌ ને સંબોધતા કહ્યું પણ ખરું કે તમે મારી પાછળ આપો છો પણ હજી હું એટલો

સક્ષમ નથી કે નથી હું તમને સૌ ને સાંભળી શકું હાલ તો એક જ મકસદ છે અને તે અશક્કાક ને પણ અશક્કાક ને મલવાનું તેના ઘરના લોકો ને મલવાનું અને પછી સરખેજ જુહાપુરા ગામ જઈને મરેલા ઓ ને મલવાનું. એ પછી આગળ જેમ નિયતી કરાવે તે જ કરવાનો ઈરાદો છે.

પાસે ઉભેલા હું , આ અને સૌ એ એકી સાદે કીધું કે હા અમને મંજુર છે. અમે છેક સુધી તમારી સાથે જ છીએ. ચલો તો પછી આપડી કુચ ચાલુ રાખો. બસ આ સામે પુલે ને પેલે પાર ની હોસ્પીટલમાં જ અશક્કાક ને દાખલ કરેલો છે. ધીમી ગતી એ જતી પગ રીક્ષા અને પાછળ લોકો નું નાનકડું ટોળું ચાલી રહ્યું હતું. પુલ પરથી વાત આછા સહેજ પવનમાં ફડફડાટ કરતા કપડા ના અવાજો અને સામી દિશા માં રીક્ષા ચલાવી રહેલા રોહીત ના અંગો નો આકાર દેખાઈ રહ્યો હતો. પાસે બેઠેલો અગેન્દ્ર સામે દેખાતી કોરી સાબરમતી ની રેત ને જોઈ રહ્યો હતો. બાજુ માં બેઠેલો મૃત્યુંજય રોહીત અને પછી અગેન્દ્ર ને જોઈ ને કાંઈક વિચારી રહ્યો હતો. પછી એણે અગેન્દ્ર ને પ્રશ્ન કરતા પુછ્યું ,

અગેન્દ્ર રોહીત તારો ભાઈ છે તો પછી તે એમ કેમ કીધું કે એ તારો પરમ મિત્ર છે...?

હા..હા.. મૃત્યુંજય તમે હજી હું જે બોલ્યો તે ભુલ્યા નથી. કેમ..?

એમા ભુલવા નો સવાલ નથી માત્ર સાંભળવા નો સવાલ છે. અને પછી તમે જેમ કીધું કે અમે ભાઈ છીએ તે પરથી લાગ્યુંકે તમે લોકો એક ગામ ના છો પણ કદાચ એક ઘર ના નથી.

હં... તમે મૃત્યુંજય ખુબ જ ચીવટ વાળા માણસ છો.. અરે એક શબ્દ માં પકડી પાડયા. હા એ વાત સાચી કે તમે જે સાંભળ્યુ છે તે સત્ય છે. હા હું એમ બોલ્યો હતો કે આ મારો પરમ મિત્ર છે ,પણ એ પણ એટલુંજ સાચુ છે કે હું અને એ એક જ મા ના સંતાનો છીએ. અને એ સત્ય છે.

મને સત્ય સાંભળવુ એને અમલ માં મુકવું અને એને અમલ માં મુકવાવાળા લોકો ગમે છે. અને તમે મને કીધું તે સાંભળી ને આનંદ થયો છે. જોકે આમ મે તમને જે પુછ્યું તે તમે યોગ્ય જ લાગ્યું હશે.

અરે ભાઈ શંકા થવી તે સ્વાભાવિક છે અને તમને પુછવાનો અધિકાર છે જ.

ચલો આ પ્રકાર ની ખુલ્લા દિલની વાત કરવા વાળા જોડે મને ગમશે.

ચલો આ પુલ પતી પણ ગયો , ક્યા છે પેલી હોસ્પીટલ , મૃત્યુંજય...?

આ રહી, લાગે છે કે આજ છે. ચાલો આ રીક્ષાની નીચે ઉતરી ને પછી પુછી લઈએ. આ પાછળ જે બધા લોકો આવે છે એમને પણ જરા ઉભા રાખીએ. કદાચ બધા લોકે ને અંદર ના લઈ જવા દે. એક કામ કરો તમે બંન્ને અહીં ઉભા રહો હું આવુ છું. સાંજ બસ પડી ગઈ છે. કાદચ હવે એક બે કલાક બાકી છે.

મૃત્યુંજય એકલો હોસ્પીટલમાં દાખલ થાય છે. આગળ ઉભેલ નસો ને પુછે છે કે અશક્કાક પુરાણી ને ક્યા રુ માં દાખલ કરેલ છે.

સાહેબ તેઓ હોસ્પીટલની પાછળ ના રૂપે. વોર્ડ મા રાખવા માં આવેલ છે. ત્યાં ખુબ કડક સાવચેતી અને વ્યવસ્થા છે , અને સાહેબ કોઈને ત્યાં જવા દેવામાં આવતા નથી. વળી તેમની તબીયત એવી તો છે નહી કે તમે એની સાથે વાત કરી શકો.

હા તે તો હું જાણું છું પણ મારે તો એમને માત્ર દુર થી જોવા છે.

કેમ...? તમે સાહેબ એમના કોઈ સગા છો...?

ના સગો તો નથી , કે હું નથી વાહલો પણ એક નાગરીક તરીકે મારે તેમને મલવું છે.

જુવો સાહેબ તમે જે કહો છો તે બરોબર છે. હું માનું છું. પણ ત્યાં કોઈને જવાની પરવાનગી નથી.

ચલો એ સલામત છે તે જાણી ને આનંદ થયો.

હા સલામતી તો ખરીજ ને. આપડા ને આપડા પૈસા સાહેબ. હે એમને ક્યાં ખીસસા માથી નીકાળવા છે. લો જુવો સામે એમના પત્ની આવે છે. એમને મલી ને પુછી જુવો કે એમની તબીયત કેમ છે. આમ તો એ મુખ્ય મંત્રી ના પત્ની છે. પણ બહુ રોક જ્યુ લાગતુ નથી. બહુ ગરીબ બાઈ લાગે છે.

જુવો એ આ બાજુ જ આવતા લાગે છે. ચલો હું એમની સાથે જ વાત કરી લઉ. કદાચ ઉતાવળ માં લાગે છે.

એક મીનીટ બહેન માફ કરજો , મારુ નામ મૃત્યુંજય છે , અશક્કભાઈ ને કેમ છે.

જુવો મારી પાસે વાત કરવાનો સમય નથી.

અરે બહેન પણ તમે ત્યાંથી જ આવો છો. અશક્કની રુમ માંથી જ અને ત્યાં કોઈ બીજા ને જવા દેવામાં આવતા નથી એટલા માટે તમને પુછવાનું કે અશક્કભાઈ કેમ છે.

જુવો હું એમની કોઈ સગી નથી. અને મને ખબર નથી કે એ કેમ છે.

તે પછી તમે ત્યાં કેવી રીતે જઈ ચડયા.

જુવો એ જાણી ને તમારે કોઈ કામ ન હોવું જોઈયે.

જુવો બહેન મને એમની ચિંતા કરતા કુતુહલ વધારે છે. જુવો મેજ એમની જાણ કરી ને એમને બચાવવાની કોશીષ કરી હતી.

ઓ તો તમેજ એ છો...! મને લગા છે કે તમે બહુ મોટી ભુલ કરી છે...? આના જેવો મારાસ જીવે તે બહુ સારુ નહી. ખબર નહી પણ તમારા જેવા મારાસે આ ભુલ કેમ કરી..?

જુવો બેન મને ખબર નથી કે એમને ને તમારે શું વેર છે પણ આખરે તો એ...

જુવો આ બધી સુક્રીયાણી વાતો મા મને રસ નથી. મારે કામ છે ને હું જાવ છું. સમાજ ના ઉધ્ધારક તમે હશો. મારે તો મારી પાછળ નું જેમ નામ છે તે જ બસ ભવિષ્ય છે. અને તમને અનુભવ છે કે નહી તેની તો ખબર નથી પણ જે વસ્તુ પછવાડેથી વાગે ને તેમા દરદ કરતા ભરોષો મુક્યાનો અફસોસ વધારે થાય છે.

સાવ સામાન્ય વાતચીત માં જે સ્ત્રી આટલો ભડભડતો જવાબ આપી ને ચાલી જાય તે સ્ત્રી ના મનના મનસુબાઓ શું હશે તેજ મૃત્યુંજય વિચારતો હતો. પછી હોસ્પીટલ નો સમય પણ થઈ ગયો હતો. તેથી તે પાછો નિકળી ગયો.

વળી પાછો સુરજ ઢળતો હતો. એજ સોનેરી કીરણો ને પાથરતો જતો એજ સુરજ ના છેલ્લા કિરણો ને પી ને મૃત્યુંજય બહાર ઉભેલા અગેન્દ્ર , રોહીત, હું અને આ ની પાસે પહોંચી ગયો. કેટલાક બીજા લોકો પણ તેમની સાથે જોડાયેલા હતા. સાંજ ઢળી રહી હતી. મૃત્યુંજય નો વિચાર બહુ સ્પષ્ટ હતો કે હવે સીધા સરખેજ જવું પણ આજ ની રાત અહીજ ક્યાક ગાળી લેવી . આમતો શહેર ની નજીક ને આમ પાસે. જે લોકો આપ્યા હતા તેમાના કેટલાકે નદીની રેત માં જ રાત ગાળવા નું નક્કી કર્યું. રાત પણ સરસ હતી. અને પાતળી મંદ હવા પણ સરસ રીતે વહે જતી હતી. બસ પછી તો એક પછી એક ખાસ્સા એવા વીસ પરચીસ જણા એ સાબરમતી નદી ના પટ માં પડાવ નાખ્યો. કેટલાકે સુકા લાકડા વિણી નેએક નાનકડો અગ્ની પ્રગટાવ્યો. બધા લોકો તેની આસપાસ વીટળાઈ ને બેસી ગયા. કેટલાક પોતાની સાથે લાલવેલા ભોજ નને આસપા ના લોકો જોડે વહેચી ને જમવા લાગ્યા. દુર થી નાગા બાવા ઓ ની જમાત જેવા લાગતા દૈશ્ય માં બેઠેલા લોકો માં એક નાનકડો ભભભભારત દેશ સ્વાસ લઈ રહ્યો હતો. કોઈ બિહાર , કોઈ આસામ , કોઈ મહારાષ્ટ્ર , કોઈ આંધ્ર ના લોકો એક બી જાની વાત કરી રહ્યા હતા. બધા નો ધરમ એક જ હતો. કેટલાક વટલાઈ ગયા હતા. ત્યાં સાબરમતી ની રેતમાં અગન ની આસપાસ બધા ભારતીયો બેઠા હતા. મૃત્યુંજય પોતાની લખેલી નવકથા ને સફળ ગણતો હતો. આંખો માંથી નિકળતા આંસુ ને લુછી ને એ ટોળામાં ખોવાઈ ગયો હતો. ત્યાં એક જણ બોલ્યો કે

જો આ સાબરમતી હોય તો ગાંધીઆશ્રમ આના કીનાર પર હોય ને..? ક્યાં છે..? એ નવો બંધાઈ ગયો..?

ના ગઈ સાલ ના પુર માં એ જગ્યા જતી રહી છે. ગાંધીજી નો આશ્રમ એ પુરમાં ધોવાઈ ગયો. ત્યાં બહુ મોટુ ગાબડુ પડી ગયું છે. અને મોટાભાગની માટી ધોવાઈ જવાને કારણે ત્યાં નવે રસથી પુરાણ નું કામ ચાલે છે. મોટાભાગની મુળ માટી તો ક્યારની ત્યાંથી સાબરમતી ભેગી થઈ ગઈ છે.

હા સાચી વાત છે , મૂળ માટી ના હવી ગયે તો ખાસા વરસો થઈ ગયા. અરે હા અગેન્દ્ર તુ બિહાર ની વાત કર ને .તને કોઈ આશ જેવું દેખાય છે.?

ના કદમ , બિહાર ની હાલત સાવ ખરાબ છે. ગલી ગલી માં લોકો પાસે હથીયારો છે અને લોકો જ લોકો ના દુશ્મન બની બેઠા છે. અરે હીદુ ઓ હિંદુ ઓ ને મારે છે.ઉચો નીચા ને મારે છે , નીચો ઉચા ને મારી ને બદલો લે છે.

હા એજ હાલ કાશ્મીર માં છે કદમ, મુસલમાન મુસલમાને મારે છે. ધરમા ના તો ચિથરા ઉડી ગયા છે. એક કાશ્મીરી એનો બળાપો ઠાલવે છે.

પાછી નદી માં શાંતિ છવાઈ જાય છે. મંદ હવા વહેતી જાય છે. દુર દેખાતી ઝીણી ઝીણી વિજળી ની ઝંખી ને લોકો જોતા રહે છે. સળગતા અગ્ની ની આસપાસ જ લોકો લંબાઈ છે. કેટલાક આકાશ માં જોઈ ને તારા ગણવા લાગી જાય છે. તો મૃત્યુંજય ચંદ્ર ના આછા પ્રકાશ માં સહેજ ચાલવા નીકળી પડે છે.

આ બાજુ ભારતી ગાડી એ ગાંધીનગર પહોંચેલી અશફાકની પત્ની સબીરા ઘર માં દાખલ થાય છે. અશફાકની મા તબસ્સુમ ની બહેન ની દિકરી સબીરા સાથે અશફાક ના લગ્ન થયા હતા. આમ તો એક હિંદુ એ તેની મુસલમાન માસી ની દિકરી જોડે લગ્ન ન કરવા જોઈયે પણ અશફાક ના પિતા તમની પ્રેમાળ પત્ની ની સામે લાચાર હતા. શશીકાંત શાંતિનાથ પુરાણી નો દિકરો અંતે એની માસી ની દિકરી સબીરા ને જ પરણ્યો હતો. ઘર માં દાખલ થતાની સાથે જ સબીરા એ કોઈ નો ફોન તો નહતો આવ્યો ને તેમ તેની સાસુ ને પુછી લીધું. પછી ઉપર નારુમ માં જઈ ને અશફાક ના એક બે ચમાચા લોકો ને ફોન કરી ને બોલાવી લીધા. એ લોકો દસ એક મીનીટ માંજ આવી ગયા.

સ્સસસસબીરા નાં ઘરમાં બેઠેલા એ લોકો ને સંબોધતા સબીરા બોલી કે જુવો અશફાક હજી ભાન માં આયે છે જાય છે. ને એની તબીયત નાજુક છે. એને સારા થતા હજી વરસ લાગશે. જુવો આ રાજ્યા માં સરકાર આપડી છે અને હું કે તમે કોઈ ઈચ્છતા નથી કે આપડી સરકાર આપડા હાથ માંથી જાય.

હા હા મેડમ એ તો સપનામાય ના વિચારાય...?

બહુજ સરસ મને તમારા જેવા માણસો બહુ જ ગમે છે કે જે સપનામાય વિચારે. તો આજથી એક કામ વધારે કરજો સપનામા મને પણ જોતા રહેજો. કારણ કે કાલ થી ગુજરાત નો હવાલો હું સંભાળવાની છું. મહેશ નંદનજી તમેન શું લાગે છે સબીરા તમારી ચાલ ને ચાલવા દેશે..?

એટલે તમે કહેવા શું માગો છો ..?

એજ કે તમે જે પ્યાદા ને મુકવાની વાત કરી હતી તેને બદલે સમાચાર મલ્યા છે કે સબીરા ખુદ પોતે ગુજરાત ની ગાદી પર બેસવા માગે છે.? અને મને એક વાત ની એ પણ ખબર નથી પડતી કે તમે ગુજરાત મા આટલો બધો રસ કેમ દેખાડો છો..?

જુવો કેશવરામ , તમે ગુજરાત ને બહુ વધારે સમય નજર અંદાઝ કરી શકો તેમ નથી. ગુજરાત એક એવો પ્રદેશ છે કે જ્યાં હંમેશા જરુર પડે દેશ ને જગાડનારા લોકો પાકતા રહ્યા છે. જે ગતી એ અશફાકે પોતાનો સકંજો ભારતના રાજકારણ પર પકડ્યો હતો તે જોતા લાગે છે કે ગુજરાત બહુ જલ્દી આગળ આવી જશે. મોકા નો ફાયદો ઉઠાવવો એનું નામ રાજકારણ. અને મોકો ના હોય તો ઉભો કરવો કે કરાવવો એ રાજકારણ ની રીત. જોતા નથી દસ વરસ થયા મંદિર ના કોઈ સમાચાર છે..? એક વાર સબીરા ને ગુજરાત સંભાળવા દો પછી હું પેલા છોટાલાલ ને ઉટ બનાવી ને ગુજરાત ને આપડા તાબા માં કરી લઈશ અને પેલી સબીરા તો શું ચીજ છે એને તો હું દિલ્હી માં પારેવડી બનાવી ને પાંજરા માં મુકીશ. કેશવરામ તમે જોતા રહો..? જ્યારે રાંડો સતી થવા ના તાયફા કરે છે ત્યારે તે વેશ્યા ઓ થી પણ ખરાબ ભાવે વેચાય છે.

પણ મુદદા ની વાત એકે મને હજી આમા સમજણ ના પડી. તમે મારા સવાલ નો જવાબ સવાલ મા આપ્યો..?

અરે કેશવરામ મહેશનંદન કોઈને જવાબનથી આપતો એ સવાલો ના સવાલો પુછે છે.? તમે જોતા રહો...?
હા મને એક વાત ની સતત જાણ કરતા રહેજો કે પેલો મૃત્યુંજય શું કરે છે...? એક વાર ઉટ મરે પછી એ ઘોડાનો વારો છે..!

અંધારી રાત માં પ્રપંચની લીલા ઓ રચાતી હતી. એક બાજુ સાબરમતી માં અગ્ની ના ઉજાશ માં એક આધુનિક સાધુ અને સુક્રી ઓ ની ટોળી જાગતી હતી તો દિલ્હી માં ગીધો ના ટોળા ઓ દેશ અને દેશ ની જનતા ને ફોલી ખાવા ના નવતર પેતરા રચતી હતી. અને ગાંધીનગર માં રાતની કાળશ માં અશકાકની પત્ની સબીરા નવો વેશ સજાવતી હતી. કાલ ના સવાર નાં સુરજ ના કીરણો માં એક મહીલા મુસલમાન એક હીંદુ ની મુસલમાન પત્ની બુરખો હટાવી ને ગુજરાતની ગાદી પર બેસવાની હતી. રાત આખી આ વિચારો માં વિતી ગઈ અને સાત અશ્વના રથ પર સુરજ ના કીરણો અમદાવાની સાબરમતી પર પડવા લાગ્યા. નદી ની રેત માં સુતા ભારતીય સાધુ ઓ જાગી ગયા હતા. એમના મુકામ તરફ જવાની તૈયારી મા લાગી ગયા હતા. મૃત્યુંજય નો નિશ્ચય આજે પગપાળા આશ્રમરોડ પર ચાલી ને સરખેજ ગામ જવાનો હતો. નદી માં સહેજ ચાલી ને પછી મોટેરા આશ્રમ પાસે આવી તે લોકો મુખ્ય માર્ગ પર આવી ગયા હતા. સાવ સાદા કપડામાં એક નાનકડો “કટીબધ્ધ” લોકો સમુહ ચાલી રહ્યો હતો. સવાર ના પહોર માં નિકળેલા આ સાવ સામાન્યા લોકો નો સમુહ સૌ ના કુતુ હલ નો વિષય હતો. લોકો એમને જોતા જોતા કાંઈક બબડતા કે આશ્ચર્ય વ્યક્ત કરતા જતા હતા. મૃત્યુંજય નો પીછો કરતા કેટલાક પત્રકારો આગળ રસ્તામાં જ તેમની સાથે થઈ ગયા હતા. સૌ ને ખબર હતી કે આજે એ લોકો સરખેજ ગામ માં જઈને મરેલા મુસલમાનો ની કબર પર કુલો મુકવાના હતા. જે મરી ગયા હતા તેમને હવે કોઈ ધરમ નહતો પણ જીવતે જ એલોકો કોઈ ધરમ સમજી પણ નહતા શક્યા. મહત્વ તેમના મૃત્યુ નું હતું. અને સમજવાનું એ હતું કે તમને ઉશકેર નારા ઓ હજી જીવતા હતા અને તેમને મરેલા ઓ ની કબર ક્યાં છે તેની ખબર નહતી.

રસ્તા પર ચાલતા મૃત્યુંજય ને એક પત્રકારે સવાલ કર્યો..

શું તમને લાગે છે કે સરકાર અને પોલીસ તમને સરખેજ ગામ સુધી જવા દેશે..?

કેમ તમને શું લાગે છે..?

કદાચ તમારી ધરપકડ કરી લે..? કદાચ તમને લોકો ને આગળ ન જવા દે.

હા બની શકે. પણ અમરો ઈરાદો તો શાંતિથી મરેલા ભારતીયો ને સલામ સલામ કરવાનો છે.

તો શું તમે આ મોકા નો ફાયદો ઉઠાવી ને રાજકારણ માં આવવા માગો છો..?

અરે આ તમે શું બોલ્યા મૃત્યુંજય અને રાજકારણકદાચ સારો મેળ નથી. મારે એ રસ્તે ચાલવું પણ નથી. મારો ઈરાદો દેશ ને જોવા નો અને દેશ ના લોકો ને મલવા નો અને તેમને દેશ શું છે તે સમજાવવાનો છે. રાજકારણ એ સડતી લાશો નો વેપાર છે જ્યાં જીવતા લોકો ને પહેલા મારી નાખી ને પછી તેમની લાશો ના કાવડીયા ઉભા કરવામાં આવે છે. તમે મને આના થી દેર રાખો તો સારું.

એટલે તમે શું તમારા બાપ ને પગલે જવા નો તો વિચાર નથી કરતા ને..?

પત્રકાર નો અતિ કહેંગો સવાલ સાંભળી ને મૃત્યુંજય બે મીનીટ માટે ઉભો રહી ગયો. અની સાથે બાકી ના નધા લોકો પણ થંભી ગયા. રસ્તે જતા વાહનો ના અવાજો બહુ સ્પષ્ટ સંભળાતા હતા. પત્રકાર ને રહી ને ખ્યાલ આવ્યો કે મોકા પ્રમાણે નો સવાલ નથી પુછાયો. સહેજ મલકી ને પછી મૃત્યુંજય હસી પડ્યો અને પછી તેના ખભે હાથ રાખી ને બોલ્યો.

વખત આવે મને રથના પૈડા ઉપાડતા વાર નહી લાગે. હા.હા..હા. અત્યારે તો બસ ઘરને ત્યજી ચુકેલો છું.

સહેક વાર માટે રાકાઈ ગયેલા લોકો પાછા ચાલવા લાગી ગયા. ચાલતા ચાલતા લોકો લગભગ સાબરમતી આશ્રમ પાસે આવી ને ઉભા હતા. રસ્તા ઓ પર પોલીસો નો બંદોબસ્ત વધી ગયો હતો. ચાલતા જતા લોકો ને લાગ્યું કે કદાચ તેમની ઈચ્છા અધુરી રહી જવાની. કદાચ અહીંથી જ પાછા જવું પડે. એ લોકોની ચાલ સહેજ કુતુહલ થી ધીમી થઈ. આગળ જતા સફેદ કપડામાં લોકો નું એક ટોળું ઉભું હતું. કેટલીક સ્ત્રીઓ સફેદ સાદી માં પણ દેખાતી હતી. મૃત્યુંજય જરાક નજીક જતા એક સફેદ સાદી માં ઉભેલી સ્ત્રી ને ઓળખી ગયો , અરે આતો એજ હોસ્પિટલમાં મલેલી અશફાક ની પત્ની. એટલે કે સબીરા...! એ અહીં શું કરે છે...? ત્યાં તો સબીરા આગળ વધી અને મૃત્યુંજય ની પાસે આવી ને ઉભી.

નમસ્તે મૃત્યુંજયભાઈ...! કાલે તમારી સાથે જે રીતે વાત કરી તે મારે નહતી કરવી જોઈતી. પણ શું કરું એક તો એમની એ હાલત અને હું એક એકલી સ્ત્રી ની જાત. મને માફ કરી દો.

મારી માફી માગવાની જરૂર નથી. અને આમ રોડ પર આ રીતે તમે જે રીતે વાત કરો છો તે સારી નથી લાગતી. અને રહી વાત સ્ત્રી હોવાની તો એ મારા હીસાબે કુદરતે તમને આપેલી પ્રાકૃતિક ભેટ છે તો તેનો અફસોસ યોગ્ય નથી.

સબીરા એની મેશ આંજેલી આંખો માંથી સહેજ તરડાઈ ને મૃત્યુંજય ની સામે જોઈ રહી. પછી પોતાની જાત ને કાબુ માં રાખી ને સહેજ આછું મલકી ને મૃત્યુંજય ને કહેવા લાગી કે

હું આજથી અશફાકની જગ્યા એ ગુજરાતની જનતા ની સેવા કરવાની નેમ લઉ છું. હું આજથી ગુજરાતની મુખ્યમંત્રી ની ફરજ અદા કરવાની છું. અને મને લાગે છે કે તમારી સાથે જોડાઈ ને હું સરખેજ ગામના એ મૂતકો ને શ્રદ્ધાંજલી આપવા માંગુ છું ને દુનિયા ને બતાવવા માંગુ છું કે એક એક ગુજરાતી અને ભારતીય એક એક ભારતીય ની સાથે છે.

મને આ વિચાર ગમ્યો પણ જે વ્યક્તી ને પોતાના પતિ જીવતા રહી જવાનો અફસોસ હોય તે પારકા ના મરવા નો હરખ શોક કરવાની જરૂર નથી.

જુવો મારો પતિ એ મારી અંગત વાત છે. અત્યારે હું ગુજરાત ની મુખ્યમંત્રી છું.

હા માફ કરો એ વાત તો હું ભુલી જ ગયો હતો. તમારે લોકો ને સંબધો હોતા જ નથી. તમે લોકો તો ન તાતો ન માતા ની બીજી બાજુ છો. મને માફ કરો. પણ અમારા લોકો ની સાથે આવવુંજ હોય તો આવો પણ મહેબાની કરી ને અમને લોકોને તમારા વિચારો અને તમારા ફાયદા માટે તમારા ગંદા સ્વાર્થી ચોકઠા માં ઘસેડવાની ચેષ્ટા ના કરતા.

તમને તમારી બોલવાની છટા પર બહુ જ અભિમાન લાગે છે..?

ના મને ખબર છે કે હું મારા વિચારો ને નેવે નથી મુકી શકતો. અને રહી વાત તમારી તો મારે શું...?તો જે કરો તે , મારે તો બસ મારા ધ્યેય ને વળગી રહેવા નું છે.?

તમને કોઈ ધ્યેય છે..? લઘુમતી ની લાગણી સાથે રમી ને તમે કયુ ધ્યેય સીધા કરવા માંગો છો..?

મારે મન કોઈ લઘુમતી નથી અને હવે તમે જ્યારે બોલો છો ત્યારે મને તમારા મો માથી વાસ આવે છે. તમે જે વિચારો છો તે અને જે બોલો છો તે બંને માં મને હજારો વસર ની સબડતી માનસીકતા દેખાય છે. અને તમારી જાણકારી માટે કહી દઉં કે તમે અને તમારા જેવા લોકો મને કે આ ચાલી જતી જમાત ને નહીં રોકી શકે. સખીરા પુરાણી તમે બુરખો તો હટાવી દીધો છે પણ તમારી આંખ પર હજી પાટા પડેલા છે. અમે લોકો ચાલવા ના છીએ તમારે આવવુ હોય તો આવો કે અમને રોકવા હોય તો રોકી લો પણ તમારી બીહામણા માનસીક મગજ માંથી નિકળતી માનવજાત માટે ની બિદલસ્ત સરખામણી ઓ ને ત્યજી દો તેજ તમારા જેવા ના માટે યોગ્ય છે.

હા..હા.હા. વાહ..વાહ.વાહ મૃત્યુંજય વાહ... આટલુંજ જોર હતું તો પછી નીકાળી જોવાતા ને છોકરા પેલી પમ્પાના પેટ માંથી. તું એક કાયર છે અને તું કુતરા ના મોતે મરીશ. અને યાદ રાખજે તે કરેલી ભુલ ની સજા મલી ને જ રહેશે.

સખીરા હું આ બધી વાતો થી ખુબ આગળ નીકળી ગયો છું. તારી આશ્ચર્યક વાત નો જવાબ આપી ને હું પાછો એ દુનિયા માં નથી આવવાનો. અને રહી વાત કાયરતાની તો એક જમાના માં હું હતો પણ હવે નથી. હવે મારી જીંદગી અને એનું ધ્યેય એક જ છે અને તે તમારા જેવા લોકો નો પરદાફાશ કરવાનો. તમારી માનસીકતા ને જડમુળ માંથી બદલી નાખવાનો.તને અને તારા જેવા અંધલોકો ને તેમની વાસ્તવિકતા બતાવવાનો.

બસ મૃત્યુંજય હવે બહુ બોલી લીધું , બહુ લખી લીધુ હવે અંજામ માટે તૈયાર રહેજે. સરખેજ પોહોચી તો જો. હું તને પકડી ને તને હીરો બનાવવા નથી માગતી પણ તારી જોડે રહી હું તારી જ પર મારી કમાઈ કરી લેવાની છું. દુનિયાજોતિ રહેશે મારી ધર્મનિરપેક્ષ તા અને તને પછી મારી આપશે એક લાત મારી ધાર્મિકતા. મૃત્યુંજય તે બહુજ ખરાબ રમત શરુ કરી છે, અંજામ જોઈ લેજે.

અંજામ કોઈ પણ હોય સખીરા મૃત્યુંજય ને પરવા નથી. હવે તો મારે કસોટી તારી અને તારા જેવા લોકો ની કરવાની છે કે જે લોકો ને માણસની કીમત નથી. એના મરવાનો શોક નથી , કે નથી કોઈ સ્વાભીમાન કે નથી રહી હવે તમને નમક હરામી ની કોઈ લાજ શરમ. ચલો સખીરા ચાલો ગુજરાત અને ભારત આ દિવસ ને જોઈ રહેશે અને યાદ પણ રાખશે.

ચાલબાજ સખીરા પાસા ને બરોબર ગોઠવી ને આવી હતી. પૈસાની કોથળી ઓ ને જુહાપુરા અને સરખેજ માં વહેંચી ને કેટલાક લુખ્યા તત્વો ને એ ખરીદી ચુકી હતી. તેમણે માત્ર એકજ કામ કરવાનું હતું કે જ્યારે મૃત્યુંજય અને સખીરા ચાલતા ચાલતા વાસણા સુધી આવે ત્યારે તેમણે જુહાપુરા અને સરખેજ ના કેટલાક ગરીબ મુસલમાનો ના મકાનો ને બાળવા અને મારવા ના હતા. બસ સળગતી ચાંપ ફેંકી ને ભાી જવાનું હતું. એજ વખતે મોકાનો ફાયદો લઈ બાકીના મુસલમાનોને ભડકાવી ને મૃત્યુંજય અને તેની સાથે ના લોકો પર હુમલો કરી દેવાનો હતો. હુમલા માં મૃત્યુંજય નો ખેલ તમામ કરવો અને સખીરા ને જખમી કરવી. જેથી દુનિયા ને લાગે કે સખીરા મૃત્યુંજય જોડે હતી ને મુસલમાનોને એમ લાગે કે

સબીરા અમારી જોડે પણ હતી. રહી વાત પેલા ગરીબ મુસલમાનોની કે જે મરી જશે કે ઘાયલ થશે. એમની કોઈ પરવાનથી કેમ કે આતો ધર્મ નું યુધ્ધ છે મરેલા જન્નત માં જશે અને જે જીવશે તે ને તો ગુજરાતની હુર સબીરાબાનો મલવાની જ હતી.

લોકોને ક્યારે ક કહેતા સાંભળ્યા છે કે “કાફલે આતે ગયે , હીંદુસ્તાન બનતા ગયા”

કાફલો એક આજે પણ ચાલતો હતો ગાંધી આશ્રમથી આગળ જવાનો હતો સરખેજ સુધી. લોકો એમા પણ હતા. ભારતીય હતા. કેઈ મુસલમાન કોઈ સીખ ,કોઈ હીંદુ હતા. પ્પણ કાફલા માં કેટલાક લોકો ના ઈ રાદાઓ હિંદુસ્તાનને બનાવવાના નહીં પણ તોડવા ના ઈરાદા હતા.

સરખેજ ગામમાં લોકો મુઠ થઈ ગયા હતા. કેટલાક પૈસા જોઈ ને રાજી હતા, તો કેટલાક આ નાપાક કામ માં સાથ ન આપવા માટે તૈયાર હતા. એવા લોકો ઓછા હતા પણ મજબૂત ઈરાદા સાથે હતા. જુહાપુરા માં બરોબર લોકોની વચ્ચે એક યુવાન વકીલ ઉભો હતો. નવો હતો. ખુલ્લા દિલનો હતો. એના કાન , આંખ અને દિમાગ ખુલ્લા હતા. તે વિચારી શકતો હતો. તે એક વકીલ હતો. તેના સમાજ ની વચ્ચે રહેવા છતા એ લોકો નો પ્રિય નહતો. બે વરસ પહેલા થયેલા હુલ્લડમાં એક સાથે સાત હિંદુ ઓ ને જીવતા સળગાવવાના કેસ માં એક ઘરડી હીંદુ ડોસી નો એ વકીલ બન્યો હતો. કેસનો અંતગુનેગારો ને જન્મટીપ અને એક ને ફાંસી થી આવ્યો હતો. નામે રજબઅલી કાદરી , અદબ વાળીને ઉભો હતો મસ્જીદમાં જ્યાં ચાલી આવતા લોકો ના કાફલા પર હુમલો કરવાની પેરવી થઈ રહી હતી. એના બાપ ની ખાસી એવી ઈજાત હતી એક પાક ધાર્મિક તરીકે ની. પણ એ કદી બીજી કોમ માટે ઝેર નહોતા ઓકતા. એ જમીને ચાહતા હતા જે જમીનામાં છેલ્લે ઢકન થવાના હતા. તેમના જેવોજ તેમનો છોકરો આજે આડા રસ્તે જતા તેની જાત ભાઈ ઓને આડે આવી ને ઉભો હતો. કેશીષ કરતો હતો કે દુનિયા જુવે કે સરચાઈ શું છે..? દુનિયા ને ખબર પડે કો “હમદમ” છે અને કોણ “હરામખોર” છે. ખુન્નસ ની સાથે ઉભેલા ટોળાની સામે મોત ની પરવા ક્યાં સિવાય રજબઅલી ઈચ્છતો હતો કે લોકો સત્ય શું છે તે સમજે?

જો રજબ તારી વાત માં કાંઈ માલ નથી. અમારે તો કોઈ ને કોઈ ને મારવાનો જ છે તો પછી તારો આવે કે કોઈ બી જાનો અમને કોઈ ફરક પડતો નથી. તુ અમારા રસ્તા માંથી હટી જાય તે જ તારા માટે સારુ છે.

જો મે તને કદી અમારા વિસ્તારમાં જોયો નથી, તું કાયર છે તેની મને ખબર છે કેમ કે તું તારુ ગામ અને લોકો ને છોડી બીજાને ને મારી નાખવા માટે નીકળેલો છે. પણ તું એ નથી વિચારતો કે ત્યાં તારી માં, બાપ ને કોઈ બીજુ મારી નાખવા માટે બેઠું છે. મને એ વાત નું અચરજ છે કે આપડી જમાત માં કહેવાતો મદ્દ લોકો બહુ ઓછા છે. લોકોને મરવાની બીક છે. છોકરા પેદા કરવા સીવાય એ લોકો તેમની મરદાનગી વાપરવા ને કાયરતા ગણે છે. મને ખબર છે કે જો મારે આજે તમને લોકો ને રોકવા માટે સફળ થવું હશે તો પહેલા મારે મુસલમાન સ્ત્રી ઓ નો સાથ જોઈશે. મારી આજે મારી મુસલમાન બહેનો, માતા ઓને વિનંતી છે કે આજે દિવસ આવ્યો છે કે તમે આગળ આવો તમારા બહેકી ગયેલા મદ્દો ને સમાજાવો.

સલા સાવ બચલો નીકળતો તુ તો , છેલ્લે ઓરત લોકોના પગ માં પડ્યો. સાલા મરદ હોવ તો ચાલ લડી લે અમારી જોડે.

ઉભો રહે રજબ ઉભો રહે એકલો ના લડીશ હું તારી જોડે છું.

ઘરડા થઈ ગયેલા રજબના બાપા રહેમતઅલી હાથ માં કુરાન અને લાકડી લઈ ને ઉભા રહ્યા. મને ખબર નથી કે તમે લોકો શું કરો છો, કાફર ને મારે તે મુસલમાન કહેવાય પણ મુસલમાન થઈ મુસલમાને મારે તેને શું કહેવાય.? ચલો મારો મારો અમને..?

એક ક્ષણ નાં સન્નાટા પછી રજબની મા , બે બહેનો અને રજબ ની બંને પત્ની ઓ પણ તેમની જોડે આવી ને ઉભી રહી. ચાલી ના લોકો ફાટી આંખે આ ઘર ને જોતા રહી ગયા. બાજુમાં રહેતી ઘરડી સલમાબીબી કેડે હાથ લગાવી ને ઉભી રહી ગઈ. લોકો ની હીમત વધી. ચાર ઓરતો બુરખા સહીત આલોકો ને પાછળ ઉભી રહી ગઈ. ધીમે ધીમે રજબ ની પછળ લોકો નો સમુહ વધતો ગયો. સામે ઉભેલા રોષ માં પોતાના હાથ મસળતા રહ્યા... એક જણે હાથમાં રાખેલી ગુપ્તીને સહેજ બહાર કાઢી ને રજબ પર હુમલો કર્યો.. રજબ ને બચાવવા માટે રહેમત અલી પોતાની લકડી વચ્ચે લાવે છે. ગુપ્તી નો ઝટકો લકડી ને કાપી ને આગળ વધે છે. પોતાના બાપ ને બચાવવા રજબ નબે હાથે રહેમત અલી ને ધક્કો મારે છે. રહેમત એક પગ પર આખા શરીર નો ભભભાર લઈ ને રોડ પર પડે છે , કુરાને પાક જમી ને અદે તે પહેલા એક હાથે જમીનથી શરીર ને રોકી ને બીજા હાથે કુરાન ને જમીન થી ઉપર રાખે છે. રજબની પત્ની કુરાનને પકડી લઈ રહેમત અલી ને સંભાળે છે. આગળ વધેલી ગુપ્તી રજબના કાંડાને અથડાય છે અને કાંડામાંથી પાક મુસલમાન નું લોહી ધરતી પર પડે છે. ગુપ્તી પકડેલો હાથ હજી આગળ વધે અને રજબ ની ગરદન પર પડે તે પહેલા એક મજબુત હાથ પેલા ગુપ્તી વાળા હાથ ને કાંડા માંથી મજબુત રીતે પકડે છે અને લોકો જોતા રહી જાય છે. પેલો મજબુત હાથ લોકો ને જવાબ આપે છે .

જ્યાં સુધી આરીફ બલોચ જીવે છે ત્યાં સુધી મૃત્યુંજય ને કે રજબ જેવા લોકો ને હું ઉની આંચ નહી આવવા દઉ. તમારી તાકાત હોય તો લો મારી ને મારા માણસો જોડે લડો. તમને લોકો ને આજે કોઈ બચાવી નહી શકે. સબીરા પુરાણી પણ હવે બચશે નહી. છોટાલાલ જેવા હાલ એના પણ થશે.

આરીફ બલોચ પોતાની સાથે લઈ ને આવેલો પોલીસ નો કાફલો લુખ્ખા ત્તવો ને પકડી લે છે. ઝપાઝપ્પી અને ભાગવાની કોશીષ કરવા વાળાને પોલીસ અને સ્થાનીક લોકો ઝડપી લે છે. જીંદગી ને જીવવા માગતા લોકો નો આ જીવવાનો પ્રથમ પ્રયત્ન હતો. જે ધર્મે ના લોકો એ હતા એમનો ધર્મ એ લોકો એ બરોબર બજાવી જાણ્યો હતો. લોકો એ રજબની પાટાપીંડી કરી, લોકો ઘરની બહાર આવી ગયા. લોકો સાચા અને ખોટા ને જાણી ગયા. લોકો નો સમુહ મહીલા ઓ , બાળકો , મદદ લોકો મુખ્ય રસ્તા પર આવી ગયા. લોકો એ સંકલ્પ કર્યો કે સામે થી મૃત્યુંજય ને આવકારવો. લોકો નો સમુહ શાંતિ થી પાલડી તરફ ચાલવા લાગ્યો.

મનમાં રમત રમતી સબીરાને ખ્યાલ પણ નહતો કે જે ગુજરાત ની એ વાત કરતી હતી તે ગુજરાત નાં લોકો ને એ હજી ઓળખી શકી નહતી. પકડાયેલા લોકો ની જુબાની અને કાવતરાની હકીકત એ સાબીત કરતી હતી કે સબીરા પણ છોટાલાલ ની જોડે બહુ જલ્દી જવાની હતી. પાલડી પાસે આવી પહોંચેલા કાફલો સામે થી આવાતો જુહાપુરા અને સરખેજ નાલોકો નો સમુહ ને જોઈ ને આનંદિત થયા હતા. સબીરા ને એમ કે બધુ એના પ્લાન પ્રમાણે ચાલી રહ્યું છે. ઘવાયેલા હાથે રજબ મૃત્યુંજય ને બાઝે છે. મૃત્યુંજય રહેમતઅલી ને પગે લાગે છે. બધા એક બીજાના હાથ માં હાથ નાખી ને ચાલી રહ્યા હતા. સબીરા પણ ચહેરા પર મહોરું પહેરી ને ચાલી રહી હતી. થોડે આગળ ગયા અને જુહાપુરાની હદમાંજ ઈન્સપેક્ટર સૈયદ આવી ને સબીરાને રોકી અને કાવતરાના ગુના માં પકડી ને હજારો લોકો ના દેખતા તેને પોલીસ વાન માં લઈ ગયા. પોલીસવાન માં બેઠેલો આરીફ બલોચ સબીરા ને જોઈ ને મોટે થી હસ્યો. પેલીસની વાન નો અવાજ અને આરીફ ના હાસ્ય ની વચ્ચે સબીરા ચગદાઈ ગઈ. બાઘી

બની ગયેલી સખીરા શૂનન થઈ ગઈ. બે મહીલા પોલીસો ની સાથે બેઠેલી સખીરા ના આંખ માંથી આંસુ સરવા લાગ્યા. બહુજ જલ્દી તેનો અને તેની “ખ્વાઈશો” નો અંત આવી ગયો.

મૃત્યુંજય લોકો ની સાથે ચાલતો આગળ નીકળી ગયો. સરખેજ ગામમાં અને પછી છેક ગામને અંતે એ લોકો આવી ગયા જ્યાં મરી ગયેલા લોકો ને દફનાવવા માં આવ્યા હતા. એ લોક જે જેમને હુંદગી નો ખોટો અર્થ સમજાવવામાં આવ્યો હતો. એવા લોકો કે જેમણે હજી પોતાની જાતની પરખ કરી નહતી. સમુહ એક દમ શાંત હતો. મૃત્યુંજય એક કબર પાસે આવી ને ઉભો હતો. એ કબર એક પંદર વરસનાં છોકરા ની હતી. તેની મા કબર પાસે ઉભી હતી. મૃત્યુંજય બે હાથ ને પહોળા કરી ને ઉભો રહ્યો. પોલી છોકરાની માં અને બાપ મૃત્યુંજય ને વળગી પડ્યા. ત્રણે ની આંખ માંથી આંસુ ની ધાર નીકળવા લાગી. મૃત્યુંજય કોઈ દેવતા કે દુત બની ને નહતો આયો. એ એક માણસ બની ને આવ્યો હતો. મૃત્યુ બધાયનું નક્કી હોય છે પણ તે આરીતે જ્યારે ઘસડી ને કબર સુધી લઈ જવાય છે ત્યારે બીચારા ગરીબ અને માસુમ અને મોટાભાગે જે લોકો પોતાના મગજથી નથી વિચારતા તેવા લોકો ખુબ રીબાય છે. મૃત્યુંજય જે રીતે આવ્યો હતો તે કદાચ લોકો ને તમાશો લાગ્યો હશે, પણ કેટલાક માટે ખુબ અજીબ ઘટના હતી. લોકો ને એમ લાગતું હતું કે મૃત્યુંજય કદાચ ગુજરાત ના રાજકારણ માં આવવા માગે છે તો કેટલાક ને લાગ્યું હતું કે એ આરીક બલોચ અને વિરજી પછી ગુજરાત ની અંધારી આલમ નો હવાલો એ સંભાળશે. જે લોકો એની જોડે છેલ્લા બે દિવસ થી હતા જે લોકો એ ને વાંચ્યો હતો , જે લોકો એને વાંચી ને જાણતા હતા તે લોકો કદાચ માનતા હતા કે એ હવે કદાચ કોઈ દેશ અને લોકો ની માટે ની કોઈ ચળવળ માં સામેલ થશે કે કોઈ નવી વાત ને ઉભી કરશે , કેટલાક ને એમ પણ માનતા હતા કે મુસલમાનો હજી તેને છોડવા ના નથી.

કબ્રસ્તાની ચારે બાજુ કડક પોલીસ બંદોબસ્ત રાખવામાં આવ્યો હતો , લોકો એક પછી એક કબરો પર ફુલો મુકી ને જતા હતા. મૃત્યુંજય અને અની સાથે ના લોકો એક બાજુ પર ઉભા હતા. કેટલાક અજમેર થી ને કેટલાક કાલુપુર થી કવ્વાલો આવવા ના હતા. પ્રાર્થના સભા અને પછી કવ્વાલો ની મંડળી આવવાની હતી. કબ્રસ્તાને છેવાડા ની જગ્યા માં લોકો નો સમુહ ધીમે ધીમે આવી ને બેસવા લાગ્યો હતો. મૃત્યુંજય પણ એક જગ્યાએ બેઠો હતો. મુદ્દા શાંત હતી. કબ્રસ્તાન માં આવી ને જે સત્ય ની સાક્ષી થાય તેના વિશે વિચાર તો હતો. કદાચ દરેક વ્યક્તી ની જેમ પોતના અંજામ વિશે વિચાર તો હતો. બપોર ઢળી ને સાંજ થતી હતી. મૃત્યુંજય જે ઝાડ ને ટેકો દઈ ને બેઠો હતો ત્યાં તેની આંખ સહેજ મિચાઈ ગઈ હતી. ત્યાં જ કોઈકે તેના ખભા સહેજ હાથ મૂક્યો..! મૃત્યુંજય જાગી ગયો. સહેજ પાછળ જુવે છે. ઝાડ ની પાછળ એક આછી આકૃતિ દેખાય છે. આંખો આછી ઉઘ માં હોવા છતા એક નજર પેલા માણસ ની આંખ પર પડતા તેને આંખો ઓળખીતી લાગે છે. એ ઉભો થયો ઝાડની પાછળ પેલા જાણીતી આંખ વાળા અજાણ્યા ની પાસે જઈ ને ઉભો રહ્યો. લાંબી સફેદ રંગની દાઢી અને મૂછ હતી. માંથા ના લાંબા સફેદ વાળ માંથે બાંધેલા કેસરી રંગ ના કપડાની બહાર આવી રહ્યા હતા. આંખો ની ભમ્મરો સફેદ રંગની થઈ ગઈ હતી. આંખો ના છેડા પર ખુબ લાંબી લાંબી ચામડી ની કરચલી ઓ દેખાતી હતી. વાન ભલે ઘરડો દેખાતો હતો પણ આંખો માં ચમક હજી તાજી હતી. હાથ માં એક કાળા રંગ નું પાત્ર હતું. ખભા પર એક મેલા રંગ નો કપડા ની માત્ર ગાંઠ મારેલો થેલો હતો. બીજા હાથ માં એક માળા હતી. આછા મેલા રંગ નો ગાળ થી એક લાંબો કપડા નો સાદો ઝભ્મો પહેરેલો હતો. હજી મૃત્યુંજય એને જુવે ને કાંઈ વાત કરે તે પહેલા તેની પાછળ જ એના જેવા દેખાતા બીજા ચાર લોકો આવી ને ઉભા રહ્યા. અને પછી તેની પાછળ કેટલાક નાગા બાવા અને કેટલાક લીલાઅને મરુન રંગના કપડા પહેરેલા લોકો પણ ઉભા હતા. તેમની દિશા માંથી આછી સુગંધ આવતી હતી. મૃત્યુંજય આંખો ને ચોળી ને પછી પેલા ઓળખીતી આંખ વાળા અજાણ્યા ના પુછ છે..

મુરબ્બી શું વાત છે..? પછી એક ક્ષણ રહી ને બોલે છે. ..ઓ એક મીનીટ તમે અરે તમે બાપુજી.

હા હું અને આ મારી જાડે ના મારા મિત્રો છે. તારી વાત અમે સાંભળી... પછી થયું કે ચાલ હવે તો મલવુંજ પડશે.. એટલે નીકળી પડયા..! અમે સતત ચાલવા વાળા ઓ ને અંતર નો શુ ફરક પડવાનો હતો. તો તું મોત ને હથેળી માં લઈ ને ફરે છે તો મને થયું કે હું બી તારી જોડે ચાલુ. જો આમાના કેટલાક સુફી સંતો છે , કેટલાક નાગા સાધુ ઓ છે બધા એક જ આશય વાળા છે અને તે એક ભારતને અખંડ કરવું છે.

બાપુજી શું તમે મને મલવા આવ્યા છો કે હું જે વિચારુ છું તે સાંભળી ગયા છો..?

બંન્ને મૃત્યુંજય..!

અને બાપુજી આછું મલકાય છે..!

એટલે તમે મને સતત વાંચતા રહો છો એમ જ ને...

હા બેટા.. તને હું સતત જોત રહું છું.

પ્પણ આ રમત નો અંત કેમ કરી ને આવશે..?

બાપુજી મને હતુંજ ક્યાંક તો આ મથશે જ કે મને સાથ આપવા વાળો કોઈ તો મલશે જ. અને એ તમનેજ હો તો પછી મારુ કામ સફળ થઈ ને જ રહેશે. તમે મારા થી દુર હોવ કે નજીક મારુ કામ તમે જોતા રહેજો મને સતત તમારી અનુભુતિ મને આપતા રહેજો.

એક ક્ષણ માં આછા ધુમાડમાં મૃત્યુંજય ખોવાઈ જાય છે. એકલો ઝાડ પાસે ઉભો હોય છે. સામેથી બધુ અદૃશ્ય થઈ જાય છે. તેના કાન માં તેના શરીર માં અખંડ ભારતનો જયઘોષ ચારે તરફ થાય છે. રોમ રોમ પોકારે છે મૃત્યુંજય અખંડભારત એજ અંતિમ ધ્યેય છે. અખંડ ભારત.. અખંડ ભારત... મૃત્યુંજય મોટે મોટે બુમો પાડે છે , દોડે છે... દુર સુધી દોડતો દોડતો બુમો પાડે છે અખંડ ભારત.. અને પાછો આવે છે .. કેટલાક લોકો મંચ પર આવી ને ભજની રમઝટ જમાચી દિધી હતી... સાંજ ઢળતી હતી... મૃત્યુંજય ના દિમાગ માં અખંડ ભારત ની સવાર જોવાની મહેચ્છા જાગી હતી.

ભજન અને કવ્વલી ના વાતાવરણ માં મસ્ત લોકો પોતાની જાત ને હવા માં બેઠેલી મહેસુસ કરી રહ્યા હતા. વાતાવરણ માં ધીમે ધીમે સંગીત ની અસર જામવા લાગી હતી. લોકો ધર્મ ને ભુલી ને સંગીત મય થઈ ગયા હતા અને એ સંગીત ની અસર તેમને ઈશ્વર ની અનુભુતિ કરાવતી હતી. રાત વીતી ને મધરાત થઈ સંગીતમય વાતાવરણ માં તલ્લીન થઈ ગયેલા લોકો આપો આપ ધ્યાન માં સરી ગયા હતા. કલાક રહી ને પછી એક પછી એક લોકો પોતાના ઘરે જવા લાગ્યા. મૃત્યુંજય અને તેની મંડળી નાં લોકો તો ત્યાંજ ખુલ્લા માં આડા થઈ ને સુઈ ગયા. જમાત પડી હતી. ઉપર દેખાતા ચંદ્ર અને નીચે જમીન પર સુતેલા લોકો ની વચ્ચે માત્ર હવાની આવન જાવન થતી હતી. કુદરત ની સમીપ સુતેલા આ લોકો માત્ર માણસ દેખાતા હતા. શાંત દેખાતા હતા.

ચંદ્ર ને જોતો મૃત્યુંજય વિચારતો હતો કે હવે શું? જીવવું કે મરવું? સાંજે બાપુજી સાથે વાત કરી તી તે સાચી કે પછી મારી પોતાની કલ્પના..? આડો પડી ને સુતેલો મૃત્યુંજય ઉભો થાય છે. ઉભો થઈ ને એ ચાલવા લાગે છે પેલા ઝાડ તરફ..

સવાર નો પહોર થવા આવે છે. બધા એક પછી એક જાગે છે. સૌ ની નજર મૃત્યુંજય જ્યાં સુતો હોય છે ત્યાં જાય છે. અગેન્દ્ર અને રોહીત એકદમ સચેત બની ને નજીક ના તમામ વિસ્તારો ને શોધી વળે છે. મૃત્યુંજય નો ક્યાંય પત્તો મલતો નથી. આજુબાજુ લોકે ને પુછવામાં આવે છે , સરખેજ ગામ માં જઈને એની તપાસ થાય છે. અગેન્દ્ર અને રોહીત જ્યાં મૃત્યુંજય સુઈ ગયેલો એ જગ્યાની તપાસ કરે છે કોઈ ને ખેંચી જવાના કે કોઈ ના બીજા પગલા વગેરે ત્યાં દેખાતું નથી. રોહીત અને અગેન્દ્ર અંતે પોતાની બેગ માં રાખેલા “આમી” ના ફોન વડે હેડક્રાટર પર ધોળકીયાને જાણ કરે છે કે મૃત્યુંજય લાપતા છે. ખુદ આમી ના બે જાંબાઝ સીપાઈ ને ચોવેસ કલાક માટે રાખ્યા હતા મૃત્યુંજય સાથે અને છતા આમ થયુ તે ધોળકીયા ના દ્વિમાગ માં આવતું નથી. એ ગાયબ થઈ ગયો છે એની જાણ લોકો ને તો થઈ જ ગઈ હતી , પણ ક્યા, કોણે અને કેવી રી તે એને ગાયબ કર્યો તે સવાલો ના જવાબો શોધવા માટે અગેન્દ્ર અને રોહીત તેમના “બેઝ” પર પાછા ફરે છે. લોકો ને બતાવવા ખાતર સાંજે આવેલા ગાયકો ની ઓળખ પરેડ થાય છે. રાબેતા મુજબ ની રસ્તા ની નાકા બંધી , રેલવે , વિમાન મથક વગેરે પર કડક ચોકી પહેરો ગોઠવાઈ જાય છે. શહેરનાં અંદર ના વિસ્તારો માં કે જ્યાં માંડ માંડ શાંતિ થઈ હતી ત્યાં નવી નવી અફવા ઓ ઉડવા લાગે છે. લોકો ના ટોળા કુતુહલ અને વાતો ના ગપાટા મારવા ભેગા થતા જાય છે. મૃત્યુંજય ગાયબ છે, કોઈ એને ઉઠાવી ગયું છે.? મુસલમાનો એ અંતે એમનો બદલો લઈજ લીધો વગેરે વાતો થી શહેર માં પાછી તંગદીલી વધવાની પુરી શક્યતા ઓ છે. પણ ખુદ મૃત્યુંજય નગ્ન બની , રાખ ચોળી ગામડાઓ ના રસ્તે આગળ વધતો જાય છે. એને એનો હિમાલય બોલવે છે. મનમાં અખંડ વિચાર અને ગળા માં જય નાદ છે. અખંડ ભારત. મોટા પગલા ભરતો મૃત્યુંજય બીજા નાગા સાધુ ઓ ની જોડે વાત કરતો આગળ નીકળી જાય છે. પવન ના સપટા ની જેમ ચાલતા નાગા બાવા ઓ નો પહેલો પડાવ વડનગર પાસે એક નાનકડા તળાવ નાકીનારે પડે છે. નાગા બાવા ની જમાત માં દેખાતા બધા લોકો એક સરખા અને પ્રચંડ લાગતા હતા. એક સરખી લાલ આંખો અને ગોળ ગોળ લાંબા વાળ ની જટા અને પ્રાચીન ભાષા માં થોડી સામાન્ય હીન્દી અને સંસ્કૃત ની મીઠાશ શાંભળવા મલતી હતી. મૃત્યુંજય ની આંખો એના બાપુજી ને શોધતી હતી. ત્યાં એક સાધુ બોલ્યો બરચે અપને બાપ કો મત ઢુંદ વો તો જોગી હે જમ મરજી હોગી આ જાયેગા.. હમ લોગ તુમે હિમાલ છોડ કે આર્યેંગ ફરી આગે તુ ઓ તેરા કામ.

પર મેરા કામ..

હા તેરા કામ.. અખંડ ભારત..!

આપ ભી યે જાનતે હે.?

ના બરચે હમ યે બાત કે લીયે હી જુંદા હે..!

અને પછી બધા સાધુ ઓ નો જય ઘોષ થાય છે. હિમાલય નાં શીખરો મૃત્યુંજય ની રાહ જોતા હોય છે. કેમકે ઘણી વાર ભવિષ્ય ની ઘટના ઓ માટે વર્તમાન માં ખુદ ઈશ્વર આવી ને માણસ ને પથ બતાવતો હોય છે. અને જે લોકો ને પોતાના પથ વિશે ખબર હોય છે તેવા લોકો માટે ઈશ્વર સતત તેમની સાથે હોય છે.

વડનગર થી સહેજ દુર ના એક નાનકડા તળાવ પાસે પડેલો સાધુ ઓ નો રાખોડી રસાલો સાંજ ના રંગ માં ભળી જાય છે. ફરી પાછો મૃત્યુંજય એજ ખુલ્લા આકાશ ની નીચે તદ્દન નગ્ન અવસ્થા માં કુદરતની સાથે એક થઈ જાય છે. સાંજે વહેલા સુઈ ગયેલા સાધુ ઓ સવાર ના પહોર માં ચાર વાગે ઉઠી જાય છે. મૃત્યુંજય પણ એ લોકોની ઉઠી ને ચાલવા લાગે છે. એને ખબર નથી કે આ લોકો સાધુ છે કે ધુત છે. સાધક છે કે પછી ઠગ છે.? પણ મૃત્યુંજય ને ઉડે ઉડે એક જ વિચાર હતો કે સાંજે જે વ્યક્તીને કબ્રસ્તાન માં જોયેલી હતી તેજ મારા બાપુજી હતા અને આ લોકો એ વખતે તેની સાથે હતા. જીવનામાં જ્યારે મારાસ ભરોસો રાખતો હોય છે ત્યારે એ જોતો નથી કે એ કોની ઉપર ભરોસો રાખે છે. મારાસ પથ્થર ને ભગવાન કરી શકતો હોય તો આ તો તદ્દન નગ્ન દુનિયા થી લુપ્ત સાધુ ઓ ની મંડળી છે એના થી શું ડરવાનું અને ડર તો મૃત્યુંજય નો ક્યાર નોય નીકળી ગયો હતો. એક પછી એક ડગલા ભરતા લગભગલ દસ એક સાધુ ઓ ની સાથે મૃત્યુંજય પણ લાંબા પહોળા ડગલા ભરતો હતો. એના સમજાતુ નહતું કે એ આમ અચાનક ઝપાટા ભેર કેમ નો ચાલી શકતો હતો. સાધુ ઓ ની સાથે ચાલતો મૃત્યુંજય વિચારતો હતો કે આ લોકો ને આ રસ્તા ઓ કેમ કરી ને મલે છે. આ લોકો મૂખ્ય રસ્તા ને બદલે આ અંદર નાં ખેતરો અને ગામ ના રસ્તા ઓ કે પસંદ કરે છે..? સાધુ ની જમાત ને આ રસ્તા ઓ એક પછી કેવી રીતે યાદ રાખે છે. અચાનક એક નવી દુનિયા માં આવી ગયેલો મૃત્યુંજય જે ને જુવે છે જે જુવે છે એ તમામ વસ્તુ માં પ્રશ્ન ઉભા થાય છે. કોને પુછુ હોને પુછુ એમ મનમા વિચારતો હોય છે ત્યાંજ તેની સાથે ચાલતો એક સાધુ એને કેહે છે મેન પુછે..!

મૃત્યુંજય ના મોંમા થી હે નીકળી જાય છે.

હા મને પુછ . જે પુછવું હોય તે પુછ..હું તને જવાબ આપીશ..!

પહેલા તો મને એમ કહો કે તમે કેમનું જાણી લીધું કે હું શું વિચારુ છું , અને બીજું તમે કેવી રીતે ગુજરાતી બોલી શકો છો..?

જો ભાઈ મે જવાબ આપ્યો એ પહેલા આ તમામ લોકો જાણતા હતા કે તારા મગજ માં શું ચાલી રહ્યું છે. જો જે આગળ જટાધારી ચાલે છે એણે મને આદેશ આપ્યો કે હું તારાસવાલો ના જવાબ આપુ, એમણે મને કીધું અને મે કચ્ચું. રહ્યો મારા ગુજરાતી નો સવાલ નો જવાબ એ છે કે હું ગુજરાતી નથી અને મને ગુજરાતી હમણાજ આવડી છે. જો તું કદાચ કોઈ બીજી ભાષા માં વાત કરતો હોત તો હું કદાચ તને એ)ભભાષા માં જવાબ આપત.

એ કેવી રીતે બને..?

કેમ બનેજ ને..? જો તુ જે ભાષા બોલે છે એ ભાષા અને અને એના શબ્દો આ દુનિયા માં વરસોથી ગુંજતા રહ્યા છે. અમારી સાધના એ તમામ પ્રક્રિયા , ઉચ્ચારો અને બોલી ને જાણી ને યાદ રાખેલી છે. તુ જે બોલીશ એ અમેન ખબર છે. અને એ ને તારી ભાષા માં જેમ જવાબ આપવો એ અમે શોધી લઈયે છીયે. જો હું નથી જાણતો પણ જે જાણે છે એ જાણી ને મને કહે છે અને પછી હું એ એમ નું એમ તને કહી દઉ છું. બહુજ સામાન્ય..! હું માત્ર એક સાધન છું તારી ઈચ્છા ને તૃપ્ત કરવાનું.

મને એમ કહો કે આપડે ક્યાં જઈશું..?

પહેલા ધરમશાલા. અને પછી એના થી આગળ હિમાલય ના ઉત્તંગ શીખરો માં.

પણ ત્યાં પહોંચતા તો કેટલા દિવસો લાગી જશે..?

હા.. બે દિવસ.

બે દિવસ..?

હા આજે આપડે મરુ ભુમી માં પહોંચી જઈશું . ત્યાં સરસ્વતી માં સ્નાન કરી ને આપડે સીધા જઈશું ધરમશાલા.

કેમ ધરમશાલા..?

કેમ કે એજ ત્યાં એક અગ્ની પ્રગટી ચુક્યો છે અને કદાચ તને એ અગ્ની નો તાપ નવી દિશા આપશે. તારા અધુરા કાર્યો ને ત્યાંથી એક નવી દિશા મલશે.

પણ મરુભુમી એટલે જો હું સાચો હાઉ તો રાજસ્થાન ના મારવાડ વિસ્તારમાં થી એ નદી તો ક્યારનીય ગુમ થઈ ગઈ છે.

એ તો તું તારી જાતેજ જોઈ લે જે કે એ મરુભુમી છે કે નહીં..?

ચલો એ બી જોઈ લઉં.? મારા માટે તો ઓક આખો નવો અને આગવો અનુભવ છે.

હા આમ તો તને બીજા ઘણા અનુભવ થશે..? અને હા બસ હવે કોઈ સવાલ ના કરતો અમારા અસ્તિત્વ વિષે કેમ કે એ પ્રકાર ના સવાલ પુછવાને હજી વાર છે.

મૃત્યુંજય વિચારતો હતો કે આ જમાત ની વચ્ચે વિચારતા પણ વિચાર કરવો પડશે..? પછી થોડી વાર રહી ને વિચારે છે કે આ લોકો બે દિવસ માં છેક ધરમશાલા કેવી રીતે પહોંચાડશે..?

એમા બહુ અચરજ ના પામ , એ બહુ સામાન્ય ઘટના છે. જેમ હવામાં પક્ષી તરી શકે તો માણસ નો પણ હવામાં તરવાનો હક્ક છે.

એટલે આપડે ઉડી ને ધરમશાલા જશું..?

હા.. બહુ સામાન્યા વાત કે મ ખરુ ને..?

હા હા બહુ સામાન્ય વાત. મૃત્યુંજય ની બે આંખો પહોળી રહી જાય છે. પેલા સાધુ ને જોતો રહે છે. લાંબા હાથ , માથા પર લાંબા ઘેઘુરા વાળ ભરાવદાર છાતી , મજબુત પગ અને લાંબા પંજા , લાંબી કાળા રંગની આંખો અને આંખો માં ઘેરાયેલો સત્ય ની સાધનાનનો કેસુડીયો રંગ. મૃત્યુંજય એક પછી એક તમામ સાધુ ને જોતો રહે છે , એની આંખો ઘેરાવા લાગે છે એ અચાનક મગ્ન થઈ જાય છે. અનું શરીર ધીરે ધીરે હલકું થવા લાગે છે , એની આંખો માં એક પડળ બાઝી જાય છે , મૃત્યુંજય હવા માં ઉડવા લાગે છે. બીજી ક્ષણે એ પોતાની જાત ને રાજસ્થાન નાં અઝાટ રણ માં જુવે છે. ચારે તરફ

અપાર રેત..રેત રેત.. નકરી રેત સુરજ ના તપથી તપેલી રેત પર સાધુ ઓ નો એ સમુહ ઉભો હોય છે. મૃત્યુંજય તેની આંખો ને ખોલે છે, ચારે તરફ રેત જોઈ ને અવાક થઈ ગયેલો એ કોઈ પ્રશ્ન કરવાને સક્ષમ રહ્યો નહતો. એક સાધુ સહેજ આગળ આવી ને એના કાન માં કહે છે કે આપડે મરુભુમી માં આવી ગયા છીયે. બસ તૈયાર થઈ જા સરસ્વતી માં સ્નાન કરવા માટે.

પણ આ રેતનાં ઢગલા માં પાણી કેમ નું આવશે.?

તુ બહુ વિચાર ના કર, જે આદેશ આપવા માં આવે તેનું પાલન કર.

પછી બધા સાધુ ઓ એક હરોળ માં ઉભા રહી જાય છે. સામવેદ ની રુચા ઓ નું એક પછી એક ઉચ્ચ ઉચ્ચારો માં ગાન થવા લાગે છે. મૃત્યુંજય બે હાથ ને જોડી ને મગ્ન બની ને એ ગાન સાંભળતો રહે છે. થોડી વાર માં સ્તોત્ર ગાન પુર્ણ થાય છે અને બધા સાધુ ઓ રેત પર પદમાસન વાળી ને બેસે છે. બે હાથ જોડી ને , આંખ બંધ કરી ને ઉભેલા મૃત્યુંજય ને પણ બેસવાનો આદેશ કરે છે. અંતિમ પ્રાર્થના કરી ને તમામ સાધુ ઓ ચાલવા લાગે છે. સામે દેખાતા એક મોટા રેતના ઢગલા ની સામે ઉભા રહી ને એ લકો રેત ને ઉલેચવા લાગે છે, થોડી વાર પછી એક નાનકડું ગુફા નું મુખ પ્રગટ થાય છે. એક પછી એક સાધુ ઓ એની અંદર ઉતરવા લાગે છે. મૃત્યુંજય પણ એ લોકોની પાછળ પાછળ ચાલવા લાગે છે. થોડી વાર સુધી ધરતી ના પડ માં ચાલતા ચાલતા ધરા ની ભીનાશ મહેસુસ થવા લાગે છે , પાણી પડવા નો અવાજ ધી મે ધીમે વધવા લાગે છે. સાધુ ઓ જય ઘોષ કરતા દોડવા લાગે છે , બધા એક પછી એલ જોરથી દોડ ને એક પછી એક કુદકો મારે છે, દરેક કુદકે એક સાધુ ગાયબ થઈ જાય છે. માત્ર ૧ બે ક્ષણ બાદ ઘબાક નો અવાજ આવતો રહે છે. ધરતી ના પેટાળ માં ખળખળ કરતી વહી જતી સરસ્વતી નદી ના ભુગર્ભે જળઘોધ માં સાધુ ઓ સ્નાન કરી રહ્યા હતા. પાણી એની સાથે અજવાળા ને પણ ખેંચી લાવતું હતું. આછા લીલાશ પડતા રંગમાં નાહતા સાધુ ઓ નીચે થી મૃત્યુંજય ને બુમો પાડતા હતા. મૃત્યુંજય આવી જા. કુદી પડ.

મૃત્યુંજય બે ક્ષણ માટે શુન્ન થઈ જાય છે. અને પછી હરહર મહાદેવ ના મંત્ર ના જયઘોષ સાથે કુદી પડે છે. સહેજ વાર પછી પાણી માં ઘબાક કરતો અવાજ આવે છે. સાધુ ઓ ની ટોળી મૃત્યુંજય ના કુદકા ને વધાવી લે છે. મૃત્યુંજયે પાણી નો આ પ્રકાર ક્યારે ય માણ્યો નહતો. નિર્મળ જળ અને એમાં તરવાનો જે આનંદ માણતો હતો એ એના જીવનો કદાચ એક ભિન્ન પ્રકાર નો આનંદ હતો. ખુબ નાહ્યા પછી એ કુદરત ની કરામત જોતો રહ્યો હતો. જમીનની અંદર પડતા ઘોધ માં એક નાહી રહ્યો હતો. જે જમની પર નકરી રેત હતી એજ જમી નની નીચે એક સ્વર્ગ ની રચના કુદરતે કરી હતી. સ્વચ્છ પાણી અને ઘોધ માંથી ઉઠતા પાણી નાં ટપકા ઓ મોતી ની માળા ઓ ની રચના કરતા હતા અને પછી ક્ષણ માં જ એ મોતી ની માળા તુટી ને પાછી પાણી માં ભળી જતી હતી. થોડીક વાર બાદ તમામ સાધુ ઓ ખાઈ ને ચઢી ને ઉપર આવી ગયા. એક સાધુ એ થોડા પથ્થરો લાવી ને એના ચુલા જેવું બનાવ્યું, એક સાધુ એ એ ચુલા માં અગની ને પ્રગટ કર્યો. જમીન માંથી ખોદી ને નીકળેલા કંદમુળ ને અગની માં નાખી ને તમામ સાધુ ઓ એ તેનું ભોજન કર્યું. પછી એક પછી એક સાધુ જગ્યા ને સાફ કરવા લાગ્યો. અને ત્યાર બાદ તમામ સાધુ એક પછી એક ગુફાની બહાર નીકળવા લાગ્યા. મૃત્યુંજય પોતાની જાત ને ધન્ય ગણતો ગણતો ગુફાની બહાર નીકળી ગયો. બહાર રાત જામી ગઈ હતી. રેત પર ચંદ્ર નો પ્રકાશ પથરાઈ ગયો હતો. રેત એકદમ ચાંદની બની ને ચમકી રહી હતી. ગુફાનું મુખ રેત થી ભરાઈ ગયું હતું. તમામ સાધુ ઓ બહાર રેત પર પલાઠી લગાવી ને બેઠા હતા. મૃત્યુંજય મલકાતો મલકાતો ચંદ્ર ને જોઈ રહ્યો હતો.

એક સાધુ સહેજ આગળ આવી ને કહેવા લાગ્યો કે કેમ કેવુ લાગ્યુ તને. મૃત્યુંજય માત્ર બોલ્યો આનંદ. આનંદ. અને બસ મૃત્યુંજય ની આંખો બંધ થઈ ગઈ. મૃત્યુંજય એકદમ હવા ની જેમ હલકો થવા લાગ્યો. અને એની આંખો સહેજ ઢળી પડી. મૃત્યુંજય પોતાનું અસ્તીત્વ ભુલવા લાગ્યો.

આ બાજુ મૃત્યુંજય ગાયબ છે અને એ ક્યાં છે તેની કોઈ ને ખબર નહતી. સચેત રહી ને મૃત્યુંજય ને બચાવવા માટે જે કાંઈ પણ સચેતતા ધોળકીયા એ કરી હતી તે પણ એટલી કારગત ના નીવડી. ચારે બાજુ ની તપાસ ને અંતે એટલી ખબર પડી કે મૃત્યુંજય છેલ્લે પેલા ઝાડની પાછળ ગયો હતો અને પછી અહીં સુઈ ગયો હતો. ત્યાર બાદ કોઈને કશી ખબર નથી. મોટા ભાગના લોકો લોકો એમજ માનતા હતા કે કબ્રસ્તાન માંથી એનું અપહરણ થઈ ગયું છે અને એને મારી નાખવા વાળા લોકો ક્યાં તો એની લાશ ને કાપીને શહેર વચ્ચે ફેંકી દેશે અથવા તો પછી એને તડપાવી તડપાવી ને મારશે જેથી જાહેર માં સાચુ બોલતા પહેલા લોકો પાંચ વાર વિચારે અને એ પણ વિચારે કે ઈસ્લમને જે લોકો સમજ્યા નથી એવા ઈસ્લામીક લોકો ની સાથે બાથડવામાં કાંઈ માલ નથી. લોકો એ પણ વિચારતા હતાકે મૃત્યુંજય સાવ મુરખ માણસ હતો કેમકે અને ખબર હતી કે આમ કરવાથી તેનું મોત નિસ્ચીત છે. કેટલાક લોકો એમ પણ વિચારતા હતા કે સાલો માણસ તો જોરદાર હતો. એકલો બધાની સામે લડયો , ગભરાયો નહી અને છેક છેલ્લે જે લોકો એને મારવા માટે આવ્યા હતા તેમની કબરો સુધી પણ ગયો. એણે જે લખ્યુ હતુ એ કડવુ હતું પણ એ ઈતિહાસ હતો.. શહેર માં હજી માંડ આગ શમી હતી , ત્યાં એના ગુમ થયા ના સમાચારે શહેરમાં પાછી અફવા ઓ નો દોર શરુ કરી દીધો હતો. એક બે જગ્યા એ લોકો એ ટોળા ઉભા કરી ને તોડફોડ ની ઘટના ઓ કરી હતી. શહેર આખા માં મૃત્યુંજય દેરાસરી ની મરી જવાની અફવા ઉડી હતી. મૃત્યુંજય ગુમ હતો, જાહેર દુનિયા માંથી.

અમદાવાદ ભડલે બળતું હતું પણ ગાંધીનગર માં હરામખોર ઉદરો અશફાકની મરી જવાની રાહ જોતા હતા. છોટાલાલ સખીરા જોડે જેલ માં હતા, તો દિલ્હી માં મહેશનંદને શાંતિ હતી કે ચલો અમની સરકાર પર નાં બન્ને જોખમો ઠેકાણો પડી ગયા. અશફાક હોસ્પીટલ માં ક્યારેક જીવતો હતો તો ક્યારેક મરતો હતો. મુંબઈ માં “ભા” નો ડોળો ગુજરાત માં જો ચુંટણી થાય તો એમાં ઝુકાવી દેવું કે નહી તેની પર હતો. પમ્પા ઝહીરખાન જોડે હતી. વસુંધરા સ્વર ની અને એની દાદી ની દેખભાળ રાખતી હતી. ધર્મ ના નામે ઝનુની બની ને જે લોકો મૃત્યુંજય ને મારવા માટે આવ્યા હતા તેમના કેટલાક લોકો મરી ચુક્યા હતા અને કેટલાક ભાગી ગયા હતા પાછા પાકીસ્તાન થઈ ને અફઘાનીસ્તાન તરફ. અમદાવાદ માં આરીફ બલોચ ના મહેલલા માં આનંદ નું વાતાવરણ હતું. એક મુસલમાને લોકો એ જાહેર માં પોતાની ભારતીય તરીકે ની સાબીતી વધુ એક વાર આપી હતી. વીરજી બીચારો હજી માનસીક અવઢવ માં હતો એના માટે ધંધો અને મિત્રતા સિવાય ના સમીકરણો અઘરા હતા. મૃત્યુંજય ની આગળ પાછળ ના તમામ લોકો એકલા રહી ગયા હતા. મૃત્યુંજય રણ ની રેતી બની ને હવા સાથે ઉડી ગયો હતો. રેત ઉડી ને ચારે કોર પથરાઈ ગઈ હતી. રાત ના અંધારા માં ઉઠતી હવા સુસવાટા મારતી શહેર ની શેરીઓ માંથી ઉડી રહી હતી. લોકો જંપી ને સુવાની તૈયારી ઓ કરી રહ્યા હતા. મૃત્યુંજય ના ગુમ થવાની અફવા સાવ સાચી હતી અને લોકો એ અંતે નિસાસા નાખી ને ઉપરવાળા આગળ ઘૂંટણ ઢાળી દિધા હતા. કેટલાક લોકો એ મુસલમાનો ને અને એમની જાત ને ગાળો દિધી હતી તો કેટલાક લોકો એ મુસલમાન હોવા નો અફસોસ ખાનગી માં વ્યક્ત કર્યો હતો. મૃત્યુંજય કોઈ મસીહા કે અવતાર નહતો કે એનુ જન્મવું એના હાથ ની વાત નહતી. પણ જે ધરતી પર એ પેદા થયો હતો એ ધરતી પર રહી ને સતત બોલતા રહેવાનો એનો પ્રયાસ એનો જન્મ હક્ક હતો.

થોડીક ક્ષણો જાણે કે સ્વપ્ન માં પસાર કરી હોય તેમ મૃત્યુંજય ને લાગી. રણની રેતી માં જે ઠંડક હતી તે થોડી વધી ગઈ હતી. આંખો ને સહેજ ખોલી ને જોયું તો સામે આછા ભુરા રંગના વાદળો દેખાઈ રહ્યા

હતા. વાદળોની પાછળ સફેદ રંગના ઉત્તંગ શીખરો દેખાઈ રહ્યા હતા. મૃત્યુંજય ઝપાટા ભેર પોતાના બે પગ પર ઉભો થઈ જાય છે. સાપાટ રણ ની રેતી માંથી એ હિમાલય ના શીખરો ની સામે ઉભો હોય છે. હજી તે ના શરીર પર વસ્ત્ર નહતા. તે એકલો જ ઉભો હતો. એની આજુબાજુ કોઈ નાગા સાધુ ઓ નહતા. એક નાનકડી કેડી કે જે પર્વત ની નીચે તરફ જઈ રહી હતી. મૃત્યુંજય જાણે આ જગ્યા ને વરસો થી જાણતો હોય તેમ સડસડાટ નીવે ઉતરવા લાગ્યો. ઢાળ વાળી એ જગ્યા એ થી એ સીધો દોડી રહ્યે હતો, કેડી નો રસ્તો એક મોટા લાકડના દરવાજા પાસે આવી ને અટકી ગયો. મૃત્યુંજય ત્યાં આવી ને અટકી જાય છે. દરવાજો જાણે એના આવવાનીજ રાહ જોતો હોય તેમ ખુલે છે. દરવાજો ખોલતા તેની સામે બે નાના ઘેરા પીળા અને મરુન રંગના કપડા પહેરેલા , માથે મુંડન કરેલા નાના બૌધ્ધ સાધુ ઓ નજર માં પડે છે. માત્ર હાથ ના ઈશારે બંન્ને જાણા મૃત્યુંજય ને અંદર આવવા કહે છે. મૃત્યુંજય ના અંદર જતાજ પાછા દરવાજા બંધ કરી ને નાના પગલે તેની પાછળ જાય છે. થોડા આગળ જઈ ને એ ચોગાનમાં ત્રણે જણ ઉભા રહે છે. ચોગાનની ચારે બાજુએ આવેલી નાની નાની ઓરડી ઓ માંથી લગભગ પચાસેક સાધુ ઓ બહાર આવે છે. એક સાધુ આગળ વધી ને મૃત્યુંજય ને ઘેરા પીળા રંગનું કપડું ઓઢાળે છે. પછી બધા સાધુ ઓભેગા મલી ને કેટલાક વાક્યોનું ઉચ્ચારણ કરે છે. પછી તમામ લોકો પાછા તેમની ઓરડી માં જતા રહે છે. પીળા વસ્ત્ર માં લપેટાયેલો મૃત્યુંજય પવન ના આછા સુસવાટા ઓની વચ્ચે એકલો ઉભો હતો. થોડી વારે સામેના એક મોટા ઓરડામાંથી એક સહેજ ઘરડા સાધુ એકલા આવે છે. પછી મૃત્યુંજય નો હાથ પકડી ને અંદર ના ઓરડામાં લઈ જાય છે. આછા અંધકાર વાળા ઓરડા માં સહેજ ચાલી ને પછી એ સાધુ સહેજ નીચે નમી ને એક આડુ બારણું ખોલ્યું , ત્યાં ભોંયતળીયે જવાને રસ્તે બંન્ને જણ નીચે ઉતરવા લાગ્યા. મૃત્યુંજય ક્યારનોય ચુપચાપ બસ લોકો જેમ રસ્તો દેખાડે તેમ ચાલતો રહેતો હતો. ભોંયતળીયે જતાજ એક લાંબા મોટા ટેબલ ની આસપાસ સાત જણ બેઠા હતા. ટેબલ પર ચાર નાના તેલના દિવા બળતા હતા. દિવાની જ્યોતમાં મૃત્યુંજય આછા ચહેરા ઓ જોઈ રહ્યો હતો. બે ખાલી ખુરશી પર સાધુ અને મૃત્યુંજય એ જગ્યા લીધી. થોડી વાર માટે રુમ માં શાંતિ છવાઈ રહી. પછી ટેબલ ને છેવાડે બેઠેલા એક વ્યક્તી એ મૃત્યુંજય ને પ્રશ્ન કર્યો...?

મૃત્યુંજય અહીં સુધી આવવામા કોઈ તકલીફ તો નથી થઈ ને...?

આછા અજવાળા માં આકૃતિ સામે નજર કરી ને મૃત્યુંજય બોલ્યો ના ધોળકીયા સાહેબ.

અને રુમ આખા માં લાઈટો ચાલુ થઈ ગઈ. એક પછી એક લોકો ની સામે મૃત્યુંજય જોતો રહ્યો. ધોળકીયા સીવાય તમામ લોકો એના માટે નવા હતા. બધા ની સામે નજર કર્યો બાદ એની નજર ધોળકીયા સામે અટકી. વત નો દોર આગળ ચલાવતા ધોળકીયા બોલ્યા.

મૃત્યુંજય આ બધી ઘટના ઓ નો તાળો તો તને મલી જશે , પણ જે સમજવાનું છે તે હવે છે. કે તને અહીંયા સુધી કેમ લાવવામાં આવ્યો છે. તુ હાલ હિમાચલપ્રદેશ ના કુમાઉ પ્રદેશમાં છે, આ જગ્યા જ્યાં આપડે વાત ચિત કરી રહ્યા છીયે તે બૌધ્ધ મઠ છે. આ એક અલગ પ્રકાર નો મઠ છે અને અહીં વસતા લોકો નું ધ્યેય અલગ છે. આમારી બાજુ માં જે છે એ તિબેટ બટાલીયના પ્રમુખ છે. જે તને અહીં સુધી લઈ ને આયા એ આ મઠ ના અધ્યક્ષ છે. તારી સામે જે બેઠા છે તે અનુષ્ટુપ આચાર્ય છે અને તે ઓ અખીલ હિંદ ક્ષેત્ર ના અધ્યક્ષ છે. એમની બાજુ માં જે છે તે નચિકેતાનંદ છે એ ઉત્તર પુર્વ ના રાજ્યો ની ક્ષેત્ર ના વડા છે. એ પોતે જાત ના જયહાટકેશ છે પણ વર્ષો થી પુર્વ ના વિસ્તારો ને પોતાની કમ્ ભુમિ બનાવી દિધી છે. એમની બાજુમાં જે છે તે અફઘાની પઠાણ અને અફઘાનના ભુતપુર્વ વડાપ્રધાન નો સંરક્ષણ મંત્રી જલાલ મહમંદ છે. એની સાથે જે બે જણ છે તેને તો તુ ઓળખે જ છે. એજ મારા જુના જોડીદાર શેહીત અને અગેન્દ્ર છે. એમની બાજુ માંજે છે તે બીજા બૌધ્ધ સાધુ છે. આ બંન્ને સાધુ ઓ

ની નીચે પાંચ હજાર શસ્ત્ર તાલીમ પામેલા તિબેટીયન લોકો ની સેના છે. તો આ આપડે છીયે નવ લોકોની સેના અને તારી જાણ માટે અમે લોકો ભેગા થયા છીયે આજે અહીં એક નવા અધ્યાય ની શરૂ આત માટે. અને તારી જરૂર અમને નહીં પણ આ સાધુ મહારાજ ને પડી છે. એમના મંતવ્ય પ્રમાણે તુ એક અજીબ વ્યક્તી છે. અને તારામા રહેલી શક્તી નો આમારે બધા એ ઉપીયોગ કરવાનો છે. બીજી ખાસ વાત એ કરવાની કે આપડે માત્ર આ નવ જણ નથી , આપડે આખા ભારતમાંના કરોડો લોકો તરફ થી નવ જણ છીયે. અને લક્ષ છે માતૃભૂમિનું રક્ષણ કરવાનું. અને આ રક્ષણ એ તમામ પ્રકારે શસ્ત્ર છે. કાશ્મીર થી લઈ ને કન્યાકુમારી સુધી આ જ સંદેશો ઘર ઘર સુધી પહોંચતો કયો છે. એક પછી એક ભારતિયો હવે તૈયાર થઈ રહ્યા છે. ઘર ઘર માં દશેરા ની તૈયારી ઓ ચાલી રહી છે. વાવડ મલ્યા છે કે તારા માથાની ઘાત નો બદલો લેવા અને ભારતિય સ્વતંત્રતા અને સમૃદ્ધી નષ્ટતા માટે બરફ પીગળવાની સાથે હાજરોની તાકાત માં અંધ મુસલામન હુમલાખોરો ભારત પર હુમલો કરવાની યોજાના બનાવી ચુક્યા છે. આ વખતે તે એક બાજબ થી નહીં પણ બે બાજુ થી હુમલો કરવાની વેતરણ માં છે. અને બીજી બાજુ આ વઉતે ચીન તરફ થી છે. વરસોથી આઝાદી માટે લડતા તિબેટીયનો એ આજે પોતાની સેના બનાવી લીધી છે. આ વખતે જો ચીને ભારત પર હુમલો કયો તો તેનો વળતો જવાબ તિબેટીયનો અને ભારતિયો બંને ભેગા થઈ ને આપશે. અને આ વખતે જો પાકિસ્તાન અડપલુ કરવા આપવશે તો તેને છેક સરહદ ના પ્રદેશ સુધી ખદેડી દેવામાં આવશે. દુનિયા ભુલી જશે જે પાકિસ્તાન કરી ને પણ કોઈ દેશ હતો. અને કદાચ આ વખતે એ ત્રીજા વિશ્વ યુદ્ધની તૈયારી હશે.

પણ હું અહીંયા ક્યા કેવી રીતે કામ મા લાગીશ.?

એનો જવાબ આપતા બૌદ્ધ સાધુ એ કહ્યું તારે હજી બીજા પાંચ હજાર લોકો ને તૈયાર કરવાના છે. એવા લોકો કે જે વરસો થી આ પહાડો ના ખોળા માં છે. ગામે ગામ થી આવેલા છોકરા ઓ ને ભારતનો ઈતિહાસ તારે કહેવાનો છે.

મૃત્યુંજય વખતબહુ સાફ અને ચોખ્ખો છે , યુદ્ધ માં આપડે ખુદજ આપડા જન્મેજય છીયે. આપડી પણ આપડે ચઢાવી ને લડવાનુ છે. અને એટલે જ ગીતાનો સાર અને ગીતા ની વાણી આપડે અત્યારથી જ બધાને સમજાવવી પડશે. હવે એટલો સમય નથી કે આપડે રણ મેદાનની વચ્ચે ગીતા ઉપદેશ કરીયે.

તમારા લોકોની વાત તો સાચી પણ આ યુદ્ધ, આ સેના આ શસ્ત્ર સરંજામ અને આ બધા લોકો ક્યા છે.? ક્યાંથી આ વધી વસ્તુ ઓ આવશે કે આવી ગઈ છે.

એનો જવાબ આપતા બૌદ્ધ સાધુ એ આંગળી પુવે દિશા તરફ કરતા કીધું બેટા સુયે પુવે માં ઉગે છે અને પશ્ચીમમાં આથમે છે. પ્ર.કૃતિ અને માનવતાના દુશ્મનો પશ્ચિમમાંથી આવશે અને એનો સામનો આપડે અહીં પુવે તરફ થી કરશુ. સુરજ નો રંગ લાલ થતો જાય છે અને લાલ સુરજ ની તપત દુશ્મનોને રાખ કરી નાખશે. તે જે લખ્યું છે તેનો અમલ કરવાનો સમય હવે આવી ગો છે. દુનિયાને જવાબ આપવાનો સમય હવે આપડો છે.

રાતભર મૃત્યુંજય વિચારતો રહ્યો કે કોણ એ પાંચ હજાર લોકો હશે કે જેમને મારે સમજાવવાનું છે.?? એવા તો કેવા લોકો એ છે કે જેમને મારા સિવાય કોઈ બીજુ સમજાવી ના શકે.?? કોણ હોઈ શકે એ લોકો.? આ હિમાલય ની વચ્ચે એવા તો કેવા લોકો ને આ લોકો એ ભેગા કયો છે.?? રાત અચાનક પડી ગઈ. ચારે બાજુ ની શાંતિમાં ધીમે ધીમે બૌદ્ધ મંત્રો ના ઉચ્ચરણો સંભાળાઈ રહ્યા હતા. મૃત્યુંજય

ની બાજુની રુમ માંથી અનુષ્ટુપ અને નચિકેતાનંદ ઉપનીષદો નું ગાન કરી રહ્યા હતા. વાતા વરણ ની શાંતિમાં નમાઝ પઢી રહેલા જલ્લાલ એકદમ પોદશક લાગતા હતા. પોતાની રુમ માં બેઠેલો મૃત્યુંજય પાંચ હજાર લોકો વિશે વિચારતો હતો . રાત વધતી જતી હતી. હિમાલયની ઠંડક માં મૃત્યુંજય ની આંખો ગરમ ધાબળાના અંધારા માં ખોવાઈ ગઈ.

સવાર પડી અને એક સાથે ચારે બાજુ કેસરી રંગ ઉપસી ને આવવા લાગ્યો. બરફથી છવાયેલા પર્વતો ની પાછળથી ઘેરો કેસરી રંગ ધીમે ધીમે ઘુંટાતો હતો. નિત્યક્રમ ને પરવારી ને મૃત્યુંજય બહાર આવે છે. ઘેરા લાલ રંગના તિબેટી લીબાસ માં એ નિરામય લાગતો હતો. એક તિબેટી સાધુ એને આવી ને પોતાની પાછળ આવવા કહે છે. મૃત્યુંજય ને તે નીચેની તળેટી તરફ લઈ જાય છે. તળેટી માં અનુષ્ટુપ આચાર્ય , નચિકેતાનંદ , જલ્લાલ ઉભા હોય છે. તેમની સામે એક વિશાળ યુવકો નો સમુહ હોય છે.

અનુષ્ટુપ આચાર્ય આગળ આવી ને કહે છે , મૃત્યુંજય આ રહ્યા તારા પાંચ હજાર વિધ્યાર્થીઓ. આ બધા ભારતના મુસલમાન યુવકો છે કે જે ઓ કટીબધ્ધ થયા છે નાપાક જેહાદ ની સામે. આ લોકો નચિકેતાનંદના આશ્રમમાં ઉછરી ને મોટા થયેલા છે. આ લોકો ભારતના ખુણા ખુણા માથી અહીં આવેલા છે. એ લોકો જાત ના મુસલમાન છે પણ આજે એમનો ધરમ દેશ ની રક્ષા કરવા નો છે. એ લોકો માં જે બીજ રહેલુ છે એ આ ભારત ભુમી નું રહેલું છે. આ લોકો ની આંખ પર થી પટ્ટી નીકાળી ને એમને સાચો રસ્તો બતાવવાનો વખત આવી ગયો છે. એમને અહીં લાવી ને વટલાવી નાખવાની વાત નથી થતી. એમને અહીં બોલાવી ને એમની જવાબદારી નું ભાન કરાવવાની વાત થાય છે . મૃત્યુંજય તારી જવાબદારી આ લોકો ને ભારતના એ કાળા ઈતિહાસ વિશે કહેવાની રહેશે કે જેને કારણે આ લોકો ના માથા પર એ કાળા ડાઘ હજી ગયા નથી. લોકો હજી તેમને શંકાની નજરે જુએ છે. એમના બાપ દાદા ઓ એ કરેલી ભુલો ની સાજા આજે બી એ લોકો ભોગવે છે. આજથી આ પાંચહજાર શસસ્ત્ર તાલીમ પમેલા ભારતીય યુવાનો નો હવાલો તારે સંભાળવાનો છે. આ જે એમની કટીબધ્ધતા ને તારે દિશા આપવા ની છે. અને તારે એમને આવનારા યુધ્ધ માટે તૈયાર કરવાના છે.

અરે મારા અહોભાગ્ય મારી ઈચ્છા ને તમે પુર્ણ કરવાનું કામ તમે મને આપેલું છે તે હું પુર્ણ કરી ને જ રહીશ. મારી નવલકથાનો બીજો અધ્યાય કાગળ પર નહીં હું મારી જાતે મારા લોહી થી આ ધરતી પર લખીશ. આચાર્ય કહાય મારી વાત કે જે “અરણ્ય રુદ્રન” માં મે મારા વાચકો ને માટે અધુરી મુકી હતી તે ને હવે હું મારી જાતે જીવી શકીશ. જો જીવતો રહીશ તો મારા આ નવા અવતાર ને લખીશ અને જો મરી જઈશ તો લોકો મારી વાત એમના મોઢે કહેશે. આચાર્ય હું તૈયાર છું.

મૃત્યુંજય મને તારી પાસેથી આજ આશા હતી. આ વખતે જ્યારે બરફ પીગળશે ત્યારે તે લાલ રંગ નો હશે અને પછી વરસો સુધી એમા થી લોહી ની વાસ આવતી રહેશે. આજ ના દિવસે જરુર છે એક રંગ ની ઘેરા કેસરી રંગની અને એ રંગ આવશે આ દેશ ની માટી અને આપડા લોહી થી.

હા આચાર્ય એ રંગ ને બનાવવાની એ એક માત્ર સાચી રીત છે. હવા મને રજા આપો મારા વિધ્યાર્થીઓ મારી રાહ જોતા હશે. અને મૃત્યુંજય તળેટી નીચે આવેલા મેદાન માં પોહોંચી જાય છે. મેદાન મા તેના પાંચ લોકો મલે છે કે જે દરેક એક એક હજાર લોકો ને જોતા હતા. દરેક હાજ ની ટુકડી ને અઢીસો અઢી સો ના ચાર ભાગમાં વહેંચી દેવાઈ હતી. મૃત્યુંજય નીચે ઉતરી ને પછી દરેક ટુકડી ના વડા ને મલે છે. કાર્ય એક જ હતુ પાંચ હજાર લોકો ને ભારત નો ઈતિહાસ કહેવાનું હતું. ભારત ની પ્રાચીન તા નો સબુત નહતો આપવા નો પણ કાર્ય હતું ભારત ના મુલ્યો અને એની હજારો વરસ ની ઉદારતા અને વૈવિધ્યની વાત કહેવાની હતી. મૃત્યુંજય જાણતો હતો કે એ મુસલમાન લોકોની જોડે વાત કરવાનો છે. સમાજ ના એક એવા સમુહ ની સાથે વાત કરવાનો હતો કે જે માભો ની રક્ષા કરવા માટે કટીબધ્ધ થયો

હતો. મુસલમાન હોવું અને અને ઈસ્લામને સમજી ને મુસલ માન તરીકે રહેવું એમા બહુ મોટો ફરક છે, કે જે મૃત્યુંજય જાણતો હતો. અને એટલા માટે જ કદાચ એ તમામ ધર્મો ને સમજી શક્યો હતો. પણ આજે સવાલ ધર્મ નો નહતો પણ ભારતની રક્ષા કરવાનો હતો. પણ જ્યાં દેશ તમામ ધર્મ થી મહાન હોય ત્યાં પોતાનો ધર્મ દેશ છે એ કેવી રીતે વિચારવું તે હતો. આજે મુસલમા ને એના ધર્મ વિશે નહી પણ ભારત ધર્મ શું છે તે સમજાવવાનો હતો. જે દેશ ના ટુકડા થયા એ પહેલા , દેશ મુગલો ના હાથ મા આયો એ પહેલા, દેશ લોદી , તઘલખો , બાબરો ના હાથ મા આયો એ પહેલા ના ભારતની વાત કરવાની હતી. ભારતના ઈતિહાસ મા નોંધાયેલી વિકૃતિ ઓ ને દુર કરવાની હતી. વાત આચો ક્યાં થી આયા એની નહી, વાત ભારતમાં વસતા મુનિઓ એ લખેલા વેદ ગાન ની હતી. વાત તદ્દન સામાન્ય હતી અને તે એજ કે એમણે ખુલ્લા કાને કડવો ઈતિહાસ સાંભળવાનો હતો. અને એ કબુલ કરવાનું હતું કે આ દેશે તેમને અને તેમને બાપ દાદા ઓ ને બહુ આપ્યું છે. જે દેશે પોતાનો એક ભાગ કાપી ને ધર્મ ના નામે દેશ ની રચાના કરી આપી એ દેશ ની આજે રક્ષા કરી ને પોતાની અને આ ભારત દેશ મા મુકેલી એમાના બાપ દાદા ઓની શ્રદ્ધા ને પાર કરવાની હતી.

પહેલા દિવસે મૃત્યુંજય માત્ર ટુકડી ના વડા સાથે વાતો કરી. બધા એ ભેગા મલી ને જમવાનું બનાવ્યું. પછી સાથે જમીને દુર દેખાતા પવંતો ની શાંતિ ને જોતા રહ્યા. થોડી વાર પછી જલાલ અને અનુષ્ટુપ આચાર્ય તળોટી મા આવે છે. આવી ને બધા એક મોટા ઝાડ ની નીચે બનાવેલા ટેબલ પર બેસે છે. જલાલ કેટલાક મોટા નક્ષા ટેબલ પર પાથરે છે. પછી અનુષ્ટુપ આચાર્ય વાત નો દોર હાથ મા લેતા કહે છે કે ..

વાત જાણવા મલી છે કે અફઘાની લોકો , પાકીસ્તાની સેના ની કેટલીક છુકડી ઓ બાંગ્લાદેશ અને ચીન ને અડતી નેપાળ ની સીમા પાસે ભેગી થઈ રહી છે. મોટી સંખ્યામા મલેશીયા અને ઈન્ડો નેશીયા ના મુસલમાનો બમોં તરફ આગળ વધી રહ્યા છે. બમોં મા રહેલી તિબેટીયન ફોજ ના વડા એ ગમે તે ભોગે એ લોકો ને ભારત તરફ આગળ વધતા રોકવા ની કટીબધ્ધતા બતાવી છે. હુમલો ત્રણ બાજુ એ છે. ભારતિય સેના તો તૈયાર છે જ સાથે આપડે પણ છીયે. અને દેશ ના ખુણા ખુણા મા ભારતનો બચ્ચો બચ્ચો પોતાની બરછી ને ચમકાવી રહ્યો છે. હવે રહી આપડા કાર્ય ની વાત તો અહીંથી પાંચ હજાર લોકો નેપાળ મા ચીન ની સીમા સુધી જશે , બીજા પાંચ હજાર બંગાળ અને નાગાલેન્ડ , ત્રીપુરા ની સી મા પાસે ઉભા રહેશે. બાકી રહેલા આપડા ચાર હજાર અને તિબેટ ની સાત હજાર લોકો ની સેના કાશ્મીર , લદાખ અને ઉત્તરાંચલ ની રક્ષા કરશે. જલાલા નાસાત હજાર લોકો ઉત્તર અફઘાન પાસે હુમલો કરવા માટે બસ આપડા ઈશારા ની રાહ જુવે છે. મિત્રો આપડી પ્રથમ ફરજ જ્યારે સેના લડતી હોય ત્યારે કોઈ એની પીઠ મા ઘા ના કરે તે જોવાનું છે , અને જરુર પડે તો સેના સાથે આપડા માથા આપી દેતા વાર નથી કરવાની. આ વખતે યુધ્ધ ની શરુ આત ભારત થી થશે અને યુધ્ધ નો અંત અખંડ ભારત થી આવશે. અને વધુ એક વાત મુંબઈ મા બેઠેલા “ભા” એ મૃત્યુંજય ના ખબર પુછ્યા છે અને મને કહેવડાયું છે કે સિંહો ગુજરાત મા પેદા થાય છે અને એની ત્રાડ આખી દુનિયા મા સંભળાય છે.

ભાગ એક સમાપ્ત.